

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

αντί

Περίοδος Β'
Τεύχος 860
Παρασκευή
13 Ιανουαρίου 2006
Τιμή: 4 ευρώ

14

ΗΛΙΘΟΡΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

Μια καινούργια χρονιά ξεκινά

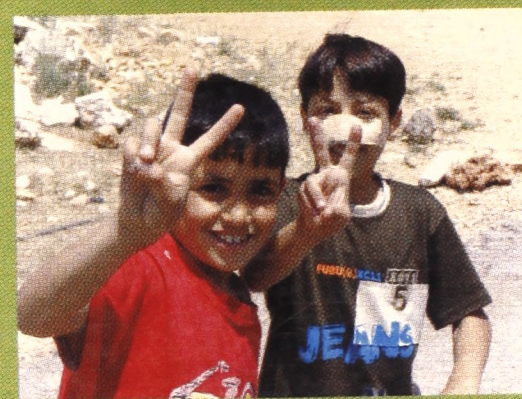
Φώτης
Κόνδης

Μύκης
Θεόδωρος
ΚΗΣ

- Συνέντευξη
με τον Αλέκο Αλαβάνο
- Μονάδα
αεροπυρόσβεσης
- Οι δόξες
του κ. Βουλγαράκη

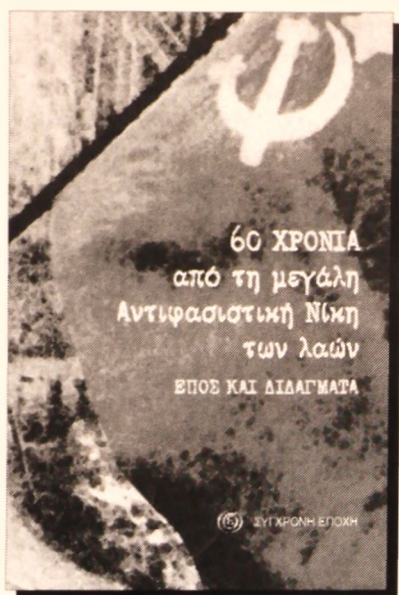
Με τα παιδιά
στην κατεχόμενη
Παλαιστίνη

ISSN 1108-9822

9 771108 982000

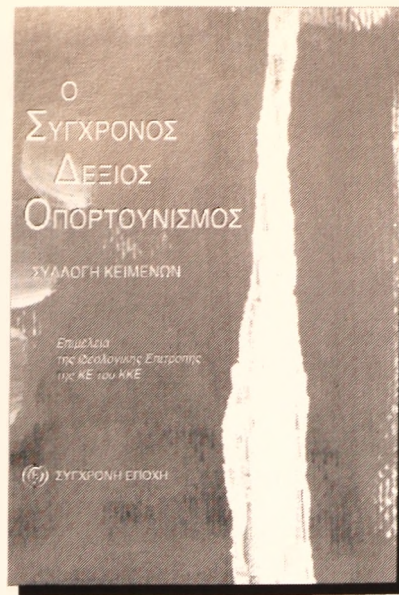
02>

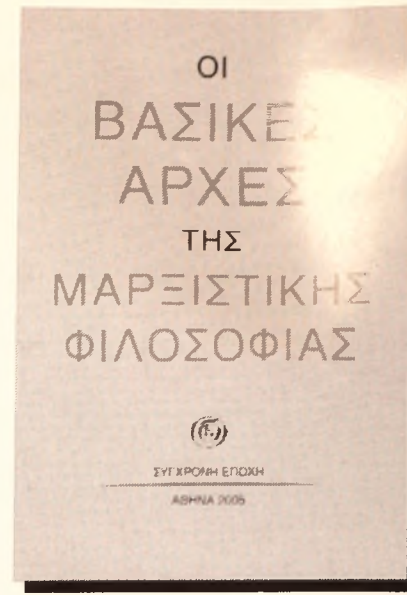
60 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ.
ΕΠΟΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

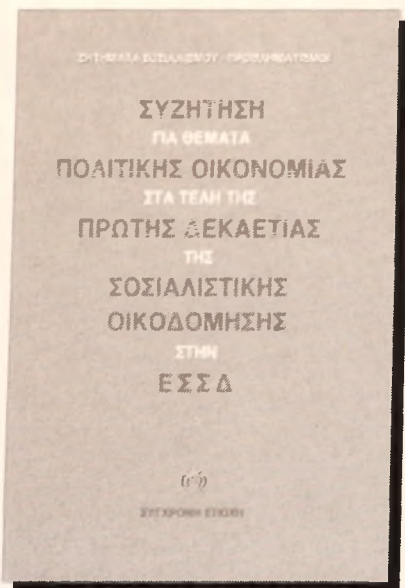
Δ. Καλτσώνης
ΔΙΚΑΙΟ · ΚΟΙΝΩΝΙΑ · ΤΑΞΕΙΣ

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΔΕΞΙΟΣ
ΟΠΟΡΤΟΥΝΙΣΜΟΣ

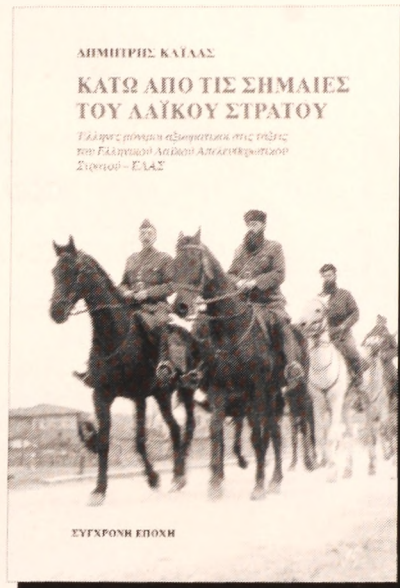
ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΤΗΣ ΜΑΡΕΙΣΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

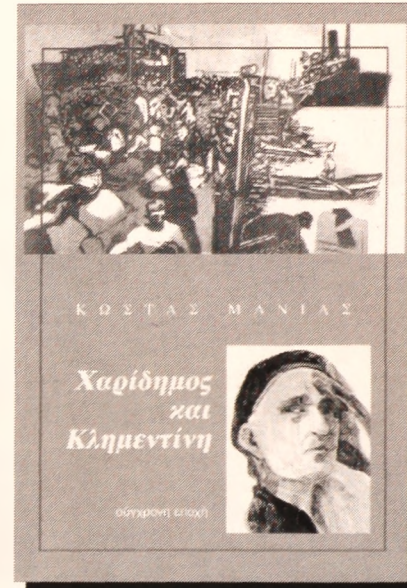
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ
ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ

Π. Παπασταύρου
ΣΤΟ ΣΤΟΜΑ ΤΟΥ ΛΥΚΟΥ

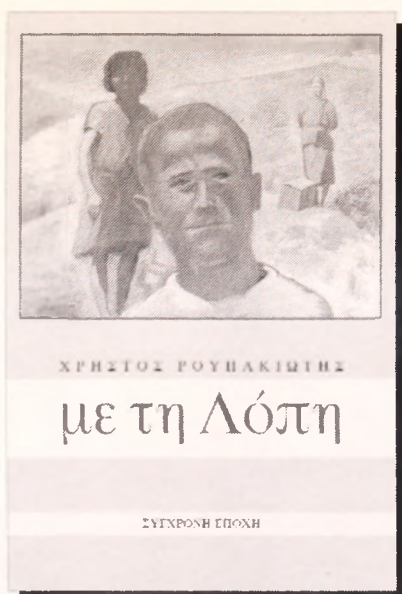
Δ. Καΐλας
ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΙΕΣ
ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Κ. Μανιάς
ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ΚΑΙ ΚΛΗΜΕΝΤΙΝΗ

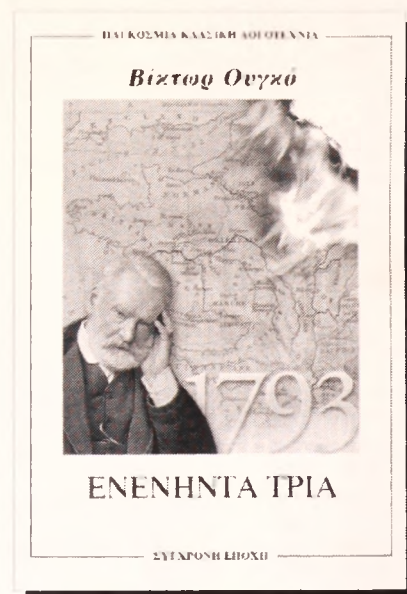
Μ. Ιωάννου
Η ΒΑΛΙΤΣΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ
ΠΙΚΡΟΓΙΩΡΓΗ

Χρ. Ρουπακιώτης
ΜΕ ΤΗ ΛΟΠΗ

Μ. Ιωαννίδου
ΟΣΑ ΔΕ ΣΒΗΝΕΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Β. Ουγκό
ΕΝΕΝΗΝΤΑ ΤΡΙΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Σόλωνος 130, 106 81 Αθήνα, Τηλ.: 2103820835, 2103823649. Fax: 2103813354. <http://www.sep.gr>, e-mail: info@sep.gr

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132, Fax: 2103829814

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ: Λ. Αθήνα, Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132. 2. Θεσσαλονίκη, Πλάτωνος 7, Τηλ.: 2310283810.

3. Γιάννενα, 28ης Οκτωβρίου 19, Τηλ.: 2651038090.

Περίοδος Β' • Έτος 33ο • Τεύχος 860

Παρασκευή 13 Ιανουαρίου 2006

Τιμή τεύχους: 4 ευρώ

ANTI - ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Κωδικός εντύπου για τα ΕΛΤΑ: 1045

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210 7232713 - 210 7232819

Fax: 210 7226107

ANTI ON-LINE: <http://www.anti.gr>

e-mail: chrprou@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Γ. Παπουτσάκης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Παναγιώτης Τσάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Νεφέλη Παπουτσάκη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Τασία Ρούμπου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Λεύκης 134, Κρυονέρι, τηλ. 210 6297600

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια συνδρομή: 26 τεύχη, Εξάμηνη: 13 τεύχη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμ. 39 ευρώ, Ετήσια 78 ευρώ,

Οργανισμών, Τραπεζών, κ.λπ.: 200 ευρώ

Φοιτητική ετήσια: 70 ευρώ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΥΡΩΠΗ - ΜΕΣΟΓ. ΧΩΡΕΣ:

Εξαμ.: 74 ευρώ, Ετήσια: 148 ευρώ,

ΗΠΑ - ΚΑΝΑΔΑΣ - ΑΣΙΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:

Εξαμ. 80 δολ. ΗΠΑ, Ετήσια 160 δολ. ΗΠΑ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Χρήστος Παπουτσάκης

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: 6 ευρώ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Για τα βιβλιοπωλεία

της Αθήνας: Περιοδικό ANTI,

για τα βιβλιοπωλεία της Β. Ελλάδας:

Κέντρο του βιβλίου - Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.

Λαοσάνη 3, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 237463

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: Ποιος κυβερνά;	4
• Κώστας Κουφογιώργος: Γελοιογραφία	5
• ΑΝΤΗΝΩΡ: Περί σεισμών, ιών και αναθεωρήσεων Συνταγμάτων...	6
• ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	8
• Ημεροδότης	14
• Αλέκος Αλαβάνος: Συνέντευξη στο Αντί	16
• Α. Κασσάνδρα: Η εφήμερη δόξα του κ. Βουλγαράκη	22
• Στέφανος Προτεστάκις: Χωρισμός Εκκλησίας-κράτους τώρα!	26
• Μανόλης Καρέλλης: Σκάνδαλο κατ' εξακολούθηση	27
• E-mail από τον Απόστολο Διαμαντή	29
• Τ.Κ.Δ.: Πλαστές πυροσβέσεις και πυροσβεστικά-μαϊμούδες	30
• Θόδωρος Κουλουμπής: Συνέντευξη στο Αντί	32
• Μαρία Α.: Πόλεμος αμάχων στην κατεχόμενη Παλαιστίνη	35
• — : Ο Μίκης που γιόρτασε τα ογδόντα	39
• ΚΟΣΜΟΔΡΟΜΙΟ	40
• Στρατής Μοσχονήσιος: Σκληρό πόκερ του Πούτιν...	42
• Μύρνα Νικολαΐδου: Ελευθεροτυπία αλά τούρκα	44
• Ελένη Βερυκίου: Σεισάχθεια	46
• ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	48
• Λευτέρης Βογιατζής: Συνέντευξη στο Αντί	50
• Ειρήνη Μουντράκη: Κοιλίδες θεάτρου	52
• Γρηγόρης Ιωαννίδης: Το σύνδρομο του παραμυθιού	53
• Όλγα Ι. Φωτακοπούλου: Ένα παράφορο προσκύνημα...	54
• Λάκης Παπαστάθης: Επισκέπτης στη δωμάτια των γυναικών	55
• Δημήτρης Φιλίππιδης: Με τον τρόπο του Γ. Σ. (ημαιοφορίδη)	56
• Χρίστος Καλλίτης: Η Αποκάλυψη του 46ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσ/νίκης	57
• Δημήτρης Χαρίτος: Ταξίδια στον αγγλικό ρομαντισμό και στο μεγαλείο της φύσης	60
• Δημήτρης Χαρίτος: Ο άνθρωπος πίσω απ' την περσόνα	61
• Μαρίνα Βήχου: Μια εναλλακτική ανάγνωση της ιστορίας	63
• Δημήτρης Κόκορης: Ποιητική αποτύπωση της υπαρξιακής αναζήτησης	64
• Συλλογή	66
• ΒΙΒΛΙΟ	67
• Σημειωματάριο	70

Εξώφυλλο: Γεώργιος Βλαζάκης, *Μαϊστορες της Ρωμιοσύνης*, Αυγοτέμπερα 25Χ50, 2005.

ΠΟΙΟΣ ΚΥΒΕΡΝΑ;

ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΡΟΝΟ επιστρέφουμε στην καθημερινότητα. Μια καθημερινότητα βαριά και κουραστική, που τη δυσκολεύουν περισσότερο τα νέα μέτρα –οι «μεταρρυθμίσεις»– της κυβέρνησης και ο προϋπολογισμός, για τον οποίο ήδη έχουν αρχίσει να σκέπτονται «διορθωτικές κινήσεις».

ΔΕΝ ΦΤΑΝΟΥΝ όμως αυτά. Τις προηγούμενες ημέρες βιώσαμε πολλές ιστορίες αστυνομικής τρέλας. Αποδράσεις, δολοφονίες, εμπρησμούς και άλλα πολλά. Που ανέδειξαν την ΕΛΑΣ ως ένα μηχανισμό που λειτουργεί με πολλά κενά και συγκαλύψεις – για να κρατηθούμε σε ήπιους χαρακτηρισμούς. Την πολιτική ευθύνη της ΕΛΑΣ έχει ως γνωστόν το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Αλλά το κορυφαίο γεγονός, που επίσης αφορά το ίδιο Υπουργείο και έχει μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, είναι οι απαγωγές και οι ανακρίσεις των Πακιστανών και η εν συνεχεία προσπάθεια αποσιώπησης από την κυβέρνηση. Στην αρχή προκλήθηκαν απορίες, που τις ακολούθησε η οργή για όσα συμβαίνουν πίσω από την πλάτη μας και καταρρακώνουν κάθε έννοια εθνικής και ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Τα μαντάτα για την ανεξέλεγκτη δράση ντόπιων και ξένων μυστικών πρακτόρων, που αλωνίζουν και τη χώρα μας, αρπάζουν ανθρώπους, τους μεταφέρουν δεμένους χειροπόδαρα σε μυστικούς τόπους κράτησης και τους υποβάλλουν σε βασανιστήρια, στο όνομα ενός «πολέμου» που έχει επιβάλει ο αγγλοσαξονικός άξονας, προκάλεσαν την κοινή γνώμη.

ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ η κυβέρνηση να τα γνωρίζει όλα αυτά και να σφυρίζει αδιάφορα. Ανταποκρινόμενη σε μυστικές συμφωνίες, προσφέρει πλήρη κάλυψη στους μηχανισμούς που λειτούργησαν παράνομα στο πλαίσιο μιας διεθνούς παρακρατικής συνωμοσίας υπό τη σκέπη της υπερατλαντικής υπερδύναμης και των βρετανών συμμάχων της. Συμφωνίες που γνωρίζουν τόσο η κυβέρνηση όσο και η αξιωματική αντιπολίτευση –υπεύθυνη άλλωστε για την υπογραφή τους– αλλά τηρούνται εν κρυπτώ και παραβύστω από την κοινή γνώμη.

Η ΕΙΚΟΝΑ αλλάζει βεβαίως μόλις γίνει κάτι γνωστό και... χαλάσει τη σούπα. Τότε όλοι τρέχουν να προλάβουν, είτε παίζοντας τους ανήξερους είτε απειλώντας θεούς και δαίμονες και ασκώντας τρομοκρατία σε βάρος εκείνων που ζητούν τη διαλεύκανση των εγκλημάτων που συντελούνται σε βάρος και ερήμην των πολιτών. Θύματα πολίτες, εισαγγελείς, δημοσιογράφοι (όσοι δεν παπαγαλίζουν την επίσημη «γραμμή» και δεν αθρώνουν τους θύτες από τα λογής παράθυρα) και όποιος άλλος θεωρηθεί ύποπτος για τυχόν αποκαλύψεις.

ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ των χειρισμών έχει όμως αποκλειστικά ο πρωθυπουργός. Αφού η υπόθεση αυτή φτάνει πολύ ψηλά και διαπλέκει περισσότερα του ενός υπουργεία, όπως αποδείχθηκε. Το «επεισόδιο Μαρκογιαννάκη» λ.χ. σχετίζεται με την προσπάθεια δικαστικής διαλεύκανσης της λειτουργίας της Αστυνομίας.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ Καραμανλής, έχοντας βιώσει ο ίδιος τη νεότερη ιστορία, αναρωτήθηκε κάποτε για το «ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο». Αλήθεια, όλοι αναρωτηθήκαμε τις ημέρες αυτές: Είναι δυνατόν να αγνοείται η κυβέρνηση στην ελεύθερη διακίνηση πρακτόρων και «ανακριτών»; Το νεαρόν της ηλικίας του σημερινού πρωθυπουργού ενδεχομένως αποτελεί άλλοθι. Η «άγνοια» δεν συγχωρείται όμως σε έναν πρωθυπουργό. Και μάλιστα για χειρισμό θεμάτων τόσο σοβαρών, αφού αφορά στα δικαιώματα των πολιτών της χώρας την οποία υπηρετεί.

ΟΥΤΕ ΕΙΔΑ ΠΟΥΘΕΝΑ
ΚΑΝΕΝΑΝ ΡΟΣΟ ΔΡΑΠΕΤΗ, ΟΥΤΕ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ ΕΠΕΣΕ ΑΠΟ
ΣΕΙΣΜΟ, ΟΥΤΕ ΟΙ ΚΟΤΕΣ ΜΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΑΡΡΟΣΤΕΣ...

ΦΤΟΥ! ΜΗΓΡΟΣ
ΕΣΤΟ Ο ΠΙΟΣ ΣΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΣΑΤΑΝΙΣΤΗΣ;

Περί σεισμών, ιών και αναθεωρήσεων Συνταγμάτων...

ΑΠ' ΟΛΑ έχει το τρέχον Δεκαπενθήμερο – το πρώτο του Καινούργιου Χρόνου: Από μεγασεισμούς 6,9 R. («ευτυχώς σε μεγάλο βάθος») ή ιούς της γρίπης των πτηνών (όταν ο ιός είναι θανατηφόρος, τότε γράφουμε H5N1) ή εκατόμβες νεκρών (κυρίως στη Βαγδάτη), μέχρι «αποκεφαλισμούς υφυπουργών» (με τη βοήθεια κασέτας ή κασετών) και συσκέψεις επί συσκέψεων για το θέμα των Πακιστανών!

ΦΥΣΙΚΑ, υπάρχουν και άλλα, εξίσου ενδιαφέροντα θέματα, όπως είναι, λόγου χάρη, η αναθεώρηση του Συντάγματος, η διαφαινόμενη προσπάθεια του Λονδίνου να «αναβαθμίσει» το καθεστώς Ταλάτ στην Κύπρο («παλιά μου τέχνη κόσκινο»...), το νέο μεσανατολικό τοπίο που δημιουργεί η επί θύραις έκλειψη του ισραηλινού πρωθυπουργού Σαρόν, αλλά και η αποκάλυψη – με βάση απόρρητο μήνυμα του αιγυπτιακού υπουργείου Εξωτερικών – ότι μυστικές φυλακές της CIA «βρίσκονται στη Ρουμανία, Βουλγαρία, Ουκρανία, Κοσσυφοπέδιο και ΠΓΔ της Μακεδονίας».

ΠΑΝΤΩΣ, ΑΝ πρέπει να εξειδικεύσει κανείς τα παραπάνω, θα πρέπει απλώς να υπομνήσει ότι ο ιός των πτηνών (επί του παρόντος στην Τουρκία) εξαπλώνεται με ταχείς ρυθμούς προς Δυσμάς και ότι την ισχυρή δόνηση της Κυριακής σε εστιακό βάθος 70 χιλιομέτρων, απορρόφησε, ευτυχώς, η θάλασσα... [Πάντως, για τους όπου γης οπαδούς της... αρίας φυλής, καλό είναι να ση-

μειώσουν ότι, σε λίγο, θα γίνουμε «όλοι Αφρικανοί», αφού, σύμφωνα με τον σεισμολόγο καθηγητή Κ. Παπαζάχο, «η Αφρική μας πλησίασε κατά 90 εκατοστά»(!).]

ΣΥΝΤΑΓΜΑ: ΠΟΣΟ «ΘΕΣΜΙΚΗ» Η «ΜΕΓΑΛΗ» Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ;

ΤΙ ΜΕΛΛΕΙ γενέσθαι, όμως, με την αναθεώρηση του Συντάγματος; Ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής έσπευσε να δηλώσει ότι η αναθεώρηση «είναι η μεγαλύτερη θεσμική πρωτοβουλία της νέας διακυβέρνησης» και αποτελεί «το επιστέγασμα των μεταρρυθμίσεων που προχωρούν σε κάθε πτυχή του δημοσίου βίου». Έως πού θα φθάσουν οι «πρωτοβουλίες» αυτές, θα φανεί, τελικά, από το σύνολο – και, κυρίως, την «ποιότητα» – των προτάσεων που θα καταθέσει η κυβερνητική παράταξη. Όλα, πάντως, δείχνουν ότι πρόθεση της κυβέρνησης είναι να αποφύγει τις «κακοτοπιές», όπως θα ήταν, λόγου χάρη, η αλλαγή του άρθρου 14 παρ. 9 (στο οποίο στηρίχθηκε ο νόμος για τον βασικό μέτοχο) και, κυρίως, ο διαχωρισμός κράτους και Εκκλησίας. [Φυσικά, ο μη διαχωρισμός θα σήμαινε «πρόκληση Χριστόδουλου κατ' εξακολούθησιν» – κατά την χαρακτηριστική διατύπωση κοινοβουλευτικών στελεχών της Νέα Δημοκρατίας. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.]

ΚΑΙ ΕΝΩ την ερχόμενη Δευτέρα (16 Ιανουαρίου) πραγματοποιείται η συνάντηση Καραμανλή-Παπανδρέου (ο

πρωθυπουργός έχει ήδη συναντηθεί με τον πρόεδρο του ΣΥΝ Α. Αλαβάνο και την γραμματέα της ΚΕ του ΚΚΕ Α. Παπαρήγα), ο εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ Νίκος Αθανασάκης, με δηλώσεις του, αισθάνθηκε την ανάγκη να προϊδεάσει την κοινή γνώμη για το πώς το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης αντιλαμβάνεται την όλη συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Έτσι, μεταξύ των προτάσεων που θα μπορούσε το ΠΑΣΟΚ να υποστηρίξει ή να προτείνει, θα ήταν θέματα όπως: Η σχέση πολίτη και κράτους, ο τρόπος επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης, η λειτουργία μη κρατικών (μη κερδοσκοπικών) πανεπιστημίων, «διορθωτικές παρεμβάσεις στο θέμα του βασικού μετόχου», η σχέση κράτους-Εκκλησίας, με τη διευκρίνιση, μάλιστα, ότι «το ΠΑΣΟΚ έχει ταχθεί υπέρ των διακριτών ρόλων τους».

ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ, δεν υπάρχουν ενδείξεις ή πληροφορίες για το πώς το ΠΑΣΟΚ αντιλαμβάνεται, λόγου χάρη, τη «σχέση πολίτη και κράτους» ή για το πού διαφωνεί (αν διαφωνεί) με την πρόταση της κυβερνώσας παράταξης για ίδρυση μη κρατικών (μη κερδοσκοπικών) πανεπιστημίων. Πάντως, αν υπάρχει κάτι που πρέπει ν' αποσαφηνισθεί είναι «το τι ακριβώς έχει κατά νου το ΠΑΣΟΚ», όταν αναφέρεται στους «διακριτούς ρόλους (και όχι στον «διακριτό ρόλο») κράτους και Εκκλησίας». Η αριστερά (και, ειδικότερα, ο Συνασπισμός), στο θέμα αυτό, αποφεύγει τις «παρακαμπτηρίους».

Υποστηρίζει καθαρά τον διαχωρισμό κράτους και Εκκλησίας. Και ο νοών νοείτω.

ΠΑΡΑ ΤΟΝ «ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΜΟ», Ο ΑΝΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΑΔΥΝΕΙ...

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ, οι «επαίοντες» σε θέματα ανασχηματισμού επιμένουν ότι ο «αποκεφαλισμός» του υφυπουργού Δημόσιας Τάξης Χρ. Μαργογιαννάκη δεν θα επηρεάσει την αλλαγή του κυβερνητικού σχήματος, την οποία βλέπουν «επί θύραις»... Όπως είναι γνωστό, ο Χρ. Μαργογιαννάκης, πρώην εισαγγελεύς, είχε καταφερθεί κατά του νυν εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Δ. Λινού, αποκαλώντας τον «ανόητο» και «αγράμματο»... Οι χαρακτηρισμοί είχαν διατυπωθεί στο πλαίσιο κομματικής συγκέντρωσης στο Καστέλλι (Κισσάμου), Κρήτης, κατά την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας... Αρχικά, ο Χρ. Μαργογιαννάκης είχε επιχειρήσει να διαψεύσει τους χαρακτηρισμούς αυτούς, αλλά καθώς η ομιλία του είχε ηχογραφηθεί (και δημοσιευθεί στην τοπική εφημερίδα *Δημοκράτης των Χανίων*), η «τύχη» του υφυπουργού είχε -εκ των πραγμάτων- κριθεί.

ΟΠΩΣ ΗΤΑΝ αναμενόμενο, την «παραίτηση» Μαργογιαννάκη το ΠΑΣΟΚ θεώρησε ως δική του επιτυχία, δοθέντος ότι ο εκπρόσωπός του Ν. Αθανασάκης την είχε ζητήσει από την προηγούμενη εβδομάδα, λόγω της στάσης που είχε τηρήσει ο τέως υφυπουργός Δημόσιας Τάξης στο θέμα των Πακιστανών. Πάντως, μετά τα «διαμειφθέντα» στο Καστέλλι, ο υπουργός Δημόσιας Τάξης Γιώργος Βουλγαράκης φέρεται να επισήμανε στον πρωθυπουργό ότι «δεν είναι δυνατόν ένα προσωπικό λάθος του Χρ. Μαργογιαννάκη να εμφανίζεται ως σύγκρουση της κυβέρνησης με τη Δικαιοσύνη». Οπότε το νεότερο ερώτημα είναι: Ο ανασχηματισμός θα γίνει πριν ή μετά την επίσκεψη Καραμανλή στην Κίνα. Parlez-vous chinois?

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ: ΠΟΥ ΤΟ ΠΑΕΙ Ο ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟΣ ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ ΣΟΥΣΕΛ;

ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΛΛΑ, ένα από τα θέματα του Δεκαπενθημέρου είναι, ασφαλώς,

και η ανάληψη της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Αυστρία. Τι επιδιώκει, τι «οραματίζεται» (αν ο όρος έχει κάποιο περιεχόμενο), «πού το πάει» η Βιέννη; Σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο καγκελάριος Βόλφγκανγκ Σούσελ, μέχρι τον ερχόμενο Μάρτιο θα επιχειρηθεί η οικονομική ανασύνταξη της Ευρώπης, ενώ από τον Μάρτιο και πέρα, δηλαδή μέχρι τον Ιούνιο, θα επιχειρηθεί η νεκρανάσταση του ατυχήσαντος Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

ΚΑΠΟΙΟΙ, βέβαια, επιμένουν να θεωρούν την καταψήφιση του «ατυχήσαντος» Συντάγματος, από τη Γαλλία και την Ολλανδία, ως «νίκη των ευρωπαϊκών λαών». Μόνο που «εναλλακτικό Σύνταγμα» (δηλαδή Σύνταγμα αρ. 2 ή αρ. 3 ή «καλύτερο Σύνταγμα» ή «δημοκρατικότερο Σύνταγμα») δεν υπήρχε. Αποτέλεσμα: Η Ευρώπη να περιέλθει σε μια «διαδικασία περισυλλογής» - ακριβέστερα σε μια διαδικασία πλήρους ακινησίας. Καλή (ή ατυχής) η περιγραφή, αλλά τι μπορεί να πράξει μια προεδρία όπως η αυστριακή; Η απάντηση του αυστριακού προέδρου είναι κάπως νεφελώδης. Αλλά επιμένει ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ μιας «διαδι-

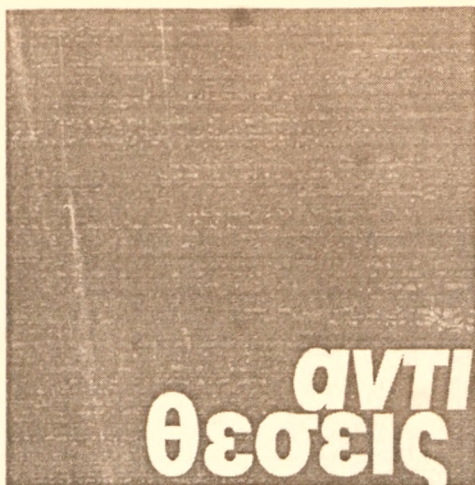
κασίας περισυλλογής» (ακινησίας) και μιας «ελεγχόμενης αφύπνισης».

ΓΙΑ ΤΗΝ «αφύπνιση» αυτή ο αυστριακός καγκελάριος χρησιμοποιεί όρους όπως «προσπάθεια συνεννόησης με την κοινωνία των πολιτών», ενώ την ίδια περίπου ώρα (άγνωστο αν υπήρξε προσυνεννόηση ή όχι) ο γάλλος πρόεδρος Ζακ Σιράκ απηύθυνε διάγγελμα προς τους ευρωπαίους πολίτες και ανακοίνωνε ότι θα καταθέσει πρόταση για το Σύνταγμα «εν όψει του Ιουνίου». Πάντως, είτε λέγεσαι Σούσελ, είτε Σιράκ, είτε Άγκελα Μέρκελ, είτε Φάουστο Μπερτινότι, είτε Όσκαρ Λαφοντέν, είτε Κ. Καραμανλής, δεν χρειάζεται περισσή σοφία για ν' αντιληφθείς ότι χωρίς τη «δημιουργία νέων θέσεων εργασίας» και «μακροσκελή κατάλογο πρωτοβουλιών» τίποτε δεν γίνεται. Και επειδή υπάρχει πάντοτε θέμα ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ, ο αυστριακός καγκελάριος αρκείται, για την ώρα, σε μια δήλωση που λέει ότι η ένταξη αυτή θα κριθεί όχι μόνο από την προσαρμοστικότητα της Τουρκίας στα ευρωπαϊκά δεδομένα, αλλά και από την «ικανότητα της Ευρώπης να την απορροφήσει»...

ΑΝΤΗΝΩΡ

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Αν τους πάρεις στα σοβαρά, πρέπει να βαράς ενέσεις για να συνέλθεις.
- Αν τους πάρεις πρέφα και διασκεδάσεις με τα λεγόμενά τους, μπορείς και να κατουρηθείς στα γέλια και να γίνεις ρεζίλι, αν παρευρίσκονται και άλλα πρόσωπα μαζί σου.
- Ο λόγος για τις τηλεοπτικές κουρελούδες που αυτοαποκαλούνται τηλεοπτικά δελτία, των μεγ-κ-άλων καναλιών.
- Αφορμή αυτή τη φορά η υπόθεση με το Ρώσο.
- Το τι ειπώθηκε από τους συνήθεις τηλεσχολιαστές δε γράφεται!
- Μα είναι δυνατόν να ακούγονται τέτοια πράγματα και το «συνδικάτο» μας (εδώ γελάμε ή κλαίμε ή και τα δυο ταυτοχρόνως) να κάνει την πάπια;
- Είναι δυνατό να πληρώνονται αυτά τα νούμερα, έστω κι αν κάνουν νούμερα, εξαιτίας των νούμερων που τους παρακολουθούν και κυρίως τους πιστεύουν;
- Κι όμως όλα μπορεί να συμβαίνουν στο Καφενείο Ελλάς.
- Κι αμέσως μετά τις «ειδήσεις» εκπομπές «πολιτισμού» στο ίδιο θλιβερό σκηνικό.
- Σκυλοπόπ φαστ φουντ, με νεαρές κορασίδες να λικνίζονται στον ίδιο ρυθμό-άρρυθμα-σε όλους τους σκοπούς.

ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΡΙΝΕΤΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η κυβέρνηση λοιπόν έριξε τη «βόμβα» της Αναθεώρησης και τώρα τα κομματικά επιτελεία αναζητούν εναγωνίως τολμηρές ιδέες και επιχειρήματα για να εμφανιστούν ετοιμοπόλεμοι στη μάχη που θα αρχίσει την άνοιξη στη Βουλή. Τώρα, πώς είναι δυνατόν να εφευρεθούν εν μια νυχτί οι πολιτικές και οι προτάσεις που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες όταν όλο το χρόνο οι τηλεοπτικοί «αστέρες» των κομμάτων διαγκωνίζονται για το ποιος θα πετάξει την καλύτερη ατάκα, αυτό είναι άλλο θέμα.

Η επικείμενη αναθεώρηση του Συντάγματος είναι βέβαια ένα γεγονός βαρύνουσας πολιτικής σημασίας, από εκείνα που ρίχνουν τη βαριά σκιά τους στο μέλλον, διαμορφώνοντας το θεσμικό πλαίσιο εντός του οποίου θα γίνουν οι μεταρρυθμίσεις της νέας εποχής, έστω και αν ο τρόπος και κυρίως ο χρόνος τον οποίο η στριμωγμένη από τα οικονομικά αδιέξοδα κυβέρνηση επέλεξε να θέσει το θέμα υποδηλώνουν σαφώς επικοινωνιακή σκοπιμότητα.

Οι πρώτες ενδείξεις δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας για βαθιές και τολμηρές αλλαγές, αφού όλα δείχνουν ότι η ατζέντα δεν θα είναι

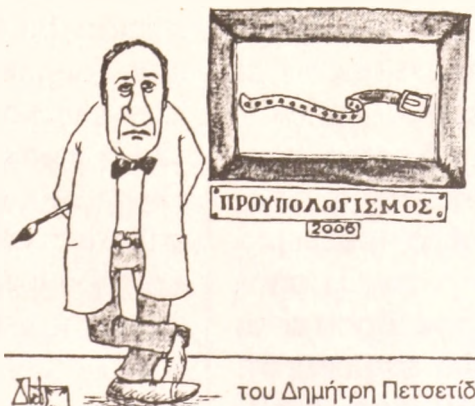
ανοιχτή σε θέματα όπως, επί παραδείγματι, ο χωρισμός Εκκλησίας-κράτους, και οι αναθεωρητέες διατάξεις του Συντάγματος θα είναι λίγες. Από μια συντηρητική διακυβέρνηση δεν μπορεί κανείς να περιμένει κάτι καλύτερο, θα αντιτείνει κανείς. Είδαμε άλλωστε και την «προοδευτική» αναθεώρηση του Βενιζέλου, που δεν πέρασε πενταετία και χρειάζεται πάλι μερεμέτια. Ο οποίος Βενιζέλος κομψότατα παραγκωνίστηκε από τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, αντικαθιστάμενος από τον ιδίας βαρύτητας Πάγκαλο.

Ας έχουν υπόψη τους πάντως τα κόμματα ότι σε αυτή την αμιγώς πολιτική μάχη για το Σύνταγμα θα κριθούν οι πολιτικές τους. Η ΝΔ θα κριθεί για την αποφασιστικότητά της να προωθήσει ως κυβέρνηση τις εξαγγελίες και τις μεταρρυθμίσεις που έχει υποσχεθεί. Το ΠΑΣΟΚ για την αξιοπιστία του αντιπολιτευτικού του λόγου, που δεν επιτρέπεται να περιορίζεται στο δόγμα «αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση». Και η Αριστερά για την ικανότητά της να εκφράζει τα πιο ανήσυχα και ριζοσπαστικά στρώματα της ελληνικής κοινωνίας. Λέμε τώρα.

Κώστας Καραβίδας

ΠΟΙΑ ΚΑΘΑΡΣΗ;

Η παρωδία που αποκαλείται «δικαστική κάθαρση» επιβεβαιώθηκε επισήμως από τον πρόεδρο του Αρείου Πάγου. Με μία δημόσια δήλωσή του ο πρώτος τη τάξει δικαστικός λειτουργός απήλλαξε ουσιαστικά μερικές εκατοντάδες δικαστικούς, ενώ δεν είχε αυ-

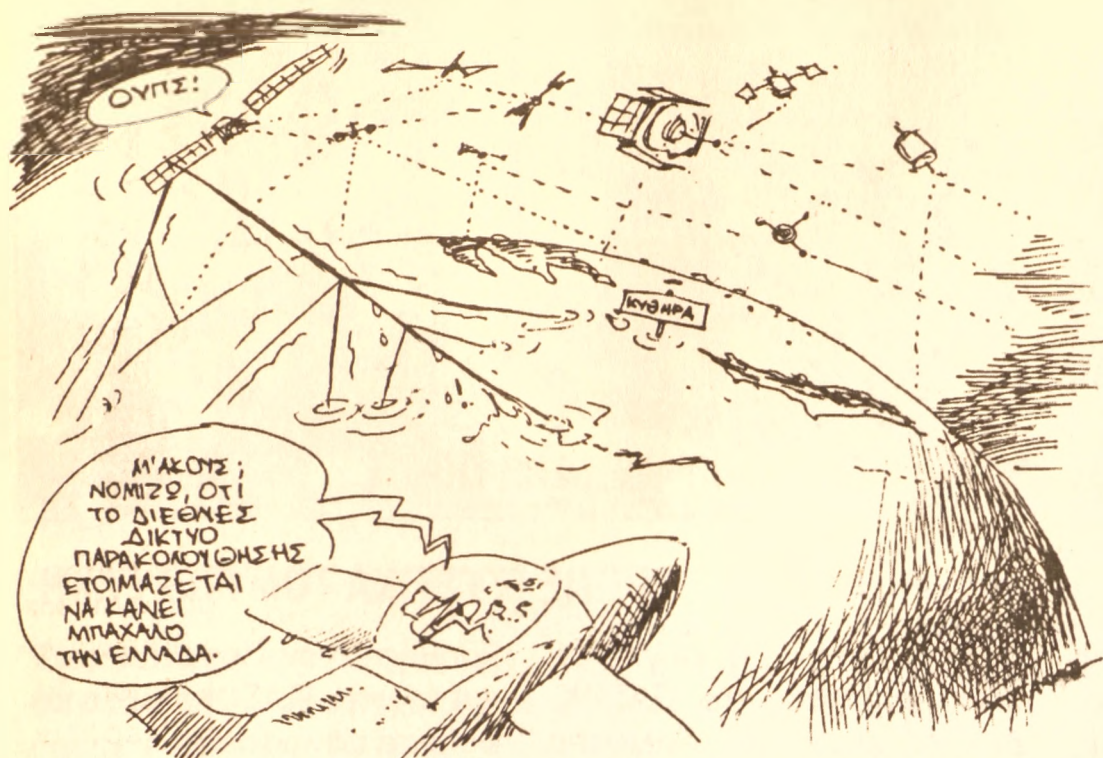

του Δημήτρη Πετσέτιδη

τό το δικαίωμα, επειδή «δεν δικάζει», εκείνους τους συναδέλφους του που παραβίασαν κατάφωρα τον νόμο επειδή δεν υπέβαλαν, ως όφειλαν, δηλώσεις «πόθεν έσχες» των εισοδημάτων τους. Με άλλα λόγια προανήγγειλε ότι η περιφνημη κάθαρση στη δικαιοσύνη θα περιοριστεί στις 30, περίπου υποθέσεις επίορκων δικαστικών που ερευνώνται σήμερα μετά τις τηλεοπτικές αποκαλύψεις, αλλά ήταν γνωστές εδώ και πολύ καιρό στους δικαστικούς διαδρόμους. Με άλλα λόγια αυτή ήταν όλη κι όλη η διαφθορά στη δικαιοσύνη. Ας μην ανη-

συχούν όσοι εμπλέκονται σε εκατοντάδες άλλες μικρές και μεγάλες υποθέσεις και κυρίως εκείνες που έδιναν τόσα χρόνια τροφή στη ΝΔ για να ομιλεί περί διαπλοκής. Εκείνοι που έπρεπε να πάρουν το μήνυμα το πήραν. Κι αν κάποια στιγμή το ξεχάσουν, άνθρωποι είμαστε, οι φάκελοι υπάρχουν πρόχειροι σε συγκεκριμένα συρτάρια. Αυτό όμως κάπως αλλιώς αποκαλείται. Και όπως στην περίπτωση του κ. Βουλγαράκη, θα έρθει η ώρα και άλλων να την πληρώσουν επειδή νόμισαν ότι ήταν πολύ μάγκες για να παίξουν με το «σύστημα».

Π.Π.

του Χρ. Παπανίκου

ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ ΚΑΙ ΣΥΜΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΞΥΠΝΑΔΕΣ

Καλός ο Θεός της Ελλάδας και την αγαπά, όπως λέει και κάποιος φίλος. Έγινε σεισμός μέγας αλλά κανένα θύμα. Κάποιες μικροζημιές και μικροτραυματισμοί στα Κύθηρα και τα Χανιά. Αλλά ήταν είδηση πάντως. Και τα κανάλια την ξέσκισαν. Παράθυρα, αποστολές, ток-σόου, ξέρετε, απ' όλα είχε ο μπαξές. Αλλά δεν υπήρχε αίμα. Έπρεπε όμως να δραματοποιηθεί το θέμα. Ε, έβαλαν τους σεισμολόγους να τσακώνονται. Είδηση δεν είναι κι αυτό; **Σ.**

Σως

«ΦΘΑΝΕΙ ΠΙΑ ΤΟ ΕΝΑ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ»

Οπως παρουσιάστηκε το θέμα στην *Καθημερινή* (20.12.2005), στόχο είχε να διαβάλλει το δημόσιο πανεπιστήμιο και τους πανεπιστημιακούς παρουσιάζοντάς τους όλους ως εμμένοντες στη διατήρηση «της πλάνης της καθηγητικής αυθεντίας». Αλήθεια, πού ζουν οι «οκτώ σοφοί»; Αγνοούν τις υπουργικές αποφάσεις Β3/1412/7.3.84 και Β3/7341/17.8.84 με τις οποίες καθιερώθηκε το «ένα και μοναδικό σύγγραμμα» και καθορίστηκε ακόμα και ο αριθμός των σελίδων του με βάση τις ώρες διδασκαλίας του μαθήματος! Ξεχνούν, όσοι ζούσαν τότε στην Ελλάδα, την αγανάκτηση και τις παραστάσεις των πανεπιστημιακών προς τον τότε Υπουργό;

Την απaráδεκτη αυτή εκπαιδευτική πολιτική, ήρθε να βελτιώσει στις 26.7.95 η πρόταση του τότε υπουργού Γ. Παπανδρέου, η οποία και ποτέ δεν υλοποιήθηκε. Οι προτάσεις των «οκτώ σοφών» βασίζονται πάνω σ' αυτή την ανεδαφική και εν πολλοίς αντιφατική πρόταση. Έτσι, φαίνεται να μην υπολόγισαν το ανεφάρμοστο της βασικότερης πρότασης που αφορά στη λύση της δωρεάν διανομής των διδακτικών βιβλίων με τη μέθοδο του «δανεισμού». Γιατί, αν υποθέσουμε ότι για ένα φιλολογικό μάθημα επιλογής στο οποίο εγγράφονται 100 φοιτη-

τές/τριες χρειάζονται τρία μόνο βασικά κείμενα, και αν υποθέσουμε ότι ένας/μία πανεπιστημιακός διδάσκει συνολικά στα τέσσερα έτη σπουδών 9 μαθήματα επιλογής, τότε, για τα μαθήματα αυτά, τα προς δανεισμόν βιβλία ανέρχονται σε 2.700. Τώρα, εάν ένας Τομέας προσφέρει περίπου 47 μαθήματα επιλογής, τότε ο αριθμός των βιβλίων ανέρχεται σε 33.860! Υπολογίζοντας στη συνέχεια τις διδακτικές ανάγκες όλων των τομέων μιας Φιλοσοφικής Σχολής, θα διαπιστώσουμε ότι ούτε το Καλατράβα δεν φτάνει για να στεγάσει τα προς «δανεισμόν» βιβλία!

Βέβαια, είναι πολιτικά επιζήμιο για το ΥΠΕΠΘ και άκομψο για κεντροαριστερούς σοφούς να πουν απευθείας ότι κόβεται η δωρεάν διανομή βιβλίων. Συμφωνούν, ωστόσο, και τα δύο μεγάλα κόμματα ότι ο επερχόμενος manager θα αναλάβει με δική του ευθύνη να περιορίσει όλες αυτές τις «αλόγιστες» σπατάλες, και να υποδείξει στους αδαείς διδάσκοντες ότι πρέπει να προσφέρουν για τα μαθήματά τους και μια «επαρκή και σχολιασμένη βιβλιογραφία». Αυτά και άλλα «ηχηρά παρόμοια», οι «οκτώ σοφοί» υποθέτουν ότι δεν τα γνωρίζουν και γι' αυτό δεν τα εφαρμόζουν οι εν Ελλάδι πανεπιστημιακοί!

Τζίνα Πολίτη

ΠΑΡΑΙΣΘΗΣΕΙΣ

Εμείς στη ΝΔ έχουμε γίνει γκοστμπάστερς (sic) και κυνηγοί φαντασμάτων. Κάθε φορά που δημιουργείται μια ψευδής ιστορία πρέπει να αποδείξουμε ότι δεν είμαστε φαντάσματα ή ελέφαντες, δήλωσε ο Νίκος Καραχάλιος, γραμματέας οργανωτικού σχεδιασμού της ΝΔ. Ας προσέξουν πάντως, γιατί έτσι όπως πάνε κινδυνεύουν να μετατραπούν σε πλοίο-φάντασμα, που ολοένα απομακρύνεται από την πραγματικότητα και κανείς δεν το αναγνωρίζει όταν εκπέμπει σήματα κινδύνου!

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Οι τηλεπαρουσιάστριες, και οι ντεμί σεζόν τηλεπαρουσιαστές, μες στην καλή χαρά να λένε καλά λόγια για όλους και για όλα.
- Και οι καλεσμένοι να ανταλλάσσουν φιλοφρονήσεις για το πόσο καλοί ηθοποιοί ή τραγουδιστές είναι.
- Α, και οι μαϊντανόι της πολιτικής να σέρνουν το χορό και να αλληλοασπάζονται με καλλιτέχνες και τους υποτιθέμενους πολιτικούς τους αντιπάλους και να τους εύχονται καλή τύχη.
- Τόσο ωραία.
- Συμπέρασμα.
- Δεν υπάρχει τηλεοπτικός πάτος.
- Και γι' αυτό συνένοχοι είναι όλοι.
- Η Πολιτεία, ο δικομματισμός, οι καναλάρχες κι όλοι όσοι βολεύονται βορβορώδεις εντός του ηλεκτρονικού βορβόρου.
- Αλλά και όσοι από μας τους ανεχόμαστε καθ' οιονδήποτε τρόπο.
- Η μόνη πράξη αντίδρασης τα τελευταία χρόνια ήταν το γιαούρτωμα του μαυρότρυπα.
- Ο κιτρινοματάκιος έχει άσυλο, καθότι πονηρούλης ων φιλοξενεί και ορισμένους αφελείς που δηλώνουν (μπρρρρ!) αριστεροί!

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Ένα από τα ανέκδοτα της τελευταίας δεκαετίας είναι «σοβαροί τηλεοπτικοί αναλυτές».

- Είχαμε πολλές αμφιβολίες γι' αυτό και δυστυχώς τις είχαμε γράψει και εκτεθήκαμε ανεπανόρθωτα.
- Αλλά ομολογούμε πως κάναμε λάθος και ζητούμε ταπεινά συγγνώμη.
- Δυο συνεντεύξεις σίγουρα θα ζήτησαν οι δημοσιογράφοι του CNN, του BBC και των λοιπών δικτύων.
- Ο Ν. Χατζηνικολάου (δικαστικός και δημοσιογράφος) με τον Αντώνη Ρέμο και ο Γ. Πρετεντέρης (διανοούμενος και δημοσιογράφος) με το Γιάννη Πάριο.
- Τέτοια ποιότητα ερωτήσεων, τέτοια διεισδυτικότητα, τέτοια μαεστρία!
- Φίλη καθηγήτρια ζήτησε από τους φοιτητές της να βρουν τις βιντεοκασέτες και να διδαχθούν την τεχνική της συνέντευξης, που χρόνια προσπαθεί να τους μάθει στο πανεπιστήμιο, χωρίς επιτυχία.
- Κι εδώ στο Αντί ξεκινήσαμε μαθήματα για το πώς ένας καλός δημοσιογράφος παίρνει συνέντευξη με βάση τους δυο αυτούς ογκόλιθους της δημοσιογραφίας.
- Το σωστό να λέγεται και να γράφεται.
- Μακριά από μας οι μικροψυχίες.

ΤΡΩΝΕ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΑΚΗ;

Καταπληκτική η έμπνευση του Ταχυδρόμου. Ο Γιωργάκης-Χριστός, που λέτε, εν μέσω των ωραίων μωρών -'Αντζελα Γκερέκου-, των μωρών πλην παρθένων -βάλτε όποιο όνομα νομίζετε- και των παρθένων σκέτων (εγώ προτείνω την Ξενο-ξίνο-γιαννακο-πώς-τη-λένε). Ο Γιωργάκης πάλι, γέρνει το κεφαλάκι του με αθωότητα και με σοφία κοιτώντας τον Γερουλάνο, που

αυτή τη στιγμή, τη συγκεκριμένη, κυβερνάει το ΠΑΣΟΚ. Δηλαδή είναι ένας Λαλιώτης στη θέση του Λαλιώτη. Ο ΔΟΛ λοιπόν, ακολουθώντας τις παραδόσεις του Συγκροτήματος, παίζει Γιωργάκη εξώφυλλο και ανανέωση εσώρουχο, χρησιμοποιώντας προς τούτο τεράστια οπτικά σύμβολα όπως το *Cennacolo* του Leonardo στην Santa Maria delle Grazie του Μιλάνου, μπας και

βοηθήσει τον Παπανδρέου Γ' και το μετα-ΠΑΣΟΚ του να πάρουν τα πάνω τους.

Εμείς τι να πούμε; Ο Μυστικός Δείπνος να βάλει το χέρι του και να μην φάνε το Γιωργάκι λάχανο (Βρυξελλών). Αν και εδώ που τα λέμε «Μυστικός Δείπνος» χωρίς Ιούδα δεν γίνεται. Γίνεται; Τι λέτε κι εσείς κ. Βενιζέλο;

Σία Τσαχπινόγλου

ΑΒΡΑΜΟ, Ο ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ

Καλά, παιδιά, το γέλιο του Εγκελάδου (με την καλή έννοια). Γίνεται, που λέτε, ο σεισμός στις 13 και 37 και τριάντα δευτερόλεπτα, της Κυριακής 7 Γιαννουαρίου μ.μ. και σειέται και λυγιάται όλη η πλάση της Ανατολικής Μεσόγειος, που θα 'λεγε κι ο Καζαντζάκης, καλή του ώρα. Και βρίσκεται που λέτε συμπτωματικώς και κατά σύμπτωση ο Αβραμό στον αέρα της NET και σε εκπομπή μετά της δου-

κίσσης Δαμανάκης ως προσκεκλημένος του Ζούλα του νεοτέρου. Μόλις, που λέτε, αδελφοί και αδελφές και δήμαρχε Νικήτα και πρώην εκπρόσωπε του ΠΑΣΟΚ για τη συνταγματική αναθεώρησης Βενιζέλο, μόλις, λέγω και το τονίζω, άρχισε να σειέται η γης σε ένα ξεκούδουνο shake dance, σηκώνεται ο Αβραμό κάθιδρως και εξαφανίζονται on air από την εκπομπή, που θα πει ο σώζων εαυτόν σωθεί-

τως! Και γαμώ τους υπουργούς δηλαδή, τους πρώην δημάρχους, τους πρώην αρχηγούς ΚΕΠ και τους μέλλων πρωθυπουργούς λέμε! Προς τιμήν ημών των γυναικών η σύντροφος Δαμανάκη παρέμεινε στο πάνελ ακλόνητος! Θα μου πείτε, σώζων ο Αβραμόπουλος Αβραμόπουλον σώζονται και η πατρίς! Σωστόν κι αυτό.

Σία Τσακπινόγλου
(η Σεισμόπληκτος)

ΝΙΚΟΛΟΥΛΗ

Βλέπουμε ούλες κι ούλοι
Αγγελική Νικολούλη

Το είχα καταλάβει από την περασμένη εβδομάδα. Όταν εμφανίστηκε στο Alter η κ. Νικολούλη και κατεφέρθη εναντίον του εισαγγελέα Δ. Λινού. Η τύχου του καημένου του αεροπαγίτη ήταν προδιαγεγραμμένη. Τα στοιχεία που προσκόμισε στον αέρα η δαιμόνια ντετέκτιβ και ανεπίσημη εκπρόσωπος του υπουργείου Δημόσιας

Τάξης, ήταν συντριπτικά. Ποιος είδε την μισ Μαρτλ και δεν τη φοβήθηκε. Η Νικολούλη απεκάλυψε όλο το βρόμικο παιχνίδι του εισαγγελέα σε βάρος των αγνών και άκρως επιτυχημένων ελλήνων αστυνομικών. Η φωνή της επάλλετο από ιερή συγκίνηση όταν διεκτραγωδούσε το πόσο έχει αδικήσει η δικαιοσύνη το σώμα της ΕΛΑΣ. Ενθουμούμενη ότι και ο σύζυγός της είναι αξιωματικός της, δάκρυσε. Ο Λινός πλέον δεν είχε καμία τύχη. Ολόκληρη η κυβέρνη-

ση παίρνοντας τη γραμμή Νικολούλη τα 'ριχνε συλλήβδην στον εισαγγελέα κατηγορώντας τον ότι βλέπει πολύ τηλεόραση. Το μένος Μαρκογιαννάκη ήτο αναμενόμενο αλλά και η παραίτησή του σκηνοθετημένη. Έπρεπε να φύγει από τη θέση αυτή για να υπουργοποιηθεί οσονούπω η κ. Νικολούλη. Η ατρόμητη ρεπόρτερ-σταρ που κατετρόπωσε τον Λινό και τους ομοίους του. Η δικαστική φράζια δεν θα περάσει!

Σία Τσαχπινόγλου

ΝΙΚΕΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ

Δύο και μόνο ειδήσεις που δεν προλάβαμε να καλύψουμε λόγω Χριστουγέννων δίνουν πλήρως το σημερινό στίγμα μιας κυβέρνησης που εξελέγη με κύριο σύνθημα την καταπολέμηση της διαπλοκής: Πρώτον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έβαλε οριστικά ταφόπλακα στον περιβόητο νόμο για τον «βασικό μέτοχο», ο οποίος υποτίθεται ότι θα κατατρόπωνε τη διαπλοκή. Εξ ου και η προαναγγελθείσα αναθεώρηση της σχετικής διατάξεως του Συντάγματος, το οποίο έχει μείνει μετέωρο στο θέμα αυτό. Δεύτερον, ο κ. Ρουσόπουλος μας είπε ότι θα ρυθμίσει τα κρίσιμα θέματα της συγκέντρωσης των ΜΜΕ και του ραδιοτηλεοπτικού χάους με βάση τις αρχές του «φιλελευθερισμού» – με βάση δηλαδή τις αρχές της ιδιωτικής (ή εργολαβικής) πρωτοβουλίας, για όσους δεν πήγαν στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ορισμένοι αθεράπευτα αισιόδοξοι γαλάζιοι μάς λένε ότι με το νέο νόμο του κ. Ρουσόπουλου η κυβέρνηση θα πάρει πίσω το αίμα της. Τι θα γίνει τελικά; Μάλλον μια νέα πανωλεθρία. **Π.Π.**

ΜΗΠΩΣ ΟΙ 28 ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΙ ΦΑΝΤΑΣΤΗΚΑΝ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΟΥΣ;

■ έρω, οι περισσότεροι από εσάς τελείτε
■ ακόμη υπό το σοκ και δέος των αποκαλύψε-
■ ων για τις πτήσεις-φαντάσματα της CIA, τις μυστικές φυλακές των ΗΠΑ στην Αν. Ευρώπη και τις απαγωγές αθώων από πράκτορες «μεγάλων» και... λίγο πιο μικρών «δημοκρατιών». Να σοκάρεστε. Εμένα όμως μ' εντυπωσιάζει ακόμα περισσότερο η απεριγραπτή ανικανότητα ελλήνων και βρετανών αρχισπιούνων, και προπαντός των μαστροπών πολιτικών που τους στηρίζουν, να μην μπορούν να συγκαλύψουν ως ένα αξιοπρεπές ευρωπαϊκό παρακράτος μία απλή επιχείρηση απαγωγής ή έναν σύνομο βασανισμό ρουτίνας.

Έτσι, μιλώντας στο ραδιοσταθμό «Αντέννα», ο έλληνας υπουργός Δημόσιας Τάξης συνόψισε στις 6/1 τη θέση της κυβέρνησής του ως εξής: «Οι ελληνικές υπηρεσίες δεν έχουν εμπλακεί σε βίαιες προσαγωγές, σε ανακρίσεις, σε τέτοιου είδους διαδικασίες που έχουν γράψει οι εφημερίδες». Τα ίδια φέρεται να είπε κι ο έλληνας πρωθυπουργός την προηγούμενη μέρα στον πρόεδρο του ΣΥΝ Αλ. Αλαβάνο στο Μέγαρο Μαξίμου. Η στάση αυτή ίσως να συνιστούσε μια σοβαρή προσπάθεια συγκάλυψης, αν ο βρετανός υπουργός Εξωτερικών Τζακ Στρο δεν είχε ήδη αποποιηθεί κάθε ανάμειξη των υπηρεσιών της χώρας του στο θέμα αυτό, καταγγέλλοντας μάλιστα ως «χαλκευμένο» κι «απολύτως βλακώδη» κάθε αντίθετο ισχυρισμό.

ΛΕΩΝ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Εφυγε το απόγευμα του περασμένου Σαββάτου ο Λέων Καραπαναγιώτης σε ηλικία 75 χρονών και αφού υπηρέτησε τη δημοσιογραφία για 50 ολόκληρα χρόνια. Διετέλεσε διευθυντής της εφημερίδας *Τα Νέα* για 20 χρόνια και για άλλα 10 διευθυντής του *Βήματος*. Γόνος πολιτικής οικογένειας, γιος του βουλευτή Λέσβου και υπουργού του Βενιζέλου Βύρωνα Καραπαναγιώτη, ξεκίνησε τη δημοσιογραφία το 1956 μετά από σπουδές στην Ελβετία και τη Γαλλία. Ασχολήθηκε με το καλλιτεχνικό, το διπλωματικό και στη συνέχεια το πολιτικό ρεπορτάζ, πριν αναλάβει διευθυντής σύνταξης του *Βήματος*. Το 2002 έγινε εκδότης των *Νέων*. Άνθρωπος με πλούσια και σε βάθος γνώση, καταξιώθηκε ως ένας από τους σοβαρότερους και κορυφαίους δημοσιογράφους της γενιάς του.

Μ.Τ.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Προβοκάτορας ή αβανταδόρος;
- Ο λόγος για τον άγιο Αμβρόσιο Καλαβρύτων, που με επιστολή του, άγιες μέρες, στον υπεράγιο Χριστόδουλο, τον εγκალεί, γιατί με πρόσχημα τα προσωπικά δεδομένα, λέει, καλύπτει τους ομοφυλόφιλους αρχιερείς.

- Και για την προβοκάτσια – με πιάνετε, ως αριστεροί με πείρα.

- Για το αβανταδόρος – σκέφτηκα μήπως με τη συζήτηση αυτή πάνε να κουκουλώσουν τα άλλα και σημαντικά που δε μπορούν να κρύψουν ούτε τα χρυσοκεντημένα ράσα τους ούτε οι σκοτεινοί διάδρομοι των μητροπόλεών τους.

- Υπομονή και θα δούμε.

- Πάντως ο ύπατος των εν ζωή αγίων έκανε ένα ταξιδάκι στο Παρίσι για να αλλάξει αέρα.

- Οι ανθέλληλες και οι πολυπολιτισμικοί τον κατήγγειλαν για τον τόπο που επέλεξε για διακοπές.

- Ελέγχονται ως ανακριβείς οι πληροφορίες ότι την κράτηση στο ξενοδοχείο την έκανε ο κ. Τσοχατζόπουλος που τους γνώριζε από το γάμο του.

Το πλέον τραγελαφικό είναι ότι οι δύο κυβερνήσεις, παρά τους συγκρουόμενους ισχυρισμούς τους, όχι μόνο δεν αντιμετωπίζουν κρίση στις σχέσεις τους, αλλά χειρίζονται το θέμα με πλήρη συνεννόηση και συντονισμό! Όπως καθυστερημένα επιβεβαιώθηκε, ο Τζακ Στρο είχε σχετικές συνομιλίες με τους κ.κ. Μολυβιάτη και Παπανδρέου τις τελευταίες μέρες του περασμένου Δεκεμβρίου. Επομένως, για να πιστέψουμε τις κατηγορηματικές διαβεβαιώσεις και των δύο κυβερνήσεων ταυτοχρόνως, θα πρέπει να καταλήξουμε σε ένα από δύο συμπεράσματα: είτε πως οι 28 Πακιστανοί φαντάστηκαν τη σύλληψή τους, είτε –το πιθανότερο– πως τους απήγαγαν φαντάσματα. **Μένης Ξένος**

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Ο (και) ποιητής Κ. Σκανδαλίδης γλεντοκόπησε στο πολιτιστικό κέντρο (κατά μακαρίτη Γιαννόπουλο) όπου εμφανίζεται ο Σφακιανάκης.
- Και η χήρα Παπανδρέου, πιο κουλτουριάρα, τα έσπασε στην Άννα Βίωση, για να διώξει τη μοναξιά της.
- Και μια και για τον πολιτισμό ο λόγος, ο καταπράσινος (τ. κατακόκκινος, τ. κόκκινος, τ. ροζ) Θ. Μικρούτσικος, παραιτήθηκε από πρόεδρος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας (Πάτρα) ανακαλύπτοντας μετά από δυο χρόνια(!) τη νέα δεξιά.
- Μιλάμε για την ευαισθησία!
- Η σύγκρουση των δυο θωρηκτών του κινήματος, Πάγκαλου-Βενιζέλου, έφερε νικητή τον πρώτο.
- Μιλάμε για τον ορισμό του ως εισηγητή στο υπό αναθεώρηση σύνταγμα.
- Ο Βαγγέλας του Βορρά κόπηκε και από τον Καστανίδη στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό.
- Προβλέπω να σταματά τη δίαιτα και να το ξαναρίχνει στα σουβλάκια.
- Γιατί με τα κιλά που χάνει, χάνει και πολλούς πόντους – τι πόντους; μέτρα, μπορεί και χιλιόμετρα, από την κούρσα της διαδοχής.

του Δημήτρη Πετσετίδη

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΙ ΑΠΟΡΡΗΤΑ

Να μας πείσει ότι το ΠΑΣΟΚ ως κυβέρνηση δεν υπέγραψε ποτέ μυστικές διακρατικές συμφωνίες για απαγωγές και ανακρίσεις, προσπάθησε ο Γ. Παπανδρέου, όπως ακριβώς είχε κάνει πριν από μερικές ημέρες και ο Θ. Πάγκαλος, ο οποίος πάντως είχε διευκρινίσει ότι όντως επί κυβέρνησης Σημίτη υπογράφηκαν διακρατικές συμφωνίες, αν και δεν αποκάλυψε το περιεχόμενό τους.

Επειδή ωστόσο το θέμα των τελευταίων ημερών είναι ακριβώς η παράνομη απαγωγή, μυστική κράτηση και ανάκριση αριθμού αλλοδαπών από μυστικούς πράκτορες της Βρετανίας και της Ελλάδας, να θυμίσουμε τόσο στον κ. Παπανδρέου όσο και στον κ. Πάγκαλο –υπουργοί Εξωτερικών και οι δύο στην περίοδο Σημίτη– ότι τον Ιανουάριο 2003, όταν άρχιζε η ελληνική προεδρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η κοινή συνάντηση εκπροσώπων της Κομισιόν, του Συμβουλίου της Ευρώπης, της ελληνικής προεδρίας, της Ιταλίας και βεβαίως των ΗΠΑ, για την περίφημη New Transatlantic Agenda, στην οποία

συζητήθηκε και συμφωνήθηκε η συνεργασία όλων των μερών σε όλο το πακέτο των μέτρων για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

Μεταξύ των μέτρων, μάλιστα, τα οποία υιοθετήθηκαν μετά από «προτροπές» των αμερικανών εκπροσώπων, περιλαμβάνεται και η διακίνηση κρατουμένων ή ανεπιθύμητων προσώπων που θεωρούνται ύποπτα για συμμετοχή σε τρομοκρατικές δραστηριότητες.

Είναι γνωστό ότι κατά πάγια τακτική σε ντοκουμέντα που αφορούν σε μυστικές δραστηριότητες, καταγράφεται το γενικό τους περίγραμμα –μάλιστα με όσο το δυνατό πιο ανώδυνες εκφράσεις– και αποφεύγονται οι λεπτομέρειες, ιδιαίτερα αν αυτές συνιστούν παραβίαση των νόμων ή είναι δυνατό να προκαλέσουν το κοινό αίσθημα.

Έτσι πρέπει να έγινε λοιπόν και στη συνάντηση της Αθήνας του 2003. Ο κ. Παπανδρέου, αρμόδιος υπουργός Εξωτερικών, δεν ενημερώθηκε για το περιεχόμενο όσων συζητήθηκαν;

Τ.Κ.Δ.

ΑΕΡΟ-BENIZEΛΟΣ

Στον αέρα ο Βενιζέλος ενόψει συνταγματικής αναθεώρησης εφόσον Γεωργιάκης ο Β', Παπανδρέος ο Γ', απεφάνθη Πάγκαλον. (Καλά, διάνοια η αρχηγάρα!) Θα μου πείτε πως στην προηγούμενη αναθεώρηση του 2001 ο Βενιζέλος επέβαλε τα πιο λάθος πράγματα. Άρα η αναθεώρησης γίνονται επί των λαθών του Βενιζέλεως (απτικόκλιτο). Ναι, αλλά είναι δυνατόν να ελλείπει οχτακόσια κιλά συνταγματολογάρα και Ντόκτορ καθηγηταράς του ΑΠΘ, πιο ανωτέρου και από την Παναγιωταρέου από την (ανα)Αναθεώρησης; Είναι δυνατόν, λέγω και εξανίσταμαι, να μην παραβρίσκεται ψυχή τε και σώματι στην ξανααναθεώρησης ο Βενιζελεύς; Εκτός κι αν ενθυμούται ο πρόεδρος του μετα-ΠΑΣΟΚ, τον λόγον του Αριστοβούλου του Μανέσεως λέγων: Ο Εφ. (πώς λέμε F16) Βενιζέλος είναι ικανός για όλα. Μα ΟΛΑ! ολέ.

Τζιμ Βούκης

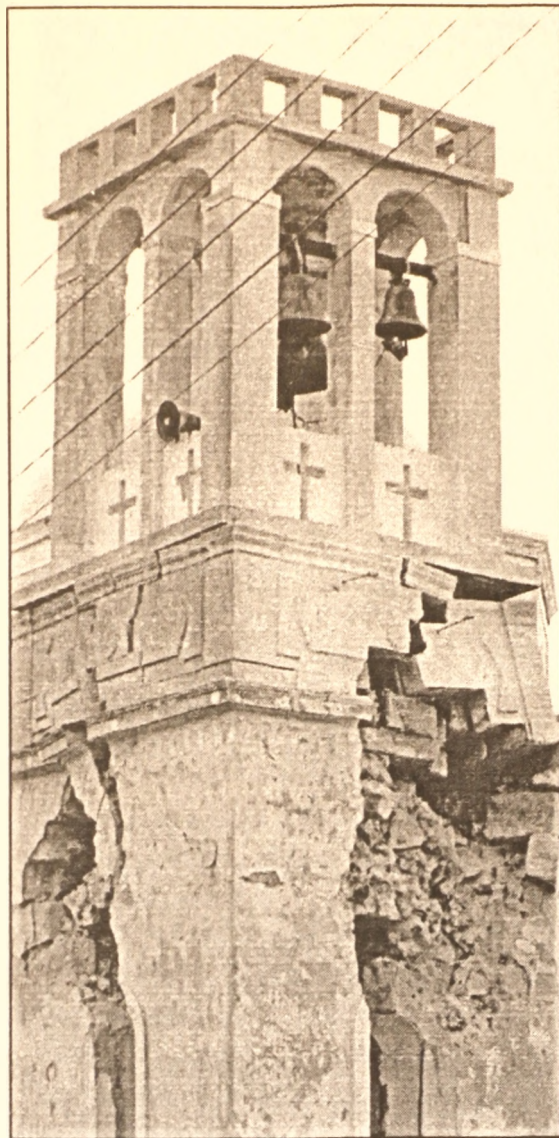

του Χρ. Παπανίκου

ΜΕΤΑΣΕΙΣΜΟΙ

Ο σεισμός έφερε στην επιφάνεια τις αντικρουόμενες απόψεις αλλά και τη διαμάχη που εδώ και χρόνια σοβεί στην επιστημονική κοινότητα των σεισμολόγων. Δεν είναι μόνον οι διαφορετικές προσεγγίσεις για το κατά πόσο είχε προβλεφθεί αυτός ο σεισμός και πότε και πού θα γίνουν οι επόμενοι σεισμοί. Διαφορετικές είναι και οι εκτιμήσεις για το εάν θα σημειωθούν ή όχι μετασεισμοί, όπως και για το εάν υπάρχει κίνδυνος ενεργοποίησης και άλλων ρηγμάτων. Πολύ περισσότερο η κοινή γνώμη δυσπιστεί βλέποντας από τα τηλεπαράθυρα τους ειδικούς να τσακώνονται καταγγέλλοντας ο ένας τις μεθόδους του άλλου ή να δηλώνουν ότι αδικούνται ως προς την οικονομική επιχορήγηση από το κράτος. Οι αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλώς και έχουν το μερίδιο ευθύνης τους όταν δείχνουν αδιαφορία σε θέματα προσεισμικού ελέγχου και ενημέρωσης των πολιτών. Γιατί το ΥΠΕΧΩΔΕ να μην προχωρήσει στην πιλοτική εφαρμογή προσεισμικού ελέγχου κτηρίων, ο οποίος να επεκταθεί σταδιακά σε ολόκληρη τη χώρα; Η Πολιτεία εδώ και 25 χρόνια τουλάχιστον δεν είναι πρόθυμη να χρηματοδοτεί ερευνητικά προγράμματα. Ό,τι καταφέρνουν κάποιοι επιστήμονες να πάρουν είναι κάποιες επιχορηγήσεις από προγράμματα της ΕΕ, έτσι ώστε να παραμένει ζωντανό το ερευνητικό έργο.

Σως

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ-ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ: 0-37

Μετά την εθελούσια παραίτηση (πώς λέμε «διορίζεται εθελοντής») του υφυπουργού Δημόσιας Τάξης Χ. Μαρκογιαννάκη το σκορ «τηλεδικαί-κυβέρνηση Καραμανλή» διαμορφώνεται, αν δεν κάνουμε λάθος στο μέτρημα, σε 37-0. Όπου 37 εστί ο αριθμός των «παραιτηθέντων» κυβερνητικών στελεχών εξαιτίας τηλεοπτικών «αποκαλύψεων», ή καλύτερα λόγω συντροφικών μαχαιρωμάτων μέσω τηλεοράσεως. Αυτό κι αν είναι εκσυγχρονισμός! Στο παλαιοκομματικό σύστημα τις αποφάσεις για τη σύνθεση της κυβέρνησης τις έπαιρνε μόνος του ο πρωθυπουργός. Επί «νέας διακυβερνήσεως» στο έργο του συνδράμει και η τηλεόραση. Ωστόσο, μας προξενεί εντύπωση το γεγονός ότι δεν έχουν ανακαλυφθεί ακόμα κρυφές κάμερες που να εντοπίζουν τα πακέτα, κοινώς «τούβλα», που αλλάζουν χέρια καθ' εκάστη.

Π.Π.

ΤΑ ΦΡΟΥΤΑΚΙΑ ΞΑΝΑΡΧΟΝΤΑΙ

Εμείς τα είχαμε ξεχάσει. Κάποιοι φαίνεται όμως πως δρούσαν υπόγεια και συνωμοτικά και έτσι ξαφνικά παρουσιάστηκε πρόταση παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας για αντισυνταγματικότητα του νόμου με τον οποίο απαγορεύτηκαν τα φρουτάκια. Μάλιστα προτείνει να επιτραπούν όχι μόνο σε ισόγειους χώρους, όπως κατά την πριν την κατάργησή τους νομοθεσία, αλλά ακόμα και σε κοινόχρηστους χώρους πολυκατοικιών. Αν δεν είναι ζήτημα χιούμορ του παρέδρου, ώστε να αποτρέψει τα παιδιά από την τηλεόραση, τότε η πρόταση μπορεί να χαρακτηριστεί επιεικώς απαράδεκτη. Δεν είναι θέμα συντήρησης ή προοδευτικότητας. Ας επιτραπούν σε συγκεκριμένους χώρους, με τον έλεγχο του κράτους, όπως γίνεται σ' όλη την Ευρώπη. Δεν είναι δυνατόν να ξαναγεμίσουν τα καφενεία με παιδιά και κάθε λογής μηχανάκια. Υποτίθεται ότι προσπαθούμε να ξεφύγουμε από το νοσηρό κλίμα της πασοκικής σήψης. Μην ξαναγυρίσουμε στα ίδια.

Μ.Τ.

ΕΘΝΟ-ΑΠΑΘΕΙΑ

Εόχι και να μας αποκαλούν ρατσιστές! – ποιος ισχυρίζεται κάτι τέτοιο; Να όμως που τα στοιχεία πρόσφατης έρευνας της ΕΕ δείχνουν ότι ερχόμαστε πρώτοι στην άρνη-

ση να γίνουν Τουρκία και Αλβανία μέλη της ΕΕ· ποσοστό 80%. Εμείς και η Αυστρία σέρνουμε το χορό, παρέα και η Κύπρος. Και στην περίπτωση της απαγωγής των Πακιστανών, ποιο νομίζετε ότι έσπευσαν να τους υποστηρίξουν; Εκτός από ορι-

σμένους ευαισθητοποιημένους πολιτικά και κοινωνικά πολίτες, όλοι οι υπόλοιποι συνέλληνες ξαπλωμένοι στους καναπέδες απολάμβαναν το «θρίλερ» της καταδίωξης του άμοιρου Ρώσου. Με τις πόρτες φυσικά κλειδαμπαρωμένες...

Σως

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Η παντός καιρού και κόμματος κυρά Μαριώ πάντως είναι μες στην καλή χαρά.
- Επιτέλους οι δυο εταίροι συμφωνούν στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.
- Πάντως είναι σοφότατη η ρήση «και διηγώντας τα να κλαις» για κάποιους και το παρελθόν τους.
- Ο Φλας του Κοκκαλίνου έπαιζε επί μέρες Λοβέρδο για εισηγητή.
- Ο Giorgos όμως έβαλε Πάγκαλο.
- Και κλάμα στο σταθμό...
- Το καλύτερο στο τέλος – για όσους δεν διαβάσατε την *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*:
- Πράκτορας της ΚΥΠ στο Βόλο είναι μέλος της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ.
- Άξιος!
- Και άξιοι (ή άξεστοι) αυτοί που τον εξέλεξαν.
- Βέβαια στη συμμετοχική εταιρεία του Giorgos όλοι χωράνε.
- Δεν υπάρχουν διακρίσεις.
- Άσε που παραμονεύουν και κάτι μπουμπουκία κρατικοδίαιτων ΜΚΟ που αν μάθαιναν ότι κόπηκε κάποιος για «επαγγελματικούς λόγους» μπορεί και να τους τραβολογούσαν στο ευρωπαϊκό δικαστήριο για ρατσιστική συμπεριφορά.
- Οπότε...
- Άντε να δούμε τι μας επιφυλάσσει το 2006.

Ν. Μολ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2006 - ΤΕΤΑΡΤΗ 11.1.2006

ΚΥΡΙΑΚΗ 1.1.2006

Καλή χρονιά, κυρίες και κύριοι, ευχόμεθα ό,τι ποθείτε. Ευτυχές το νέον έτος. Μην το βάζετε κάτω και μην απογοητεύεστε. Το 2006 θα γυρίσει ο τροχός, θα γελάσει κι ο φτωχός!

Το σωτήριο έτος 2006 άρχισε με ανθρωποκυνηγητό. Ολόκληρη η δύναμη της ΕΛΑΣ ψάχνει να βρει στην Κατάρ τον Ρώσο ο οποίος, αφού σκότωσε τους δύο συνοδούς του αστυνομικούς, εγκατέλειψε την κλούβα που τον μετέφερε και τράβηξε προς άγνωστη κατεύθυνση.

Τρίτωσε το κακό για τον επί της Δημόσιας Τάξης υπουργό μας, που μετά τις βόμβες και τους Πακιστανούς, ψάχνει και για Ρώσους στα βουνά και στα

λαγκάδια.

Η αρκούδα βρυχάται και η Ευρώπη νιώθει μια ψύχρα. Τιμωρεί την άλλοτε σύμμαχό της για στροφή προς τα δυτικά. Αλλά άλλοι πήραν μια πούντα από το κλείσιμο της στρόφιγγας του φυσικού αερίου, που ξεκίνησε τον ψυχρό πόλεμο του 21ου αιώνα, ο οποίος είναι ενεργειακός.

Οι Έλληνες βρήκαν έναν νέο τρόπο για να ανταλλάσσουν ευχές. 185 εκατομμύρια SMS ανταλλάχθηκαν στις γιορτές. Τα κινητά τώρα δικαιώνονται!

Δυστυχώς η χρονιά ξεκίνησε με τον θάνατο του αγωνιστή του αντιδικτατορικού αγώνα και ιδρυτικού στελέχους του ΕΚΚΕ, δημοσιογράφου Ανδρέα Μπίστη.

ΔΕΥΤΕΡΑ 2.1.2006

Λήξη συναγερμού στην ελληνική αστυνομία. Βρήκαν τον ρώσο φυγάδα νεκρό, με μία σφαίρα στο κεφάλι. Και καθώς τελείωναν τα βαθυστόχαστα ρεπορτάζ των τηλεοπτικών καναλιών για το πώς το έσκασε, άρχιζαν τα ερωτήματα για το αν αυτοκτόνησε ή αν τον σκότωσαν. Το ξανθό γένος άνοιξε πάλι τις στρόφιγγες του φυσικού αερίου, αλλά οι δυτικοί δεν ζεστάθηκαν.

ΤΡΙΤΗ 3.1.2006

Ταξίδι εις Παρισίους για τον λαλίστατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και μάλιστα με διαμονή σε ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της γαλλικής πρωτεύουσας με το συμβολικό όνομα «Γεώργιος Ε΄». Τα έξοδα βέβαια δεν τα πλήρωσε η φτωχή ιλινη τίμια ημών Εκκλησία, αλλά χορηγός τις, ασχολούμενος, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες που δεν σηκώνουν διάψευση, με γαλλικά αυτοκίνητα. Το όνομά του αρχίζει και τελειώνει με Σ, και όπως λένε οι κακές γλώσσες η μήτηρ του, κυρία Θεodώρα, ασκείται στο ευγενές παίγνιον των τραπουλοχάρτων μετά Αγίων.

Στο μεταξύ οι καλοί μας φίλοι εκεί πέρα στη γηραιά Αλβιόνα δεν αφήνουν τίποτα να τους ξεφύγει. Ο μίστερ Στρο τηλεφώνησε σήμερα στον ημέτερο Γιωργάκη και εκτός από ευχές τού ψιθύρισε και κάτι στα πακιστανικά. Λέτε να του ξαναδιάβασε στη γλώσσα του συμπαθούς ασιατικού κράτους τη συμφωνία Σημίτη-Μπους για τις απαγωγές «τρομοκρατών»; Ίδωμεν!

Από αλλού περιμέναμε το χάος στη Δικαιοσύνη, από αλλού ήρθε. 440 δικαστικοί θα τεθούν εκτός σώματος γιατί δεν έχουν υποβάλει πόθεν έσχες. Και παρά τις εκκλήσεις του αρμόδιου υπουργού αδιαφορούν. Χαζοί είναι; Αν για κάθε δίκη κέρδιζαν ενός χρόνου μισθούς, υπολογίζετε πόσες γενιές μπορούν να θρέψουν παίζοντας απλώς του

κομπολογιού τις χάντρες.

Σε όλους τους τόνους οι πολιτικοί μας ταγοί διατυμπανίζουν ότι στη χώρα μας δεν χωρά ο ρατσισμός. Τώρα, τι δείχνουν οι δημοσκοπήσεις που λένε ότι σε συντριπτικό ποσοστό δεν θέλουμε τους ξένους και τι αποδεικνύει το φονικό στο Ρέθυμνο, όπου ολόκληρη οικογένεια κυνήγησε και δολοφόνησε στο σπίτι του νεαρό Αλβανό, μόνο κάποια, υποπτευόμαστε βαθυστόχαστη, ανάλυση θα μπορέσει να το εξηγήσει.

Τα χιλιοστά μέτρα για το νέφος εξαγγέλθηκαν από την κυβέρνηση σήμερα. Το κλου: διόδια στο κέντρο. Σε λίγο θα ναρκοθετήσουν την περιοχή και θα βάλουν συρματοπλέγματα. Αλλά δυστυχώς γι' αυτούς ο αείμνηστος Αντώνης Τρίτσης είχε τονίσει τότε, το μακρινό '81, ότι «το νέφος είναι πολιτικό». Το ζήτημα είναι αν υπάρχουν πολιτικοί για να πάρουν μέτρα πολιτικά!

Και εκεί που λέγαμε να ηρεμήσουμε, τουλάχιστον για σήμερα, τσουπι, Μικρούτσικος! Παραπήθηκε από την προεδρία της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, που όπως γνωρίζουν οι επαίοντες είναι για φέτος η Πάτρα, επικαλούμενος οργανωτικά προβλήματα και ελλείψεις στη διοργάνωση της εκδήλωσης. Έκανε σύγκριση φαίνεται με την κατάσταση στο Πολιτισμού επί υπουργίας του και δεν άντεξε δύο φορές το ίδιο έργο. «Σαν χέλια χλειώπικα έχουν πουληθεί, τους έχω σχαθεί», που έλεγε και στα Πολιτικά Τραγούδια. Τι θυμάμαι τώρα!

ΤΕΤΑΡΤΗ 4.1.2006

Νέα προσπάθεια της κυβέρνησης να αναστήσει το όραμα Γεννηματά για την υγεία. Ανακοίνωσε την πρωτοβάθμια φροντίδα περίθαλψης, επιλογή οικογενειακού γιατρού και λειτουργία κέντρων υγείας σε αστικές περιοχές.

Το ενεργειακό κανόνι του Πούτιν στην Ουκρανία έληξε με έναν γρίφο. Η Γκασπρόπ πουλάει με 230 δολάρια στη μεσολαβήτρια Ναφταγκάς και

Ο κ. Μαργκογιαννάκης στον πρωινό περίπατο με τον «αδελφό» Γιώργο Βουλγαράκη.

αυτή εξάγει στην Ουκρανία με 95!

Δεύτερο βαρύ εγκεφαλικό επεισόδιο για τον πρωθυπουργό του Ισραήλ Αριέλ Σαρόν. Νέα αναταραχή προβλέπεται στη πολύπαθη Μέση Ανατολή.

ΠΕΜΠΤΗ 5.1.2006

Επανέρχεται δριμύτερος ο Λ. Μπόμπολας στα δημόσια έργα μετά την πορεία διάπτοντα αστέρα που διήνυσε ο «βασικός μέτοχος» στο ελληνικό πολιτικό στερέωμα.

Δεν υπάρχει ελληνική ανάμιξη στην απαγωγή των Πακιστανών, υποστηρίζει ο πρωθυπουργός. Το ίδιο λένε και οι Βρετανοί. Στο μεταξύ, για κάποιον άγνωστο λόγο, ξύπνησαν από τον βαθύ λήθαργό τους οι του ΠΑΣΟΚ και μέσω Αθανασάκη υποστήριξαν ότι δεν υπάρχουν μυστικά πρωτόκολλα με τις ΗΠΑ για «απαγωγές τρομοκρατών». Καλά, όλες αυτές τις ημέρες έψαχναν να δουν τι έχουν υπογράψει; Και επειδή φαίνεται δεν βρήκαν στα κιτάπια τους τη συμφωνία, τη διέψευσαν. Και η αποκάλυψη του Ριζοσπάστη; Εντάξει, πέρασαν τόσες μέρες, ποιος το θυμάται!

Ο κ. Βουλγαράκης επανέκαμψε στη δημόσια ζωή της χώρας και κάλυψε τον αρχηγό της Αστυνομίας για τους χειρισμούς του στο θέμα του ρώσου κακοποιού. Όσο δε για την παρέμβαση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, υποστήριξε ότι κάνει τη δουλειά του.

Στον Μαραθώνιο της Αθήνας έτρεξε ο βρετανός πράκτορας που είναι ανανεωμένος στην απαγωγή των Πακιστανών. Νους υγιής εν σώματι υγιεί.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6.1.2006

Των Φώτων σήμερα. Ο πρωθυπουργός παρακάλεσε το Άγιο Πνεύμα να δίνει φώτιση σε πολίτες και πολιτικούς, ενώ ο υπουργός Υγείας Νικήτας Κακλαμάνης το παρακάλεσε ομοίως για τους 300 της Βουλής. Φαίνεται ότι η απογοήτευση είναι καθολική στην πολιτική ηγε-

σία της χώρας· αλλιώς δεν εξηγείται ότι έχουν πλέον εναποθέσει τις ελπίδες τους στα θεία.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7.1.2006

Νέα καπέλα στα διόδια της Αττικής οδού καθώς και σε εκείνα της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου. Τους πληρώνουν φαίνεται για το κόστος του βασικού μετόχου.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, πολύ ακριβά πρόκειται να πληρώσουν οι καταναλωτές την απελευθέρωση στην αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας. Κάτι δεν πάει καλά με τον ανταγωνισμό στην ελληνική οικονομία!

ΚΥΡΙΑΚΗ 8.1.2006

Μεσημέρι, λίγο πριν το φαγητό, στις 13.34, η χώρα ταρακουνιέται από ισχυρότατο σεισμό της τάξης των 6,9 ρίχτερ με επίκεντρο τη θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στα Κύθηρα και την Κρήτη. Ευτυχώς λόγω του μεγάλου εστιακού βάθους δεν υπάρχουν σοβαρές ζημιές ή θύματα. Οι θεοί της Ελλάδας την προστάτευσαν για ακόμα μία φορά. Οι σεισμολόγοι όμως άρχισαν και πάλι τις αντιδικίες. Ξέρετε τώρα, εγώ τον πρόβλεψα πρώτος, κ.λπ.

Σε ακόμη πέντε άτομα στην Τουρκία εντοπίστηκε το θανατηφόρο στέλεχος του ιού της γρίπης των πουλερικών. Το γεγονός έχει προκαλέσει έντονη ανησυχία καθώς επιβεβαιώθηκαν κρούσματα και στην Αγκυρα, για πρώτη φορά.

ΔΕΥΤΕΡΑ 9.1.2006

Επίσκεψη του πρωθυπουργού στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την αναθεώρηση του συντάγματος. Για να δούμε τι θα βγάλει η συνάντηση!

Διαμάχη μεταξύ στελεχών του κυβερνώντος κόμματος για το αν θα είναι ανοικτή ή κλειστή η συνεδρίαση της Επιτροπής Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής για το θέμα των «απαγωγών και ανακρίσεων» Πακιστανών στην Ελλάδα. Τι θέλουν να κρύψουν άραγε;

Ο κ. Μαργογιαννάκης σκοπεύει τον... ανόητο και αγράμματο.

Ξεπέρασε το όριο επικινδυνότητας η στάθμη των νερών του ποταμού Έβρου, με αποτέλεσμα να πλημμυρίσουν περίπου 44.000 στρέμματα αγροτικής έκτασης.

Τις προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής και το νέο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων για το 2006 ανακοινώνει σήμερα ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Γιώργος Αλογοσκούφης. Ο θεός να μας φυλάξει!

ΤΡΙΤΗ 10.1.2006

Συνεχίζεται με αυξανόμενη ένταση η διαμάχη μεταξύ των σεισμολόγων. Αιτία, αν είχε προβλεφθεί ο σεισμός των Κυθήρων ή όχι. Μπήκαν στη μέση και οι επιχορηγήσεις, οπότε έγιναν μαλλιά κουβάρια. Όπως είπε κάποιος, από τους σεισμούς μπορεί να απαλλαγούμε, από τους σεισμολόγους ποτέ!

Έντονη ανησυχία, στα όρια του πανικού, στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τα συνεχή νέα κρούσματα της νόσου των πτηνών στην Τουρκία. Εμείς εδώ μάλλον κοιμόμαστε μακάρια, καθώς κανένας υπεύθυνος, στα νησιά του Αιγαίου τουλάχιστον, δεν έχει ενημερωθεί.

Πρόταση συμβούλου στο Συμβούλιο της Επικρατείας να επιτραπούν τα φρουτάκια. Τους έλειψαν φαίνεται!

Το χρηματιστήριο ανεβαίνει αλματωδώς, ξεπέρασε σήμερα τις 3.800 μονάδες, γεγονός που τρόμαξε ακόμα και τον

υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος σύστησε στους επενδυτές να θυμηθούν το 1999. Δεν θέλει να γίνει νέος Χριστοδουλάκης.

Νέο επεισόδιο στο παραδικαστικό κύκλωμα με εμπλοκή της συζύγου του υφυπουργού Εξωτερικών κ. Βαλυνάκη.

Ο υφυπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Μαργογιαννάκης αποκάλυψε ανόητο και αγράμματο τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Μήπως χάνουν για κάποιο λόγο την ψυχραιμία τους;

ΤΕΤΑΡΤΗ 11.1.2006

Μεσάνυκτα και κάτι και τα έκτακτα δελτία ειδήσεων πήραν φωτιά. Παραιτείται το 38ο στέλεχος της κυβέρνησης Καραμανλή. Ο κ. Μαργογιαννάκης αποχωρεί από την κυβέρνηση, αναρωτώμενος αν πρέπει να ξαναμιλήσει σε άνθρωπο. Νομίζω ότι θα εκτιμηθεί αν μάθει τη γλώσσα των κωφαλάλων.

Απολογείται σήμερα στη Βουλή –ωραία μέρα διάλεξε– ο υπουργός Δημόσιας Τάξης για τις απαγωγές των Πακιστανών.

Πρόταση στο ΣτΕ για ελεύθερα φρουτάκια σε όλους τους χώρους ακόμα και στους κοινόχρηστους των πολυκατοικιών. Φρουτάκηδες ενωμένοι, ποτέ νικημένοι!

Νέο άλμα του ελληνικού χρηματιστηρίου. Βλέπω παρεούλες έξω από το γραφείο μου να μιλούν ψιθυριστά. Λέτε να είναι επενδυτές;

«Τόπο στα νιάτα» είναι το σύνθημα που έχει υιοθετήσει ο πρόεδρος του ΣΥΝ Αλέκος Αλαβάνος, καθώς, όπως λέει, «η νεολαία μάς χτυπά την πόρτα», οπότε «όλοι εμείς, η ηγεσία του κόμματος, τα στελέχη, περιλαμβανομένου και εμού, είμαστε πια μεταβατικοί». Σε μια εκ βαθέων συνέντευξή του στο Αντί, ο κ. Αλαβάνος αναφέρεται στους προβληματισμούς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο ΣΥΝ, προβληματισμούς και προκλήσεις που αφορούν στην σημερινή κατάσταση και την εξέλιξη της κοινωνίας, ταυτόχρονα όμως δίνει και την

**Τη συνέντευξη πήραν
οι Τάκης Διαμαντής και Μαρίνα Βήχου**

• Μετά την εκλογή σας ως προέδρου του ΣΥΝ θέσατε κάποιες προτεραιότητες, όπως η εξωστρέφεια του κόμματος, το πλησίασμα της νεολαίας, η σαφής διαχωριστική γραμμή με το ΠΑΣΟΚ, η ενότητα της Αριστεράς. Πώς προχώρησαν αυτά τα θέματα μέσα στο 2005, πού σκόνταψαν, ποιες οι προοπτικές τους για το 2006;

— Ως προς το πρώτο θέμα ως ένα βαθμό πετύχαμε να βγουν από την Κουμουνδούρου τα ηγετικά στελέχη και να εξασφαλίσουμε μια επικοινωνία με τα εργοστάσια, τις γειτονιές, τις υποβαθμισμένες βιομηχανικές περιοχές. Δεν καταφέραμε όμως να βγει όλο το

Αλέκος Αλαβάνος: Είμαστε όλοι μετα

‘Νομίζω ότι δεν μπορεί να κατηγορήσει κανείς τον ΣΥΝ σήμερα για αμφισημία και διγλωσσία· προχωρούμε σε αποφάσεις έστω και με κάποιο κόστος. Νομίζω ότι αργά αλλά σταθερά διαμορφώνεται μια αλληλεγγύη μεταξύ των στελεχών του ΣΥΝ.’

εικόνα των συγκρούσεων και αντιφάσεων που παρατηρούνται στο εσωτερικό του κόμματος και οι οποίες, όπως υποστηρίζει, προέρχονται από την πολυσυλλεκτικότητά του, γεγονός που αποτελεί και μια δοκιμασία για τις δημοκρατικές διαδικασίες, τόσο στο επίπεδο της διακίνησης και ανάπτυξης ιδεών, απόψεων και θέσεων, όσο και στον συγκερασμό των διαφορετικών αντιλήψεων, αλλά και στην τελική λήψη αποφάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, παραδέχεται ότι έχουν γίνει λάθη, υποστηρίζει όμως ότι σε τελευταία ανάλυση και ο ΣΥΝ είναι ένας ζωντανός οργανισμός και ότι, εν πάση περιπτώσει, τα όποια προβλήματα, όσο και αν κάποιες φορές διαμορφώνουν αρνητική εικόνα για το κόμμα, τελικά ξεπερνιούνται.

κόμμα και άρα ο στόχος για τη νέα χρονιά είναι να κινητοποιηθούν οι δυνάμεις του κόμματος. Δεν είναι κάτι εύκολο, δεν μας ευνοεί η εποχή, νομίζω όμως ότι είναι κάτι απαραίτητο και μπορούμε σε μεγάλο βαθμό να στηριχτούμε στο ότι έχουμε μεγαλύτερες δυνάμεις σήμερα στη νεολαία απ’ ό,τι πριν.

Θα ’λεγα ότι στο χώρο της νεολαίας, χωρίς να μπορώ να βαθμολογήσω τον εαυτό μας, είχαμε καλά αποτελέσματα, έχουμε μια καλύτερη παρουσία στα πανεπιστήμια, μια καλύτερη δραστηριότητα σε τοπικό επίπεδο, προσπαθώντας να αποκτήσουμε επαφές μ’ αυτή την πολυχρωμία της νεολαίας, αυτούς που πλήττονται από την ανεργία, που δεν έχουν προοπτικές. Είναι πολύ δύσκολο να πλησιάσεις αυτόν τον διαφορετικό κόσμο. Έχουμε μια ακτιβιστική δραστηριότητα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό που έγινε στη Θεσσαλονίκη, στη διάρκεια της ομιλίας του πρωθυπουργού στη Διεθνή Έκθεση. Έχουμε κι αυτή τη συμβολική παρουσία-πρότασή μας για τον Αλέξη τον Τσίπρα, που δεν είναι μια ρατσιστική αντίληψη για την ανανέω-

ση, ότι δηλαδή ανανέωση είναι ό,τι είναι νέο, αλλά μια προσπάθεια αυτά τα ριζοσπαστικά παιδιά των 25-30 ετών να μπουρνευγούν στην πολιτική δραστηριότητα.

Όσον αφορά το θέμα του ΠΑΣΟΚ, νομίζω ότι είναι μια απ' τις καλές περιόδους, ότι διακρίνεται το στίγμα του ΣΥΝ, ότι δεν μας θεωρούν μια δορυφορική δύναμη, ότι έχουμε μια σαφήνεια στην πολιτική μας. Αυτό βέβαια δεν πρέπει να μας οδηγήσει στο άλλο άκρο, δηλαδή να πάρουμε τη θέση του εισαγγελέα και του κατήγορου. Πιστεύω ότι στο χώρο του ΠΑΣΟΚ υπάρχουν πολλές δυνάμεις που θα μπορούσαν να συστρατευθούν μαζί μας. Γι' αυτό, αν έχετε προσέξει, τον τελευταίο καιρό προσπαθούμε την κριτική μας και τον διαφορετικό μας λόγο σε σχέση με το ΠΑΣΟΚ να τα συμπληρώσουμε με μια σειρά προτάσεις και συγκεκρι-

μουνιστές βρέθηκαν σε μια κοινή γραμμή μάχης που έδωσε αυτό το αποτέλεσμα, ανατρέποντας όλα τα δεδομένα της Ευρώπης. Επομένως θα έλεγα πήραμε πάνω από τη βάση σ' όλα αυτά τα θέματα που αναφέρατε.

• Έχουμε όμως στην Ελλάδα μια πραγματικότητα, το δικομματικό σύστημα, που εγκλωβίζει τις δυνάμεις της Αριστεράς όλο και περισσότερο. Υπάρχουν μάλιστα κάποιοι πολιτικοί κύκλοι, που υποστηρίζονται και από κάποια ΜΜΕ, που προσπαθούν να αποδείξουν ότι η Αριστερά δεν έχει ρόλο ούτε λόγο. Πώς αντιδρά σ' αυτή την προσπάθεια ο ΣΥΝ;

— Κατ' αρχήν να πω ότι ο δικομματισμός στην Ελλάδα, ενώ είναι συνεχώς παρών και κυρίαρχος, είναι συγχρόνως και πολύ αδύναμος. Η Ελλάδα, σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ευρώ-

πης το θέμα της συνεργασίας της Αριστεράς με το σπάσιμο του δικομματισμού είναι αλληλένδετα. Και βέβαια πιστεύω ότι κι αν η συνεργασία δεν γίνει αποδεκτή σε επίπεδο πολιτικών, θα έπρεπε να υπάρξει. Πρέπει να υπάρξει μια δυναμική συνεργασίας που όσους την αρνούνται να τους αφήνει πίσω, κι αν είναι αυτοί σήμερα πιο ισχυροί από μας κι αν έχουν μεγαλύτερη επιρροή. Είναι κάτι που θα προσπαθήσει να εκλαϊκεύσει και να το πει με απλά λόγια το κόμμα μας στους έλληνες πολίτες και στους νέους.

Από κει και πέρα η ικανότητά μας να ξεπερνάμε τις δικές μας αδυναμίες, να παρουσιάζουμε ένα σταθερό πρόσωπο, να συνδέουμε την παρέμβαση στα άμεσα αιτήματα κρατώντας ζωντανή την ουτοπία και τα οράματα της Αριστεράς, είναι στοιχεία που συμβάλλουν σε πολύ μεγάλο βαθμό σ' αυτή

κοί

κριμένες πρωτοβουλίες, που σχεδόν όλες όμως δεν γίνονται δεκτές από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, όπως για την Ολυμπιακή Αεροπορία, το χωρισμό Εκκλησίας και κράτους και άλλα ζητήματα. Σχετικά με τη συνεργασία και κοινή δράση της Αριστεράς, στο οποίο εμείς επιμένουμε, δώσαμε μια έκφραση του δυναμισμού που θα μπορούσε να έχει μια τέτοια δράση με τη διοργάνωση του πρώτου τακτικού Συνεδρίου του Κόμματος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς στην Αθήνα, που ήταν έκφραση αυτής της κοινής δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εδώ ένα μόνιμο εμπόδιο είναι κατά τη γνώμη μου η πολιτική που ασκείται από την ηγεσία του ΚΚΕ, που δεν είναι απλώς άρνηση για κοινή δράση αλλά πολιτική διχασμού σε βάρος της Αριστεράς. Εμείς θα επιμένουμε σ' αυτή τη θέση. Θα επιμένουμε ότι είμαστε ανοιχτοί 24 ώρες το 24ωρο και πιστεύουμε ότι είναι ενθαρρυντικό αυτό που έγινε και σε άλλες χώρες με τόσο εντυπωσιακά αποτελέσματα – όπως στη Γαλλία με το δημοψήφισμα, όπου προωθημένοι σοσιαλιστές, ανανεωτές αριστεροί, ριζοσπάστες, οικολόγοι, κομ-

πης, έχει ένα εκλογικό σύστημα που είναι ακραία προσαρμοσμένο στο να στηρίζει τον δικομματισμό. Ο δικομματισμός στην Ελλάδα είναι αδύναμος, χωρίς τα νομικά στηρίγματα που έχει. Άρα είναι μια πρόκληση που μπορείς να αντιμετωπίσεις. Πιστεύω ότι ένα από τα μεγάλα προβλήματα της ανικανότητας της Αριστεράς να σπάσει αυτό τον διπολισμό του κυρίαρχου συστήματος διακυβέρνησης είναι ο δικός της διπολισμός, δηλαδή ότι υπάρχει μια αποδυναμωμένη Αριστερά.

Αυτή τη στιγμή πολλοί λένε ότι ίσως ένα από τα μεγαλύτερα κόμματα στην Ελλάδα είναι το κόμμα των ανένταχτων. Μάλιστα, σε μεγάλο βαθμό, το δικό σας περιοδικό, αν δεν τον έχει εκφράσει, τουλάχιστον ήταν σε άμεση επικοινωνία, ήταν ένα βήμα γι' αυτόν τον κόσμο.

Μια πρώτη προσπάθεια που είχε γίνει με την ίδρυση του ΣΥΝ, ως ενός χώρου συνεργασίας και συνάντησης των δυνάμεων της Αριστεράς, έδειχνε ότι τη στιγμή που κατέρρεαν τα σοσιαλιστικά εγχειρήματα όλου του περασμένου αιώνα, στην Ελλάδα η Αριστερά παρουσίαζε έναν δυναμισμό. Επομέ-

την προσπάθεια. Να έχουμε βέβαια υπ' όψη μας ότι οι διορθώσεις που έκανε στο εκλογικό σύστημα η τελευταία κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο –και όχι μόνο θεωρητικό–, όσο κι αν οι πιθανότητες δεν είναι εξαιρετικά μεγάλες, φαίνεται όμως να ενισχύεται από τις δημοσκοπήσεις που φέρνουν ΝΔ και ΠΑΣΟΚ κοντά, να φτάσουμε σε μια κατάσταση στις επόμενες εκλογές που κανένα μεγάλο κόμμα να μην μπορεί να σχηματίσει κυβέρνηση. Αυτό δίνει τη δυνατότητα –και πρέπει πιστεύω να την αξιοποιήσουμε– να παρέμβει η Αριστερά και πριν από τις εκλογές, να ζητήσει αυτό που παλιά λέγαμε το ρυθμιστικό της ρόλο. Δεν είναι στην πραγματικότητα ένας ρυθμιστικός ρόλος αλλά μια δυνατότητα να επηρεάσει τις πολιτικές εξελίξεις πολύ ισχυρότερα απ' ό,τι σήμερα.

• Βλέπουμε ωστόσο ότι και τα δύο μεγάλα κόμματα προσπαθούν με πολλούς τρόπους να διεμβολίσουν τα κόμματα της Αριστεράς και κυρίως τον ΣΥΝ. Πόση δύναμη έχει να αντισταθεί ο ΣΥΝ και ποιος ο εναλλακτικός λόγος

του προς τον ευρύτερο χώρο των αριστερών δυνάμεων;

— Σ' αυτό που λέτε έχετε δίκιο. Αν δείτε, στη Βουλή όλο με το «σεις» και το «σας» μας απευθύνονται τα δυο μεγάλα κόμματα, σ' ολόκληρη την Αριστερά. Πίσω απ' αυτή την ευγένεια —που είναι καλοδεχούμενη— υπάρχει σαφώς η επιδίωξη να περάσει το δικό τους παιχνίδι, κρατώντας ουσιαστικά την Αριστερά στη γωνία. Και το μεν παιχνίδι της ΝΔ είναι η Αριστερά να αναχαιτίσει ένα τμήμα που θα πήγαινε στο ΠΑΣΟΚ, του δε ΠΑΣΟΚ πώς θα προσελκύσει ένα τμήμα ψηφοφόρων, εκλογέων, φίλων, με χαρακτηριστική περίπτωση αυτή του Σημίτη, που έφτασε μέχρι προσφορά κυβερνητικών θέσεων, με δημοπρασίες, με αξιοποίηση των ψηφοδελτίων του.

Αυτό οπωσδήποτε είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, που απ' τη δική μας την πλευρά δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί μ' ένα σεχταρισμό, με το να υψώσουμε ένα τείχος γύρω μας, αλλά με την ικανότητά μας εμείς να είμαστε η δύναμη που διεμβολίζει τους άλλους, που αναδεικνύει τις αντιφάσεις τους, τις παλινωδίες τους, την υποχώρηση από τις δεσμεύσεις τους, που τους βάζει μπροστά σε προκλήσεις. Και για να αναφέρω και ένα παράδειγμα: το σημαντικό ζήτημα του αν η Ελλάδα είναι τμήμα του παγκόσμιου παρακράτους που στήνεται στο όνομα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, με τις μυστικές φυλακές, παράνομες απαγωγές, αεροπλάνα-φαντάσματα — στοιχεία που σχεδόν όλα παρουσιάστηκαν στην Ελλάδα.

Με την επίσκεψη στον Καραμανλή και τα ζητήματα που θέσαμε στο ΠΑΣΟΚ, αναδείχνουμε τον δημοκρατικό, τον εθνικό ρόλο που μπορεί να παίξει η Αριστερά, τον αμυντικό σε μια προσπάθεια κατάλυσης ουσιαστικά του θεσμικού πλαισίου. Επομένως, η ικανότητά μας να διαμορφώνουμε κάποιες πολιτικές θέσεις με σαφήνεια, που να ανταποκρίνονται στα προβλήματα των πολιτών, να τις προβάλλουμε και να διεμβολίζουμε και να θέτουμε μπροστά στις ευθύνες τους τα δυο μεγάλα κόμματα είναι πολύ σημαντική. Ένα άλλο παράδειγμα είναι αυτό με την Ολυμπιακή, που δημιούργησε

ένα θετικό κλίμα υπέρ του ΣΥΝ. Εδώ βέβαια υπάρχει το μεγάλο πρόβλημα που ξεκίνησε το ΠΑΣΟΚ και εφαρμόζεται ακραία από τη ΝΔ, προκειμένου να επικρατήσει ο δικομματισμός, κατακερματισμού της ελληνικής κοινωνίας, διαίρεσής της σε αλληλοϋπονομευόμενες, αλληλοφθονούμενες και αλληλοσπαρασσόμενες κοινωνικές ομάδες. Ο άνεργος κατά του μετανάστη, η

**‘Στο χώρο της νεολαίας
πρέπει να δούμε το
μεγάλο ρόλο που παίζουν
τα ΜΜΕ. Δηλαδή, τι
σχολείο λέμε τώρα; Εδώ
υπάρχει το σχολείο του
Star, του Mega και του
Antenna. Αυτά είναι τα
μεγάλα σχολεία, αυτά
παρακολουθούμε επί
ώρες.’**

διαφορά ανάμεσα στον άνεργο και τον προσωρινά απασχολούμενο, ο προσωρινά απασχολούμενος κατά του απασχολούμενου με 8ωρο στον ιδιωτικό τομέα, ο δημόσιος υπάλληλος με τον ιδιωτικό. Νομίζει κανείς ότι είμαστε μια πολυκατοικία όπου η ΝΔ, και παλιότερα το ΠΑΣΟΚ, κάνει κάθε προσπάθεια να φέρει το ένα διαμέρισμα εναντίον του άλλου, τον ένα όροφο κόντρα στον άλλο, να πολεμάει ο ένας τον άλλο, ώστε με βάση το διαίρει και βασίλευε να κυριαρχεί. Όμως και εδώ

η δυνατότητα της Αριστεράς να λειτουργήσει συσπειρωτικά, να ενοποιήσει τις δυνάμεις, να σπάσει τα στερεότυπα του φθόνου που καλλιεργούνται είναι πολύ σημαντική.

• Έχει αυτή τη δύναμη η Αριστερά;
— Με τις δυνάμεις που έχει οφείλει να το κάνει, γιατί δεν έχει άλλο δρόμο. Ο άλλος δρόμος είναι να μπει και η Αριστερά στη λογική της διαίρεσης των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων που μπορούν να φέρουν κάποια σημάδια αλλαγής στον τόπο. Αυτό το κάνει το ΚΚΕ. Εμένα με εντυπωσιάζει το γεγονός ότι την ίδια στιγμή που παρεμβαίνει ο ΣΕΒ για να διαιρέσει την ελληνική κοινωνία, λέγοντας ότι δεν θα λειτουργεί η εθνική συλλογική σύμβαση για τους νεοπροσλαμβανόμενους ή για όσους εργάζονται στη Β. Ελλάδα, που έχει μεγάλη ανεργία, ή όσους εργάζονται στη Ν. Ελλάδα, που έχει μικρή ανεργία, όταν παρεμβαίνει το ΠΑΣΟΚ και λέει ότι οι εργαζόμενοι μπορεί να μην έχουν πλήρη κάλυψη των αφαλιστικών τους δικαιωμάτων, όταν έχεις όλη αυτή την παρέμβαση της ΝΔ, έχεις και το ΚΚΕ, δυστυχώς, που σε άλλη βάση, των καθαρών και μη καθαρών, των επαναστατών και των μεταρρυθμιστών, στη βάση των ασυμβίβαστων αντιπάλων του κατεστημένου και όσων παρεμβαίνουν ή συμφωνούν με το κατεστημένο, επαναλαμβάνει με άλλο τρόπο τη διάσπαση των εργαζομένων, στηρίζοντας ουσιαστικά το σύστημα.

• Η Αριστερά στην ιστορική της πορεία και παρά τον Εμφύλιο, τη χούντα και τις τόσες διώξεις που υπέστη είχε μια ισχυρή επαφή και με τα συνδικάτα και με τη διανοήση και με τη νεολαία. Από τη μεταπολίτευση και μετά και κυρίως από τότε που η σοσιαλδημοκρατία ήρθε στην εξουσία, βλέπουμε ότι η Αριστερά έχασε τη δύναμή της σ' αυτούς τους χώρους. Σε ποιους λόγους το αποδίδετε;
Πιστεύετε ότι υπάρχει η δυνατότητα στη θέση του ατομικισμού και της παθητικότητας να αναπτυχθεί ξανά η αλληλεγγύη, η συλλογικότητα και η δημιουργικότητα;
— Γι' αυτή την κατάσταση δεν μπορού-

με να αποδώσουμε όλες τις ευθύνες στην σοσιαλδημοκρατία. Θα έλεγα ότι περισσότερο πρόκειται για ένα παγκοσμιοποιημένο ρεύμα, πιο έντονο στην Ευρώπη, που συνδέεται άμεσα και με την κατάρρευση του μεγάλου εγχειρήματος που σημάδεψε τον 20ό αιώνα. Δεν ήταν μόνο η πτώση των καθεστώτων, αλλά συμπαρέσυρε και τις δυνάμεις που ήθελαν έναν άλλο δρόμο, όπως π.χ. ο Μπερλίγκουερ, συμπαρέσυρε τις δυνάμεις της σοσιαλδημοκρατίας που ήθελαν στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού συστήματος ένα κοινωνικό κράτος, και έφερε σε μεγάλο βαθμό την Αριστερά στη γωνία. Εδώ θα δει κανείς πολλούς παράγοντες. Υπάρχει πια μια σταθερή πολιτική σε πολλές χώρες για την εξαγορά της διανοήσης, όπου άνθρωποι που έχουν να δώσουν πάρα πολλά αφοπλίζονται.

Στο χώρο της νεολαίας πρέπει να δούμε το μεγάλο ρόλο που παίζουν τα ΜΜΕ. Δηλαδή, τι σχολείο λέμε τώρα; Εδώ υπάρχει το σχολείο του Star, του Mega και του Antenna. Αυτά είναι τα μεγάλα σχολεία, αυτά παρακολουθούμε επί ώρες. Διάβαζα χθες ένα άρθρο για τις ΗΠΑ, όπου υπολογίζεται ότι ένα παιδί στις πρώτες ώρες του σχολείου βλέπει κατά μέσο όρο το χρόνο 40.000 διαφημιστικά μηνύματα. Για την Αριστερά μπορώ να σας πω ότι το θέμα των ΜΜΕ είναι μεγαλύτερος αντίπαλος απ' ό,τι ΠΑΣΟΚ και ΝΔ μαζί. Στο χώρο των συνδικάτων πάλι, υπάρχει –και το συναντώ καθημερινά– ο φόβος της ανεργίας.

Ο εργαζόμενος ξέρει ότι τον ληστεύουν, ξέρει ότι τον εκμεταλλεύονται, ξέρει ότι χύνει τον ιδρώτα του για μια μπουκιά ψωμί, αλλά φοβάται ότι η εναλλακτική προοπτική είναι να τα χάσει όλα. Έχει ένα φόβο, ένα κατακερματισμό, έχει την ιδεολογία του ατομικισμού, που περνάει απ' το Big Brother και το Survivor μέχρι το σχολείο, που σου μαθαίνει πως το μεγάλο ψάρι θα φάει το μικρό. Έχεις ένα μεγάλο μέτωπο να πολεμήσεις κι εκεί η κάθε αδυναμία σου μετράει.

Παρ' όλα αυτά μπορεί να δει κανείς ότι τις στιγμές της κρίσης –χαρακτηριστική περίπτωση ήταν η εισβολή στο Ιράκ ή προηγούμενα οι βομβαρδισμοί

στα Βαλκάνια– βλέπεις μια συνείδηση που ξυπνάει, βλέπεις έναν ατομισμό που πάει στο περιθώριο και βγαίνει ένα αίσθημα συλλογικής παρέμβασης, πίστης στις λαϊκές δυνάμεις, αλληλεγγύης κ.λπ. Το κακό μ' αυτά είναι ότι δεν έχουν σταθερότητα και συνέχεια. Οι δυνάμεις που έχουν περάσει στους πόρους της κοινωνίας, κυρίως μέσα απ' τους μηχανισμούς της ενημέρωσης, γρήγορα μπορούν να επαναλάβουν την καθημερινή τους δράση και την πλύση εγκεφάλου και γι' αυτό το παιχνίδι είναι δύσκολο αλλά και ενδιαφέρον. Και το σημαντικό είναι η μεγάλη δύναμη αντίστασης σε μια δύσκολη εποχή.

• *Ο ΣΥΝ σε τι κατάσταση βρίσκεται εσωτερικά ώστε να αντιμετωπίσει αυτή τη δύσκολη εποχή;*

– Νομίζω ότι είναι μια δύναμη που προέρχεται από πολλά ρεύματα της Αριστεράς. Πιστεύω ότι έχουμε συνείδηση των προβλημάτων που μπορούν να δημιουργήσουν οι δικές μας αδυναμίες. Είναι περίεργο, πρέπει πολλές φορές να συνδυάζεις τα πιο αντιφατικά πράγματα, δηλαδή θες ο ΣΥΝ να είναι ένα κόμμα που να δίνει ένα σαφές και σταθερό μήνυμα προς την κοινωνία, εύληπτο, όχι αμφίσημο και χαοτικό ή δίγλωσσο. Την ίδια στιγμή όμως γνωρίζεις ότι είσαι ένα πλουραλιστικό κόμμα, ότι λειτουργούν μέσα στον ΣΥΝ διάφορα ρεύματα της Αριστεράς, που δεν έχουν ακριβώς την ίδια αντίληψη για το δέον γενεσθαι, και βέβαια αποδέχονται ένα δημοκρατικό πλαίσιο λειτουργίας. Ο ΣΥΝ είναι κατά τη γνώμη μου το πιο δημοκρατικό κόμμα. Δεν είναι όμως εύκολο να συνδυάσεις τη σαφήνεια του μηνύματος με το σεβασμό στον εσωτερικό πλουραλισμό. Ο ΣΥΝ θέλει να κάνει ένα άνοιγμα στις λαϊκές δυνάμεις, να βρει τον κόσμο στις υποβαθμισμένες γειτονιές, στην Αγία Βαρβάρα, στο Κορδελιό της Θεσσαλονίκης, που συζούν μαζί με τους μετανάστες, που είναι η θερμοκοιτίδα του ρατσισμού. Την ίδια στιγμή όμως είναι ένα ανανεωτικό κόμμα, που πρέπει να είναι πρωτοποριακό σε μια σειρά άλλα μέτωπα τα οποία ανοίγουν.

Για παράδειγμα ο ΣΥΝ έχει σηκώσει στην πλάτη του, μαζί με τις δυνάμεις

του ΣΥΡΙΖΑ με τις οποίες συνεργαζόμαστε, τη μάχη ενάντια στην ηγεσία της Εκκλησίας ως φορέα ακροδεξιότητας πολιτικής. Αυτό δημιουργεί αποξενώσεις από κάποια τμήματα πιστών. Επίσης ο ΣΥΝ είναι υποχρεωμένος να μιλήσει για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων, είναι απ' τα κόμματα που πιστεύουν ότι πρέπει να λυθούν αυτά τα ζητήματα. Νομίζω ότι κι ο Γιώργος Παπανδρέου το 'χει ξεκάθαρο στο μυαλό του αυτό το θέμα, αλλά το κρατάει στο ντουλάπι, έχει τις δικές του αντιστάσεις και τους προβληματισμούς. Νομίζω ότι μέσα από μια κουλτούρα αλληλεγγύης και αλληλοκατανόησης κάνουμε και θα κάνουμε ακόμα περισσότερο τα βήματα που χρειάζονται.

• *Μια σύγχυση που συχνά δημιουργείται στην κοινή γνώμη αναφορικά με τον ΣΥΝ είναι και το κατά πόσο είναι ένα εξουσιαστικό ή ένα αντιεξουσιαστικό κόμμα. Εσείς πού θα τον τοποθετούσατε;*

– Υπάρχει μια αντίφαση. Βασικά είμαστε ένα αντιεξουσιαστικό κόμμα, με την έννοια ότι είμαστε ένα αντισυστημικό κόμμα και σε πολλά θέματα συνεργαζόμαστε με δυνάμεις που ασκούν μια πολύ πιο συστηματική κριτική στην εξουσία από εμάς. Αρνούμαστε τα όρια που θέτει το καπιταλιστικό σύστημα. Απ' την άλλη πλευρά θέλουμε να επηρεάσουμε την πολιτική ζωή κι αυτά πρέπει να τα συνδυάσεις μ' έναν τρόπο που να μην είναι καιροσκοπικός, να μην εξαπατά τους ίδιους τους πολίτες. Υπάρχει ένα ρεύμα, και μέσα στην ευρωπαϊκή Αριστερά, που πιστεύει ότι πρέπει να «παίξει» η Αριστερά ευνοώντας και δημιουργώντας προϋποθέσεις συνεργασίας με ευρύτερα προοδευτικές δυνάμεις, όπως αυτές της σοσιαλδημοκρατίας, προκειμένου να φέρει ορισμένες αλλαγές στην ημερήσια διάταξη της νεοφιλελεύθερης πολιτικής. Όπως υπάρχει και ένα ρεύμα εξαιρετικά δύσπιστο προς την σοσιαλδημοκρατία, που πιστεύει στον κινηματικό χαρακτήρα της Αριστεράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για μένα είναι οι Πράσινοι της Γερμανίας. Όσο ήταν ένα κίνημα αντιπολιτευτικό, ευρύ, με δυνατότητα ανάδειξης των μεγάλων προβλημάτων του

περιβάλλοντος, επηρέαζαν τη νομοθεσία περισσότερο παρά όταν μπήκαν στην κυβέρνηση. Και έγιναν ο Φίσερ και ο Κον Μπετίτ στρατηγοί στους βαλκανικούς πολέμους. Επήλθε μια αλλοτρίωση.

Το ζητούμενο είναι να τα συνδυάσεις αυτά τα δυο ρεύματα που πολλές φορές εμφανίζονται και μέσα στην ίδια μας την ψυχή, θα 'λεγα σε κάθε αριστερό ηγετικό στέλεχος. Πάρτε την περίπτωση της Fondazione Comunista και του Μπερτινόνι στην Ιταλία, ο οποίος συγκρότησε το κόμμα του σε μια κινηματική λογική διαφοροποίησης από τους δημοκράτες σοσιαλιστές που διαδέχτηκαν το ιταλικό κομμουνιστικό κόμμα. Σήμερα, στις νέες συνθήκες και με την επικράτηση της ακραίας μπερλουσκονικής εκδοχής, τον βλέπεις να συμμετέχει σ' ένα ευρύτερο σχήμα συνεργασίας με επικεφαλής πολιτικούς από το χώρο των σοσιαλδημοκρατών, που δεν διακρίνονται για τον ριζοσπαστισμό τους, όπως είναι ο Πρόντι.

Νομίζω ότι αυτό που ζητά κανείς από τα ηγετικά στελέχη του ΣΥΝ είναι να υπάρχει ένας διάλογος πάνω σ' όλες αυτές τις αντιλήψεις, που δεν είναι κατ' ανάγκη προσωποποιημένες, να υπάρχει δυνατότητα εκτίμησης της συγκεκριμένης στιγμής και να παίρνεις τις κατάλληλες πρωτοβουλίες έτσι ώστε να έχεις μια κινηματική Αριστερά που θα είναι παράλληλα και μια πολιτική Αριστερά, όχι απλώς μια ομάδα διαδηλώσεων ούτε μια ομάδα δεξιώσεων.

• Όμως αυτός ο συγκεκριασμός απόψεων συχνά εμποδίζει και τη λήψη αποφάσεων. Πώς απαντά ο ΣΥΝ σ' αυτό;

— Δεν εμποδίζει τη λήψη αποφάσεων. Αν και υπάρχει διγλωσσία όταν στελέχη ενός κόμματος υιοθετούν αλληλοσυγκρουόμενες τοποθετήσεις σ' ένα ζήτημα, υπάρχει και η άλλη διγλωσσία, που είναι πιο ύπουλη, πιο παγιδευτική και πιο επικίνδυνη, όταν οι αποφάσεις του κόμματος λένε δυο πράγματα αντιφατικά μεταξύ τους. Το περάσαμε αυτό την πρώτη εποχή της ίδρυσης του ΣΥΝ ως κόμματος αυτόνομου. Πιστεύω ότι δεν είμαστε σ' αυτή τη φά-

ση. Πολλές φορές παίρνουμε αποφάσεις που προκαλούν τριγμούς, μια έκθεση στο δημόσιο χώρο – για παράδειγμα η κατάσταση που αντιμετωπίσαμε με τις υποψηφιότητες για τις δημοτικές εκλογές, όπου πάρθηκαν τελικά αποφάσεις, παρ' όλο που έφεραν τριγμούς, και πάρθηκαν έγκαιρα, πολλούς μήνες πριν από τις εκλογές. Νομίζω ότι δεν μπορεί να κατηγορήσει κανείς τον ΣΥΝ σήμερα για αμφισημία και διγλωσσία· προχωρούμε σε αποφάσεις έστω και με κάποιο κόστος. Νομίζω ότι αργά αλλά σταθερά δια-

‘Για την Αριστερά μπορώ να σας πω ότι το θέμα των ΜΜΕ είναι μεγαλύτερος αντίπαλος απ’ ό,τι ΠΑΣΟΚ και ΝΔ μαζί.’

μορφώνεται μια αλληλεγγύη μεταξύ των στελεχών του ΣΥΝ. Βέβαια το μεγάλο ζήτημα κατά τη γνώμη μου παραμένει η ηλικιακή ανανέωση του κόμματος. Αν θέλετε, εγώ βλέπω όλη αυτή τη γενιά των στελεχών που είναι σήμερα στις ηγετικές θέσεις του ΣΥΝ –και εδώ συμπεριλαμβάνω και τον εαυτό μου– σαν μια μεταβατική ηγεσία, πηγαίνοντας στις νέες δυνάμεις, που έχουν μια επαφή με τη σύγχρονη κοινωνία, χωρίς τους περιορισμούς που έχουμε εμείς από τα βιώματα, τα διαβάσματα, τις παραστάσεις που κουβαλάμε.

• Παρατηρούνται όμως φαινόμενα που βγαίνοντας προς τα έξω έχουν έναν αρνητικό αντίκτυπο, γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από άλλες δυνάμεις. Αυτό το βλέπουμε και στις δημοσκοπήσεις.

— Εξαρτάται· οπωσδήποτε επηρεάζουν κάποιο κόσμο και πιστεύω ότι τα παθήματα γίνονται μαθήματα, αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Είναι ένα ερώτημα αν ο αντίκτυπος στις δημοσκοπήσεις ήταν μεγαλύτερος στο θέμα των δημοτικών εκλογών απ' ό,τι για τη θέση μας σχετικά με την Εκκλησία ή τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων. Σίγουρα τα θέματα της ενότητας, της συνεννόησης και της αλληλοκατανόησης είναι πολύ σημαντικά. Από την άλλη μεριά, νομίζω ότι ο ΣΥΝ πρέπει μερικές φορές να πάει κόντρα στις δημοσκοπήσεις, αν θέλει να πορευτεί σωστά. Δεν θα διαβάσει ο ΣΥΝ τι λένε οι δημοσκοπήσεις για την Ολυμπιακή, γιατί τότε θα 'πρεπε να 'χαμε κρεμάσει πανό έξω από την Κουμουνδούρου «Πουλήστε την Ολυμπιακή». Κινηθήκαμε ενάντια σ' αυτή την πλειοψηφούσα άποψη και άλλαξε και χάρη στον αγώνα μας αυτή η άποψη. Η πτώση του αεροσκάφους της «Ήλιος» έκανε τον άλλο να σκεφτεί ότι όσο κι αν έχω πληρώσει την Ολυμπιακή με καθυστερήσεις, με ακριβά εισιτήρια και τον κομματισμό με τον οποίο αντιμετώπισε την Ολυμπιακή το ΠΑΣΟΚ, εγώ θέλω κάτι δημόσιο, ασφαλές. Το ίδιο συμβαίνει σήμερα με το θέμα των ομοφυλοφίλων. Υπάρχουν εμπόδια, είμαστε στην αρχή, όμως θα το ανέβουμε το βουνό.

• Ενόψει και των εξελίξεων που αναμένονται μέσα στο 2006 στα Βαλκάνια –τελικό καθεστώς Κοσσυφοπεδίου, δημοψήφισμα στο Μαυροβούνιο– βλέπουμε ότι ο εθνικισμός είναι μια αρρώστια που υπάρχει και στην Ελλάδα και μάλιστα δεν την έχει αποφύγει ούτε η Αριστερά στο σύνολό της. Πώς βλέπει ο ΣΥΝ αυτά τα θέματα;

— Ο εθνικισμός είναι μια παγίδα και μια αποδοχή της αδυναμίας αυτού που τον εκφράζει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα –που πρέπει να μας απασχολήσει και ενόψει των εκλογών της αυτοδιοίκησης που έρχονται– είναι ο χώρος της Βόρειας Ελλάδας ή ο χώρος της Θεσσαλονίκης, όπου βλέπουμε στοιχεία από τα δύο μεγάλα κόμματα, από την Εκκλησία, σε ένα παραλήρημα γύρω από την ελληνικότητα των περιοχών

αυτών, που ουσιαστικά τις καταδικάζουν σε μαρασμό και σε απουσία ρόλου. Είτε η Θεσσαλονίκη θα γίνει ένα από τα μεγάλα κέντρα της Βαλκανικής, που σημαίνει ότι θα είναι ανοιχτή στις ιδέες, τις απόψεις, στις αντιλήψεις, στις επαφές, στην αποδοχή, την ανεκτικότητα, στην αλληλοκατανόηση, στη νομιμοποίηση της διαφορετικότητας, ή θα είναι η Θεσσαλονίκη του Άνθιμου, που είναι μια καταδίκη. Και εδώ παρατηρούμε διεργασίες, π.χ. την ίδια ώρα που μιλάνε για την ελληνικότητα, βγαίνει ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος και λέει να δημιουργηθούν ζώνες στη Β. Ελλάδα όπου το εργασιακό καθεστώς δεν θα είναι το ελληνικό αλλά το βουλγαρικό. Δηλαδή ουσιαστικά αρνούνται την ελληνικότητα μ' αυτό τον τρόπο, την οποία υποτίθεται ότι υπεράσπιζαν.

Εκεί θα μπορούν και οι Βούλγαροι να δουλεύουν με τις συνθήκες και τους όρους της Βουλγαρίας, δηλαδή το 1/5 των μισθών, αλλά και οι Έλληνες. Αυτός ο χώρος δηλαδή μπαίνει σε καθεστώς οικονομικής διοίκησης άλλης χώρας. Επομένως νομίζω ότι αυτού του είδους οι τάσεις είναι χωρίς προοπτική. Δεν πρέπει όμως και εμείς ως Αριστερά να παραγνωρίσουμε ότι μέσα στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης, αλλαγών που οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να κατανοήσουν, πολλαπλών πιέσεων που δέχονται, δημιουργούνται μεγάλα ερωτήματα, για το τι είμαι εγώ, τι ρόλο παίζω, τι είναι σήμερα η Ελλάδα, τι είναι οι Έλληνες;

Σ' όλα αυτά πρέπει εμείς να απαντήσουμε στις απόψεις του Άνθιμου ή του Παπαθεμελή ή του Ψωμιάδη, γιατί αυτός ο κόσμος μπορεί εύκολα να γίνει θύμα των ακραίων δημαγωγικών συνθημάτων και κηρυγμάτων του Καρατζαφέρη ή όποιου άλλου. Μ' αυτόν τον κόσμο πρέπει να κάνουμε διάλογο, να καταλάβουμε τις αγωνίες του, να καταλάβουμε γιατί διαμορφώνει ένα εικονοστάσι με τις μεγάλες δόξες της «καθαρής» παρουσίας της φυλής μας μέσα στην ιστορία, και να τους δείξουμε το δρόμο της ειρήνης και της συνεργασίας των λαών που προτείνει η Αριστερά. Η ανεργία εξάλλου που πλήττει τη Βόρειο Ελλάδα είναι το φυτώριο, το λίπασμα για την ανάπτυξη του εθνικισμού.

Σε κοινωνίες που δεν έχουν έντονα οικονομικά προβλήματα δεν μπορεί ο εθνικισμός να πάρει τις διαστάσεις που βλέπουμε αλλού. Στη Γιουγκοσλαβία για παράδειγμα, η οικονομική παρακμή της είχε άμεση σχέση με την ένταση των φαινομένων του εθνικισμού και την εμφάνιση των διάφορων δημαγωγών.

‘Υπάρχει πια μια σταθερή πολιτική σε πολλές χώρες για την εξαγορά της διανοήσης, όπου άνθρωποι που έχουν να δώσουν πάρα πολλά αφοπλίζονται.’

• *Μια προσωπική ερώτηση: Ο Αλέκος Αλαβάνος πώς λειτουργεί μέσα στο κλίμα που έχει διαμορφωθεί στο κόμμα μετά το Συνέδριο, οπότε άρχισαν να διακρίνονται πιο καθαρά οι τάσεις και τα ρεύματα; Μέσα σ' αυτό το ελαφρά συγκρουσιακό κλίμα, που άλλοτε γίνεται εμφανές κι άλλοτε όχι, εσείς πώς λειτουργείτε;*

— Απ' τη μια πρέπει να συμβάλλεις στο να έχει σαφείς επιλογές ο ΣΥΝ, σύμφωνα και με τις αποφάσεις του Συνεδρίου, που πρέπει να είναι σεβαστές —φυσικά και οι ίδιες οι επιλογές συνεχώς δοκιμάζονται μέσα στη ζωή, χωρίς να αναιρούνται ολοκληρωτικά—, κι από την άλλη να αποδεχτείς τον πλουραλιστικό χαρακτήρα του κόμματος, δηλαδή ότι υπάρχουν δυνάμεις με διαφορετικές απόψεις. Δεν είναι κάτι πολύ εύκολο αυτό, είναι κάτι που κατ' αρχήν «σηκώνει» λάθη, κι από σένα τον ίδιο· και έχουν γίνει λάθη κι από μένα. Δεν είναι το πιο ευχάριστο επίσης, γιατί πολλές φορές βλέπεις τις δυνατότητες του

ΣΥΝ να απογυμνώνονται λόγω κάποιων εσωτερικών προβλημάτων. Εγώ πιστεύω πάρα πολύ στην ιδέα της αλληλεγγύης· πρέπει να ξεφύγουμε από μια κατάσταση που λέει ότι είμαστε διάφορες φυλές Ινδιάνων που η μια φοβάται ότι η άλλη θα της πάρει το σκαλπί, να καταλάβουμε το μεταβατικό μας ρόλο, να αποδεχτούμε την πολυμορφία μας και να ανοίξουμε τις πόρτες μας στους νέους, που αρχίζουν και τις χτυπάνε. Είναι χαρακτηριστικό εδώ ότι ένας χώρος όπου είναι πολύ πιο ομοιογενής η παρουσία του ΣΥΝ, πολύ πιο ισχυρή η αλληλεγγύη, πολύ πιο αποδυναμωμένη η οργανωτική έκφραση των διαφόρων ιδεών και αντιλήψεων, είναι ο χώρος της νεολαίας. Είναι πολύ θετικό για όλους τους συντρόφους ότι αυτό το χώρο τον αφήνουμε να εξελιχθεί μέσα σε συνθήκες αυτονομίας, χωρίς παρεμβάσεις και χειραγωγήσεις.

• *Εδώ εντάσσεται και η επιλογή Τσίπρα...*

— Δεν είχε συνέχεια. Δημιουργήθηκαν βέβαια προβλήματα. Ήταν αυστηρά δική μου επιλογή να προτείνω αρχικά τον Μιχάλη τον Παπαγιαννάκη, σε μια προσπάθεια να δημιουργηθεί ένα αίσθημα εμπιστοσύνης, μ' ένα εξαιρετικό σύντροφο όπως είναι ο Μιχάλης. Φυσικά ξέρω τα όρια του κόμματος, ξέρω τα όρια των συνεργασιών μας και τελικά μέσα από μια κρίση έγινε μια προσπάθεια να φύγουμε προς τα μπροστά. Κατέληξα στην επιλογή ενός νέου ανθρώπου, αποδεκτού απ' όλους μας, με μια σημαντική δουλειά στο χώρο της νεολαίας, στο χώρο της παιδείας. Είναι ένα εγχείρημα. Όπως κάποτε είχαμε τους μπέμπεδες της Μάντσεστερ, αν θυμάστε, τώρα θα 'χουμε τους μπέμπεδες της Αριστεράς, του ΣΥΝ στην Αθήνα, και πιστεύω θα πάμε πολύ καλά. Θα πάμε για πρωτάθλημα. Σίγουρα οι πόρτες δεν ανοίγουν εύκολα για τον νέο, τη νέα, το νέο. Είμαστε όμως αισιόδοξοι. Είμαστε το κόμμα που έχει τους δικούς του υποψήφιους σε όλους τους μεγάλους δήμους, χωρίς να παζαρέψει. Έκανε τις συζητήσεις του και την εσωτερική του αντιπαράθεση με διαφανή τρόπο και πιστεύω ότι αυτό θα εκτιμηθεί σε τελική ανάλυση.

Η εφήμερη δόξα του κ. Βουλγαράκη (και ίσως της κυβέρνησης)

της Α. Κασσάνδρας

Σε ηλεκτρική καρέκλα κάθεται ο Γιώργος Βουλγαράκης. Όπως κάθε υπουργός Δημόσιας Τάξης, έτσι και αυτός κινείται σε ένα ναρκοπέδιο, ανάμεσα στην παντοδυναμία των εκάστοτε ηγεσιών της ΕΛΑΣ και της συντεχνίας των αστυνομικών, και σε σοβαρά γεγονότα που οποιαδήποτε στιγμή μπορούν να εκδηλωθούν και που εάν δεν υπάρξουν οι κατάλληλοι χειρισμοί, όλα τα πυρά θα τα συγκεντρώσει επάνω του ο υπουργός. Και αυτός είναι που θα γίνει ο αποδιοπομπαίος τράγος. Όπως ακριβώς συμβαίνει δηλαδή και στην περίπτωση Βουλγαράκη. Τα βάσανα του υπουργού πάντως είναι πολύ πιθανόν να συνεχιστούν και μέχρι τον Μάρτιο, ενόψει των κρίσεων στην ΕΛΑΣ που θα να αναζωπυρώσουν ως... είθισται τις εσωτερικές κόντρες στην ηγεσία της, αν δεν μεσολαβήσει ο πολυθρύλητος ανασχηματισμός.

Τρομοκρατία, εγκληματικότητα, οργανωμένο έγκλημα, κόσμος της νύχτας, επεισόδια σε διαδηλώσεις, οι σχέσεις και οι λεπτές ισορροπίες με τους «εκπροσώπους» των ΗΠΑ στην Ελλάδα, αλλά και οι δραστηριότητες ξένων μυστικών υπηρεσιών και της ΕΥΠ, είναι ορισμένα από τα θέματα της καυτής ατζέντας του υπουργού Δημόσιας Τάξης. Θέματα για τα οποία αρκετοί από τους προκατόχους του κ. Βουλγαράκη έχουν φάει το κεφάλι τους, άλλοι κατατομήθηκαν κι άλλοι εξα-

φανίστηκαν από την πολιτική.

Φαίνεται όμως ότι άργησε να τα καταλάβει αυτά ο κ. Βουλγαράκης, επαναπαυόμενος προφανώς στις εφήμερες δάφνες των γκάλοπ, της επιτυχίας των Ολυμπιακών Αγώνων και εκείνης της αμφιλεγόμενης περυσινής «λεωφορειοπειρατείας». Έτσι, χάρις στη στενή φιλία του με τον κ. Ρουσόπουλο και τις ισορροπίες που νόμιζε ότι είχε πετύχει με την ηγεσία της ΕΛΑΣ, πίστευε ότι είχε εξασφαλίσει την εικόνα του πλέον πετυχημένου υπουργού, που θα του άνοιγε το δρόμο για έναν

ενδοκυβερνητικό περίπατο.

Δεν πήγε όμως στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο όπως ο διακεκριμένος φίλος του και έτσι δεν έμαθε ποτέ ότι, όταν ήταν στις δόξες τους, οι ρωμαίοι αυτοκράτορες έβαζαν έναν δούλο να τους ψιθυρίζει στο αφτί ότι «η δόξα είναι εφήμερη». Ούτε όμως είναι ακόμα τόσο ώριμος πολιτικά· διότι διαφορετικά θα γνώριζε ότι η θέση του υπουργού Δημόσιας Τάξης μπορεί ανά πάσα στιγμή να μετατραπεί σε ηλεκτρική καρέκλα. Ιδιαίτερα μάλιστα όταν το αντιπολιτευόμενο κατεστημένο της διαπλοκής εξακολουθεί να είναι πανίσχυρο, να ελέγχει τα μεγαλύτερα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και να εκμεταλλεύεται την παραμικρή ευκαιρία για να πλήξει την κυβέρνηση, η οποία σήμερα παρουσιάζει εικόνα απίστευτου χάους και σκόρπιας διαδήλωσης.

Και οι ευκαιρίες εδόθησαν απλόχερα. Ο ίδιος δε, εξαιτίας του απαράδεκτου –σε πολλές περιπτώσεις– χειρισμού των κρίσεων και της απογοητευτικής επικοινωνιακής εικόνας που έβγαλε προς τα έξω, αντί να αμβλύνει το πρόβλημα, το όξυνε. Πάντως η εικόνα Βουλγαράκη ελάχιστα απέχει από τη συνολική εικόνα της κυβέρνησης. Για την ακρίβεια, αποτελεί καθρέφτη του μπάχαλου που επικρατεί συνολικά στο κυβερνητικό στρατόπεδο.

Έτσι, το ατσαλάκωτο εδώ και ενάμιση χρόνο προφίλ του καταρρακώθηκε, ενώ ο ίδιος μετατράπηκε σε πραγματικό σάκο του μποξ, όπου άπαντες ασκούνται στα πολιτικά κτυπήματα κάτω από τη ζώνη. Ούτε να χαρεί τα οφέλη από την επίθεση που εξαπέλυσε στη Ντόρα Μπακογιάννη και στο «μητσοτακείο» δεν πρόλαβε ο κακομοίρης.

Για να λέμε και του στραβού το δίκιο, του έπεσαν όλα μαζεμένα και τόσα που δεν είχε αντιμετωπίσει μέχρι σήμερα ένας υπουργός στη δική του θέση: Επανεμφάνιση του «Επαναστατικού Αγώνα» με θεαματική βομβιστική επίθεση στο κεντρικότερο σημείο της Αθήνας, καταγγελίες για μυστικές απαγωγές δεκάδων Πακιστανών από μυστικές υπηρεσίες, διαρροή πληροφοριών περί ύπαρξης αμερικανικής λίστας με ονόματα ασύλληπτων υπόπτων της 17N, πυρπόληση περιπολικού από «αναρχικούς» και κλοπή όπλου αστυνομικών επίσης από «αναρχικούς». Σε όλα αυτά προστέθηκε και το κερασάκι στην τούρτα, που δεν ήταν άλλο από την απόδραση του ρώσου κρατούμενου Μαξίμ Ζελίν, η δολοφονία των δύο αστυνομικών συνοδών του και τελικώς η αυτοκτονία του δραπετή.

Η «ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ»

Ιδού όμως πώς χάλασε το ατσαλάκωτο προφίλ του υπουργού: Η εικόνα του αλαλούμ που παρουσίασε η ΕΛΑΣ μετά το προειδοποιητικό τηλεφώνημα για τη βόμβα στο Σύνταγμα, αλλά και αυτή καθ' εαυτή η δυναμική εμφάνιση (ή επανεμφάνιση για ορισμένους) του «Επαναστατικού Αγώνα», προκάλεσε εμφανή πανικό στην Κατεχάκη, τον οποίο για να καλύψει ο κ. Βουλγαράκης λίγο έλειψε να επαναλάβει την γνωστή –από την εποχή Δροσογιάννη– φράση «αγγίζουμε τους τρομοκράτες». Τελικώς, και προκειμένου να καλυφθούν οι αρμόδιοι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί της ΕΛΑΣ, τη νύφη πλήρωσε ο τελευταίος τροχός της αμάξης, μια τηλεφωνήτρια του «100» που έλαβε την ειδοποίηση για τη βομβιστική ενέργεια, και ο προϊστάμενος βάρδιας εκείνη την ώρα.

Η «τρομοκρατία» στρίμωξε τον υπουργό και για έναν ακόμη λόγο: Διότι λίγες ημέρες πριν από την έκρηξη της βόμβας στο κέντρο της Αθήνας, οι Αμερικανοί έθεταν –για πολλοστή φορά– ζήτημα τρομοκρατίας στην Ελλάδα, ενώ διέρρεαν πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες είχαν δώσει στον υπουργό λίστες με ασύλληπτα στελέχη της 17N. Να σημειωθεί επίσης πως

του Χρ. Παπανίκου

την ημέρα της βομβιστικής επίθεσης στο Σύνταγμα, με τις γνωστές, γεμάτες «αγάπη» για τον κ. Βουλγαράκη δηλώσεις του, ο επίτιμος πρόεδρος της ΝΔ Κ. Μητσοτάκης έλεγε ότι η 17N δεν βρίσκεται ολόκληρη στον Κορυδαλλό.

ΟΙ ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΙ

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, στις σκοτούρες του υπουργού προστέθηκε και η υπόθεση των δεκάδων Πακιστανών που καταγγέλθηκε ότι απήχθησαν από ελληνικές ή ξένες μυστικές υπηρεσίες «στο πλαίσιο της διεθνούς αντιτρομοκρατικής εκστρατείας». Εδώ είναι που ο κ. Βουλγαράκης αναδείχθηκε σε πρωταθλητή λαθών, για να μην μιλήσει κανείς για μεγάλο γκαφατζή. Ενώ λοιπόν δεν έδωσε το παραμικρό στοιχείο που να αποδεικνύει ότι μια τέτοια επιχείρηση δεν διεξήχθη στην Ελλάδα (είτε από την αγγλική MI6 είτε την ΚΥΠ ή και από τις δύο μαζί), έσπευσε από την πρώτη στιγμή να μιλήσει για αποκυήματα φαντασίας.

Φαίνεται ότι ο σημερινός υπουργός Δημόσιας Τάξης δεν διδάχθηκε το παραμικρό από τον προκάτοχό του, τον γνωστό exterminator της 17N Μιχάλη Χρυσοχοϊδη, ο οποίος βάφτιζε «φιλικές συναντήσεις» τις ανακρίσεις που έκαναν Βρετανοί και αντιτρομοκρατική υπηρεσία, και τις μαζικές προσαγωγές –κυρίως– μελών του αντιδικτατορικού αγώνα στο πλαίσιο των ερευνών για τη

17N. Πάντως, για να αποδώσουμε τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, πράγματι ο μοναδικός που στήριξε τον κ. Βουλγαράκη στις δύσκολες στιγμές που περνούσε ήταν ο κ. Χρυσοχοϊδης. Μεταξύ κατεργαρέων... αλληλοβοήθεια.

Όπως και να 'χει, είναι εντυπωσιακό ότι για μια υπόθεση που παρόμοιές της σημειώνονται δεκάδες κάθε χρόνο στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης χωρίς ν' ανοίγει ρουθούνι, αντίθετα οι κυβερνήσεις τις διαφημίζουν κιόλας, στην Ελλάδα –εξαιτίας αλυσίδας διαχειριστικών λαθών– ο κ. Βουλγαράκης βρέθηκε με την πλάτη στον τοίχο. Το πιο συγκλονιστικό όμως ήταν ότι η κυβέρνηση επέδειξε απόλυτη ανικανότητα να εξισορροπήσει τις εντυπώσεις που δημιουργήσε ο πρόεδρος του πακιστανικού συλλόγου στη χώρα μας. Έτσι, η ανικανότητα στη διαχείριση της κρίσης οδήγησε σε ομηρία ολόκληρη την κυβέρνηση, αλλά και την ίδια τη χώρα.

Να σημειωθεί πάντως ότι «φιλικές συναντήσεις», ανακρίσεις και προσαγωγές Πακιστανών και άλλων μεταναστών από την Κεντρική Ασία και τη Μέση Ανατολή, δεν αποτελούν σημερινό φαινόμενο. Γίνονταν συστηματικά στην Ελλάδα πριν και κατά τη διάρκεια της Ολυμπιάδας, αλλά και καθ' όλη τη δεκαετία του 1990. Επρόκειτο, όπως αναφέρουν υψηλόβαθμοι αξιωματικοί της ΕΛΑΣ, είτε για προσαγωγές ρουτίνας, είτε για «μάντρωμα» και εκφοβί-

σμό των μεταναστών. Στην τελευταία περίπτωση, της απαγωγής των Πακιστανών, ΕΥΠ και Βρετανοί ερευνούσαν τις σχέσεις κάποιων μεταναστών στην Ελλάδα με συμπατριώτες τους που βρίσκονταν στον κύκλο υπόπτων για τις βομβιστικές επιθέσεις στο Λονδίνο, πέρυσι το καλοκαίρι, καθώς και τις ενδεχόμενες σχέσεις τους με φονταμενταλιστικές οργανώσεις, για τις οποίες οι δυτικές μυστικές υπηρεσίες φοβούνται ότι θα επιχειρήσουν να κατασκευάσουν και να μεταφέρουν στη Δύση μια μίνι πυρηνική βόμβα.

ΟΙ ΦΑΝΕΡΕΣ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο κ. Βουλγαράκης και η κυβέρνηση Καραμανλή δεν έκαναν τίποτε διαφορετικό από αυτά που έκανε το ΠΑΣΟΚ, βάσει των συμφωνιών που είχαν υπογράψει επί κυβερνήσεων Σημίτη. Το γεγονός ότι η ΕΥΠ έκανε τις απαγωγές κατόπιν οδηγίας των Εγγλέζων, επίσης δεν πρέπει να ξενίζει. Απλά έρχεται να επιβεβαιώσει τον κανόνα που αποδείχθηκε περίτρανα με την υπόθεση Οτσαλάν, ότι δηλαδή οι ελληνικές υπηρεσίες είναι παραρτήματα των αντίστοιχων αμερικανικών, αγγλικών, κ.ο.κ.

Η υπόθεση των Πακιστανών όμως ήρθε να επιβεβαιώσει ότι και στο εσωτερικό της ΕΥΠ επικρατεί χάος. Το γεγονός άλλωστε ότι ένας πασοκικός πυρήνας της, όπως εκτιμάται, έβγαλε στη φόρα τα ονόματα πρακτόρων που φέρονται να πήραν μέρος στην επιχείρηση απαγωγής (σημειωτέον ότι κυκλοφορούσαν, μετά λόγου γνώσεως, εδώ και καιρό σε πολλά δημοσιογραφικά γραφεία), ανάδειξε για μια ακόμη φορά το πρόβλημα. Θύμισε δε την εποχή της κυβέρνησης Μητσοτάκη, οπότε είχαν δημοσιευθεί στην εφημερίδα της κυβέρνησης δεκάδες ονόματα ΚΥΠατζήδων (Πασόκων κυρίως), για να «καούν».

Το «πακιστανικό έπος» ωστόσο ανέδειξε και μια ακόμα πτυχή: Το ότι η Ελλάδα αποτελεί σημαντικό «σταθμαρχείο» για δυτικές μυστικές υπηρεσίες. Το γεγονός άλλωστε ότι ο Λάνγκμαν, ο πράκτορας της ΜΙ6 που βρέθηκε στο Παρίσι όταν σκοτώθηκε (ή δολοφονήθηκε;) η Νταϊάνα, ήταν σταθμάρχης στην Ελλάδα και αναφέρθηκε

Αυριανή Κυριακή 10 Ιουλίου 2005
Κυριακή 10 Ιουλίου 2005
Απόδεικτες επιχειρήσεις ρουτίνας, στην οποία δεν είχαν πάρει ενεργό μέρος οι Βρετανοί πράκτορες της ΜΙ6

ΚΑΤΕΡΠΕΥΣΕ Η ΣΚΕΥΩΡΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΘΕΝ ΑΠΑΓΩΓΕΣ ΤΩΝ ΠΑΚΙΣΤΑΝΩΝ

Οι άρρενες είχαν στόχο τον Βουλγαράκη

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΣΑΓΓΕΛΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ ΠΑΓΟΥ!

Να ερευνηθούν οι συνθήκες θανάτου του Ρώσου δολοφόνου

✓ Αντίστοιχες έρευνες γίνονται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, που έχουν υπογράψει, όπως και η Ελλάδα, συμβάσεις για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας

Η Αυριανή, που ως γνωστόν ανέτρεψε τον Καραμανλισμό, σήμερα στηρίζει τον πανταχόθεν βαλλόμενο κ. Βουλγαράκη. Με τέτοιους φίλους τι να τους κάνεις τους εχθρούς, υπουργέ μου!

ότι βρίσκεται πίσω από τις απαγωγές, δείχνει ότι στη βρετανική πρεσβεία της Αθήνας δεν υπηρετούν τυχαία πρόσωπα. Για τον ίδιο λέγεται ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο και στις έρευνες για τη 17N και τη διερεύνηση της δολοφονίας του στρατιωτικού ακολούθου της Βρετανίας Στήβεν Σόντερς, προ πενταετίας, από την οργάνωση.

Σοβαρές πληροφορίες πάντως αναφέρουν κατηγορηματικά ότι το σταθμαρχείο στην Ελλάδα είναι η κεντρική βάση της ΜΙ6 στα Βαλκάνια. Σε αυτό δε, έχουν βρεθεί πρόσωπα τα οποία έχουν υπηρετήσει προηγουμένως σε μάχιμες και νευραλγικής σημασίας –για τα αμερικανοβρετανικά συμφέροντα– περιοχές. Το ίδιο ισχύει και για τους Αμερικανούς, οι οποίοι αποδεδειγμένα διεξήγαγαν και συνεχίζουν να κάνουν μυστικές επιχειρήσεις στη χώρα μας, ενώ είναι γνωστό ότι για τις ανακρίσεις υπόπτων και για τις κάθε λογής άλλες «δουλειές» τους, εκτός από τη βάση της Σούδας, χρησιμοποιούν ακόμα και διαμερίσματα-γιάφκες στην Αθήνα. Σε όλα αυτά πρέπει να προστεθούν οι αμέτρητοι πράκτορες της τουρκικής ΜΙΤ, οι οποίοι έχουν διεισδύσει και έχουν καταστήσει κυριολεκτικά σουρωτήρι ειδικά τον χώρο των τούρκων και κούρδων μεταναστών.

Ο ΡΩΣΟΣ ΦΥΓΑΣ

Μετά τους Πακιστανούς, σειρά είχε ο ρώσος φυγάς. Και πάλι στη μπούκα βρέθηκε ο κ. Βουλγαράκης. Τα κανάλια

σ' αυτή την περίπτωση ξεσάλωσαν. Όταν δραπέτευσε ο Ζελίν και σκότωσε τους δύο αστυνομικούς, αφού διαπίστωσαν ότι για όλα φταίει το σύστημα μεταγωγών, ούτε λίγο ούτε πολύ ζητούσαν από τον Βουλγαράκη το κεφάλι του Ρώσου, διότι σε αντίθετη περίπτωση, θα έπεφτε το δικό του. Κοντολογίς, ζητούσαν τον ρώσο νεκρό. Όταν όμως βρέθηκε ο δραπέτης νεκρός και ανακοινώθηκε –με τον κωμικοτραγικό τρόπο που έγινε– ότι είχε αυτοκτονήσει, τότε άπαντες άρχισαν να διαμαρτύρονται πως δεν είχε αυτοκτονήσει, αλλά είχε δολοφονηθεί. Και βεβαίως ζητούσαν από τον Βουλγαράκη εξηγήσεις.

Ποιες διευκρινίσεις όμως, αφού άπασα η κυβέρνηση, και μαζί της και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, έλειπαν για χριστουγεννιάτικες διακοπές; Το φίδι από την τρύπα κλήθηκε να βγάλει η ηγεσία της ΕΛΑΣ, η οποία όμως τα έκανε θάλασσα, αφού αντί να δώσει πειστικές απαντήσεις, περιορίστηκε σε λεκτικούς διαπληκτισμούς με τους δημοσιογράφους. Ελλείψει κυβερνήσεως λοιπόν, και σ' αυτή την περίπτωση, η «τηλεοπτική δημοκρατία» θριάμβευσε και πέρασε τη γραμμή της.

Ωστόσο, αυτό στο οποίο άπαντες έδωσαν μικρή σημασία, είναι γιατί αυτοκτόνησε –εάν αυτοκτόνησε– ο Ζελίν. Μήπως διότι είχε κακοποιηθεί σκληρά στη φυλακή και είχε βιαστεί επανειλημμένως; Μήπως διότι θα μεταφερόταν από φυλακή σε φυλακή ως «γιουσουφάκι» για να ικανοποιήσει τα βίτσια των νονών των φυλακών; Η άθλια κατάσταση του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας μας έμεινε εκτός κριτικής. Προφανώς ήταν πολύ πιο εύκολος στόχος ο Βουλγαράκης από το να κτυπηθεί αυτή τη φορά το υπουργείο Δικαιοσύνης.

ΟΙ «ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ»

Το προφίλ του υπουργού Δημόσιας Τάξης και της ΕΛΑΣ επιχείρησαν να πλήξουν και οι «αναρχικοί», οι οποίοι περίπου προ μηνός επιτέθηκαν κατά αστυνομικών, από τους οποίους άρπαξαν ένα υπηρεσιακό πιστόλι. Ακολούθησε μια μίνι επιχείρηση-σκούπα από την Αστυνομία και το χιλιοπαιγμένο «κλέφτες και αστυνόμοι» στα Εξάρ-

χεια. Η επίθεση και κλοπή όπλου ήλθε να προστεθεί στην επίθεση και πυρπόληση περιπολικού της αστυνομίας κατά τη διάρκεια της πανεργατικής απεργίας και διαδήλωσης. Γεγονός που έκανε την ηγεσία της ΕΛΑΣ να ζητήσει από τον υπουργό Δημόσιας Τάξης να δώσει το πράσινο φως για εκτεταμένες επιχειρήσεις και συλλήψεις. Τα πράγματα μάλιστα θα οδηγούνταν σε συνολικό ξεκαθάρισμα λογαριασμών ανάμεσα σε αστυνομικούς και αναρχικούς, εάν οι τελευταίοι δεν παρέδιδαν το όπλο. Προς το παρόν στα Εξάρχεια επικρατεί ησυχία. Ωστόσο, στο σήριαλ της βεντέτας αστυνομικών-αναρχικών ακόμα δεν έχει γραφτεί ο επίλογος. Η συνέχειά του μάλιστα αναμένεται θερμή.

Σε όλα αυτά πρέπει να προστεθεί και η περίπτωση του διαβόητου δραπετή κακοποιού Παλαιοκώστα, ο οποίος, όπως χαιρέκακα έγραφαν στις λεζάντες τους τα κανάλια, αφού λήστεψε

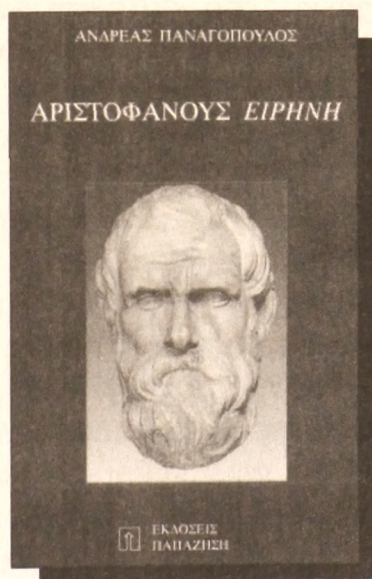
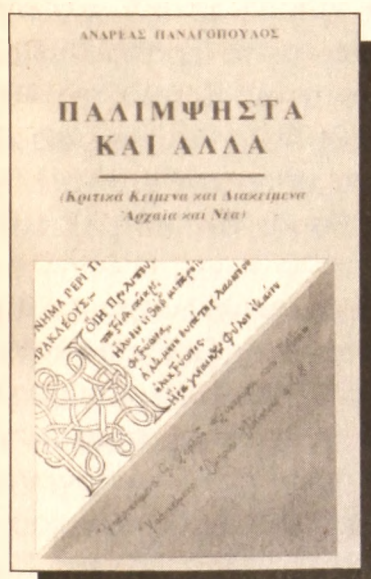
τράπεζα της επαρχίας, διέφυγε με... ποδήλατο. Όμως οι επιθέσεις εναντίον Βουλγαράκη-ηγεσίας ΕΛΑΣ δεν σταματούν εδώ. Πριν από περίπου ένα μήνα είδαν το φως της δημοσιότητας σε μεγάλη κυριακάτικη εφημερίδα καταγγελίες σε βάρος στενών συνεργατών του υπουργού, μεταξύ των οποίων ο σημερινός υπασπιστής του, παλαιότερα αστυνομικός του τμήματος Παγκρατίου και πάλαι ποτέ πρόεδρος της ΟΝΝΕΔ Παγκρατίου, κ. Α. Δουκάκης. Σύμφωνα με τις καταγγελίες λοιπόν, ενώ νυκτερινό κέντρο στην Αγία Παρασκευή είχε δεχθεί 73 μηνύσεις για ηχορύπανση και άλλες παραβάσεις, με παρέμβαση του περιβάλλοντος Βουλγαράκη παρέμενε ανοιχτό ως τον προηγούμενο Αύγουστο. Κατά τις ίδιες πληροφορίες μάλιστα, ασκήθηκαν πιέσεις σε αστυνομικούς του τμήματος της περιοχής, οι οποίοι έσπευσαν επιτόπου να ερευνήσουν τις καταγγελίες κατοίκων, αλλά εκεί δέχτηκαν τις απειλές

θαμώννα που φέρεται να είχε προσωπική γνωριμία με τον υπεύθυνο του Πολιτικού Γραφείου του υπουργού.

Πάντως οι καταγγελίες και οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν, διαψεύστηκαν. Ωστόσο δεν είναι λίγοι οι αξιωματικοί της ΕΛΑΣ οι οποίοι χαίρονται με τις δύσκολες ώρες που περνάει ο κ. Βουλγαράκης, αλλά και το περιβάλλον του, λόγω των -σε βάρος του- δημοσιευμάτων. Ως επί το πλείστον πρόκειται για αξιωματικούς που πρόσκυνται στη ΝΔ και είναι δυσσαρεστημένοι επειδή είδαν ότι παρά την αλλαγή της κυβέρνησης, στην ιεραρχία της Αστυνομίας διατηρήθηκαν και ανήλθαν πρόσωπα που στήριξαν το «σύστημα ΠΑΣΟΚ» και ότι οι ίδιοι, αντίθετα, είναι ριγμένοι. Το κλίμα αυτό μάλιστα φαίνεται ότι «χειροτερεύει» ενόψει των κρίσεων στην ηγεσία της ΕΛΑΣ το Μάρτιο. Γεγονός που προμηνύει κι άλλες πολύ δύσκολες ώρες για τον κ. Βουλγαράκη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

εκδοσεις παπαζιση απο το 1929

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΝΙΚΗΤΑΡΑ 2 – 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ: 210 38 38 020 – 38 22 496, FAX: 210 38 09 150 – E-mail: papazisi@otenet.gr
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ 11 – ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ, ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 5 – 105 64 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: 210 32 16 148, FAX: 210-33 13 074

Χωρισμός Εκκλησίας-κράτους τώρα!

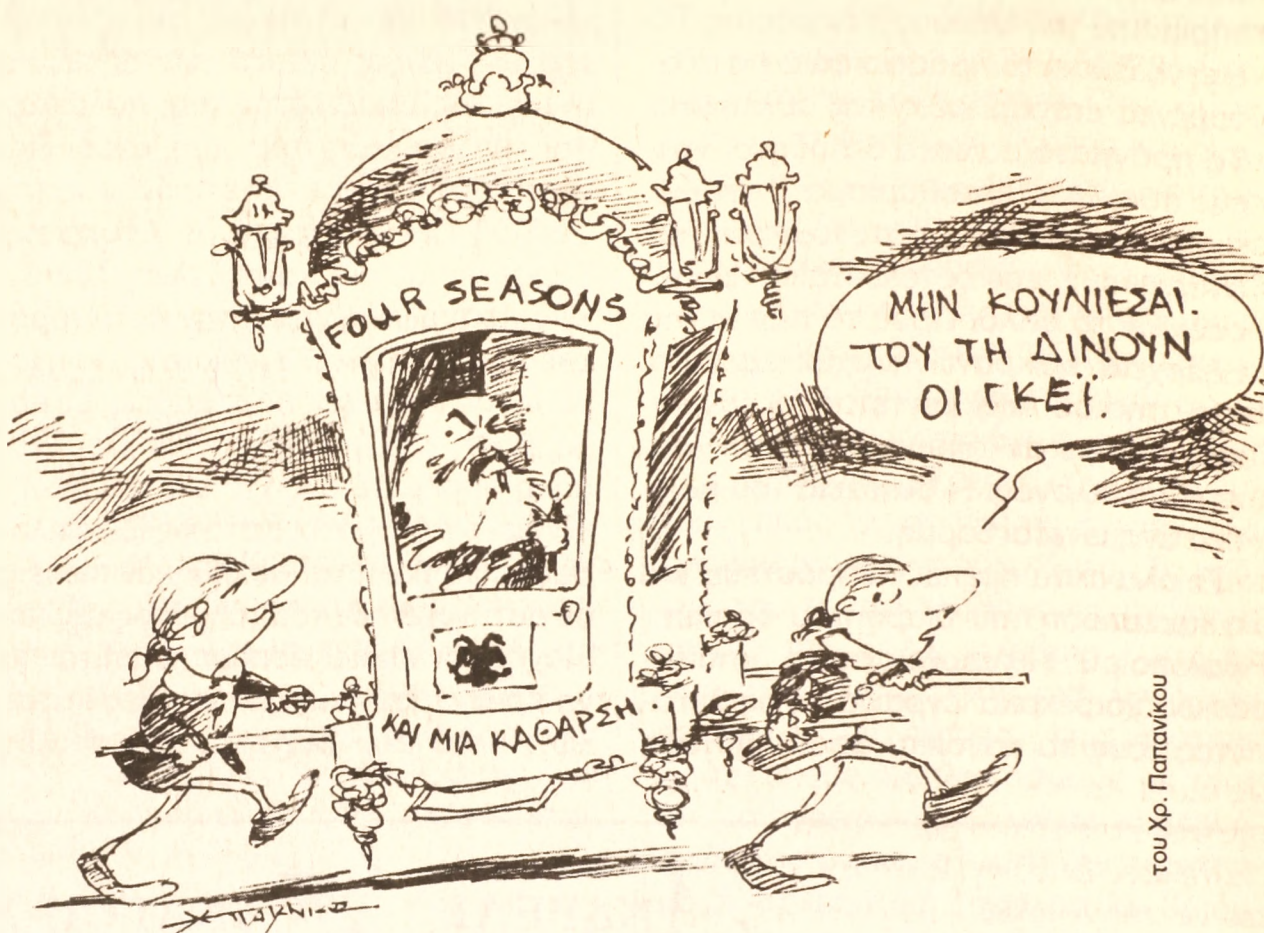
του Στέφανου Προτεστάκι, θεολόγου

Η κοινή πεποίθηση: Με την αστυνομία, τους παπάδες και το Θεό ας τα 'χουμε καλά γιατί ποτέ δεν ξέρεις τι γίνεται!

Γ. Κουμάντος

Αν θέλουμε η ante portas νέα αναθεώρηση του Συντάγματός μας να μην έχει την τύχη εκείνης του 2001 αλλά να προχωρήσει με υπευθυνότητα και επιστημονική γνώση τον τόπο στον 21ο αιώνα, πρέπει κυρίως να διευθετεί θαρραλέα τις σχέσεις Εκκλησίας και κράτους. Η εμπεριστατωμένη πρόταση νόμου για τη ρύθμιση αυτή έχει ήδη εκπονηθεί από την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (βλ. τη βαρυσήμαντη συνέντευξη του καθηγητή Γιώργου Κουμάντου στο Αντί της 4ης Νοεμβρίου 2005, τχ. 854) και έχει υιοθετηθεί από τα κόμματα της κοινοβουλευτικής αριστεράς. Έχω τη γνώμη μάλιστα πως αν ενημερωθεί σωστά ο ελληνικός λαός, θα καταδείξει τη βούλησή του για χωρισμό και μέσα από ένα ενδεχόμενο δημοψήφισμα – το όπλο δηλαδή που επισείει ο Χριστόδουλος προς τους πολιτικούς «ανταγωνιστές» του για να προλάβει τις εξελίξεις.

Αν δηλαδή μάθει ο μέσος Έλληνας πως λ.χ. η μισθοδοσία των κληρικών είναι η μόνη που δεν περνάει από τον έλεγχο του υπουργείου Οικονομικών και ότι ο κάθε δεσπότης μπορεί σαν φεουδάρχη να διορίζει όποιους και όσους θέλει –οι Γιοσάκηδες και οι Βαβύληδες είναι προϊόντα αυτής της ποιμαντορικής αυθαιρεσίας– αλλά και ότι η εκκλησιαστική περιουσία περιλαμβάνει τα πρώην δασικά και νυν χρυσοφόρα φιλέα από Πεντέλη ως Πάρνηθα και ως τον Λαιμό της Βουλιαγμένης, τότε θα δούμε πόσο θα συναινέσει στη διαιώνιση αυτής της δεσποτοκρατίας. Πόσο μάλλον που η Εκκλησία της Ελλάδος περιφρονώντας κατ' ουσίαν

του Χρ. Παπανίκου

τον πνευματικό της ρόλο αναλώνεται πρωτίστως σε πολιτικά παίγνια είτε με «εισπηδήσεις» στα πατριαρχεία Κωνσταντινουπόλεως και Ιεροσολύμων είτε με ανοίγματα στη Μόσχα είτε με στήριξη της Δεξιάς του Κυρίου και αναθεματισμό των αντιφρονούντων –να τους καεί το χέρι!– είτε με ποικίλες παρεμβάσεις «εθνικοαπελευθερωτικού» χαρακτήρα που θέτουν ουσιαστικά την Πολιτεία στη γωνία, ευαγγελιζόμενες χαράν μεγάλην ενός κράτους αγιατολάδων.

Και ο πρόσφατος εκβιασμός περί εκκλησιαστικού πανεπιστημίου με πρύτανη τον Χριστόδουλο δηλοί πρωτίστως ότι η ελλαδική ιεραρχία θέτει εαυτήν υπεράνω νόμων ή Συντάγματος και δεν διστάζει να έρθει σε σύγκρουση μ' ολόκληρη την πανεπιστημιακή κοινότητα προκειμένου να εξυπηρετήσει ίδιους, ιδιοτελέστατους σκοπούς. Το πείσμα του προκαθημένου της ιεραρχίας ημών είναι εξάλλου παροιμιώδες· αλλά και οι τρόποι του να πείθει την ψηφοδεή Πολιτεία, είτε πρόκειται περί ΠΑΣΟΚ είτε περί ΝΔ. Ο μό-

νος που του αντέστη μερικώς ήταν ο Σημίτης, ενώ ο Γιωργάκης προς το παρόν επιλέγει συμβιβαστική γλώσσα στον διάλογό του με το Ιερατείο... Πάλι θα προσφύγω στον Κουμάντο: «Θα σας αποκαλύψω ότι ορισμένες φορές όταν βλέπω να υπερτονίζεται η λέξη συναίνεση φοβάμαι ότι κάτι ύποπτο κρύβεται...»

Δεν κρύβω την αλγεινή εντύπωση που μου έκανε η υπουργός Παιδείας κ. Μαριέτα Γιαννάκου όταν υπερασπίσθηκε δημόσια τα εκκλησιαστικά πανεπιστήμια, τα οποία όμως δεν θα υπάγονται στον Νόμο-Πλαίσιο των λοιπών κρατικών πανεπιστημίων, αλλά και το αυθαίρετο της Εκκλησίας στο δάσος του Καρέα. Κάποτε η ελλαδική ιεραρχία εκοσμείτο από θεολογικούς αδάμαντες –θυμάμαι ακόμη τους εν αγιότητι κοιμηθέντας Καστοριάς Γρηγόριο ή Πειραιώς Χρυσόστομο, κατά κόσμον Εμμανουήλ Ταβλαδοράκη, ενώ σήμερα έχει παραδοθεί αμαχητί στην αμαθή και θρασεία φράξια της Χρυσοπηγής. Αποτέλεσμα αυτού είναι η άκρα εκκο-

σμίκευση της Εκκλησίας, το πομπώδες θεαθῆναι, τα δυσκόλως αποκρυπτόμενα σκάνδαλα, η ανύπαρκτη κάθαρση, η μεσαιωνική καταπίεση του κατώτερου κλήρου, η σιμωνία αλλά και η θεατροποίηση –ή μήπως καλύτερα τηλεοπτικοποίηση;– του θείου λόγου που καταντάει λαϊκισμός και προπαγάνδα εις βάρος των πιο απλοϊκών ή αγράμματων θρησκευομένων. Τα εύκολα δάκρυα του Αρχιεπισκόπου μόνον προς εκείνα της σιδηράς κυρίας της Πινακοθήκης, της Μαρίνης Λαμπράκη, μπορούν να παραβληθούν. Κατά τ' άλλα τα μεγέθη των νυν ταγών της Εκκλησίας, τουτέστιν του Ανθίμου πρώην Αλεξανδρουπόλεως αλλ' ουχί Μεδιολάνων, του αστυφύλακος-γραμματέως της χουντικής συνόδου κ. Αμβροσίου Λενή, του Καλλινίκου Καρούζου του Πειραιώς και ευλογήσαντος τας γάμπας του Ριβάλντο ελέω Κόκκαλη, και του κ. Παρασκευαΐδη, του Χριστοδούλου Αθηνών ντε!, μπορούν να προσμετρηθούν ως ελάχιστα από κάθε σοβαρό γνώστη της εκκλησιαστικής μας παράδοσης.

Συνελόντι ειπείν η Πολιτεία έχει καθήκον να προχωρήσει σε άμεσο χωρισμό της από την Εκκλησία και να υπερβεί αυτό το ιδιότυπο μόρφωμα του θρησκευτικού κράτους που ισχύει σήμερα. Μια τέτοια ενέργεια θα ωφελήσει και την Πολιτεία και την Εκκλησία. Επίσης ταχύτατα πρέπει να ρυθμισθούν οι εκκρεμότητες της καύσης των νεκρών και της ταφής χωρίς νεκρώσιμο ακολουθία. Επίσης η Εκκλησία θα ήταν σκόπιμο ν' αναβαθμίσει η ίδια και χωρίς την αρωγή τρίτων τις υφιστάμενες ιερατικές σχολές αλλά και να επιτρέψει ακωλύτως και χωρίς έμμεσους εκβιασμούς στις θεολογικές σχολές των πανεπιστημίων μας ν' ασκήσουν το λειτούργημά τους. Επίσης θα έπρεπε να ενισχύσει το ιεραποστολικό της έργο στις χειμαζόμενες χώρες του τρίτου κόσμου διακηρύσσοντας τον παγκόσμιο, κι όχι κακόζηλα «ελληνοχριστιανικό» χαρακτήρα της Ορθοδοξίας πειθόμενη τοις ρήμασι των κοιμηθέντων Αγίων Πατέρων ημών. Τέλος, αν θέλει, ας αποβάλει τις αιρετικές καισαροπαπικές αντιλήψεις που προσιδιάζουν σε ρωμαίους ποντίφηκες και όχι εις την καθ' ημάς Ανατολήν. Γένοιτο!

Σκάνδαλο

κατ' εξακολούθηση

Η διπλή μισθοδοσία δημάρχων που προέρχονται από το Δημόσιο και η διαπλοκή Παυλόπουλου

Ένα σκάνδαλο, μικρών σχετικά διαστάσεων, χαρακτηριστικό παρ' όλα αυτά του κλίματος των ηθικών εκππτώσεων που κυριαρχεί, αλλά και της διαπλοκής με διακομματικές ή, έστω, δικομματικές διαστάσεις, που παίζει πρώτους ρόλους, θα εμφανισθεί ενώπιον της Βουλής ζητώντας τη νομιμοποίηση όλων των πτερύγων της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Συγκεκριμένα: Οι Δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι κοινοτήτων όσοι απέμειναν που προέρχονται από το Δημόσιο ή από φορείς του Δημοσίου όπως αυτοί έχουν οριοθετηθεί με το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 ζητούν να παραταθεί η πληρωμή των και για το 2006 από δύο πηγές: από το Δήμο των ή την κοινότητά των που τους χορηγεί (τα διόλου ευκαταφρόνητα) έξοδα παράστασης και από την υπηρεσία από την οποία προέρχονται (Δημόσιο, ΔΕΗ, ΟΤΕ, Τράπεζα της Ελλάδας, Εθνική Τράπεζα, Αγροτική Τράπεζα, κ.λπ.).

Το γεγονός ότι δεν προσφέρουν τις υπηρεσίες των στο Δημόσιο ή στην υπηρεσία για την οποία έγινε λόγος (δεν πατάνε καν τα πόδια τους) ή το ότι μια τέτοια αξίωση αποτελεί πρόκληση για μια κοινωνία στην οποία η ανεργία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη πηγή ανησυχίας και στην οποία μισθοί, μεροκάματα και συντάξεις κάτω του ορίου της φτώχειας είναι όχι ασυνήθιστοι, δεν φαίνεται να τους πτοεί. Όπως δεν φαίνεται να λαμβάνουν υπ' όψιν των ότι για το διάστημα της θητείας των δεν χάνουν τα δικαιώματά των που απορρέουν από την εργασιακή των σχέση ή όσα έχουν σχέση με την ασφάλισή των (και καλώς).

• Το αίτημα των Δημάρχων κ.λπ. προωθεί στη Βουλή για ψήφιση ο υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. **Π. Παυλόπουλος** με μια (ν)τροπολογία που έχει συνάψει σ' ένα νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών «για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημοσίου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας

Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», η επεξεργασία του οποίου επρόκειτο να αρχίσει από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή την περασμένη Τρίτη.

[Κι εδώ θα πρέπει να ειπωθεί σχετικά με τις τροπολογίες, πολύ περισσότερο για τις (ν)τροπολογίες, ότι το ελληνικό Σύνταγμα, εκείνο που τώρα μας λένε ότι θα αναθεωρηθεί, τις απαγορεύει, τουλάχιστον όσες από αυτές είναι άσχετες. Ιδού η σχετική διάταξη: *προσθήκη ή τροπολογία άσχετη με το κύριο αντικείμενο ή της πρότασης νόμου δεν εισάγεται για συζήτηση* (άρθρο 75, παρ. 5, εδ. 2).] Ας δούμε, όμως, αυτήν την αναιδέστατη έως ανήθικη πρόταση από κάπως πιο κοντά.

• Το θέμα δημιουργήθηκε από το 1995 όταν θεσπίσθηκε ότι στην πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση μπορούν να εκλέγονται και πρόσωπα που προέρχονται από το Δημόσιο ή από φορείς του Δημοσίου.

Το άτοπον της διπλής μισθοδοσίας εναντίον του οποίου συνηγορεί, βέβαια, και το (βασικό και μη αναθεωρητέο) άρ-

θρο 4 του Συντάγματος, που αναφέρει ότι «οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου» και ότι «οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις», αναγνώρισε η τότε υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. **Βάσω Παπανδρέου**, η οποία συμπεριέλαβε σε νομοθέτημα του 1999 (νόμος 2738, αρ. 35) τα παρακάτω:

«Οι Δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι ... υποχρεούνται να επιλέξουν τις αποδοχές της θέσης από την οποία προέρχονταν ή τα έξοδα παράστασης της θέσης στην οποία υπηρετούν. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται και για τους δημάρχους ... που θα εκλεγούν κατά τις επόμενες δημοτικές εκλογές...».

Οι Δήμαρχοι, όμως, και οι λοιποί που αφορούσε το άρθρο 38 του ν. 2738/1999 δεν έσπευσαν να συμμορφωθούν στην υποχρέωση για την επιλογή μιας μισθοδοσίας. Αντ' αυτού πέτυχαν να συντάξουν μια (ν)τροπολογία που θα περνούσε από τη Βουλή ακριβώς τότε που (δεν) πέρασε η διαβόητη (ν)τροπολογία **Πάχτα**.

Η κατάρρευση της (ν)τροπολογίας Πάχτα συμπάρευσε και την (ν)τροπολογία των Δημάρχων για την εξακολούθηση της μισθοδοσίας των από δύο πηγές. Οι Δήμαρχοι, όμως, δεν αποθαρρύνθηκαν. Πέτυχαν, πράγματι, να παραπέμψουν την υποχρέωσή των για δήλωση της επιλογής των στις διαβόητες ελληνικές καλένδες, έχοντας τη σιωπηρή συμπαράσταση του νέου υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης που προέκυψε από τις εκλογές του 2000.

Πέραν τούτου πέτυχαν να διαπλακούν και με τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (προϊστάμενος ο κ. Π. Παυλόπουλος) και να διατηρήσουν την αντισυνταγματική, αντιδημοκρατική και κατ' εξοχήν φαύλη διπλή μισθοδοσία των.

Η διαπλοκή με τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αποδεικνύεται με τον πιο περίτρανο τρόπο από το αρ. 20 παρ. 1 του ν. 3242/2004, στο οποίο ορίζεται ότι «οι ανωτέρω αιρετοί λαμβάνουν τις αποδοχές της θέσης

τους από την οποία προέρχονται και τα έξοδα παράστασης της θέσης στην οποία υπηρετούν μέχρι τις 31.12.2004. Μετά την ανωτέρω ημερομηνία θα επιλέγουν πλέον ή τις αποδοχές της θέσης τους ή τα έξοδα παράστασης».

Θα περίμενε κανένας ότι με το 2004 θα επήρχετο ο κορεσμός των αιρετών και η διαπλοκή των με την ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θα συναντούσε τα όριά της. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν συνέβη. Με νέα διάταξη που ψηφίσθηκε στη Βουλή και πιο συγκεκριμένα με την παρ. 8 του άρθρου 18 του νόμου 3220/2005 με θέμα «ρυθμίσεις θεμάτων για το προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τους ΟΤΑ» ανανεώθηκε η παράταση της προθεσμίας όσον αφορά στο χρονικό σημείο έναρξης της υποχρέωσης επιλογής των αποδοχών της θέσης στην οποία υπηρετούν ή των εξόδων παράστασης των αιρετών της παρ. 7 του άρθρου 173 του Π.Δ. 410/1995 που είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Και το «ψητό» της ρύθμισης, όπως το διαβάζουμε στην εγκύκλιο του Γ.Γ. κ. **Αθ. Βεζυρογιάννη**: «Κατόπιν των ανωτέρω, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 18 του ν. 3220/2005 οι ανωτέρω αιρετοί λαμβάνουν τις αποδοχές της θέσης από την οποία προέρχονται και τα έξοδα παράστασης της θέσης στην οποία υπηρετούν, μέχρι τις 31.12.2005».

- Εννοείται ότι ούτε και το 2005 οι αιρετοί των δύο μισθών μπόρεσαν να επιλέξουν ποιον από τους δύο θα προτιμήσουν και ζήτησαν τη βοήθεια του Π. Παυλόπουλου, όπως είδαμε λίγο πιο πριν.

- Για την ιστορία θα αναφέρω ότι ενδιαφερόμενοι για τους δύο μισθούς είναι περίπου ίσος αριθμός Δημάρχων κ.λπ. που ανήκουν στα δύο μεγάλα κόμματα εξουσίας.

Και στα δύο, επίσης, κόμματα, δηλαδή ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, ανήκουν οι ενδιαφερόμενοι από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ που κινούν τα νήματα και πετυχαίνουν τη σύμπραξη του κ. Π. Παυλόπουλου.

Μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ είναι ο πρόεδρός της κ. **Πάρις Κουκου-**

λόπουλος και Δήμαρχος Κοζάνης αλλά και μέλος του ανωτάτου καθοδηγητικού οργάνου του ΠΑΣΟΚ που υπηρετούσε στη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.

Ενδιαφερόμενος, επίσης, για τη διατήρηση της διπλής μισθοδοσίας είναι και ο Δήμαρχος Ηρακλείου, τ. υφυπουργός Αθλητισμού και τ. βουλευτής κ. **Γιάννης Κουράκης**, ο οποίος επίσης μισθοδοτείται και από τη ΔΕΗ, με τον μισθό μάλιστα του γενικού διευθυντή, μετά από ρύθμιση που πέτυχαν για τους εαυτούς των οι βουλευτές και σύμφωνα με την οποία όσοι εξ αυτών προέρχονται από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα προάγονται αυτοδικαίως στην πιο ψηλή βαθμίδα, υπαλληλική και μισθολογική.

Ενδιαφερομένη, επίσης, για τη ρύθμιση των δυο μισθών, μιας και επεκτάθηκε και προς την κατεύθυνση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για λόγους... ισότητας, είναι και η πρόεδρος της ΕΝΑΕ κ. **Φώφη Γεννηματά**, που μισθοδοτείται και από την Εθνική Τράπεζα στην οποία υπηρετούσε. (Η κ. Φώφη Γεννηματά είναι, επίσης, μέλος του ανωτάτου καθοδηγητικού οργάνου του ΠΑΣΟΚ). Εννοείται ότι τον αντισυνταγματικό, αντιδημοκρατικό και λίαν φαύλο δεύτερο μισθό λαμβάνουν αρκετές δεκάδες αιρετοί που διακρίνονται για την αναποφασιστικότητά των, παρά τα θρυλούμενα περί του εναντίον για τους ανθρώπους της αυτοδιοίκησης, μιας και δεν μπόρεσαν για 5-6 χρόνια να αποφασίσουν για μια προτίμησή των.

- Για την ιστορία θα αναφέρω, ακόμα, ότι αν κάποιος αιρετός έφερνε, τα χρόνια που ακολούθησαν τη μεταπολίτευση, στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων το αναιδές αίτημα για τους δυο μισθούς, θα του δείχναμε με κομψό (ή και άκομψο) τρόπο την πόρτα, από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου (τον αείμνηστο Γιάννη Παπαθεοδώρου, τον Δημήτρη Μπέη ή τον Μιλτιάδη Έβερτ) μέχρι τον έσχατο κοινοτάρχη.

Μπορώ δε να αναφέρομαι στην αντίδραση των μελών παλιότερων Διοικητικών Συμβουλίων της ΚΕΔΚΕ καθώς και των προέδρων των, μιας και είχα την τύχη να υπηρετήσω σ' αυτήν για κοντά 15 χρόνια.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΡΕΛΛΗΣ

A PARIS

Έρχομαι από το Παρίσι, όπου ξεμπέρδεψα με τις ημέρες των εορτών. Δόξα τω Θεώ, λεπτά έχομε, που έλεγε και η Βασιλειάδου. Δηλαδή φιλοξενήθην. Πώς είναι το Παρίσι; Όπως το άφησε ο Χέμινγκουεϊ. Για να νιώθεις νεαρός.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ

Θα σταθώ σε ορισμένα θέματα τα οποία πιθανόν να σας ενδιαφέρουν. Άκουσα τον Πρόεδρο της Γαλλίας Σιράκ να προτείνει στους Γάλλους μια νέα προσέγγιση του πατριωτισμού. Και σκέφτηκα πως αν τολμούσε ο δικός μας να ξεστομίσει αυτή τη λέξη, θα τον είχαν στείλει εξορία οι έλληνες νεόπλουτοι, νεωτεριστές, κοσμοπολίτες διανοούμενοι του Ψυρρή και του Κολωνακίου.

ΠΑΝΔΩΡΑ

Εδώ στην Ελλάδα κυριαρχεί το πνεύμα της Πανδώρας του Βήματος. Ο οποίος σε μια τρομερή

κρίση επιδείξεως γνώσεων, μας υπενθύμισε το ρηθέν υπό του Ροΐδη, πως όλες οι χώρες έχουν τα κακά τους και η Ελλάδα τον πατριωτισμό. Έξυπνο. Αυτό που είπε ο Ροΐδης εννοώ.

ΣΟΥΣΟΥ

Αλλά το είπε όταν πράγματι στην Ελλάδα υπήρχε πατριωτισμός σε έξαρση. Σήμερα που ο πατριωτισμός είναι όρος εφθαρμένος, που προκαλεί θυμωδία στους ευφυνείς διανοούμενους μας, τι σημαίνει να υπενθυμίζουμε τον Ροΐδη; Σημαίνει απλώς

ότι δεν μας αρέσει που είμαστε Έλληνες και ζούμε εδώ. Θα προτιμούσαμε να ήμασταν Νεοϋορκέζοι. Και με αυτό το άγχος πέφτουμε στην κατάσταση της Μαντάμ Σουσού.

ΒΕΛΕΝΤΖΑ

Αλλά δυστυχώς οφείλω να το υπενθυμίσω στην κα Πανδώρα που σουσουλίζει τόσο αφελώς: Είμαστε απόγονοι βελέντζας. Κι εσείς επίσης, αγαπητέ. Όπου και να πάτε, έτσι θα σας βλέπουν. Σαν ταλαίπωρο απόγονο του Γκούρα.

ΠΑΤΣΑΣ

Ήρθε ο σερβιτόρος του Μπαλζάρ γεμάτος ύφος και μου είπε πως το πιάτο που ζήτησα είναι γαλλικό και δεν κάνει για τους ετσανζέρ. Και τι έχει μέσα, τον ρώτησα. «Έχει πόδι μοσχάρσιο», μου απάντησε βλοσυρός. «Μεσιέ -του έκανα- άμα στρώσουμε στη σειρά τα μοσχάρσια πόδια που έχω φάει, θα φτάσουμε ίσαμε το Βόλο». Και έτσι γίναμε φίλοι.

Μετά μου έφερε το πιάτο, το οποίον βεβαίως ήταν για να ξερνάς. Το έφαγα, διότι αυτά είναι η ειδικότης μου. Και εν συνεχεία μιλήσαμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως αντιλαμβάνεστε ο άνθρωπος ακούει Ενωμένη Ευρώπη και τρέμει από τα νεύρα του. «Είστε εναντίον δηλαδή», τον ρώτησα δήθεν αφελώς. «Τουταφέ μεσιέ», μου απάντησε και την κοπάνησε για άλλο τραπέζι.

Οι Παριζιάνοι είναι για κλάματα. Τάχουνε χαμένα τελείως. Δεν γνωρίζουν ακριβώς τι σημαίνει πλέον να είσαι Γάλλος. Και σκέφτηκα ότι σε λίγο έτσι μπορεί να γίνουμε όλος ο κόσμος. Τουρλού. Ο πύργος της Βαβέλ. Οι πλούσιοι θα μένουνε στα ακριβά προάστια με αμιγή πληθυσμό και οι μπατίρηδες θα μένουμε με τους δυστυχισμένους από την Ασία. Θα μου πείτε, τι να κάνουνε κι αυτοί οι έρμοι; Να πεθάνουνε; Όχι. Αλλά δεν ξέρω, πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις σκέφτομαι τον Χέρντερ, ο οποίος επέμενε: ο κάθε πολιτισμός έχει μια αξία αυτοδύναμη και άμα τους μπλέξεις όλους μαζί, αυτή η αξία θα χαθεί.

ΜΥΓΑ

Για να κάνεις εφέ στο εξωτερικό ως Έλληνας, θα πρέπει να παίζεις απέξω τον Αριστοτέλη, τον Πλάτωνα, τους πατέρες της Εκκλησίας, την ιστορία, την ποίηση και όλα τα σχετικά. Σε υπολογίζουν μόνον όταν έχεις κάτι δικό σου να δείξεις και όχι όταν τους μιμείσαι. Τότε σε κοιτάζουν σαν μύγα.

ΚΩΛΕΤΤΗΣ

Ποιον αγάπησε η γαλλική αριστοκρατία παράφορα; Τον Κωλέττη, που έκανε δεξιώσεις στο δάσος της Βουλώνης με φουστανελάδες και χορεύανε τσάμικα. Δεν αγάπησαν τους φραγκοφορεμένους Έλληνες ποτέ. Μόνον τους γνήσιους.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ξαναγυρνάμε στο θέμα μας. Είδα στην εφημερίδα τους νέους συμβούλους του Γιωργάκη, τον Γερουλάνο δηλαδή και έναν άλλο οικονομολόγο που ακούει στο όνομα Πονηρεσχάκης ή κάτι τέτοιο. Μα είναι δυνατόν με αυτό το όνομα συμβούλου να προκόψεις;

ΦΙΔΙΑ

Αυτοί οι σύμβουλοι του Γιωργάκη ήρθαν από το Γέιλ και το Χάρβαρντ, για να κάνουν την Ελλάδα φιλελεύθερη. Όπως Αμερική δηλαδή. Που για να καπνίσεις στο μπαρ πρέπει να βγεις στο δρόμο. Ούτε φίδι στον κόρφο μας με δαύτους.

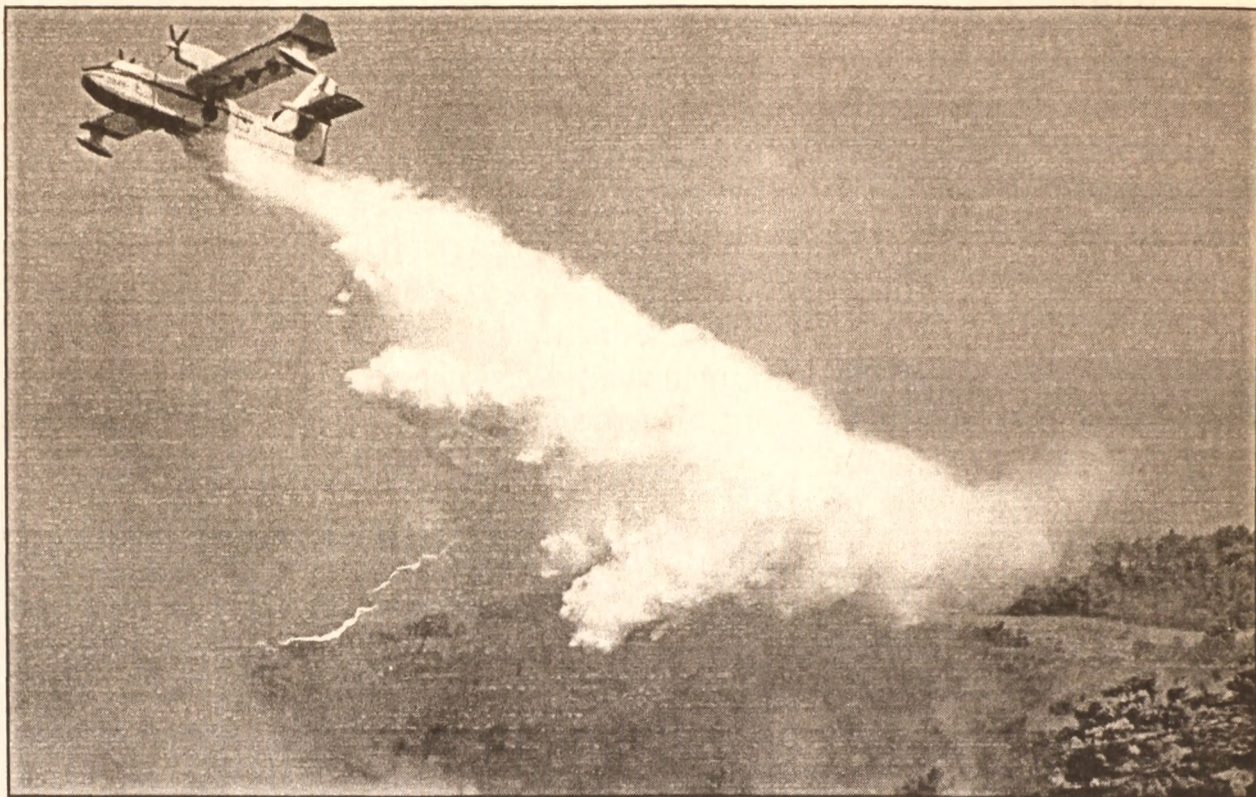
Πλαστές πυροσβέσεις και πυροσβεστικά μαϊμούδες

Σε φωλιά ρουσφετολογικής δραστηριότητας και διασπάθισης του δημόσιου χρήματος έχει καταστεί εδώ και αρκετά χρόνια η υπεύθυνη για τις αεροπυροσβέσεις Μονάδα Αεροπορικών Εξυπηρετήσεων Δημοσίων Υπηρεσιών της πολεμικής αεροπορίας, όπως προκύπτει από υπόμνημα του συνδικαλιστικού φορέα των εργαζομένων στη Μονάδα, όπου περιγράφεται το απαράδεκτο, όπως χαρακτηρίζεται, καθεστώς προσλήψεων προσωπικού αλλά και της εν γένει λειτουργίας της.

Το θέμα αφορά στην 359 Μ.Α.Ε.Δ.Υ., που ιδρύθηκε το 1983 και η οποία, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του σχετικού νόμου (Ν.1389/83), πρέπει να στελεχώνεται επί το πλείστον με πολιτικό προσωπικό, ώστε η πολεμική αεροπορία να επιτελεί απερίσπαστα το έργο της για την άμυνα της χώρας.

Αντί αυτού όμως, όπως αναφέρεται στο υπόμνημα, η πολεμική αεροπορία «κάνοντας κακή χρήση του νόμου και ασκώντας βολεματική πολιτική, με την ανοχή ή την παραπλάνηση της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας», στελεχώνει την παραπάνω μονάδα κατά κύριο λόγο με στρατιωτικό ιπτάμενο προσωπικό. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι σήμερα οι επαγγελματίες πιλότοι της πολιτικής αεροπορίας αποτελούν μόλις το 10%, ενώ το υπόλοιπο 90% αποτελείται από στρατιωτικούς (50% συνταξιούχοι, που έχουν ανακληθεί από την εφεδρεία, και 40% μόνιμο ιπτάμενο στρατιωτικό προσωπικό).

Εδώ μάλιστα, όπως σημειώνεται, υπάρχει το πρωτάκουστο στα διεθνή

αεροπορικά χρονικά, να χρησιμοποιούνται στην Μ.Α.Ε.Δ.Υ. ιπτάμενοι αξιωματικοί (ακόμα και πολεμικών αεροποριών τρίτων υπανάπτυκτων χωρών), οι οποίοι παίρνουν βαθμούς και προνόμια, σβήνοντας απλώς φωτιές, ψεκάζοντας ελιές και ελώδεις περιοχές ή αερολιπαίνοντας βοσκοτόπια, έναντι παχυλών αμοιβών, τη στιγμή που οι συνάδελφοί τους δοκιμάζονται σε κάθε μορφής αποστολές στο Αιγαίο, κάτω από δυσμενείς συνθήκες και φυσικά με πολύ μικρότερες αμοιβές.

Το γεγονός αυτό όμως, εκτός από τη δυσφορία και το αίσθημα αδικίας που δημιουργεί στο σώμα των πιλότων της πολεμικής αεροπορίας, συνιστά και πρωτοφανή διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, καθώς είναι βέβαιο ότι αν η Μονάδα διέθετε αποκλειστικά πολίτες πιλότους οι αμοιβές τους θα ανέρχονταν στο 50% των αντίστοιχων που δίνονται στους στρατιωτικούς πιλότους, ενώ παράλληλα οι πολίτες πιλότοι θα αμείβονταν μόνο για το χρονικό διάστημα της θερινής αεροπυροσβεστικής περιόδου, σε αντίθεση με τους

στρατιωτικούς που αμείβονται όλο το χρόνο, περιλαμβανομένων και των χειμερινών μη παραγωγικών μηνών, σε βάρος βεβαίως της εθνικής οικονομίας και των φορολογουμένων.

Και αυτά σε μια εποχή υψηλής ανεργίας, κατά την οποία η αγορά διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό άνεργων, αν και έμπειρων, επαγγελματιών πιλότων, μεταξύ τους και πολλούς νέους, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τουλάχιστον για τα επόμενα 30 χρόνια.

Η εικόνα γίνεται μάλιστα χειρότερη αν αναλογισθεί κανείς ότι στο πλαίσιο του τρόπου λειτουργίας της Μ.Α.Ε.Δ.Υ. και με το συγκεκριμένο στρατιωτικό προσωπικό, χορηγούνται αφειδώς, κατά τους θερινούς μήνες, εκτός έδρας υψηλές αποδοχές (αντί να μεριμνάται η απόσπαση ή η μετάθεση του αναγκαίου προσωπικού), όχι μόνο στους ιπτάμενους, αλλά και στο μη ιπτάμενο και τεχνικό προσωπικό της Μονάδας.

Να σημειωθεί επίσης ότι στο δυναμικό της Μονάδας περιλαμβάνονται και αεροψεκαστικά ελικόπτερα, τα οποία

όμως έχουν στο ενεργητικό τους ελάχιστο παραγωγικό έργο, αφού οι αεροψεκασμοί έχουν σχεδόν καταργηθεί λόγω περιβαλλοντικών αιτιών. Ωστόσο τα ελικόπτερα αυτά χρησιμοποιούνται, με κύριο σκοπό να δικαιολογείται η χορήγηση πτητικού επιδόματος και να εξασφαλίζεται επιπρόσθετος συντάξιμος χρόνος για το στρατιωτικό ιπτάμενο προσωπικό.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στο υπόμνημα, οι πολίτες πιλότοι της Μ.Α.Ε.Δ.Υ. έχουν ζητήσει από το ΓΕΑ να προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά δεν έχουν πάρει καμία απάντηση. Αντίθετα, στις επιχειρήσεις που αναλαμβάνει η Μονάδα, τα πυροσβεστικά αεροσκάφη τύπου PZL M18 που διαθέτει αποστέλλονται ανά δύο, παρά τις ρητές οδηγίες που έχει δώσει η κατασκευάστρια εταιρεία, η οποία λέει ότι πρέπει να αποστέλλονται ανά τέσσερα τουλάχιστον, προφανώς λόγω του σχετικά μικρού πυροσβεστικού φορτίου που μπορούν να μεταφέρουν και της μικρής ταχύτητάς τους. Με αποτέλεσμα το μόνο όφελος να είναι η εξυπηρέτηση του πλέγματος απασχόληση-βόλεμα-μισθοδοσία-επιδόματα-εκτός έδρας υψηλότερες αμοιβές για περισσότερα άτομα.

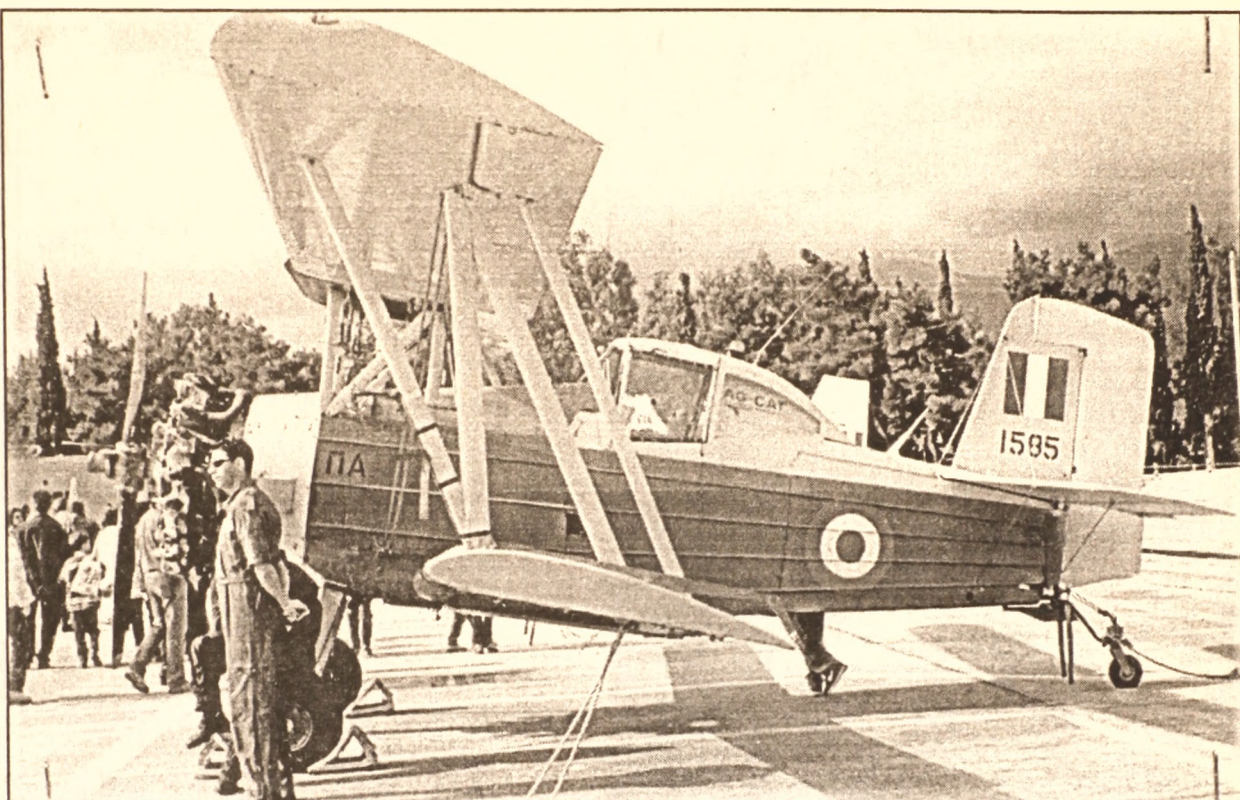
Εκτός από τα παραπάνω, στο υπόμνημα του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζομένων στην Μ.Α.Ε.Δ.Υ., το οποίο υπογράφουν ο πρόεδρος Δημ. Καραχάλιος και ο γενικός γραμματέας Νικ. Αθανασόπουλος, περιγράφεται και μια άλλη παράμετρος του ζητήματος αυτού, στοιχεία του οποίου συνιστούν σκάνδαλο ολκής: Συγκεκριμένα το υπόμνημα αναφέρεται στη χρησιμοποίηση για αεροπυροσβέσεις, εδώ και περίπου δέκα χρόνια, ενός άλλου αεροσκάφους (πυροσβεστικού «μαϊμούδας»), τύπου GRUMMAN G.164-A, το οποίο κρίνεται ακατάλληλο και δεν έχει πυροσβεστική πιστοποίηση ούτε καν από τη χώρα κατασκευής του.

Από την άλλη πλευρά ωστόσο, η χρήση των πυροσβεστικών PZL M18 είναι από τη φύση της ακριβή, καθώς μια ώρα παραγωγικής πτήσης ενός τέτοιου αεροσκάφους στοιχίζει γύρω στα

15-20.000 ευρώ, ενώ αντίστοιχη πτήση ενός, για παράδειγμα, Μπόινγκ 737 σαν της Ολυμπιακής στοιχίζει γύρω στα 6.000 ευρώ. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο, όπως τονίζεται στο υπόμνημα, η δραματική οικονομική κατάσταση της Ολυμπιακής Αεροπορίας ωχριά μπροστά στο τερά-

στιο πρόβλημα της Μ.Α.Ε.Δ.Υ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εργαζόμενοι στη Μονάδα έχουν υποβάλει σχέδια λειτουργίας, με βάση τα δεδομένα του έτους 2005, στα οποία υπολογίζεται ότι το παραγόμενο έργο της δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 8 εκ. ευρώ, οπότε προβλέπουν ένα συνολικό τζίρο λει-

Δείγμα από... πάνινο αεροσκάφος που θα βοηθά
-υποτίθεται- στις δασοπυροσβέσεις...

**‘Τα ελικόπτερα
χρησιμοποιούνται, με
κύριο σκοπό να
δικαιολογείται η
χορήγηση πτητικού
επιδόματος και να
εξασφαλίζεται
επιπρόσθετος
συντάξιμος χρόνος για
το στρατιωτικό ιπτάμενο
προσωπικό’**

τουργίας της τάξης των 11 εκ. ευρώ, περιλαμβανομένου ενός ικανοποιητικού συντελεστή κέρδους, ποσό το οποίο είναι σαφώς μικρότερο από το εξωφρενικό, όπως το χαρακτηρίζουν, ύψος των 31.383.000 ευρώ που απορρόφησε η Μονάδα για το 2005 από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Με βάση τα παραπάνω, οι εργαζόμενοι της Μ.Α.Ε.Δ.Υ. ζητούν την άμεση εφαρμογή του νέου νόμου για τη σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, ώστε να προκύψουν θετικά αποτελέσματα τόσο στο έργο όσο και στην απορρόφηση ανέργων χειριστών της πολιτικής αεροπορίας, αλλά και στην εξοικονόμηση σημαντικών κονδυλίων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Σε αντίθετη περίπτωση μάλιστα προειδοποιούν ότι θα προσφύγουν στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να τεθεί τέλος σ' αυτή την εξωφρενική, απαράδεκτη και ζημιογόνο κατάσταση.

Τ.Κ.Δ.

Η διεθνής κοινότητα θα κρίνει την τελική λύση στο Κοσσυφοπέδιο

Οι διαπραγματεύσεις για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου ουσιαστικά, αν και ανεπίσημα ακόμα, έχουν αρχίσει και αναμένεται να ενταθούν στο επόμενο διάστημα. Στο πλαίσιο αυτό, οι θέσεις που εκφράζονται από τις δύο άμεσα ενδιαφερόμενες εθνότητες, τους Αλβανούς και τους Σέρβους, εμφανίζονται σκληρές και αδιάλλακτες: οι πρώτοι διεκδικούν την άμεση και πλήρη ανεξαρτησία, οι δεύτεροι επιμένουν στη διατήρηση της περιοχής ως σερβικής επαρχίας, αν και υπό κάποια μορφή ευρείας αυτονομίας.

Από την άλλη πλευρά όμως, τα σενάρια που διατυπώνονται από διάφορους αναλυτές και πολιτικούς παρατηρητές για το μέλλον της πολύπαθης αυτής περιοχής είναι πολλά και σε πολλές περιπτώσεις αντιφατικά. Το κυρίως ζητούμενο ωστόσο είναι η στάση που θα τηρήσει η διεθνής κοινότητα, ποιες θα είναι οι τελικές αποφάσεις της για το ακανθώδες αυτό ζήτημα και ακόμα ποιες μπορεί να είναι οι επιπτώσεις από τις αποφάσεις αυτές. Ερωτήματα τα οποία προσπαθεί να προσεγγίσει, στη συνέντευξη που ακολουθεί, ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ Θόδωρος Κουλουμπής.

Τη συνέντευξη πήρε η Μαρίνα Βήχου

• Πιστεύετε ότι μέσα στο 2006 θα υπάρξει συμφωνία για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου και προς ποια κατεύθυνση θα κινείται;
— Πιστεύω ότι θα προχωρήσουμε αρκετά προς μια γενικά αποδεκτή φόρμουλα. Όπως ακούω και διαβάζω για τις απόψεις του διαμεσολαβητή, του κ. Αχτισάρι, βλέπω ότι κι αυτός δεν βιάζεται και τον ενδιαφέρει να υπάρξει μια νομιμοποίηση με την αμοιβαία αποδοχή των κοσοβάρικων αλβανικών δυνάμεων στην Πρίστινα, από τη μια πλευρά, και του Βελιγραδίου από την άλλη. Επίσης πιστεύω ότι και ο Αχτισάρι κινείται στη λογική ότι μια φόρμουλα για το μελλοντικό καθεστώς θα έχει μεγαλύτερες δυνατότητες να εξευρεθεί και να εφαρμοστεί αν οι συμμετέχοντες στην Ομάδα Επαφής συγκλίνουν στις απόψεις τους, που θα κινούνται στη λογική κάτι παραπάνω από αυτονομία κάτι λιγότερο από την ανεξαρτησία, που θα μπορεί στο αλβανικό στοιχείο να μεταφραστεί ως ανεξαρτησία με μεταβατικές διατάξεις, με διεθνείς εγγυήσεις και διεθνή παρουσία και επιτήρηση. Θα πρέπει να υπάρχουν ουσιαστικά ανταλλάγματα και για τη σερβική πλευρά, που μετά την αμερικάνικη επιχείρηση του 1999 έχει το αίσθημα του «χαμένου». Τέτοιου είδους ανταλλάγματα έχει προτείνει και το ΕΛΙΑΜΕΠ για τη δημιουργία μιας αυτόνομης ή ημιαυτόνομης μοναστικής κοινότητας σερβοορθόδοξων μνημείων και περιοχών γύρω από αυτές τις μονές. Νομίζω ότι για όλους πια στα δυτικά Βαλκάνια σημασία έχει η προοπτική ένταξής τους στην ΕΕ και δευτερευόντως στο ΝΑΤΟ και όλα αυτά με τη σύμφωνη γνώμη της Ρωσίας.

• Στη Σερβία υπάρχουν δύο απόψεις, της κυβέρνησης και του Κοστούνιτσα, που υποστηρίζουν το απαραβίαστο των συνόρων, και του Προέδρου της Σερβίας-Μαυροβουνίου, του Τάντιτς, που μιλά για δυο χωριστές εθνικές οντότητες. Πιστεύετε ότι υπάρχουν τελικά δύο προσεγγίσεις, μία ρομαντική και μία ρεαλιστική;
— Νομίζω ότι, όπως και στην Ελλάδα,

υπάρχει μια μαξιμαλιστική άποψη που λέει: *δεν κάνω πίσω σε τίποτα*, και που ουσιαστικά σημαίνει: ή αποδέχεσαι το σημερινό καθεστώς, που είναι η ουσιαστική απώλεια του Κοσόβου για το σερβικό στοιχείο, ή κάνεις κάποιον αμοιβαία αποδεκτό συμβιβασμό που στηρίζει και η διεθνής κοινότητα. Εμείς έχουμε πλούσια πείρα με το Κυπριακό γι' αυτού του είδους τις πραγματικότητες. Τώρα, από τις δύο απόψεις, αυτή του πρωθυπουργού είναι η φιλικότερη και προς τα ελληνικά συμφέροντα. Γιατί όσο αλλάζουν τα σύνορα, τόσο ανοίγει το κουτί της Πανδώρας στα Βαλκάνια. Αυτό βέβαια που λέγεται είναι ότι δεν πρέπει να αλλάξουν τα σύνορα με τη χρήση βίας. Η αλλαγή συνόρων, όπως στην περίπτωση της Τσεχίας-Σλοβακίας, το «βελούδινο διαζύγιο», με αμοιβαία αποδοχή, είναι κάτι που μπορεί να δεχτεί κανείς εφόσον αντικατοπτρίζει τη βούληση των επιμέρους λαών. Η άποψη Τάνιτις, κατά τη γνώμη μου, ίσως να μην είναι τόσο ρεαλιστική, γιατί συνεπάγεται τη διχοτόμηση του Κοσσυφοπεδίου· και φυσικά θα προστατεύεται μακροχρόνια και η προοπτική της μη ένωσης του αλβανικού με γειτονικά κράτη ή περιοχές κρατών, όπως το Τέτοβο στην ΠΓΔΜ ή τη Νότια Σερβία. Κάτι τέτοιο θα ήταν πολύ επικίνδυνο. Η προοπτική της διχοτόμησης νομίζω ότι αποκλείεται απ' την Ομάδα Επαφής· και αποκλείεται γιατί υπάρχουν κι άλλα συμφέροντα. Για παράδειγμα, η Ρωσία θα δει μακροχρόνια στη διευθέτηση του θέματος και μια δυνατότητα εφαρμογής αυτής της λογικής στην Τσετσενία ή αλλού στη Ρωσική Ομοσπονδία. Εμάς δεν μας πέφτει λόγος, γιατί είμαστε απ' έξω. Η τρίτη εκδοχή είναι αυτή που βασίζεται στη βούληση των ενδιαφερομένων μερών, στη στήριξη της διεθνούς κοινότητας –ο κ. Αχτισάαρι δεν πρέπει να συγκρίνεται με τον κ. Ντε Σότο, είναι ένας σοφός άνθρωπος που έχει πετύχει σε ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν– και τέλος βασίζεται στο μεγάλο κεράσι στην τούρτα των δυτικών Βαλκανίων, που λέγεται προοπτική ένταξης στην ΕΕ και τις ευρωατλαντικές δομές. Δυστυχώς βέβαια μ' αυτά που τραβάει η ΕΕ στις μέρες μας περνάει κι ένα μή-

νυμα ότι η Ευρώπη είναι ξεδοντιασμένη και το κεράσι στην τούρτα χαλασμένο. Θεωρώ πάντως ότι η Ευρώπη μπορεί να παίξει την πιο κατευναστική πολιτική εξημέρωσης στην περιοχή των δυτικών Βαλκανίων.

• *Βλέπετε η ΕΕ να έχει ενιαία στάση αναφορικά με το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου;*

– Η εντύπωση που έχω είναι ότι θα προχωρήσει αυτό το πράγμα που λέγεται ΕΕ, αλλά ότι θα υπάρξει μια ουσιαστική επιφύλαξη για την περαιτέρω διεύρυνση. Κι αυτό, δυστυχώς, όσον αφορά τα δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία, μειώνει την αποτελεσματικότητα του κατευναστικού ρόλου της ΕΕ και αυξάνει τον κίνδυνο ενός ευρωπαϊκού απομονωτισμού –τύπου αμερικανικού απομονωτισμού– των 25, αλλά και την ενίσχυση του εθνικισμού στα δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία.

‘Η σημερινή κατάσταση της ΕΕ μειώνει τον κατευναστικό ρόλο της και αυξάνει τον κίνδυνο ενός ευρωπαϊκού απομονωτισμού.’

• *Σε περίπτωση που στην Ομάδα Επαφής δεν επιτευχθεί ομοφωνία, βλέπετε τις ΗΠΑ να προχωρούν μονομερώς σε αναγνώριση ενός ανεξάρτητου Κοσσυφοπεδίου, όπως έκαναν με την ΠΓΔΜ;*

– Βεβαίως υπάρχει τέτοια περίπτωση· όμως είναι μειωμένης πιθανότητας να συμβεί, διότι έχουν εμπλακεί πάρα πολύ στη Μ. Ανατολή, στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν, έχουμε τις αβεβαιότητες της συμπεριφοράς τους στο Ιράν, τη Συρία, τη Β. Κορέα. Λογικά σκεπτόμενοι, θα λέγαμε ότι δεν συμφέρει τις ΗΠΑ να αποσταθεροποιήσουν τα Βαλκάνια. Όπως όμως είπα προ ολίγου, αυτό προϋποθέτει λογική και ορθολογισμό, ο οποίος δεν ήταν κατά τη γνώ-

μη μου το χαρακτηριστικό της αμερικανικής συμπεριφοράς, τουλάχιστον στην περίπτωση του Ιράκ το 2001.

• *Υπάρχει κίνδυνος αποσταθεροποίησης από εξτρεμιστικές αλβανικές ομάδες που δρουν στο Κοσσυφοπέδιο;*

– Υπάρχει ο κίνδυνος να θεωρήσουν ότι έχουν δεδομένη την υποστήριξη των ΗΠΑ –υπάρχουν και τα γνωστά λόμπυ– αλλά θα ήταν τραγικό τους λάθος. Σ' αυτή τη φάση η υποστήριξη του αλβανικού στοιχείου δεν είναι αυτονόητη εκ μέρους των ΗΠΑ, διότι δεν υπάρχει πια η μεγάλη Γιουγκοσλαβία του Μιλόσεβιτς, του Τούτζμαν και του Ιζετμπέκοβιτς. Υπάρχει μια πολυδιασπασμένη περιοχή, όπου οι επιμέρους οντότητες είναι όλες προσανατολισμένες προς τη Δύση.

• *Η Ελλάδα πιστεύετε ότι πρέπει να κρατήσει στάση αυστηρής*

ουδετερότητας σε σχέση με τις συζητήσεις που διεξάγονται για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου;

– Πρέπει να κρατήσουμε μια θέση ίσων αποστάσεων, αλλά όχι μια θέση παγερής αδιαφορίας. Πρέπει να συμβάλλουμε ουσιαστικά και πιστεύω ότι με μικρές πρωτοβουλίες, όπως έκανε το ίδρυμά μας, συμβάλλουμε στην κατεύθυνση μιας αμοιβαία αποδεκτής λύσης για το καθεστώς του Κοσόβου, που πρέπει να προστατεύει τη σερβική παρουσία, τις μονές, τον κόσμο, τη μειονότητα, εντός εισαγωγικών, γιατί δεν αρέσει στους Σέρβους να ακούν ότι είναι μειονότητα. Αυτοί θεωρούν ότι είναι μία επαρχία.

• *Μια μορφή αυτονομίας;*

– Διοικητικής αυτονομίας. Είχαμε υπ' όψη μας το καθεστώς του Αγίου Όρους. Ο Βαγγέλης Κωφός, που είναι ο ουσιαστικός πατέρας αυτής της πρότασης, είχε κάνει πρόσφατα μια παρουσίασή της στη Θεσσαλονίκη σε αλβανόφωνο κοσοβάρικο και σέρβικο ακροατήριο και είδαμε ότι δεν απορρίφθηκε από καμιά πλευρά. Στην περίπτωση βέβαια των μονών που δεν έχουν εδαφική συνοχή, αλλά μια γενικότερη γεωγραφική τοποθέτηση στο χώρο του Κοσόβου, η διοικητική και πνευματική αρχή

θα είναι το Πατριαρχείο του Βελιγραδίου. Φυσικά θα δοθεί η ευκαιρία –όπως το προτείνουμε– στις μονές αυτές, να έχουν ουσιαστική αυτονομία, και διοικητική και νομική, και σε θέματα εισόδου, εξόδου, ασφαλείας και απονομής δικαιοσύνης με βάση τους δικούς τους κανόνες. Και σε άλλες περιπτώσεις, εκτός του Αγίου Όρους, υπάρχει αυτού του είδους η αυτονομία. Τώρα, αν στις διαπραγματεύσεις αρχίζουν να μιλούν για μια ευρύτερη αυτονομία, και όχι μόνο στη Μητρόβιτσα, για το σερβικό στοιχείο, γνωρίζοντας ότι Σέρβοι υπάρχουν και εκτός αυτής της περιοχής, ταυτόχρονα θα πρέπει να υπάρχει προστασία όλων των κατοίκων αυτής της οντότητας, όπως τελικά αυτή θα ονομαστεί. Η γνώμη μου είναι ότι τελικά πάει προς την ανεξαρτησία υπό επιτήρηση, ως την αποκαλέσουμε μεταβατική ανεξαρτησία, με ουσιαστική παρουσία της διεθνούς κοινότητας, του ΟΗΕ, του ΝΑΤΟ και κυρίως της ΕΕ, δηλαδή του ευρωστρατού. Το ερώτημα είναι ποιος τα πληρώνει όλα αυτά; Εκεί είναι που συνήθως σκοντάφτουν όλες αυτές οι καλές προθέσεις.

• Στην ΠΓΔΜ ανησυχούν ιδιαίτερα γι' αυτές τις εξελίξεις. Ένα από τα θέματα που τους απασχολούν άμεσα είναι το θέμα των συνόρων τους με το Κόσοβο, για το οποίο συμφωνία είχε γίνει το 2001 με το Βελιγράδι, αμφισβητήθηκε από τους Αλβανούς του Κοσόβου και αποτέλεσε το πρόσχημα για την έναρξη των συγκρούσεων μεταξύ Αλβανών και Σλαβομακεδόνων στην ΠΓΔΜ. Η Ελλάδα θα μπορούσε σ' αυτό το θέμα να παίξει κάποιο ρόλο;

— Νομίζω ότι αυτό είναι εκ των ων ουκ άνευ. Βέβαια υπάρχουν συμπατριώτες μας που προσβλέπουν σε μια διχοτόμηση αυτού του «κρατιδίου» –όπως το αποκαλούν– για να λυθεί το θέμα του ονόματος, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι η δημιουργία μιας Μεγάλης Αλβανίας και ίσως μιας Μεγάλης Βουλγαρίας στην περιοχή δεν συμφέρει κανέναν, και κυρίως εμάς. Είμαστε μια χώρα status quo, που δεν προσδιορίζει πλέον το συμφέρον της εδαφικά. Το προσδιορίζει με τη διατήρηση των συνόρων μας και όλων των άλλων περιοχών, και με την ποιότητα ζωής, με τη δημοκρατία

και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όντως πρέπει να παίξουμε ένα ρόλο, αλλά δεν πρέπει να παρασυρθούμε σε συμπεριφορές μονομέρειας. Οι πολιτικές μας πρέπει να είναι συντονισμένες με τις πολιτικές κυρίως των κοινωνικών μας εταίρων, της Ομάδας Επαφής γενικότερα, αλλά και της περιφερειακής συνεργασίας με άλλες βαλκανικές χώρες, με την Ιταλία. Πρέπει επιτέλους να ξεφύγουμε από τη λογική ότι τα Βαλκάνια είναι μια ωραία τούρτα και ανταγωνίζονται οι άλλες χώρες στον περίγυρο για το ποια θα πάρει το μεγαλύτερο κομμάτι, με ζώνες επιρροής. Η δική μας οικονομική παρουσία βορείως των συνόρων είναι γενικά σωστή, αλλά πρέπει να κινείται μέσα σε λογικά όρια, που σημαίνει ότι αυτοί που επενδύουν δεν το κάνουν για το καλό της ψυχής τους αλλά γιατί υπάρχουν οικονομικά κίνητρα, κέρδος, και γι' αυτούς και για τις χώρες υποδοχής. Να μην έχουμε ψευδαισθήσεις ότι η λεγόμενη από ορισμένους «οικονομική διείσδυση» –που σαν λέξη ενοχλεί αγρίως τους βόρειους γείτονές μας– δεν συνεπάγεται ότι είναι ένας εκβιαστικός μοχλός για να πετύχουμε συγκεκριμένα πράγματα. Είναι βασικός μοχλός αλληλεξάρτησης και η αλληλεξάρτηση οδηγεί στην ειρήνη. Και για να μιλήσουμε και για τα σχολικά εγχειρίδια της ιστορίας, οι διάφορες προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωσή τους είναι πολύ χρήσιμες και σημαντικές. Πρέπει βέβαια να υπάρχει η αμοιβαιότητα, γιατί δυστυχώς στα εγχειρίδιά μας υπάρχει η εικόνα του κακού άλλου. Χρειαζόμαστε μια αμοιβαία και ισορροπημένη μείωση των προκαταλήψεων (mutual and balanced prejudice reduction), όπως γίνεται και με τους εξοπλισμούς.

• Είναι εφικτή μια αμοιβαία αποδεκτή λύση με την ΠΓΔΜ για το θέμα του ονόματος και έχει κάποιο νόημα η συνέχιση των διαπραγματεύσεων υπό τον Νίμιτς ή να πάρουμε μια γενναία απόφαση και να πούμε: εμείς σας αναγνωρίζουμε μ' αυτό ή το άλλο όνομα, και να προχωρήσουμε σε διμερή διάλογο;

— Νομίζω ότι το λάθος τόσο απ' τη δική μας όσο και απ' τη δική τους πλευρά είναι η μονοπώληση του ονόματος «Μα-

κεδονία». Μια σωστή αντιμετώπιση απ' το 1991, οπότε προέκυψε το θέμα, θα ήταν η αναγνώριση μιας γεωγραφικής οντότητας, της Μακεδονίας, που πολιτικά περιέχει 3 οντότητες: την ελληνική Μακεδονία, την ΠΓΔΜ, τη Μακεδονία του Πιρίν στη Βουλγαρία κι ένα μικρό κομμάτι που ανήκει στην Αλβανία. Η λύση θα ήταν ένα σύνθετο όνομα, όπως είχε προταθεί τότε με το πακέτο Πινέρο και αργότερα από τον Βανς, όπως Νέα Μακεδονία, Βόρεια Μακεδονία. Η δική μας περιοχή θα λέγεται ελληνική Μακεδονία, και η περιοχή των Βουλγάρων όπως επιθυμούν οι ίδιοι. Εμείς νομίζω ότι μετακινήθηκαν γιατί το 1995 δεχτήκαμε ένα σύνθετο όνομα, το ΠΓΔΜ. Αυτοί είναι και παραμένουν αμετακίνητοι και είναι κακό ότι οι ΗΠΑ τους αναγνώρισαν με το συνταγματικό τους όνομα σε μια περίοδο που γινόταν προσπάθεια για αμοιβαία αποδεκτή ονομασία. Ελπίζω τελικά να καταλήξουμε σε ένα όνομα που θα είναι κοντά στο συνταγματικό τους, που θα αποδίδεται στη σλαβική ορολογία, όπως «Republica Macedonia». Μπορεί να βρεθεί λύση αποδεκτή και από τις 3 οντότητες. Εξάλλου κανείς δεν μιλά –εκτός από κάποιους ακραίους, επάνω– για την ελληνικότητα της αρχαίας Μακεδονίας, δεν έχουμε πρόβλημα σ' αυτό. Μόνο ανασφάλεια δείχνει να βγαίνει κανείς και να λέει «η Μακεδονία είναι ελληνική», εννοώντας την ελληνική Μακεδονία. Δεν είμαστε ανασφαλής χώρα, έχουμε ξεπεράσει το παρελθόν μας, αλλά ψυχολογικά πάσχουμε από το σύνδρομο της εννοιολογικής αδράνειας. Είναι σαν να οδηγούμε και να βλέπουμε τον εαυτό μας στο καθρεφτάκι και να νομίζουμε ότι είμαστε ακόμα πίσω, στο σημείο που αφήσαμε. Δεν είμαστε χώρα απομονωμένη και πανταχόθεν βαλλόμενη από εχθρούς. Έχουμε ένα σημαντικό παράγοντα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε και λέγεται Τουρκία· και νομίζω ότι τον αντιμετωπίζουμε σωστά με ισχυρές ένοπλες δυνάμεις, αμοιβαία ισορροπα επίπεδα εξοπλισμών, αλλά ταυτόχρονα της ανοίγουμε το δρόμο μεταμόρφωσής της με την προοπτική της ένταξής της στην ΕΕ. Είναι μια σωστή πολιτική και διακομματικά αμοιβαία αποδεκτή, με την εξαίρεση ενός μικρού κόμματος.

Η ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΜΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ISM

Πόλεμος αμάχων στην κατεχόμενη Παλαιστίνη

Την άνοιξη του 2003 και ενώ η προσοχή των ΜΜΕ ήταν στραμμένη στο Ιράκ, ο ισραηλινός στρατός έδινε ρεσιτάλ βίας στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη. Συνηθισμένοι να κάνουν οτιδήποτε θέλουν χωρίς συνέπειες, δολοφόνησαν την Αμερικανίδα Rachel Corrie, τον Βρετανό Tom Hurndall (ο οποίος ξεψύχησε μετά από εννέα μήνες σε κώμα) και τον επίσης βρετανό δημοσιογράφο James Miller στη Λωρίδα της Γάζας. Τότε ήταν που αποφάσισα ότι οπωσδήποτε θα πήγαινα στην Παλαιστίνη!

STOP THE WALL (ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ), γράφει το πανό.
Ο πόλεμος είναι εναντίον του Τείχους.

Πραγματοποίησα το πρώτο μου ταξίδι το Πάσχα του 2005 και έμεινα στη Δυτική Όχθη για δύο εβδομάδες ως ακτιβίστρια της International Solidarity Movement, μέλη της οποίας ήταν η Rachel και ο Tom. Η Διεθνής Κίνηση Αλληλεγγύης καθοδηγείται από παλαιστίνιους συντονιστές και έχει μέλη από διάφορες χώρες του κόσμου – από την Ελλάδα είμαι το πρώτο και μοναδικό μέλος και προσπαθώ να ξεκινήσω ομάδα υποστήριξης της ISM. Η ISM, πάντα με μη βίαιες μεθόδους, συμμετέχει σε δράσεις (πορείες διαμαρτυρίας, συνοδεία μαθητών και αγροτών, καταγραφή γεγονότων, ενημέρωση των ΜΜΕ κ.ά.) που οργανώνουν οι τοπικές επιτροπές χωριών, πόλεων και προσφυγικών καταυλισμών εναντίον της κατοχής. Οι ακτιβιστές της ISM ζουν μαζί με τους ντόπιους και

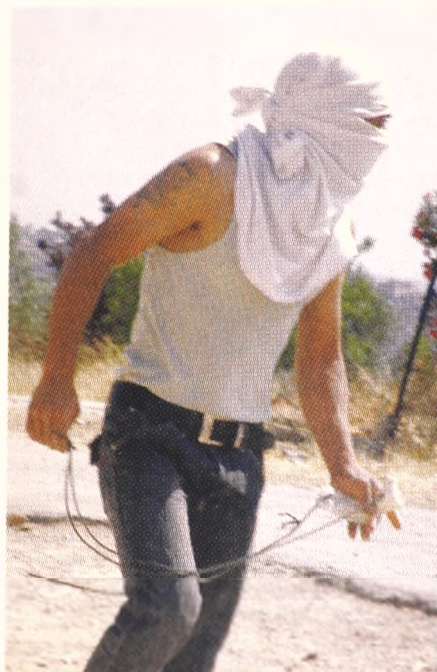

Το χωριό Μπιλαϊν είναι «πεδίο δοκιμής νέων όπλων» σύμφωνα με την *Haaretz*. Η αντιμετώπιση από τον ισραηλινό στρατό και την αστυνομία είναι βίαιη...

...Αλλά οι νέοι Παλαιστίνιοι μάχονται όπως ο Δαβίδ.

μοιράζονται τις δυσκολίες της ζωής υπό κατοχή.

Στο πρώτο μου ταξίδι πέρασα αρκετές μέρες στο χωριό Μπιλαϊν, το οποίο βρίσκεται δυτικά της Ραμάλας πολύ κοντά στην Πράσινη Γραμμή, έχει 1600 κατοίκους, κυρίως αγρότες, και χάνει από την κατασκευή του ισραηλινού τείχους σχεδόν τα 3/4 της καλλιεργήσιμης γης του! Το Μπιλαϊν έχει γίνει παγκοσμίως γνωστό για τις ειρηνικές και πρωτότυπες πορείες διαμαρτυρίας που οργανώνει η Λαϊκή Επιτροπή

Τα σκαπτικά μηχανήματα σαρώνουν τους ελαιώνες ετοιμάζοντας την ανέγερση του τείχους. Δίπλα διαδηλωτές με πλακάτ. Ο στρατός απαντά με τα καπνογόνα.

εναντίον του Τείχους και των Εποικισμών. Οι κάτοικοι έχουν ως «όπλα» τους τη δημιουργική τους φαντασία (κάθε πορεία έχει ένα θέμα που παρουσιάζεται με πολύ παραστατικό τρόπο), την επιμονή τους και τη συμπαράσταση διεθνών και ισραηλινών ακτιβιστών. Η αντιμετώπιση του ισραηλινού στρατού και της αστυνομίας είναι βίαιη και έχει διάφορες μορφές: ξυλοδαρμούς, συλλήψεις, κλείσιμο δρόμων, νυχτερινές εφόδους, δακρυγόνα, sound bombs, σφαίρες καουτσούκ, αληθινά πυρά σε κάποιες περιπτώσεις και νέα είδη όπλων όπως scream, bean bags κ.ά. (ακόμα και η ισραηλινή εφημερίδα *Haaretz* έχει ονομάσει το Μπιλαϊν «πεδίο δοκιμής νέων όπλων»!).

Ο στρατός ρίχνει τα καπνογόνα, ενώ ο φωτογραφικός φακός αποτυπώνει.

Ο ισραηλινός στρατιώτης συλλαμβάνει μια ξένη ακτιβίστρια. Η κάμερα καταγράφει τη σκηνή. Ο πόλεμος είναι και πόλεμος εικόνων...

Μάχη σώμα με σώμα: Παλαιστίνιοι προσπαθούν να αποσπάσουν από τα χέρια των ισραηλινών αστυνομικών έναν από τους συλληφθέντες.

Στις 3 Μαΐου 2005 ανακοινώθηκε στο χωριό ότι την άλλη μέρα θα ξεριζώνονταν 80 ελαιόδεντρα για να συνεχιστεί η κατασκευή του τείχους! Σε έκτακτη συνάντηση της λαϊκής επιτροπής και των διεθνών και ισραηλινών ακτιβιστών αποφασίστηκε να αλυσοδοθούν συμβολικά μερικά άτομα πάνω στα ελαιόδεντρα. Στις 4 Μαΐου στις 6 το πρωί ήμασταν ήδη πάνω στα δέντρα πριν φθάσουν τα τζιπ και οι μπουλντόζες των ισραηλινών αρχών. Άλλοι ακτιβιστές και ΜΜΕ κατέγραφαν τα πάντα. Η ισραηλινή αστυνομία παρουσίασε ένα έγγραφο ότι δήθεν βρισκόμαστε σε «Κλειστή Στρατιωτική Ζώνη» και έπρεπε να απομακρυνθούμε. Με βίαιο τρόπο μάς κατέβασαν από τις ελιές και συνέλαβαν 6 διεθνείς και 5 ισραηλινούς ακτιβιστές. Μας οδήγησαν σε αστυνομικό τμήμα στον εποικισμό Givat Zeen όπου μας ανέκριναν έναν έναν. Το βράδυ οι Ισραηλινοί αφήθηκαν ελεύθεροι, ενώ τους αλλοδαπούς μάς μετέφεραν σε φυλακές, εμένα και μία Βρετανίδα στη Χαντέρα και τους 4 άνδρες στον εποικισμό Αριέλ. Στη Χαντέρα

Μέσα στη γη τους, στα χωράφια, οι Παλαιστίνιοι εγκαθιστούν ένα λυόμενο. Την επομένη καταφθάνουν νταλίκες και γερανοί. Αρχίζει αμέσως η διαδικασία για το ξήλωμά του.

Όμως τις επόμενες ημέρες, μέσα στη νύχτα, μες στη βροχή, χτίστηκε ένα πρόχειρο κατάλυμα κάτω από τις ελιές.

Στο κατάλυμα μεταφέρει ο δάσκαλος τους μαθητές του. Και έξω, στρώνεται το τραπέζι για όλους: χωρικούς και ακτιβιστές.

απαίτησα ιατρική περίθαλψη γιατί κατά τη σύλληψη είχα τραυματιστεί στο κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια και με μετέφεραν στο νοσοκομείο. Αφεθήκαμε ελεύθεροι την άλλη μέρα το απόγευμα και καθ' όλη τη διάρκεια της κράτησής μας η συμπεριφορά των ισραηλινών αρχών ήταν χαρακτηριστική της νοοτροπίας τους!

Από το δεύτερο ταξίδι μου στην Παλαιστίνη επέστρεψα πριν λίγες μέρες. Έμεινα πάλι δύο εβδομάδες στη Δυτική Όχθη και είχα την ευκαιρία να βρεθώ στη Ναμπλούς και τον προσφυγικό καταυλισμό Μπαλάτα, όπου οι συνθήκες ζωής είναι πολύ δύσκολες. Ο καταυλισμός δημιουργήθηκε το 1948 και οι πρόσφυγες κατάγονται από περιοχές οι οποίες σήμερα βρίσκονται μέσα στο Ισραήλ. Σε έκταση πολύ μικρότερη του ενός στρέμματος ζουν στριμωγμένοι 35.000 άνθρωποι! Η υγρασία και οι ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης τους δημιουργούν πολλά προβλήματα υγείας, κυρίως δερματικά και ψυχολογικά. Οι έφοδοι του ισραηλινού στρατού είναι σχεδόν καθημερινές και δεν υπάρχει οικογένεια χωρίς νεκρούς και φυλακισμένους. Τον Απρίλιο του 2002, κατά τη μεγαλύτερη επίθεση του ισραηλινού στρατού ο καταυλισμός θρήνησε πάνω από 120 νεκρούς και εκτυλίχθηκαν σκληρές φρίκες!

Στο χωριό Μπιλαϊν έζησα πάλι αρκετές μέρες, γιατί με πολλούς από τους κατοίκους είμαστε πια σαν οικογένεια, αλλά και γιατί εκεί γίνονται καταπληκτικά πράγματα. Στις 21 Δεκεμβρίου, η λαϊκή επιτροπή κατάφερε να στήσει ένα λυόμενο πίσω από τη γραμμή του τείχους πολύ κοντά στους εποικισμούς! Την επόμενη μέρα οι ισραηλινές αρχές έφεραν γερανό και το απομάκρυναν. Την Κυριακή των Χριστουγέννων η επιτροπή έφερε νέο λυόμενο και το εγκατέστησε στην ίδια θέση, δηλαδή πάνω σε χωράφια του

Οι πιτσιρικάδες ξαπλώνουν στο χαλίκι, κάνουν το σήμα της νίκης. Στην πόλη, διαδηλώσεις πένδους με λάβαρα και πανό.

Μπλαιν στα οποία οι κάτοικοι δεν είχαν πρόσβαση τα τελευταία 3 χρόνια. Σε συνεννόηση με ισραηλινό δικηγόρο αποφάσισαν να χτίσουν σ' εκείνη την τοποθεσία ένα δωμάτιο κανονικό, με παράθυρα και στέγη, το οποίο μάλιστα έκτισαν τη νύχτα μέσα στη βροχή! Τη Δευτέρα 26 Δεκεμβρίου ο ισραηλινός γερανός απομάκρυνε το νέο λυόμενο, όμως δεν μπορούσαν να κατεδαφίσουν το σπιτάκι γιατί η υπόθεση είχε ήδη πάρει τη δικαστική οδό. Σε συνέντευξη τύπου, ο συνήγορος του χωριού είπε ότι ντρέπεται που

είναι πολίτης του κράτους του Ισραήλ, το οποίο έχει δύο μέτρα και δύο σταθμά στην εφαρμογή του νόμου. Στην περίπτωση του μικρού παλαιστινιακού δωματίου κινητοποιήθηκε αμέσως ο κρατικός μηχανισμός για την κατεδάφισή του, ενώ λίγα μέτρα πιο πέρα χτίζονται χωρίς άδεια 750 νέα διαμερίσματα για εποίκους!

Στο «σπιτάκι μας» αυτό, σύμβολο ειρηνικής αντίστασης, είμαι υπερήφανη που πέρασα 5 μέρες και νύχτες. Η παρουσία ακτιβιστών στο «Κέντρο Κοινού Αγώνα», όπως ονομάστηκε το σπιτάκι, είναι αδιάκοπη – για την προστασία του και την προβολή της υπόθεσης αυτής στα ΜΜΕ. Έχουμε κατορθώσει να μεταφέρουμε τη ζωή του χωριού εκεί, τα παιδιά να παίζουν, οι γυναίκες να ψήνουν ψωμί, να καθόμαστε γύρω από τη φωτιά πίνοντας τσάι και καφέ, να τραγουδάμε και να βάζουμε παλαιστινιακές σημαίες στα ελαιόδεντρα – όλα αυτά μια ανάσα από τους εποικισμούς και τα τζιπ του ισραηλινού στρατού. Η αντίσταση φέρνει αποτελέσματα και την περασμένη εβδομάδα πετύχαμε μια μικρή ίσως, αλλά πολύ σημαντική νίκη: μετά την έκταση που πήρε το θέμα και στα ισραηλινά ΜΜΕ, με απόφαση ισραηλινού δικαστηρίου σταμάτησαν οι οικοδομικές εργασίες στα καινούργια κτήρια του εποικισμού!

Μαρία Α.

από το *International Solidarity Movement*

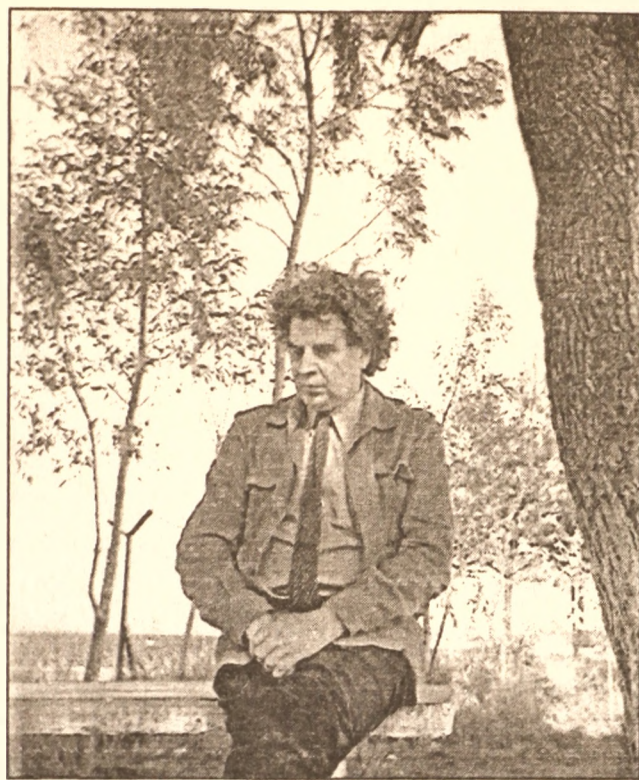
Η ζωή συνεχίζεται στην κατεχόμενη Παλαιστίνη. Ο βοσκός έχει βγει στο λιβάδι, ο πατέρας με το γιο ξεχερσώνει, ο μικρός μαχητής παίζει τον δικό του πόλεμο.

Ο Μίκης που γιόρτασε τα ογδόντα...

Από τότες βάλαμε απάνου στο κεφάλι μας σαν αφέντρες τιμημένες τη ληστεία, τη ζηλοφθονία, την περηφάνεια, κι αυτοί οι σκορπιοί μάς κεντάνε και σπαράζουν με ο ένας τον άλλο, μη ξέροντας τι κάνουμε στραβοί, κουφοί, και τρελοί. Όλοι έχουμε δίκιο, οι πλεονέχτες, οι φονιάδες, οι πόρνοι, οι κάθε λογής άδικοι, ο καθένας τον εαυτό του τον ανεβάζει στον ουρανό και τον άλλον τον ποδοπατά, και δε στοχάζεται πως ποδοπατά τον εαυτό του ο άμυαλος κι ο καταραμένος.

Απορεί κανένας πώς απλώνει το χέρι ο άνθρωπος και παίρνει τη ζωή από τον αδερφό του! Πρέπει να πιάσει να τρέμει όποιος το συλλογιστεί καλά αυτό που λέγω. Και μολαταύτα η παραζάλη μας γίνηκε τόσο μεγάλη, ώστε νάχουμε για καύχημα το σκοτωμό, αντί να σκάψουμε με τα νύχια μας τη γης να μπούμε μέσα. Το φονιά τον έχουμε σε τιμή μεγάλη και τον βάζουμε κορόνα στο κεφάλι μας. Γένος άτιμο και διεστραμμένο, σκλάβοι γεννημένοι από σκλάβους, που θαρρούμε πως με τα αίματα δοξαζόμαστε.

Φώτης Κόντογλου

Ένας φίλος, ο κ. Γιώργος Βλαζάκης, ζωγράφισε με πολλήν αγάπη τον Φώτη Κόντογλου και τον Μίκη Θεοδωράκη μαζί να κρατούν τα σημειάκια τους. Είναι το πρωτοχρονιάτικο εξώφυλλό μας. Γιατί ο Μίκης πάτησε τα ογδόντα τη χρονιά που πέρασε. Έτσι με τον δικό μας τρόπο θελήσαμε να γιορτάσουμε κι εμείς τα 80χρονα του Μίκη.

Όσο περνά ο καιρός και κατασταλάζουν οι μνήμες για τα γεγονότα που πέρασαν, τόσο κερδίζει κι ο Μίκης στην εκτίμηση φίλων και παλιών αντιπάλων. Παλιών, γιατί σήμερα δεν έχει αντιπάλους ο Μίκης. Ορμητικός και χειμαρρώδης, δεν ψιλοκοσκίνιζε ποτέ τα λεγόμενά του, αλλά με αυθορμησία μιλούσε για τα παρόντα. Όπως έχει επισημάνει συχνά κι ο ίδιος, τον σημάδεψε κυρίως η εποχή του Εμφυλίου. Ο αδελφοκτόνος σπαραγμός χαράκωσε βαθιά τη μνήμη του και το έργο του.

Θέλουμε από τα πολλά κείμενά του να αποσπάσουμε λιγοστά από όσα είπε ο ίδιος το καλοκαίρι στα Χανιά, σε συνέδριο που οργάνωσαν για να τον τιμήσουν οι συμπατριώτες του. Εκεί φανερώνεται και ο τρόπος της δουλειάς του και λίγο η συγγένειά του με τις σκέψεις του Φώτη Κόντογλου που προλογίζουν αυτό το κείμενο:

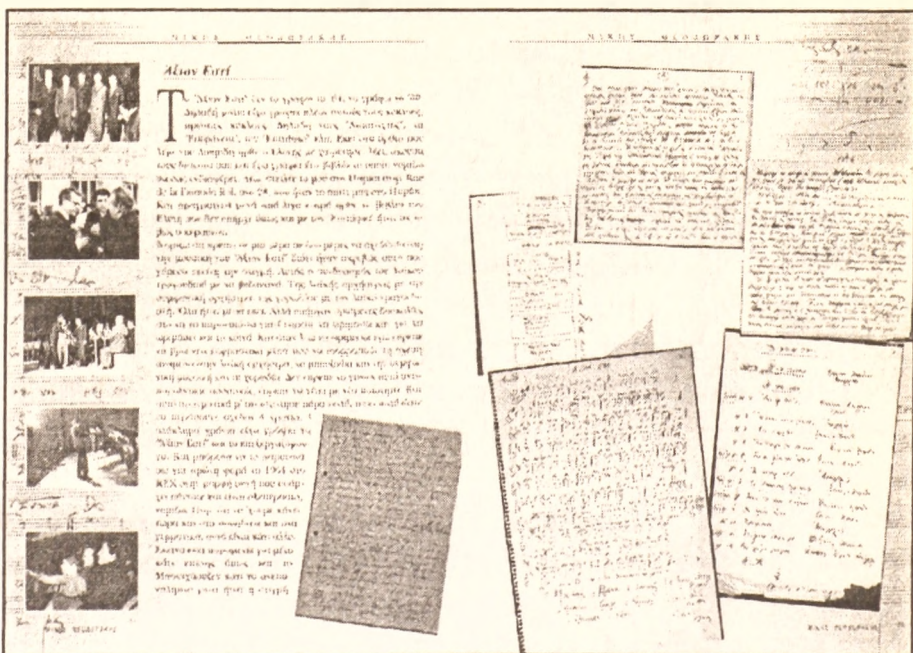
«Κάθε συνθέτης σε κάθε εποχή συνέθετε ύστερα από μια παραγγελία για κάποιον πρακτικό λόγο, λ.χ. να παιχτεί η μουσική του σε θέατρο, σε ορχήστρα, σε όπερα κ.λπ. Μέσα στις συνθήκες του Εμφυλίου (1945 και πέρα) από ποιον

έπαιρνα τάχα τις δικές μου παραγγελίες; Και για ποιον λόγο έγραφα αυτές τις μουσικές; Με ποιον προορισμό και ποιον αποδέκτη; Είναι φανερό ότι βρισκόμουν εκτός τόπου και χρόνου. Ήμουν κυριολεκτικά στο πουθενά, συνθέτα για το πουθενά και το ακροατήριο στο οποίο απευθυνόμουν βρισκόταν στο πουθενά. [...]

Όμως δεν μετανιώνω ποτέ που πάντα πίστευα και εξακολουθώ ακόμα να πιστεύω στην «άλλη» Ελλάδα, σε μια Ελλάδα διαφορετική, γιατί ακριβώς εμείς προσπαθήσαμε και τελικά την πλάσαμε με το αίμα της καρδιάς μας. [...]

Η αλήθεια είναι ότι απ' τη μια πλευρά η ιδιοσυγκρασία μου και από την άλλη οι συνθήκες ζωής και τα ιστορικά γεγονότα με οδηγούσαν σε ατραπούς μοναχι-

κές. Κι αυτό γιατί με είχε κατακυριεύσει από τα πρώιμα ήδη χρόνια ένας άκρατος ιδεαλισμός, ο οποίος στην ουσία με απογείωνε υποκειμενικά ανεξάρτητα από την όποια κατά καιρούς δραστηριότητά μου. Σε άλλες συνθήκες θα έπρεπε να κλειστώ στον εαυτό μου, να αδιαφορήσω για τα γύρω μου και να αφοσιωθώ στις σκέψεις, τις φαντασιώσεις, τις πεποιθήσεις και τους οραματισμούς μου. Στη δική μου όμως περίπτωση συνέβησαν ορισμένα περίεργα και αντιφατικά πράγματα, που καθόρισαν την ιδιομορφία στην πορεία της ζωής μου και που μπορεί να συνοψιστούν σε δύο λέξεις: Χρέος και Μουσική.

Οι φωτογραφίες είναι από το σπουδαίο λεύκωμα Μίκης Θεοδωράκης (συνοδεύεται από κινηματογραφική αυτοβιογραφία του Μίκη) που εξέδωσαν οι Γιώργος και Ηρώ Σγουράκη.

ΙΣΡΑΗΛ Η ΜΕΤΑ ΣΑΡΟΝ ΕΠΟΧΗ

Σε σταυροδρόμι νέων δραματικών εξελίξεων βρίσκεται ήδη το Ισραήλ μετά την ξαφνική περιπέτεια της υγείας του πρωθυπουργού Αριέλ Σαρόν, ο οποίος εδώ και δυο εβδομάδες βρίσκεται στο νοσοκομείο σε κρίσιμη κατάσταση μετά από ένα νέο και σοβαρότερο αυτή τη φορά εγκεφαλικό επεισόδιο, καθώς, ανεξάρτητα από την εξέλιξη της ασθένειάς του, είναι βέβαιο ότι δεν πρόκειται να επανέλθει στην πολιτική σκηνή.

Απόδειξη της σοβαρότητας της κατάστασης που διαμορφώνεται στη χώρα αποτελούν εκτός των άλλων και τα αισθήματα φόβου και ανασφάλειας που εκδηλώνονται από μια μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης, τόσο μεταξύ των Ισραηλινών όσο και μεταξύ των μετριοπαθών τουλάχιστον Παλαιστινίων, καθώς ο άλλοτε σκληρός εθνικιστής Σαρόν, αποκαλούμενος παλιότερα και «χασάπης» της Παλαιστίνης, είχε καταφέρει να πείσει το τελευταίο διάστημα ότι ήταν ο μόνος πολιτικός της χώρας που θα μπορούσε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια βιώσιμη ειρήνη στην περιοχή.

Ο Αριέλ Σαρόν, σημαντικότερος ίσως πολιτικός του Ισραήλ μετά τον ιστορικό πρόεδρο της χώρας Μπεν Γκουριόν, αρχιτέκτονα του σχεδίου εποίκισμού των παλαιστινιακών εδαφών και τελευταία του περίφημου «τείχους» (το οποίο ζήτησαν και κάποιοι Αμερικανοί, που προσπαθούν να το επιβάλουν στα σύνορα των ΗΠΑ με το Μεξικό) και θανάσιμος εχθρός του ιστορικού ηγέτη των Παλαιστινίων Γιασέρ Αραφάτ, το τελευταίο διάστημα, με μονομερείς πρωτοβουλίες, που τον έφεραν σε σύγκρουση με το πολιτικό κατεστημένο της χώρας αλλά και με μια μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης, κατάφερε να αποσύρει τους ισραηλινούς εποίκους από τα κατεχόμενα εδάφη της Γάζας, ενώ σκόπευε να κάνει αργότερα το ίδιο και στην περιοχή της Δυτικής Όχθης του Ιορδάνη, δημιουργώντας τις συνθήκες για τη δημιουργία ενός μικρού και χωρισμένου σε δυο τμήματα, αλλά πάντως ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους.

Οι συγκρούσεις που προκάλεσε ωστόσο μέσα στο ίδιο το κυβερνών κόμμα Λικούντ και η τελική ανατροπή του από τη θέση του προέδρου του κόμματος, τον υποχρέωσαν εδώ και πάνω από ένα μήνα να προχωρήσει στη δημιουργία ενός νέου πολιτικού σχήματος, με την ονομασία Καντίμα και με κεντροδεξιό προσανατολισμό, ελπίζοντας ότι έτσι θα μπορούσε να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία στις νέες εκλογές που έχουν ήδη ορισθεί για τον ερχόμενο Μάρτιο.

Οι ελπίδες του μάλιστα έδειξαν από την αρχή να παίρνουν σάρκα και οστά, όταν στο νέο σχήμα τον ακολούθησαν πολλοί βουλευτές και στελέχη του Λικούντ, ακόμα και ο πρώην πρόεδρος του Εργατικού Κόμματος Σιμόν Πέρες, ενώ από τις πρώτες σφυγμομετρήσεις το Καντίμα έδειχνε να προηγείται σημαντικά στην προτίμηση των πολιτών έναντι των δύο άλλων κομμάτων, του Λικούντ και του Εργατικού Κόμματος.

Η εικόνα αυτή όμως αλλάζει μετά την απομάκρυνση του

Σαρόν από την πολιτική σκηνή, καθώς το Καντίμα μένει χωρίς τον ιδρυτή και φυσικό αρχηγό του, που σημαίνει ότι θα πρέπει πλέον να κατέβει στις εκλογές με νέα ηγεσία, η οποία δεν είναι βέβαιο ότι θα προκαλεί την ίδια έλξη στο εκλογικό σώμα.

Από τα άλλα δυο κόμματα, το Λικούντ είναι βέβαιο ότι θα ακολουθήσει τη σκληρή εθνικιστική πολιτική του –γνωστού από το παρελθόν– νέου προέδρου του Βενιαμίν Νετανιάχου, ενώ και το Εργατικό Κόμμα, με το νέο ηγέτη του Αμίρ Πέρες, στην προσπάθειά του να προσελκύσει ψηφοφόρους, πιστεύεται ότι θα σκληρύνει τη στάση του έναντι των Παλαιστινίων. Έτσι, πολλοί αναλυτές θεωρούν πολύ πιθανό στο πολιτικό σκηνικό που θα δημιουργηθεί στη μετά Σαρόν εποχή να σημειωθεί μια σημαντική οπισθοδρόμηση στην ειρηνευτική διαδικασία στην περιοχή.

Η αίσθηση αυτή εκδηλώνεται μάλιστα και στην πλευρά των Παλαιστινίων, οι οποίοι σε δώδεκα μέρες –στις 25 Ιανουαρίου– πρόκειται να προσέλθουν στις κάλπες για τις νέες βουλευτικές εκλογές που έχουν προγραμματισθεί. Εκλογές τις οποίες ωστόσο σκιάζουν ο φόβος και η ανασφάλεια, τόσο για την πιθανότητα το νέο πολιτικό σκηνικό στο Ισραήλ να οδηγήσει προς τα πίσω την υπόθεση της δημιουργίας παλαιστινιακού κράτους και να προκαλέσει νέο γύρο βίας και αίματος, όσο και από το ενδεχόμενο οι ίδιες οι εκλογές να προκαλέσουν ενδοπαλαιστινιακές συγκρούσεις ανάμεσα στη Χαμάς και τη Φατάχ, τις δυο μεγαλύτερες οργανώσεις που διεκδικούν την εξουσία.

Ένα άλλο θέμα πάντως, εκείνο της συμμετοχής στις παλαιστινιακές εκλογές και των Παλαιστινίων που ζουν στην ανατολική Ιερουσαλήμ, την οποία ήθελαν να απαγορεύσουν οι Ισραηλινοί, φαίνεται ότι έχει λυθεί –μετά από παρέμβαση της Ουάσιγκτον– και μέσα στις επόμενες ημέρες αναμένεται να ανακοινωθεί και επίσημα ο τρόπος με τον οποίο θα ψηφίσουν οι Παλαιστίνιοι της περιοχής αυτής.

ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Τη δυσκολότερη περίοδο στη σύγχρονη ιστορία της περ-
νά η Τουρκία, η οποία βρίσκεται πλέον σε κατάσταση υγειο-
νομικής πολιορκίας εξαιτίας της νέας έξαρσης που παρα-
τηρείται στο θέμα της περίφημης γρίπης των πτηνών, από
την οποία ο μέχρι τώρα κατάλογος δείχνει τρεις θανάτους,
15 επιβεβαιωμένα κρούσματα και γύρω στα 70 ύποπτα πε-
ριστατικά, ενώ θύματα των προληπτικών μέτρων που θέσπι-
σαν οι αρχές της χώρας είναι και εκατοντάδες χιλιάδες οι-
κόσιτων πουλερικών τα οποία θανατώνονται από ειδικά συ-
νεργεία των υγειονομικών υπηρεσιών.

Ο κίνδυνος μιας ενδεχόμενης επιδημίας γίνεται μάλιστα
μεγαλύτερος από το γεγονός ότι κρούσματα της θανατη-
φόρου γρίπης, ενώ πριν υπήρχαν στις ανατολικές επαρχίες
και κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας, τώρα
άρχισαν να εμφανίζονται στην περιοχή της Κωνσταντινού-
πολης και σε πόλεις κατά μήκος των ακτών του Αιγαίου, οι
οποίες συγκεντρώνουν και το μεγαλύτερο τουριστικό ρεύ-
μα της χώρας.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ο ιός της γρίπης των πτη-
νών έχει φτάσει προ των πυλών της Ευρώπης, γεγονός που
αυξάνει την ανησυχία στα διάφορα όργανα της Ευρωπαϊ-
κής Ένωσης, ενώ αρκετές ευρωπαϊκές χώρες έχουν αρχί-
σει να εκδίδουν ταξιδιωτικές οδηγίες προς τους πολίτες
τους που επιθυμούν να ταξιδέψουν στην Τουρκία.

Η κατάσταση όμως γίνεται χειρότερη από τις πληροφο-

ρίες για την επανεμφάνιση κρουσμάτων της γρίπης των
πουλερικών στην Κίνα, τη Ρωσία και ακόμα στην Ιαπωνία,
όπου βρέθηκαν 77 εργάτες να έχουν μολυνθεί από τον θα-
νατηφόρο ιό, με τον οποίο οι διάφοροι διεθνείς υγειονομι-
κοί φορείς κάνουν αγώνα δρόμου, προκειμένου να προλά-
βουν μια μετάλλαξη που θα επέτρεπε τη μετάδοσή του από
άνθρωπο σε άνθρωπο, γεγονός που αναπόφευκτα θα οδη-
γούσε σε πανδημία, με τραγικές συνέπειες για ολόκληρη
την ανθρωπότητα.

ΙΡΑΝ: ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ

Έντονη διεθνή κινητοποίηση, σε πολιτι-
κό επίπεδο, προκάλεσε ξαφνικά την πε-
ρασμένη Τρίτη η κυβέρνηση της Τεχε-
ράνης, αποφασίζοντας να προχωρήσει
στην αποσφράγιση των πυρηνικών ερ-
γαστηρίων που βρίσκονται στην πόλη
Νατάνζ, και στην επανάληψη, μετά από
διακοπή δύο χρόνων, των ερευνών για
τον απεμπλουτισμό ουρανίου.

Στην ενέργεια αυτή παρόντες ήταν
και εκπρόσωποι της ΙΑΕΑ (Διεθνής Επι-
τροπή Ατομικής Ενέργειας)· ωστόσο
αυτό δεν εμπόδισε την Ουάσιγκτον,
αλλά και το Παρίσι, το Λονδίνο και το
Βερολίνο, που έχουν αναλάβει το ρόλο
διαμεσολαβητή ανάμεσα στο Ιράν και
τη διεθνή κοινότητα, να ξεσπαθώσουν
και να επισείουν τον κίνδυνο από μια πι-
θανή κατασκευή πυρηνικών όπλων εκ
μέρους της Τεχεράνης, θέτοντας εκ
νέου το θέμα της επιβολής κυρώσεων

από την πλευρά του Συμβουλίου
Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Σημαντικό είναι μάλιστα ότι ανήσυχος
για την ενέργεια αυτή του Ιράν εμφανί-
στηκε και ο Σεργκέι Λαβρόφ, υπουργός
Εξωτερικών της Ρωσίας, η οποία όχι μό-
νο εφοδιάζει τα ιρανικά πυρηνικά εργα-
στήρια με αναγκαίο εξοπλισμό και πρώ-
τες ύλες για τα πειράματά τους, αλλά
και μαζί με την Κίνα εμφανίζεται ως υπο-
στηρικτής του Ιράν στο Συμβούλιο
Ασφαλείας.

Το ερώτημα όμως είναι αν το Ιράν, το
οποίο υποστηρίζει ότι τα πυρηνικά προ-
γράμματά του έχουν μοναδικό στόχο την
παραγωγή ενέργειας, θα συνεχίσει τις
έρευνες ή θα τις διακόψει και πάλι, πριν
από τις 18 Ιανουαρίου οπότε πρόκειται
να πραγματοποιηθεί νέος γύρος συνομι-
λιών της Τεχεράνης με τη μεσολαβητική
ομάδα της ευρωπαϊκής «τρίικας».

Ο πρόεδρος του Ιράν Μαχμούντ Αχμαντί
Νετζάντ έχει πολλές φορές στο
παρελθόν προκαλέσει την Δύση. Αυτή τη
φορά όμως πήγε λίγο μακρύτερα.

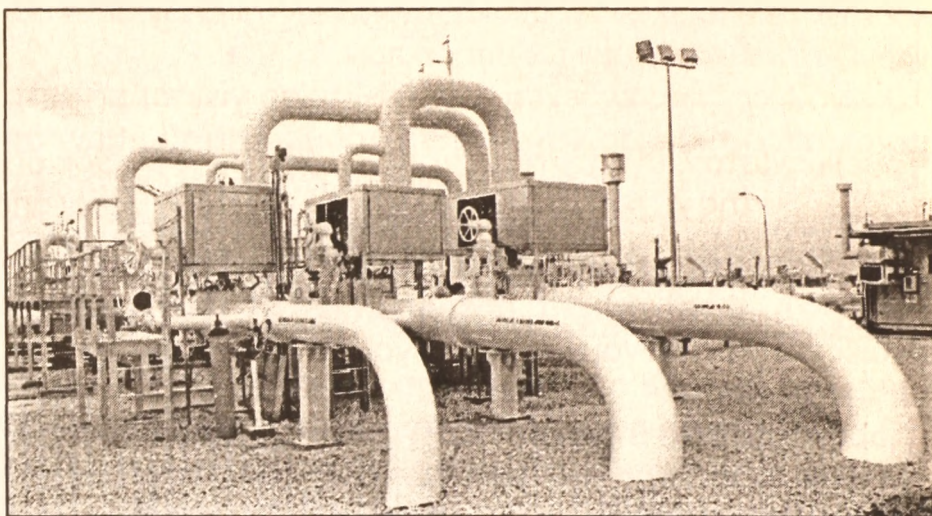
Σκληρό πόκερ του Πούτιν με πρώην συμμάχους, αλλά και με τη Δύση

■ εκαθάρισμα λογαριασμών προς πολλές κατευθύνσεις εκ μέρους της Μόσχας, όπως γίνεται απόλυτα φανερό, αποτελεί η κρίση που ξέσπασε τις ημέρες πριν και μετά την Πρωτοχρονιά, με αφορμή τη διένεξη για το φυσικό αέριο που παρέχει η Ρωσία στην Ουκρανία και η διακοπή του οποίου για 48 ώρες, με ευθύνη των ουκρανικών αρχών, ταρακούνησε τη Δυτική Ευρώπη και όχι μόνον αυτή.

Η διένεξη αφορούσε στην τιμή με την οποία η Ουκρανία –από την οποία διέρχονται δύο αγωγοί ρωσικού φυσικού αερίου με κατεύθυνση τη Δυτική Ευρώπη– αγοράζει ρωσικό φυσικό αέριο, τιμή που βρισκόταν στα 50 δολάρια τα 1000 κυβικά από την εποχή ακόμα της Σοβιετικής Ένωσης και την οποία η Μόσχα αποφάσισε να αυξήσει στα διεθνή επίπεδα, που είναι γύρω στα 230 δολάρια. Μια διένεξη καθαρά οικονομικής φύσης, απόλυτα φυσιολογική, που ήδη αναμενόταν εδώ και αρκετό καιρό, καθώς η Μόσχα είχε ενημερώσει έγκαιρα το Κίεβο για τις προθέσεις της, πίσω της ωστόσο έκρυβε σοβαρές πολιτικές παραμέτρους που αφορούσαν τόσο στις σχέσεις της Ρωσίας με την ίδια την Ουκρανία αλλά και με μια σειρά άλλων πρώην Σοβιετικών Δημοκρατιών, όσο και στον ρόλο που έχει αποφασίσει να αναλάβει η Ρωσία σε διεθνές επίπεδο, με αιχμή του δόρατος τις τεράστιες ενεργειακές πηγές της.

Η ιστορία αρχίζει αρκετά παλιότερα, όταν το Κρεμλίνο παρακολουθούσε αρκετά ενοχλημένο την «πορτοκαλί επανάσταση» που έφερε στην εξουσία της Ουκρανίας τον υποστηριζόμενο από τη Δύση Βίκτορ Γιούσενκο και την παρέα του, μια επανάσταση που στη συνέχεια ακολουθήθηκε από σειρά παρόμοιων «επαναστάσεων» και σε άλλες πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες, στις οποίες μάλιστα οι ΗΠΑ έσπευσαν να εγκαταστήσουν στρατιωτικές βάσεις, με πρόσχημα την επέμβαση στο Αφγανιστάν στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της διεθνούς τρομοκρατίας».

Η πολιτική των ΗΠΑ και ορισμένων ευρωπαϊών συμμάχων τους στάθηκε άλλωστε μια από τις αιτίες που πριν από μερικούς μήνες ο Βλαντιμίρ Πούτιν αποφάσισε να περιορίσει τη δραστηριότητα ορισμένων μη κυβερνητικών οργανώσεων της Ρωσίας που χρηματοδοτούνταν από το εξωτερικό, ενώ τελευταία, έχοντας πίσω του και τη Συνθήκη της Σαγκάης (άρα την υποστήριξη της Κίνας και τεσσάρων άλλων κρατών της Κεντρικής Ασίας), άρχισε να καταφέρεται δυναμικά εναντίον των προσπαθειών του NATO να επεκτα-

θεί στη ρωσική γειτονιά.

Η απόφαση, λοιπόν, για την επιβολή αύξησης στο φυσικό αέριο προς την Ουκρανία, πέρα από την λογική οικονομιστική διάστασή της, ήταν παράλληλα και η έκφραση αυτής της ενόχλησης της Ρωσίας προς τη Δύση και κυρίως προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, στις οποίες έστειλε το μήνυμα ότι η ενεργειακή απεξάρτησή τους από τις πετρελαιοπηγές της Μέσης Ανατολής που τελούν υπό τον πλήρη έλεγχο των Αμερικανών, περνά αναπόφευκτα από τη Ρωσία.

Το μήνυμα αυτό ήταν μάλιστα και ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο οι ευρωπαϊκές χώρες, κύριοι πελάτες του ρωσικού φυσικού αερίου, όσο και αν τρομοκρατήθηκαν, δεν αντέδρασαν με πολύ σθένος στις επιπτώσεις από τη διένεξη Μόσχας-Κιέβου. Αντίθετα, αντιμετώπισαν με περισσότερη ψυχρότητα τη μαφιόζικη συμπεριφορά του Βίκτορ Γιούσενκο και την κλοπή, ουσιαστικά, του ρωσικού αερίου που προοριζόταν για τη Δυτική Ευρώπη.

Τελικά η διένεξη Μόσχας-Κιέβου έληξε με την επίτευξη μιας συμφωνίας που προβλέπει ότι η Ουκρανία θα παίρνει ένα μίγμα ρωσικού αερίου, που θα πληρώνεται με 230 δολάρια ανά 1000 κυβικά, και φτηνού αερίου από το Τουρκμενιστάν, το οποίο θα συνεχίσει να στοιχίζει 50 δολάρια ανά 1000 κυβικά μέτρα, μέσω όμως μιας περιέργης ρωσοουκρανικής εταιρείας, της RosUkrEnergo, οπότε θα φτάνει στην τιμή των 95 δολαρίων.

Η συμβιβαστική αυτή λύση όμως αποτελεί μια ουσιαστική νίκη του Βλαντιμίρ Πούτιν, ο οποίος, «ξεκαθαρίζοντας» τις σχέσεις του με τη Δύση, πήρε και την τιμή που ζητούσε, ενώ από την άλλη πλευρά όλοι γνωρίζουν ότι το για πόσο καιρό η Ουκρανία θα συνεχίζει να παίρνει φτηνό αέριο από το

Τουρκμενιστάν, εξαρτάται από τις διαθέσεις του «ισόβιου» προέδρου της χώρας Σαπαρμουράτ Νιγιαζόφ, αλλά και από την ίδια τη Μόσχα, η οποία πρόσφατα υπέγραψε μια συμφωνία θεαματικής αύξησης της αγοράς αερίου από το Τουρκμενιστάν, οπότε θα μπορεί να επιβάλει στο παιχνίδι τους όρους που εκείνη επιθυμεί.

Από την πλευρά τους, οι Ουκρανοί θεωρούν ότι το παιχνίδι πόκερ που παίχτηκε πριν από δέκα περίπου ημέρες με τους Ρώσους γύρισε σε βάρος τους, καθώς θα πληρώνουν τελικά ακριβότερα το αέριο που παίρνουν, ενώ πάνω από τα κεφάλια τους θα κρέμεται συνεχώς η απειλή για παραπέρα αύξηση της τιμής του.

Το γεγονός αυτό προκάλεσε μάλιστα έντονη δυσφορία στο Κίεβο, αποτέλεσμα της οποίας ήταν να κατατεθεί την περασμένη Τρίτη πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης της χώρας, την οποία ψήφισαν τα 250 από τα 450 μέλη του κοινοβουλίου. Φυσικά το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας δεν πρόκειται να ισχύσει, αφού ο Γιούσενκο προτίθεται όπως είπε να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο της χώρας, που σημαίνει ότι έτσι θα κερδίσει αρκετό χρόνο. Οπωσδήποτε όμως θα μετρήσει, καθώς η χώρα βαδίζει προς νέες εκλογές, που θα διεξαχθούν τον ερχόμενο Μάρτιο.

Στο μεταξύ, η Μόσχα, που φαίνεται ότι θέλει να λύσει όλα τα ζητήματα που αφορούν στις χαριστικές τιμές του φυσικού αερίου που απολαμβάνουν οι πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες –που έχουν απομακρυνθεί από την επιρροή της Μόσχας– ή χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, σκοπεύει να άρει το ευνοϊκό καθεστώς που ισχύει με τη Βουλγαρία, η οποία αγοράζει μεν αέριο έναντι της διεθνούς τιμής των 255 δολαρίων, παράλληλα όμως παίρνει και έξτρα αέριο, το οποίο υπολογίζεται στην τιμή των 100 δολαρίων και αντιστοιχεί στα τέλη διέλευσης του αερίου που περνά από το βουλγαρικό έδαφος με κατεύθυνση τρίτες χώρες, όπως η Ελλάδα, η ΠΓΔΜ και η Τουρκία.

Συγκεκριμένα, η κρατική εταιρεία Gasprom ζητά να καταργηθεί ο προνομιακός κανόνας και η Βουλγαρία να πληρώνει κάθε ποσότητα αερίου που παίρνει από τη Ρωσία με την κανονική τιμή. Απαίτηση αυτή της ρωσικής εταιρείας που είναι βέβαιο ότι θα φέρει σε δεινή θέση τη βουλγαρική οικονομία. Όπως υποστηρίζεται, η αλλαγή της ρωσικής στάσης οφεί-

λεται στο γεγονός ότι η Βουλγαρία βρίσκεται ενόψει της ένταξής της στην ΕΕ, οπότε στη Μόσχα θεωρούν ότι δεν συντρέχουν λόγοι προνομιακής μεταχείρισης, αν και πιστεύεται ότι πολύ σύντομα οι Ρώσοι θα υποχρεωθούν να ρίξουν νερό το κρασί τους και να αναζητήσουν και πάλι μια συμβιβαστική λύση.

Άλλες πληροφορίες ωστόσο αναφέρουν ότι η αλλαγή αυτή στάσης της Μόσχας έχει σκοπό να ασκήσει πιέσεις στη Σόφια ώστε να δεχτεί την ανάληψη εκ μέρους ρωσικών εταιρειών της κατασκευής νέων μονάδων πυρηνικής ενέργειας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΟΣ

Γιώργος Γραμματικάκης Η αυτοβιογραφία του φωτός

17 X 24 εκ. | σελ. 480 | ISBN 960-524-207-9 | Τιμή: 24,00 €

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ
ΜΑΝΗΣ 5, 106 81, ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ. 210 3818372, FAX. 210 3301583
e-mail: pek@physics.uoc.gr www.cup.gr

Ελευθεροτυπία αλα τούρκα

της Μύρνας Νικολαΐδου

Μπροστά σε ένα κρίσιμο δίλημμα βρίσκεται για μια ακόμη φορά η τουρκική κυβέρνηση όσον αφορά στην ευρωπαϊκή της πορεία. Στο μικροσκόπιο της ΕΕ έχει μπει πλέον για τα καλά ο νέος τουρκικός ποινικός κώδικας, προκαλώντας τον προβληματισμό και την αμηχανία της Άγκυρας.

Η τροποποίηση κάποιων άρθρων του ποινικού κώδικα κρίνεται επιτακτική από την ευρωπαϊκή οικογένεια, που εμφανίζεται κατηγορηματική σε θέματα που αφορούν την ελευθερία της έκφρασης. Ειδικότερα, το άρθρο 301 του νέου ποινικού κώδικα προβλέπει την επιβολή κυρώσεων σε όσους προσβάλλουν τον «Τουρκισμό». Ενδεικτικά, μόνο το δεύτερο εξάμηνο του 2005 περισσότεροι από 20 δημοσιογράφοι έχουν οδηγηθεί στη Δικαιοσύνη με την κατηγορία της προσβολής της τουρκικής ταυτότητας. Από την πρακτική της αποκάλυπτης φίμωσης της ελευθεροτυπίας δεν έχουν ξεφύγει ούτε τούρκοι ακαδημαϊκοί, άνθρωποι της

τέχνης ακόμα και ευρωβουλευτές.

Κόκκινο πανί για την τουρκική Δικαιοσύνη αποτελούν τρία θέματα: το Κουρδικό, το Αρμενικό και το κύρος του στρατού. Όποιος τολμήσει να κάνει έστω και την παραμικρή αναφορά ή υπόνοια σε αυτά τα θέματα απειλείται στην καλύτερη περίπτωση με ένα δόλου ευκαταφρόνητο χρηματικό πρόστιμο και στη χειρότερη με ποινή φυλάκισης. Και το άγρυπνο βλέμμα της Δικαιοσύνης είναι πανταχού παρόν. Ακόμη και όταν πρόκειται για τούρκους διανοούμενους διεθνούς κύρους, όπως στην περίπτωση του βραβευμένου συγγραφέα Ορχάν Παμούκ. Σε συνέντευξη που παραχώρησε τον περασμένο Φεβρουάριο σε ελβετικό

περιοδικό, ο γνωστός συγγραφέας ανέφερε: «Τριάντα χιλιάδες Κούρδοι και ένα εκατομμύριο Αρμένιοι δολοφονήθηκαν στα εδάφη αυτά, αλλά κανένας εκτός από μένα δεν τολμάει να μιλήσει γι' αυτό». Δήλωση αρκετή για να ανοίξει τους ασκούς του Αιόλου, και να τον κάνει persona non grata στην ίδια του την χώρα.

Οι εθνικιστικοί κύκλοι ζήτησαν την παραδειγματική τιμωρία του «ασώτου υιού» για την αναταραχή που προκάλεσε στους κόλπους της τουρκικής κοινωνίας. Ο Παμούκ τελικώς οδηγήθηκε ενώπιον της Δικαιοσύνης στις 16 Δεκεμβρίου, βάζοντας σε περιπέτειες την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Η στάση της κυβέρνησης πάντως είναι ενδεικτική της κατάστασης που επικρατεί στη χώρα, η οποία φλερτάρει ανάμεσα στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και την πάγια νοοτροπία μιας στρατοκρατούμενης κοινωνίας. Ενώ λοιπόν από τη μια πλευρά ο Ερντογάν διατυμπάνιζε την προσήλωση της Τουρκίας στην ελευθερία της έκφρασης και τις αρχές της δημοκρατίας, από την άλλη κατηγορούσε τους Ευρωπαίους ότι με την παρουσία τους, ως παρατηρητές, στην δίκη Παμούκ επεμβαίνουν στο έργο της Δικαιοσύνης. Αποστομωτική ήταν όμως η απάντηση του ευρωπαίου επιτρόπου για θέματα Διεύρυνσης Όλι Ρεν, ο οποίος και παρίστατο στην έναρξη της δίκης. «Σήμερα αυτή που δικάζεται είναι η ίδια η Τουρκία», είπε με νόημα ο Ρεν.

Η διεξαγωγή της πολύκροτης αυτής δίκης τελικώς αναβλήθηκε για τις 7 Φεβρουαρίου. Ωστόσο, ένα νέο επεισόδιο ήρθε να συνταράξει την έστω και προσωρινή τουρκική ηρεμία. Αυτή τη φορά ήταν η σειρά ενός ολλανδού ευρωβουλευτή να μπει στο στόχαστρο της τουρκικής Δικαιοσύνης. Οι εισαγγελικές αρχές διέταξαν τη διεξαγωγή

έρευνας σε βάρος του ολλανδού ευρωβουλευτή Γιουστ Λάγκεντιτσκ, ο οποίος κατά την παρουσία του στην δίκη του Παμούκ κατηγορήσε τον στρατό ότι προκαλεί εσκεμμένα συγκρούσεις με τους κούρδους αυτονομιστές του ΡΚΚ, με απώτερο σκοπό να αναδείξει την υπεροχή του. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η δίωξη του εκδότη Φατίχ Τας, επειδή σε βιβλίο ενός Αμερικανού με τίτλο *Πολεμικές απώλειες: το κόστος σε ανθρώπινες ζωές του αμερικανικού εμπορίου όπλων* επικρίθηκε ο τρόπος δράσης του τουρκικού στρατού στις επιχειρήσεις εναντίον των Κούρδων.

Στο μακρύ κατάλογο των παραβατών του άρθρου 301 συγκαταλέγεται και το όνομα του δημοσιογράφου Ζουλκούφ Κισανάκ, καθώς και εκείνο του εκδότη Αζίζ Οζέρ. Το δικαστήριο της Κωνσταντινούπολης επέβαλε πρόστιμο 3.000 τουρκικών λιρών στον Κισανάκ και 9.000 λιρών στον Οζέρ, επειδή κρίθηκαν ένοχοι για «προσβολή της Τουρκικής Δημοκρατίας». Οι δύο δημοσιογράφοι άσκησαν κριτική στην επίσημη θέση την κυβέρνησης τόσο για το κουρδικό όσο και το αρμενικό ζήτημα και κρίθηκε αναγκαίο να τιμωρηθούν. Σημειώνεται ότι αρχικά τούς είχε επιβληθεί ποινή φυλάκισης, η οποία στη συνέχεια μετατράπηκε σε

πρόστιμο. Πάντως, η τουρκική Δικαιοσύνη έχει επιφορτιστεί και με ένα άλλο έργο, εκείνο της προστασίας της τουρκικής κοινής γνώμης από «επικίνδυνες» αντιλήψεις ξένων συγγραφέων. Η εισαγγελία της Σμύρνης άσκησε ποινική δίωξη εναντίον του εκδοτικού οίκου «Λιτερατούρ», που εξέδωσε στην τουρκική το βιβλίο της Μάρας Μεϊμαρίδη *Οι μάγισσες της Σμύρνης*, με τη συνήθη πλέον κατηγορία της «προσβολής του Τουρκισμού».

Οι παραπάνω υποθέσεις και πολλές άλλες έχουν προκαλέσει την έντονη ανησυχία της τουρκικής κυβέρνησης, που προσπαθεί να ισορροπήσει κυριολεκτικά πάνω σε τεντωμένο σκοινί. Σε μια απέλπιδα προσπάθεια να συμμαζέψει τα ασυμμάζευτα, ο τούρκος υπουργός Εξωτερικών Αμπντουλλάχ Γκιουλ άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο τροποποίησης του άρθρου 301 του νέου ποινικού κώδικα. Και στο σημείο αυτό δημιουργείται ένα άλλο παράδοξο. Το επίμαχο άρθρο αποτελεί μέρος του νέου αναθεωρημένου ποινικού κώδικα, που δημιουργήθηκε από τις τουρκικές αρχές με σκοπό την εναρμόνιση της νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Όμως κατά τη διαδικασία της αναθεώρησης, η Άγκυρα παρέλειψε να στείλει τις προτάσεις της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μάλι-

στα, σε σχετική συζήτηση στην κοινοβουλευτική επιτροπή, το αρχικό κείμενο υπέστη αρκετές επιμέρους αλλαγές με αποτέλεσμα να γίνει ασαφές και δυσνόητο.

Όπως και να έχει, η απαράδεκτη αυτή νομοθεσία πρέπει να αλλάξει το συντομότερο δυνατόν αν η Τουρκία επιθυμεί να συνεχίσει ομαλά την ενταξιακή της πορεία. Δεν είναι τυχαίο ότι ο τούρκος υπουργός Εξωτερικών αναγνώρισε ότι η δίκη Παμούκ και η διεξαγωγή έρευνας σε βάρος του ολλανδού ευρωβουλευτή αποτελούν ισχυρό πλήγμα για το διεθνές κύρος της χώρας. Άλλωστε πώς είναι δυνατόν σε μια υποψήφια προς ένταξη χώρα να μην αναγνωρίζεται το δικαίωμα στη διαφορετική άποψη και την ελευθεροστομία; Και για πόσο ακόμα η Τουρκία θα γυρίζει την πλάτη στο ίδιο της το παρελθόν, τόσο όσον αφορά στην αρμενική γενοκτονία, της οποίας την ύπαρξη αρνείται παντελώς, όσο και στην αναγνώριση του κουρδικού ζητήματος, το οποίο απλώς αποδίδει «στην τρομοκρατία που ΡΚΚ»; Ήρθε η στιγμή για την Άγκυρα να κάνει τη μεγάλη υπέρβαση, γιατί αν συνεχίσει με την ίδια νοοτροπία το ευρωπαϊκό τρένο να μην θα περάσει από τη χώρα, αλλά χωρίς να κάνει την προβλεπόμενη στάση.

Κάτι το «ωραίο»

Λεύκωμα με άρθρα, μελέτες και πάνω από χίλιες τετράχρωμες φωτογραφίες, που αποτυπώνει τη σύγχρονη νεοελληνική κακογουστιά. Αναλύει το κιτς, αναζητά τις ρίζες του και σχολιάζει με χιούμορ τις χιλιάδες περιπτώσεις του φαινομένου.

Για την πολιτική, την κοινωνική συμπεριφορά, τη διακόσμηση, το σινεμά, το θέατρο, την τηλεόραση, το αυτοκίνητο, το σπίτι, το γραφείο...

Κεντρική διάθεση: Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα, τηλ.: 210-72.32.819

Σεισάχθεια

της Ελένης Βερυκίου

Πριν από καιρό η *Figaro* είχε πρωτοσέλιδη είδηση τη νίκη του Μπερνάρ Ταπί, παλιού αφεντικού της Adidas, παλιού αφεντικού της Μαρσείγ, παλιού Ρομπέν της σοσιαλιστικής πόλης του Νότου, του κάθε Νότου, επί της κρατικοποιημένης τράπεζας *Crédit Lyonnais* για την υπόθεση Adidas. Ο έτσι παλιά προσδιοριζόμενος Μπερνάρ Ταπί βρέθηκε ταπί για πάνω από δέκα χρόνια, και κατά κάποιο τρόπο συνεχίζει να είναι, από δόλιους χειρισμούς της τράπεζας εις βάρος του με την πώληση της Adidas. Η δόλια τράπεζα καταδικάστηκε από τη γαλλική δικαιοσύνη να πληρώσει πολλές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, που στην ουσία τα πληρώνει ο άδολος σ' αυτή την περίπτωση γαλλικός λαός. Η οικονομική καταστροφή ήταν όπως λέμε χαραγμένη στο μεσογειακό πρόσωπό του, και το ζαρωμένο από την χρεοκοπία κρανίο του παραπλανούσε τη γοητευτική και τεράστια κατά τα άλλα φωτογραφία της εφημερίδας.

Ανάλογες δίκες επί τραπεζών έχουν κερδίσει τα τελευταία χρόνια πολλοί απλοί πολίτες στη Γαλλία, που δεν είναι αφεντικά ή πρόεδροι αλλά είναι κυρίως μεγάλοι νικητές, αν σκεφτεί κανείς ότι οι δικαστικοί τους αγώνες επέφεραν την απροσδόκητη ήττα στα παγερά μάρμαρα και τους γρανίτες του τραπεζικού συστήματος που φαίνονται απόρθητα για την απλοϊκή ύπαρξη που τα πατά και τα διασχίζει.

Στην Ελλάδα υπάρχουν ελάχιστες, πολύ μοναχικές εφεδρείες για τέτοιες αδιανόητες μάχες και μία από αυτές είναι ο κ. Τάκης Χριστοδουλόπουλος, ο αγαπητός κ. Τάκης Χριστοδουλόπουλος, ο δικηγόρος των τραπεζικών θυμάτων, η περίπτωση του συναισθήματος δικαιοσύνης και όχι του ύποπτου και άχαρου αισθήματος δικαιοσύνης, η περίπτωση της οικονομίας

της φύσης, που αυτή θα τον γεννά ανάρμοστα εκεί ακριβώς που δεν τον σπέρνουν. Είχε μιλήσει στην τηλεόραση για μια μάχη που θεωρείται εκ γενετής χαμένη, για τα λεγόμενα υπερχρεωμένα στις τράπεζες νοικοκυριά.

Ένας τέτοιος νοικοκύρης, εφόσον είναι και αρχηγός του νοικοκυριού του που είναι από αυτά τα, όπως είπαμε παραπάνω, υπερδανεισμένα νοικοκυριά, δηλαδή τα τραπεζικά νοικοκυριά, είναι ο μακρινός μου εξάδελφος στο νησί. Το τραπεζικό του αυτό νοικοκυριό έχει συσσωρεύσει τόσα χρέη και τόση απελπισία, την ειδική απελπισία που αφήνουν οι τράπεζες και τα δάνεια, ώστε θα τον λέγαμε αβίαστα τραγική ύπαρξη που ούτε ο αγαπητός κ. Τάκης Χριστοδουλόπουλος θα μπορούσε πλέον να διευθετήσει. Για πολλά χρόνια αντιστάθηκε στο δανεισμό, παρ' όλο τον εξίσου νοικοκύρη πατέρα του που δανειζόταν ασυστόλως, τότε που ο πατέρας λεγόταν οικογενειάρχης, τα δάνεια είχαν επιτόκιο 38% και έβρισκες στα σπίτια των ανθρώπων κουμπαραδες-γουρουνάκια μπλε ή κόκκινα, κερδισμένα από φρικτά κατά κανόνα παιδιά, σε διαγωνισμό φρικτών εκθέσεων για την αποταμίευση.

Σ' εκείνη πράγματι την εποχή, δεν υπήρχαν τα πιο πολλά κοινωνικά χαρακτηριστικά ή οι προσωπικότητες που υπάρχουν σήμερα. Δεν υπήρχαν για παράδειγμα αυτές οι τόσο χαρούμενες μορφές, σαν εκείνο τον κατασκασμένο από χαρά κύριο που χοροπηδάει στην τηλεόραση όταν κάνει μεταφορά υπολοίπου σε άλλη τράπεζα και μάλιστα στους ρυθμούς του ροκ εν ρολ. Τέτοια εξαιρετική ευτυχία στους υπερχρεωμένους ήταν αδιανόητη, και επιπλέον

οι διευθυντές τραπεζών ήταν δύσκολοι και φάνταζαν μεγαλοπρεπείς, πολλοί δε από αυτούς έπασχαν από μία μάλλον αηδιαστική μεγαλομανία, ενώ στα δωροδοκούμενα στομάχια τους μπορούσε κανείς να εντοπίσει έναν συντριπτικά μεγαλύτερο αριθμό συναγριδών από αυτόν που είναι δυνατόν να εντοπισθεί σε άλλα τέτοια ανάλογα στομάχια οργανικών, όπως λέγεται, διανοουμένων της εποχής.

Έναν τέτοιο γοτθικό διευθυντή θυμάται και ο υπερχρεωμένος τελικά σήμερα εξάδελφος, καλεσμένο πολλές φορές στο άψογο επαρχιακό τραπέζι, με την άψογη επαρχιακή, λαχταριστή φρεσκάδα, για να σώσει τον πατέρα του που πέταγε τα λεφτά των δανείων στα επιχειρηματικά κενοτάφια του, τα οποία σχεδίαζε χτυπώντας τις γροθιές του πάνω στο ίδιο αυτό οικογενειακό τραπέζι τα απέραντα καλοκαιρινά βράδια του '70, διαταράσσοντας τους ξεραμένους σπόρους καρπουζιού και τις νυσταγμένες γυναίκες.

Αυτός ο συγκεκριμένος εξάδελφος από το νησί, ο τότε αποφασισμένος για τραπεζική σαρακοστή με αποχή από κάθε δανειοληπτική απόπειρα από τον φόβο που έσπειρε ο πατέρας, μπορεί να δείξει σαν φορέας, όπως λέγεται, της ιστορίας ή σαν υπερχρεωμένος πλέον νοικοκύρης, τη φαρμακωμένη παγίδα που αποτελεί σήμερα η ελληνική γειτονιά του, που είναι το πολύ δύο, τρία στρέμματα γης, με το πολύ έξι, επτά μικρούς ελληνικούς κήπους, στους οποίους ζουν και αναπνέουν ένας μελλοθάνατος πλειστηριασμός, δύο-τρεις χαρούμενοι που χορεύουν ροκ εν ρολ γιατί μόλις μπάταραν την τραπεζική τους απελπισία σε

μία τρίτη τράπεζα, μετρώντας μία, δύο, τρεις, δύο Τειρεσίες – Ω! Μπάμπη, δηλητήριο η ζωή.

Γιατί αν σήμερα κάθεσαι μουδιασμένος χωρίς πίστη και χωρίς πίστωση, πίσω από μία στοίβα αναποδογυρισμένες άσπρες πλαστικές καρέκλες, μέσα στον μικρό ευτυχώς ελληνικό και όχι γιαπωνέζικο κήπο του, απέναντι από το τέως μπακάλικο και νυν μίνι μάρκετ του θείου και δίπλα από το άλλο μπακάλικο, το νυν και αεί μίνι μάρκετ της παγκόσμιας συσσώρευσης, το «δικό» του τραπεζικό κατάστημα, ο κύριος και μοναδικός πλησίον του που πάταξε δύο δεκαετίες αντιστάσεων και πούλησε τελικά το χρήμα του, είναι γιατί ο πωλών επί πιστώσει αυτός πλησίον σε κάνει να ντρέπεσαι τοις μετρητοίς.

Είναι αλήθεια ότι η τραπεζική ντροπή, αν είσαι πλέον χρεωμένος ισόβια ή έστω χρεωμένος διαρκείας, όπως είναι το ατομικό πεπρωμένο μας, είναι μεγάλη καταισχύνη, ο πλέον επαίσχυντος καημός. Ο τραπεζικός καημός δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι ένας καθώς πρέπει καημός, που να έχει ως πούμε έναν ιστορικό διευθυντή, έστω έναν Φυντανίδη, ή θέση στα έθνικ σαλόνια της τηλεόρασης όπου κάθετα το corpus των οιονεί μερακλωμένων Ελλήνων, που είναι πλέον αυτούσιος ο λαός. Δεν μπορεί κατά συνέπεια να είναι χλιοτραγουδισμένος σαν τους διάφορους γνωστούς καημούς, όπως λόγου χάρη ο καημός της ρωμιοσύνης, και φυσικά δεν μπορεί να συμμετάσχει σε τέτοιους πραγματικά χλιοτραγουδισμένους καημούς που παίζουν στην τηλεοπτική παραηθογραφία της Σεμίνας Διγενή ή των άλλων καθομιλουμένων σταρ και του επιούσιου λαού τους κάθε Σάββατο βράδυ. Ούτε φυσικά μπορεί να παραστεί δίπλα στις ζωτικές ξανθιές τους, που τα ζωτικά Ωπα! τους πάνω στις σκακιέρες των λαϊκών δαπέδων των στούντιο μας δίνουν τη σιγουριά ότι θα διαιωνιστεί το είδος. Μόνο διάσημα ναυάγια ή διάσημες χρεοκοπίες όπως η πτώση Ταπί, με τον ίδιο τρόπο όπως ένας διάσημος καρκίνος ή ένας εν τέλει διάσημος θάνατος, μπορούν να δείχνουν ότι υπάρχει πάντα αυτό το απίστευτο σύνθημα της Παλατινής

Ανθολογίας: με την « ίδια ορμή στον ίδιο όρμο».

Τα είδε όλα αυτά, πολύ καθαρά, στον φίλο που είχε τα πολλά λεφτά και την πλάτη του φορτωμένη από τα πολλά απαλά τραπεζικά και άλλα χάδια και ο οποίος τα έχασε όλα λόγω ενθουσιώδους υπερδανεισμού. Τα είδε στην παραπάνω αναφερόμενη πολυχαϊδεμένη πλάτη που πάνω της τα τελευταία 10 ή 15 χρόνια εναλλάσσεται μαζί με άλλα σπουδαία, όπως θα λέγαμε, ρούχα που ήταν στη μόδα πριν από αυτά τα 10 ή 15 χρόνια, όσο δηλαδή και η διάρκεια του δανείου, το ίδιο μπεζ μοχέρ παλτό, εκείνο το ωραίο μπεζ μοχέρ παλτό που του είχε κόψει την ανάσα όταν το είχε πρωτοδεί πάνω στην πολυχαϊδεμένη πλάτη, το υπέροχο μπεζ μοχέρ παλτό που επαναλαμβάνεται σταθερά κατά τους τελευταίους αυτούς 10 ή 15 αμετάβλητους χειμώνες της χρεοκοπίας, το βασανισμένο μπεζ μοχέρ παλτό που του δίνει πλέον την όψη του κακού παιδονόμου φτωχής βικτωριανής γειτονιάς.

Δεν υπάρχει, πρέπει να τονιστεί εδώ, τίποτα χειρότερο από τη λειτανεία, την επαναλαμβανόμενη λειτανεία από όλα τα υψιπετή κουρέλια, τα ακριβά ρούχα των τέως κατά κάποιον τρόπο ευπόρων, που επαναλαμβάνονται κατά κανόνα χωρίς καθαριστήριο στις τέως σημαντικές πλάτες, τις θωπευμένες από τα τέως απαλά τραπεζικά και άλλης φύσεως χάδια, τα τέως υψηλά ρούχα που έχασαν τον πολυτελή προορορισμό τους και για έναν περίεργο αλλά σίγουρο τρόπο είναι πάντα πιο αξιοθρήνητα από τα φτωχικά ρούχα, αυτά που είναι πάντα φτωχικά και δεν μπορεί να είναι τέως φτωχικά όπως μπορούμε να πούμε για τα άλλα.

Αν το Banking τρώει πλέον νυχθημερόν τα σπλάχνα μας και ξεσήκωσε άρον άρον ως και τον τυφλό Τειρεσία για να μαυρίζει εμάς τους χρεωμένους απογόνους του, οφείλεται κυρίως στην επιθυμία και στην ξετσίπωτη αμφίδρομη δράση της, σ' αυτό δηλαδή το «ψυχή τε και σώματι» της κατανάλωσης και της αυτοεκπλήρωσης μέσα στο τονάζ της γλυκιάς συσσώρευσης, εκεί που τίποτα δε σε σώζει και κανείς δεν σε κοιτά. Στα ξένα χέρια τα απατηλά...

ΕΛΛΗ ΣΚΟΠΕΤΕΑ: Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα

Το κορυφαίο σύγγραμμα της Έλλης Σκοπετέα που εξετάζει το ιστορικό υπόβαθρο του εθνικισμού όπως διαμορφώθηκε στην Ελλάδα και τη Σερβία τον 19ο και τον 20ό αιώνα.

Ένα προφητικό βιβλίο που παραμένει σύγχρονο και αναλύει τις αιτίες των σημερινών εξελίξεων στην βαλκανική χερσόνησο.

Εκδόσεις Πολύτυπο

Κεντρική διάθεση:
Δημοχάρους 60, Αθήνα
τηλ.: 210-72.32.819

Επισημαίνουμε

«Μας ξεκούφανε η γιαγιά!»

Στου κουφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα.
Εικαστική παροιμία

Είδατε στην κρατική τηλεόραση τη διαφήμιση της Εθνικής Πινακοθήκης για την έκθεση του Γ. Ιακωβίδη; Χάρμα ιδέσθαι! Ένας πιτσιρικάς, λέει, χτυπάει ένα τύμπανο και ξεκουφαίνει, λέει, τη γιαγιά του. Brilliant! Στην πραγματικότητα μας (ξανα)ξεκούφανε η γιαγιά Πινακοθήκη και τα τερτίπια της. Λαϊκίστικα, παλαιομοδίτικα και προβλέψιμα. Χωρίς αισθητική, χωρίς άποψη, χωρίς βαθύτερη γνώση του αντικειμένου. Και το κυριότερο: χωρίς να ενοχλεί κανέναν από όσους θα 'πρεπε. Αληθινά θα θέλαμε σήμερα ν' ασχοληθούμε με τα μικρούτσικα θαύματα της Πάτρας, αλλά η παλιά μας αγάπη, η Πινακοθήκη, δεν μας το επιτρέπει. Όπως και το πανθομολογούμενο, από εχθρούς και φίλους, χάλι του ιδρύματος. Χωρίς επιστημονική καθοδήγηση, με τους επιμελητές στη γωνία και με τον περιώνυμο καθηγητή-σύμβουλο Μακρυδημήτρη να γαυριάει εις πείσμα όλων των ενδιαφερομένων και πρωτίστως του Συλλόγου του Ιδρύματος για τη μετατροπή της σε Ν.Π.Ι.Δ., η Εθνική Πινακοθήκη δυστυχεί άπασα. Πλην της διευθυντριάς της βεβαίως, που συμπληρώνει οσονούπω το 14ο έτος της θητείας της –πρωτοανέλαβε το 1992–, αγγίζει το 71ο της ηλικίας της και διατρίβει αυτό τον καιρό εις Παρισίους. Όχι θα κάτσει να σκάσει! Κι ας εκκρεμεί εις βάρος της η καταδικαστική απόφαση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης αλλά και η δημοσιοϋπαλληλική υποχρέωση του ΥΠΠΟ να την ελέγξει πειθαρχικά. Η κ. Λαμπράκη δανείζει, αυτοδικαίως, τη φωνή της στη διαφήμιση της ξεκουφαθείσης γιαγιάς, αλλά όπως δηλώνουν επίσημα έγγραφα υποβληθέντα στο ΥΠΠΟ δεν δίνει μία για την κτηριολογική κατάσταση της ΕΠΜΑΣ, η οποία είναι εξαιρετικά επισφαλής εφόσον ακολουθεί τον παλαιότερο αντισεισμικό κανονισμό. Δηλαδή και βάσει όσων καταγγέλλει το Δ.Σ. των υπαλλήλων της ΕΠΜΑΣ, η Εθνική Πινακοθήκη, παρότι είναι χώρος εκθέσεων, παρουσιάζεται εξαιρετικά έκθετη σε κάποιον μελλοντικό ισχυρό σεισμό (sic). Το μέλος του Δ.Σ. της ΕΠΜΑΣ Βασίλης Κορκολόπουλος αλλά και ο πρόεδρος Παναγιώτης Τέτσης, ακαδημαϊκός, με έγγραφά τους έχουν ζητήσει από το ΥΠΠΟ να παρέμβει σχετικά, αλλά χωρίς απάντηση. Βλέπετε, η κ. Λαμπράκη-Πλάκα (εκ του *τεκτονική πλάκα*) δεν φοβάται τους σεισμούς και αρνείται να εκκενώσει το κτήριο, ώστε να μπορούν να παρέμβουν με ενέσεις τσιμέντου και υποστήριξης των θεμελίων οι διάφοροι μηχανικοί. Διότι, βλέπετε, αν αδειάσει το κτήριο, πώς θα γίνονται τα διάφορα parties και οι δεξιώσεις ενώπιον των πινάκων του Γύζη, του Παρθένη και του Ιακωβίδη; Έχει και η γιάπικη λογική τη λογική της. Διερωτώμεθα όμως: αν η κ. Λαμπράκη-Πλάκα, αντισεισμογενής ούσα, δεν ενδιαφέρεται για τους επισκέπτες της Πινακοθήκης σε περίπτωση ενδεχόμενου –μακριά από εμάς– σεισμού, το ΥΠΠΟ, που είναι πιο ευπαθές και υπεύθυνο, τι λέει άραγε;

ΥΓ.: Σειρά παραιτήσεων, μαθαίνουμε, από το Εθνικό Θέατρο. Καλή χρονιά, κ. Κούρκουλέ μου, ισόβιε διευθυντά! Τα δέοντα στην κυρία. Παραιτήθηκε λοιπόν οριστικά και αμετάκλητα η Χαρά Μπακονικόλα από το Δ.Σ. του Ιδρύματος. Κάνας άλλος;

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

- Να παρακολουθήσετε οπωσδήποτε την παράσταση *the man who* στο **Θέατρο Πορεία** (Τρικόρφων 3-5 & 3ης Σεπτεμβρίου). Η σκηνοθετική σύλληψη, όλοι οι ηθοποιοί, οι φωτισμοί – όλα λειτουργούν σε μια τελειότητα. Είναι πραγματικά σύγχρονο θέατρο.

- Προμηθευτείτε το τελευταίο τεύχος του περιοδικού **Εντευκτήριο** της Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για ένα πολύ καλό τεύχος-αφιέρωμα στον **Μανόλη Αναγνωστάκη**.

- Η Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας οργανώνει ομιλία του **Ελεύθεριου Αλεξάκη** με θέμα: *Ανθρωπολογικές διαδρομές στο φαντασιακό και το συμβολικό: ρήξεις και συγκλίσεις* – τη Δευτέρα 16 Ιανουαρίου στις 7.30 το βράδυ, στο Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων, οδός Διογένους 1-3 στην Πλάκα (Αέρηδες).

- Στις 20, 21 και 22 Ιανουαρίου οι **Χειμερινοί Κολυμβητές** εμφανίζονται στην Αθήνα, στο «Ζυγό» της Πλάκας. Στις τρεις αυτές βραδιές θα παρουσιάσουν τραγούδια από τον νέο τους δίσκο με τίτλο «Η Μαστοράντζα του Ερντεμπίλ», αλλά και παλιότερές τους επιτυχίες που θα προτείνει το κοινό.

- Στο Bistrot Paris-Athènes του Γαλλικού Ινστιτούτου (Σίνα 31) γίνεται η έκθεση ζωγραφικής του **Βαγγέλη Τζερμιά**, με τίτλο «Ματαρόα, η Κιβωτός της Τέχνης». Εμπνέεται από το ταξίδι του Ματαρόα, του πλοίου που κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου, το 1945, μετέφερε από τον Πειραιά στη Γαλλία ως υποτρόφους της γαλλικής κυβέρνησης, διασώζωντάς τους έτσι, νέους ανθρώπους, αριστερούς στην πλειονότητά τους, που σημάδεψαν κατόπιν την πνευματική και καλλιτεχνική ζωή της χώρας μας. (βλ. σχετικά: Αντί, τχ. 847, 38-43).

- Την Τρίτη 24 Ιανουαρίου, στις 9 μ.μ., στο Μουσείο Μπενάκη (κτήριο οδού Πειραιώς 138), εγκαινιάζεται ομαδική έκθεση σπουδαστών και αποφοίτων του Ζ' εργαστηρίου ζωγραφικής της ΑΣΚΤ, με θέμα «**Fata Morgana: Εικαστικές προσεγγίσεις στην ποίηση του Καββαδία**». Θα προηγηθεί (στις 7 μ.μ.) συζήτηση με θέμα το «Διάλογο ανάμεσα στην Ποίηση και τη Ζωγραφική» με ομιλητές τους Γ. Κοντό, Π. Πούλο, Δ. Φράγκο και Γ. Ψυχοπαίδη και συντονιστή τον Δ. Νόλλα.

- Δείτε επίσης την έκθεση ζωγραφικής του **Πέτρου Ζουμπουλάκη** στο «art-act» (Σφαέλου 3 και Ν. Σουλιώτη 33, Γκύζη, πίσω από τον Άρειο Πάγο)· διαρκεί μέχρι τις 22 Ιανουαρίου.

Μάνος Στεφανίδης

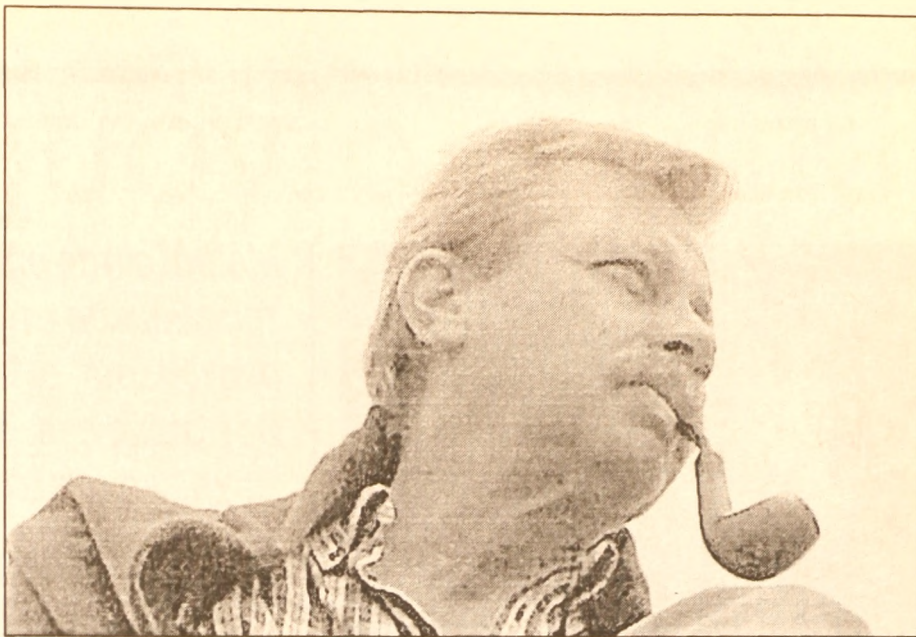
Ανδρέας Μπίστης

Την Πρωτοχρονιά πέθανε στο Παρίσι από οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου ο Ανδρέας Μπίστης. Ο Ανδρέας Μπίστης είχε ενταχθεί αρχικά στους Λαμπράκηδες και στα χρόνια της δικτατορίας ήταν από τα ιδρυτικά στελέχη του ΕΚΚΕ.

Είχε σπουδάσει αρχιτεκτονική στην Ιταλία και αφού άσκησε για λίγο διάστημα το επάγγελμα, στη συνέχεια δούλεψε σαν δημοσιογράφος. Ήταν ανταποκριτής της RAI. Τα χρόνια 1988 έως 1991 ήταν τακτικός συνεργάτης του Αντί και έγραφε κυρίως για διεθνή θέματα και το Κυπριακό.

Ο Ανδρέας ήταν ένας συνεπής αγωνιστής της Αριστεράς, εργατικός, ευγενής και επίμονος στις ιδέες και τη δουλειά του.

Με πάθος υπερασπίστηκε τα δίκαια του κυπριακού λαού και των κατατρεγμένων λαών του Τρίτου Κόσμου.

Ο Ανδρέας έφυγε νέος, σε εποχή που η δραστηριότητά του ήταν συνεχής. Θα μείνει στο μεγάλο χρονικό της ελληνικής Αριστεράς και στη μνήμη όσων είχαν την τύχη να τον συναντήσουν.

Θεοφανώ

Ονομα περιοδικού; Μάλιστα, Θεοφανώ. Το γιατί θα το καταλάβετε όταν το πάρετε. Είναι ένα νέο περιοδικό, handmade θα έλεγα εγώ, το είδος δηλαδή που μου αρέσει. Όλο μαζί γράφεται, σχεδιάζεται, οργανώνεται από μια πολύ μικρή ομάδα. Πλούσια η θεματολογία: Συνεντεύξεις με την Τζούλια Τσακίρη, την Άννα Κοκκίνου, τον Παντελή Βούλγαρη, πολλή γιορταστική ύλη. Νομίζω πως το χαρακτηριστικό του νέου περιοδικού είναι η θηλυκότητα.

Και τώρα η διεύθυνση για να επικοινωνήσετε: Θεοφανώ, Β. Τσιτσάνη 30, Γλυφάδα, 16675 Αθήνα. Υπάρχει όμως και
e-mail: Theofano.mag@otenet.gr
Τα υπόλοιπα δικά σας.

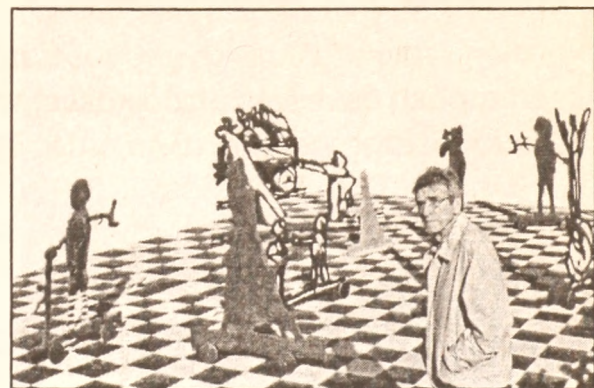
Ο Ιάσων Μολφέςης στην Ελληνοαμερικανική Ένωση

«Η παρέλαση της γκιλοτίνας και άλλες ιστορίες (1989-2005)» τιτλοφορείται η έκθεση του **Ιάσονα Μολφέση**, ενός από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του ελληνικού μοντερνισμού, που γίνεται στην Ελληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλίας 22) και είναι αφιερωμένη στη μνήμη της κόρης του Λευκής.

Η σειρά των έργων που παρουσιάζεται στην Ελληνοαμερικανική Ένωση και που ο Μολφέσης δουλεύει από το 1989 αποτελεί τον προβληματισμό του καλλιτέχνη πάνω στον θάνατο, την επανάσταση, την ουτοπία και την διάψευσή της. Η “γκιλοτίνα” ενώ ιστορικά αποτελεί το όργανο της επανάστασης, στη συγκεκριμένη έκθεση φαίνε-

ται ότι αντιμετωπίζεται ως το όργανο καταστολής της επανάστασης, αλλά και ως όργανο καταστολής της διαφω- νίας και της διαφορετικότητας.

Την έκθεση, που θα παραμείνει ανοικτή έως 25 Ιανουαρίου, συνοδεύει ένα βίντεο - πορτρέτο του καλλιτέχνη, από τον Θοδωρή Χρυσικό.

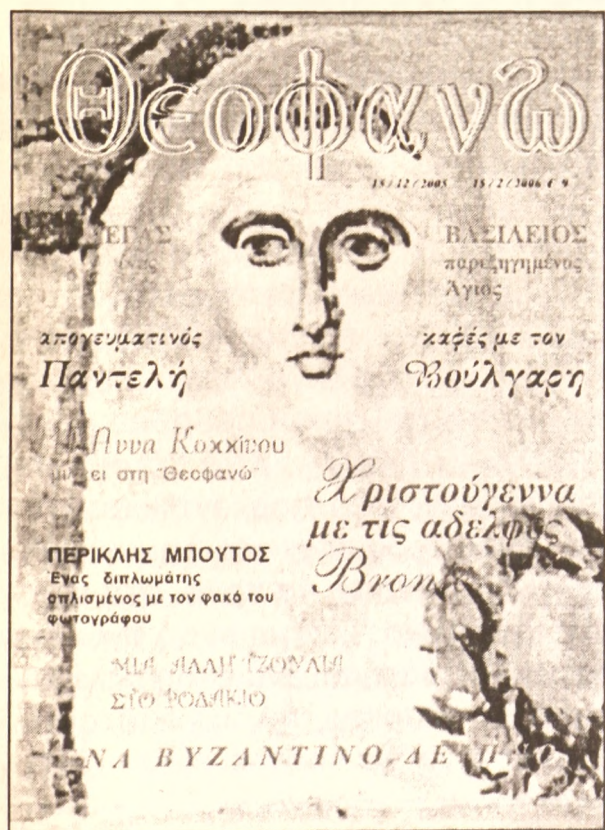

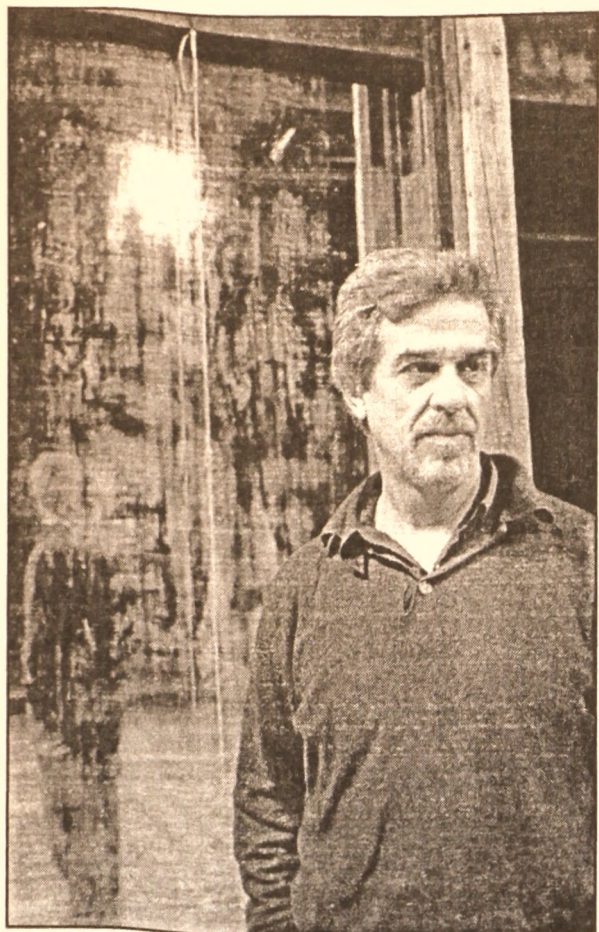
«Δύο ταξίδια στον Le Corbusier»

Η έκθεση «Δύο ταξίδια στον Le Corbusier», που γίνεται στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (Μεγάλο Αρσενάλι, Παλιό Λιμάνι Χανίων) έως την Κυριακή 15 Ιανουαρίου, παρουσιάζει επιλεγμένο υλικό από δύο ταξίδια στη Γαλλία και την Ελβετία (1998, 1999) 30 περίπου μεταπτυχιακών σπουδαστών της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, που επισκέφθηκαν και μελέτησαν περισσότερα από 30 κτήρια του Le Corbusier. Το υλικό που έφεραν μαζί τους αναδεικνύει ακόμα και άγνωστες πτυχές του πλούσιου έργου του Le Corbusier. Συγκεκριμένα, σε επιμέλεια του διδάσκοντα Πα

ναγιώτη Τουρνικιώτη, παρουσιάζονται περί τις 120 φωτογραφίες, μαζί με σκίτσα, ήχους και αντικείμενα, και προβάλλονται video. Σε ένα μικρό βιβλίο, που συνοδεύει την έκθεση δημοσιεύονται επιλεγμένες ερευνητικές αναζητήσεις από την παράλληλη προσπάθεια εμβάθυνσης στο έργο του Le Corbusier.

Στο πλαίσιο της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν δωρεάν ξεναγήσεις την Κυριακή 15 Ιανουαρίου 2006, στις 18:30, για ενήλικες, και την Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2006, 10-11 και 11-12, δύο ξεναγήσεις για παιδιά Γυμνασίου και Λυκείου.

Μοιράζοντας δημιουργικά τη ζωή του ανάμεσα στην ηθοποιία και τη σκηνοθεσία, ο Λευτέρης Βογιατζής έχει αφήσει όλα αυτά τα χρόνια ανεξίτηλα τα σημάδια της προσφοράς του στο ελληνικό θέατρο.

Οι παραστάσεις του είναι φτιαγμένες με αλήθεια και ποίηση, αποτέλεσμα της επίμονης συνεργασίας του με τους ηθοποιούς αλλά και του τρόπου με τον οποίο προσεγγίζει το κάθε έργο. Ο ίδιος ομολογεί ότι η τέχνη έχει ένα τυραννικό χαρακτήρα και ότι ακολούθησε το θέατρο που κάνει, ενώ δεν το ήθελε. Ζει τόσο

Τη συνέντευξη πήρε ο Σωτήρης Λέτσιος

- Το Μπέλλα Βενέτσια επαινέθηκε από την κριτική και κέρδισε μεγάλο μέρος του κοινού. Τι είναι αυτό που καθιστά το έργο επίκαιρο; Γιατί μπορεί να έχει απήχηση ένα έργο η υπόθεση του οποίου αναφέρεται στις αρχές του 20ού αιώνα;

— Δεν με απασχολεί ποτέ η έννοια του επίκαιρου. Κάτι που είναι πραγματικά ενδιαφέρον, όσο παλιό και αν είναι, μπορεί να απασχολεί ένα σημερινό άνθρωπο. Δεν ξέρω κατά πόσο μπορώ να πιέσω τον εαυτό μου για να βρω τους λόγους που κάνουν ένα έργο επίκαιρο. Όσον αφορά τη σχέση μου με το κείμενο, η παρέμβασή μου πάνω σ' αυτό δεν αφορά την επι-

Λευτέρης Βογιατζής: Τα αξιόλογα

Σκηνή από την παράσταση του έργου *Bella Venezia* που παίζεται για δεύτερη χρονιά στο Θέατρο της οδού Κυκλάδων.

έντονα το κάθε έργο έτσι ώστε να δηλώνει ότι υποφέρει φρικτά, επειδή διαπιστώνει ότι δεν του φτάνει ο χρόνος για να προετοιμάσει ένα ρόλο. Έχει χαρακτηριστεί δύσκολος άνθρωπος και ιδιαίτερα αυστηρός και απαιτητικός στη δουλειά του. Κερδίζει όμως τους συνομιλητές με το πνευματώδες χιούμορ και την απλότητά του, δίχως να χαριεντίζεται με την ιδέα του πολυσυζητημένου σταρ. Τη φετινή σεζόν παρουσιάζει για δεύτερη χρονιά το έργο του Γιώργου Διαλεγμένου Μπέλλα Βενέτσια, καθώς είναι η τρίτη φορά που ενώνουν οι δυο τους τις δυνάμεις τους για το ανέβασμα μιας παράστασης.

Ένα έργο για το οποίο απαιτήθηκαν πρόβες δύο χρόνων.

φάνεια. Το στοίχημα είναι, χωρίς να αλλάξεις τίποτα να κάνεις πάντα κάτι καλό. Εγχείρημα που ενέχει μια αρκούντως ερεθιστική δυσκολία. Ο λόγος του Διαλεγμένου είναι τώρα διπλάσια κατακερματισμένος από ό,τι στην *Κουκουβάγια* και το *Σε φιλώ στη μούρη*. Εγώ πενταπλασίασα το κομμάτισμά του – γεγονός που δυσκολεύει τους ηθοποιούς. Χρειάζεται καιρός να το συνηθίσεις, να το κάνεις απόλυτα δικό σου. Λόγος πυκνός, γλώσσα στρυφνή που απαιτεί να μάθεις τη διαδρομή της έως ότου να καταλήξει έτσι.

- Το συγκεκριμένο έργο έχει τον χαρακτήρα μιας πολιτικής πράξης;
- Όλα τα αξιόλογα έργα τέχνης έχουν ένα πολιτικό υπόβαθρο, είτε το θέλουμε είτε όχι. Κάτι θέλουν να υπαινιχθούν, κάτι που αντίκειται σε ό,τι είναι δεδομένο και δημιουργεί τις προϋποθέσεις να έρθει στο φως κάτι κρυμμένο. Γίνεται ένας αγώνας για να επικρατήσει ένα στοιχείο έναντι ενός κάποιου άλλου. Από αυτή την άποψη κάθε πράγμα είναι πολιτι-

κό και όχι με την περιορισμένη έννοια της πολιτικής. Δεν ξέρω εάν η ίδια η πολιτική συνεχίζει να είναι πλέον ένα πολιτικό υποκείμενο έτσι όπως το ξέραμε.

- *Το ελληνικό θέατρο έχει ειπωθεί ότι βρίσκεται σε φάση οπισθοχώρησης. Ότι αδυνατούμε πλέον να παράγουμε νέους και πρωτοπόρους θεατρικούς συγγραφείς.*

— Υπάρχουν μια σειρά από συγγραφείς όπως η Χαβιαρά, η Αναγνωστάκη, ο Κεχαϊδής, των οποίων το έργο είναι σημαντικό και συνεχίζει να έχει απήχηση. Αλλά και από τους νεότερους έχω εντοπίσει αξιόλογα έργα τα οποία θα ήθελα να ανεβάσω στο μέλλον. Γίνεται το λάθος από πολλούς να μιλάμε για τη σημερινή πραγματικότητα σαν μην υπάρχει αυτό το παρόν

αδιανόητο σε περασμένους αιώνες. Βαδίζουμε προς την απόκτηση μιας συνθήκης αυτονομίας, πράγμα που εμένα όμως δεν με ενδιαφέρει. Βρίσκω ωστόσο ψήγματα που προκαλούν την προσοχή μου. Πολλές φορές ο συγγραφέας δεν αντιλαμβάνεται τις αλλαγές που κάνω. Χρησιμοποιώ το έργο για πράγματα που ενδιαφέρουν εμένα και όχι τον συγγραφέα. Αυτό που ο συγγραφέας θεωρεί απόλυτα δικό του έχω ένα τρόπο να μην το αγγίζω καθόλου.

- *Τι σημαίνει ελευθερία στην τέχνη;*

— Ελευθερία δεν είναι κατασκευάζω μια μορφή και κινούμαι με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Βάζω τα δυο μου πόδια σε ένα παπούτσι, συλλαμβάνω πράγματα μέσα από αυτή την εμπειρία και τότε μπορώ να είμαι ελεύθερος. Δια-

- *Το θέατρο στην Ελλάδα*

αντιμετωπίζει κρίση; Πώς μπορεί να επιβιώσει;

— Πάντα ήταν λίγες οι καλές παραστάσεις, από την εποχή που ήμουν μικρός και έχω αναμνήσεις. Ούτε μπορούμε να κρίνουμε από τα όσα γράφουν οι κριτικοί. Δεν είναι αυτό αντικειμενικό. Οι κριτικοί θα έπρεπε να είναι συνεργάτες και του κοινού και των καλλιτεχνών. Μια παράσταση που δεν αρέσει σ' ένα κριτικό, ο ίδιος θα έπρεπε να προτρέπει τον θεατή να πάει να τη δει. Να αναρωτηθεί γιατί είναι και να καλλιεργηθεί μέσα από τα ερωτήματα που θα θέσει ο ίδιος προς τον εαυτό του. Έτσι θα αποκτήσει μια συγκεκριμένη εμπειρία. Στην εκπαίδευση δεν προτρέπουμε τον μαθητή να κατανοήσει από μόνος του, έτσι ώστε να διατηρεί αυξημένη την επιθυμία; Τα αστεράκια στη βαθμολογία ενός

έργα τέχνης έχουν πολιτικό υπόβαθρο

ή να βρισκόμαστε αλλού. Δηλαδή πώς θα έπρεπε να είναι ένα έργο; Ακόμη και εάν αναφέρεται στο παρελθόν, είναι ιδωμένο μέσα από μια σημερινή οπτική. Όπως είναι και το τωρινό έργο του Διαλεγμένου. Άλλοι εμπνέονται από το παρελθόν και άλλοι προτιμούν την αναζήτηση προς το μέλλον. Είναι και τα δύο νόμιμα, αρκεί να είναι καλό ένα έργο.

- *Ποιος είναι ο τρόπος συνεργασίας με τον Γιώργο Διαλεγμένο;*

— Θεωρώ ότι μου είναι χρήσιμοι οι συγγραφείς, όπως ένας άνθρωπος που μπορεί να βοηθήσει ένα σκηνοθέτη. Από κει και πέρα οι δύο δουλειές είναι τελείως διαφορετικές. Ο συγγραφέας εμπνέεται από τη ζωή και ο σκηνοθέτης από τον συγγραφέα. Για τον ζωγράφο το τοπίο είναι η φύση. Για τον σκηνοθέτη και τον ηθοποιό το τοπίο είναι το έργο. Αυτό όμως δεν το μετατρέπει σε λιγότερο αξιόλογο, δεν το υποβαθμίζει. Στην εποχή μας η θεατρική τέχνη έχει προχωρήσει τόσο πολύ ώστε βλέπουμε να ανεβαίνουν παραστάσεις χωρίς κείμενο. Αυτό θα ήταν

φορετικά, αυτή η κακώς εννοούμενη ελευθερία μπορεί να εκληφθεί ως προχειρότητα.

- *Οι σχέσεις σας με τους ηθοποιούς;*

— Δεν βλέπω καμιά διαφορά με τη νέα γενιά. Αισθάνομαι ότι οι δυσκολίες συνεχίζουν να είναι οι ίδιες. Ορισμένα πράγματα αλλάζουν μόνο στην επιφάνεια. Επιφάνεια είναι η χρήση της τεχνολογίας και η άνεση των νέων, όπως αυτή προκύπτει μέσα από τις συνθήκες που μεγάλωσαν και είναι διαφορετικές από άλλες εποχές. Τα παιδιά έχουν βγει από το καβούκι τους και έρχονται πιο εύκολα σε επικοινωνία με τους άλλους. Τις αλλαγές αυτές, που είναι αναπόφευκτες, δεν τις θεωρώ ουσιαστικές, αφού στο μέλλον θα συμβούν και άλλες ασύλληπτες αλλαγές. Οι αλλαγές είναι επιφανειακά πράγματα. Η πολυπλοκότητα της ύπαρξης θα παραμένει πάντα η ίδια κάτω από όλα αυτά. Στη δουλειά μου σε σχέση με τη ζωή έχω καταφέρει να έχω αποκτήσει ένα είδος θάρρους, παρόλο που δεν έχω βγει από το καβούκι μου.

έργου είναι ό,τι πιο αντιπαιδαγωγικό.

- *Έρχονται ακόμη δυσκολότερες ημέρες για τις θεατρικές σκηνές;*

— Χωρίς επιχορήγηση δεν μπορεί να γίνει τίποτα. Ακόμη και εάν αυτές κοπούν, κάποια στιγμή θα τις επαναφέρουν. Εάν εγώ και κάποιοι άλλοι προσφέραμε κάτι όλα αυτά τα χρόνια, οφείλεται μόνο σε αυτά τα χρήματα. Πώς πληρώνονται οι ακριβές παραγωγές, το ενός εκατομμυρίου ενοίκιο, οι βασικοί μισθοί όλων μας στους μήνες προβών σε ένα θέατρο όπου δεν παίζει συνεχώς επειδή προετοιμάζει έργα; Δεν είμαστε νυχτερινό κέντρο ούτε κάνουμε τηλεοπτικές παραγωγές. Βλέπω ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα στην Ελλάδα – και πάνω από όλα η διαφθορά. Η διαφθορά στην κοινωνία παίρνει αυτές τις διαστάσεις επειδή είναι πολύ εύκολο να γίνει γνωστή. Η τηλεόραση αναδεικνύει κάποια πράγματα, χωρίς όμως να επέρχεται ύστερα η κάθαρση. Όσο για μένα, το χειρότερό μου είναι να χρωστάω έστω και μία δραχμή. Όταν συμβεί, θα τα παρατήσω αμέσως.

DEATH VALLEY JUNCTION ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ»

Κοιλιάδες θεάτρου

Ο γεννημένος στο Μόναχο Άλμπερτ Όστερμάιερ θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους ποιητές της γενιάς του. *Αν και τα θεατρικά μου έργα μοιάζουν με ποίηση, λέει ο ίδιος, τα ποιήματά μου λειτουργούν σαν μικρά θεατρικά έργα. Περιέχουν πολλούς θεατρικούς ρόλους, όπου το ποιητικό «εγώ» προβάλλει τον εαυτό του σε διαφορετικούς χαρακτήρες, υιοθετώντας την ομιλία τους.* Ο Όστερμάιερ χειρίζεται στα έργα του θέματα όπως ο έρωτας και ο θάνατος, με νέους,

απροσδόκητους τρόπους, με ξαφνικές αλλαγές στην πλοκή και στη λύση. Το *Death Valley Junction*, που παρουσιάζεται στην εξαιρετική μετάφραση του Γιώργου Δεπάστα και σε σκηνοθεσία Χρίστου Λύγκα στο studio «Πρώτες Ύλες» για πρώτη φορά στην Ελλάδα, είναι ένα ψυχολογικό τεστ αντοχής στην πολυπλοκότητα των σχέσεων και τον φόβο του σύγχρονου ανθρώπου να αναμετρηθεί με τον κόσμο του και τη δέση που έχει μέσα σ' αυτόν.

Την ημέρα των γενεθλίων του, ο Ντέσμοντ και η Βάλερυ πηγαίνουν στην αμερικανική έρημο από αλάτι, στο Badwater, το τελευταίο άκρο της ερήμου που έχει ακόμα νερό, στο βαθύτερο σημείο του πλανήτη, 86 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. Στο «Πανόραμα του Δάντη». Ο Όστερμάιερ έχει «δανειστεί» τον δραματικό τόπο για το έργο του από τον ιταλό σκηνοθέτη Μικελάντζελο Αντονιόνι, που σ' αυτό ακριβώς το μέρος έκανε τα γυρίσματα της ταινίας του *Zabrinski Point*, το

1970. Δάνεια από τον Αντονιόνι έχει πάρει εν μέρει και για την πλοκή. Από τον Δάντη και την *Κόλαση* ο συγγραφέας έχει δανειστεί φράσεις, που βάζει κυρίως στο στόμα της Βάλερυ, αλλά και τη γενικότερη ατμόσφαιρα εφιάλτη, που ταυτόχρονα παραπέμπει σ' εκείνη την παραισθησιογόνα των ταινιών του Ντέιβιντ Λιντς.

Η έρημος μετατρέπεται σε επίγεια κόλαση από τη στιγμή που ο Ντέσμοντ ανακαλύπτει στο πορτ-μπαγκάζ του αυτοκινήτου του το πτώμα ενός άντρα ολόιδιου μ' αυτόν. Μια σειρά εφιαλτι-

κών γεγονότων υποδεικνύει τον θάνατό του. Η έρημος γεμίζει ζωντανούς-νεκρούς, διψασμένες για εκδίκηση υπάρξεις. Γίνεται τόπος κρίσης όπου οι ψυχές απογυμνώνονται, αποκαλύπτονται και αναγκάζονται να αντιμετωπίσουν τα λάθη και τις ενοχές τους. Χρησιμοποιώντας την κινηματογραφική τεχνική των σύντομων σκηνών, ο Όστερμάιερ βάζει τους ήρωές του να δρουν ανάμεσα στην πραγματικότητα και στο όνειρο, να αναζητούν την ταυτότητά τους και απαντήσεις εκεί όπου όλα παραμένουν αδιευκρίνιστα, ακόμα

και το ποιοι εμείς οι ίδιοι είμαστε, και κάθε προσπάθεια επικοινωνίας πέφτει στο κενό.

Ο Χρίστος Λύγκας είχε την εμπειρία του Άλμπερτ Όστερμάιερ, ως ηθοποιός στο *Ήρθε η ώρα. Τομή*. Τώρα, έχοντας στα χέρια του ένα έργο από τη φύση του «σκοτεινό», στο μεταίχμιο ονείρου και πραγματικότητας, επικέντρωσε τη σκηνοθετική του δράση στην ανάδειξη των προθέσεων και στην καθαρότητα της σκέψης, προσπαθώντας να αποφύγει το αφηρημένο που θα το βάρυνε περισσότερο. Θέλησε να αιτιολογήσει τις πράξεις και τις σκέψεις των ηρώων, εμβαθύνοντας στα κίνητρα και στα συναισθήματα.

Αποτέλεσμα μια καλοδουλεμένη, ρυθμική, με ποιητικές προεκτάσεις παράσταση, με ερμηνείες καθαρές, σαφείς και εύστοχες, και με τον ίδιο στον κεντρικό ρόλο του Ντέσμοντ, να μάχεται ανάμεσα στην αλήθεια και τη διαφορετική εκδοχή της αλήθειας. Στο ρόλο της ρομαντικής Βάλερυ, που καταλήγει σε έναν Άγγελο θανάτου, η Ελισάβετ Μουτάφη αποδεικνύει ότι η τηλεόραση δεν αναιρεί απαραίτητα την εσωτερική ποιότητα και τη διάθεση για ουσιαστική εργασία σε ρόλους άλλου τύπου. Ο Παύλος Σαχπεκίδης και η Εύα Κεχαγιά κινήθηκαν μονοδιάστατα στο πλαίσιο της εκδικητικής μανίας, με συνέπεια και συναισθηματική ένταση ωστόσο. Ο Μανώλης Ιωνάς σε έναν αινιγματικό ρόλο μεταξύ κομπέρ και μαφιόζου, με τεντωμένες τις ευαίσθητες χορδές της ύπαρξής του, προάγει τη λυρικότητα της παράστασης, η Φανή Γέμτου εντρυφά στην υστερική και εξαρτημένη πλευρά του ανθρώπου, ενώ ο Χρήστος Σαπουντζής αναδεικνύει την ουσιαστική απλότητα.

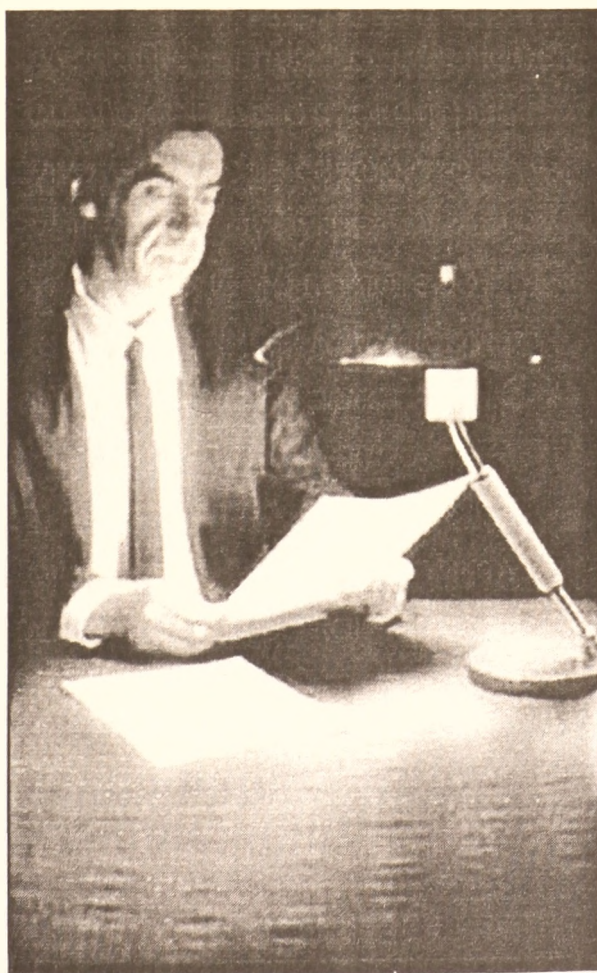
Τα σκηνικά της Μαρίας Κονομή αγωνίζονται να ανταποκριθούν στο κείμενο, που απαιτεί αφαιρετικότητα, ρεαλιστικά στοιχεία συνδυασμένα με σουρεαλιστικά, και ονειρική ατμόσφαιρα. Λιγότερο συμβατά με το πνεύμα αυτό τα κοστούμια του Γιάννη Μετζικώφ, που προσπάθησαν να αποτελέσουν κλειδιά για την ερμηνεία των χαρακτήρων. Οι φωτισμοί είναι του Λουκά Χατζή, τη μουσική υπογράφουν οι Γύρω-Γύρω και το βίντεο ο Γιώργος Κτενίδης.

ΕΙΡΗΝΗ ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ

MARTIN MAK NTONA:
Ο ΠΟΥΠΟΥΛΕΝΙΟΣ,
ΑΜΟΡΕ-ΕΞΩΣΤΗΣ

Το σύνδρομο του παραμυθιού

Όλες οι μέχρι τώρα παρουσιάσεις του Μακ Ντόνα στη σκηνή μας έγιναν δεκτές με ξεχωριστό ενδιαφέρον, αν όχι με ενθουσιασμό. Το παλιότερο *Βασίλισσα της Ομορφιάς* και τα μόλις περσινά *Εξ αίματος* και *Ο υπολοχαγός του Ίνισμορ* επιβεβαίωναν σε κάθε περίπτωση τον εισηγητή καινών θεατρικών δαιμόνιων. Ακόμα και αυτή η κάποια αίσθηση επιτήδευσης που αποπνέει το έργο του, δεν εμπόδισε το ελληνικό κοινό να βρει τους διαδρόμους προς τις βαθύτερες ποιότητες της ευαισθησίας του.

Ο νέος –νεότερος– ιρλανδός συγγραφέας συμπεριλήφθηκε στην τελευταία γενιά των αγγλοσαξόνων συγγραφέων, που χώρεσαν κάτω από τον προκλητικό τίτλο «στα μούτρα σας» και συμπαρατάχθηκαν σε ένα «κίνημα», πίσω από την τελευταία προφήτισσα και μάρτυρα του οργισμένου αγγλικού θεάτρου Σάρα Κέιν. Στον Πουπουλένιο σαν μόνος λόγος συνειρμού με την εν λόγω «γενιά» παραμένει ο απόλυτος κυνισμός του Μακ Ντόνα, ένας κυνισμός που δονεί το έργο, μαζί με την ισχυρή δόση από το ταραντινικό γκροτέσκ και τη βία που γενικά κουβαλούν τα έργα των νέων αγγλοσαξόνων συγγραφέων. Ο Πουπουλένιος ωστόσο είναι στην πραγματικότητα ένα έργο τόσο σκληρό όσο και τρυφερό – μια σκληρή αφήγηση για δολοφόνους-παραμυθάδες ή μια πικρή ελεγεία για σίριαλ κίλερ-λαθρεπιβάτες του παιδικού ονείρου.

Σαν πολιτικό δράμα, το έργο ξεκινάει με τη σύλληψη ενός συγγραφέα από την αστυνομία. Η κατηγορία που του προσάπτουν είναι οι ειδεχθείς δολοφονίες μικρών παιδιών, που γίνονται σύμφωνα με τα όσα ο ίδιος περιγράφει στα παραμύθια του. Η αστυνομία έχει συλλάβει επίσης, και κρατεί φυλακισμένο στο διπλανό δωμάτιο, τον αδελφό του συγγραφέα, άνθρωπο «μειωμένης αντίληψης». Γρήγορα ο Μακ Ντόνα θα ξεδιπλώσει το παρελθόν που δένει τα δύο αδέλφια και που κινεί τις μελλοντικές αποκαλύψεις. Από την άλλη, σαν αστυνομικό θρίλερ, ο ύποπτος στο έργο του Μακ Ντόνα θα αλλάζει συνεχώς πρόσωπο, όπως και τα πρόσωπα της δράσης θα αλλάζουν συνεχώς τα προσωπεία τους.

Τα δύο αδέλφια –σαν πόλοι έλξης και απώθησης– αποτελούν τον κοινό δραματουργικό πυρήνα για το έργο του Μακ Ντόνα. Στον Πουπουλένιο ο κόσμος της αφήγησης αποκτά σταδιακά μια παραμορφωτική επίδραση πάνω στην πραγματικότητα αυτού του ζεύγους. Τα δύο αδέλφια μοιάζουν να ανήκουν περισσότερο στον κόσμο της ποιητικής αλληγορίας παρά στις διαταγές της ωμής «αστυνομικής» αλήθειας που τα φυλακίζει. Ο Πουπουλένιος προβάλλει σαν παραμύθι φτιαγμένο από τα μπαλώματα άλλων παραμυθιών.

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι το έργο στηρίζεται σε ένα και μόνο δραμα-

τουργικό τέχνασμα – στην ανατροπή. Στην περίπτωση του Πουπουλένιου όμως η ανατροπή αφορά σχεδόν τα πάντα: ξεκινά από το είδος και καταλήγει στη φόρμα, έχοντας στο ενδιάμεσο καταλύσει κάθε θεατρικό κλισέ και κάθε λογοτεχνική σύμβαση, μαζί με κάθε προσδοκία του θεατή για επιβεβαίωση ή διάψευση των εκτιμήσεών του. Ωστόσο το ίδιο το έργο φαίνεται πως ζητά κάτι ουσιαστικότερο από την κάπως εξεζητημένη του υπόθεση: το τέλος βρίσκει τις ευθύνες για το έγκλημα να καταμερίζονται ισότιμα ανάμεσα σε δύο πόλους: στον εμπνευστή και στον εκτελεστή του εγκλήματος, στον ποιητή και στο δημιούργημά του, στη λέξη και στην πράξη που η λέξη υποκινεί.

Νομίζω ότι στη μικρή σκηνή του Αμόρε όχι μόνο ο Πουπουλένιος αλλά και ο ίδιος ο Μακ Ντόνα βρήκε την πλέον ιδανική του απόδοση. Ο ιρλανδός συγγραφέας φαίνεται πως ανθίζει κυρίως στις μικρές και νεανικές θεατρικές σκηνές. Τώρα, ο κλειστός, προσωπικός, χώρος του Εξώστη εξασφαλίζει τη βιωματική σχέση θεατή και θεάματος και εντείνει, στο πλήρως εστιασμένο σκηνικό της Μαγιάς Τρικεριώτη, τα καφκικά ερείσματα του έργου.

Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στη νεαρή σκηνοθέτιδα Βίκυ Γεωργιάδου, που πρώτη, κατά τη γνώμη μου, κατένοησε σε βάθος τους ψίθυρους, τις σιωπές και τις κραυγές του Μακ Ντόνα. Η επιτυχία της όμως μοιράζεται δίκαια στους σπουδαίους ηθοποιούς της παράστασης. Κατ' αρχάς στον Κώστα Βασαρδάνη, που κουβάλησε το μυστικό στοιχείο του ρόλου του σαν μέρος ενός καθαρά προσωπικού μαρτυρίου. Ο Αργύρης Ξάφης επιβεβαίωσε σε κόντρα –«οσκαρική»– υποκριτική την ικανότητά του να μετατρέπει την όψη ενός ρόλου σε ψυχικό βάθος. Το ίδιο σπουδαίοι είναι οι Κώστας Μπερικόπουλος και Κωστής Καλλιβερέτης στους ρόλους των δύο αστυνομικών. Ειδικά ο πρώτος δίνει μια θαυμαστά ολοκληρωμένη ειρωνική οπτική του αστυνομικού ντετέκτιβ. Στην ερμηνεία του το φιλμ νουάρ βυθίζεται στο κλίμα μιας αφόρητης μοναξιάς. Οι ανάσες του έργου στηρίζονται στην άριστη μετάφραση της Χριστίνας Μπάμπου-Παγκουρέλη.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Ένα παράφορο προσκύνημα στα ανθρώπινα συναισθήματα

Ο χορός είναι η τέχνη που κατά κανόνα εύκολα μπορεί να «δέσει» ένα σύνολο από χορευτές που κατάγονται από τη Σουηδία, την Αγγλία, την Ιαπωνία, την Πολωνία, τη Βραζιλία, αφού η γλώσσα σ' αυτή την τέχνη είναι η κίνηση.

Πώς «δένεται» όμως ένα σύνολο χορευτών που απαρτίζεται από αρτιμελείς και μη αρτιμελείς; Εδώ η κίνηση, ο τρόπος έκφρασης δηλαδή, θα μπορούσε να αποδειχθεί εχθρός ενός τέτοιου συνόλου.

Η Candoco, μια από τις κορυφαίες ομάδες της σύγχρονης χορευτικής σκηνής, «διεύρυνε όντως τα σύνορα του χορού, αποδεικνύοντας ότι η μαεστρία

δεν είναι προνόμιο των αρτιμελών», όπως έγραψε στην κριτική της η *Guardian*. Πρόκειται για μια πρωτοπόρο ομάδα της σύγχρονης χορευτικής σκηνής από τη Μεγάλη Βρετανία, στην

οποία συμμετέχουν και χορευτές με ιδιαιτερότητες.

Δύο πολύ βασικά στοιχεία της επιτυχίας της ομάδας Candoco, η οποία χόρεψε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το Σαββατοκύριακο 26 και 27 Νοεμβρίου προσκεκλημένη του «Κέντρου Τεχνών Χαλανδρίου», είναι οι πολύ καλές χορογραφίες και η σχέση των χορευτών ως μέρη ενός συνόλου.

Μόνο μια εξαιρετική χορογραφία μπορεί να συνθέσει φαινομενικά ασύνδετα και δύσκολα «κομμάτια». Και μόνον άνθρωποι που επικοινωνούν πολύ καλά μεταξύ τους μπορούν κατόπιν σαν ομάδα να επικοινωνήσουν και με το κοινό.

Το είπε εξάλλου και ένας από τους χορευτές, ο Πέντρο, μετά το τέλος της παράστασης κατά τη διάρκεια του διαλόγου που η ομάδα είχε με το κοινό: «Ο χορός είναι πράγματι κάτι το εφήμερο. Όμως απ' όλ' αυτά τα χρόνια λειτουργίας της ομάδας περνά κάτι από το φίλτρο του χρόνου: η επικοινωνία με το κοινό. Ότι κάποια στιγμή στο μέλλον θα ακούσετε κάτι για μας και θα θυμηθείτε αυτή τη βραδιά. Τα ποιήματα του Ομήρου ή οι πέτρες του Παρθενώνα, ξερές λέξεις ή ξερές πέτρες θα ήταν αν δεν είχαν "ψυχή" από τον δημιουργό τους. Αυτό που μένει από το χορό, είναι το συναίσθημα που ο χορευτής δημιουργεί με το κοινό».

Για την περιοδεία 2005/2006 η Candoco ένωσε για μια ακόμη φορά της δυνάμεις της με δυο εξαιρετικούς

χορογράφους, για να δημιουργήσει δύο έργα διαφορετικού ύφους, την Αγγλίδα Φιν Γουόκερ (*The journey*) και την Ελληνίδα Αθηνά Βάχλα (*In Praise of Folly*). Στο δεύτερο έργο, ένα αναγεννησιακού τύπου χοροθέατρο, τον ρόλο του «Θεού» «παίζει» ο ένας από τους μη αρτιμελείς χορευτές. Στο «ταξίδι» υπήρξαν στιγμές που η κίνηση των μη αρτιμελών ήταν προφανέστατα «εκτός ορίων», «ένα γρήγορο και παράφορο προσκύνημα στα ανθρώπινα συναισθήματα».

Από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, η ομάδα Candoco έχει συνεργαστεί με σημαντικούς διεθνείς χορογράφους, έχει δώσει παραστάσεις σε πάνω από 50 χώρες και έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία για το καλλιτεχνικό και εκπαιδευτικό της έργο. Στο εκπαιδευτικό έργο περιλαμβάνονται ετήσια προγράμματα διαβαθμισμένων σπουδών χορού και προγράμματα πρακτικής, όπως ανοιχτά εργαστήρια, δουλειά στα σχολεία, λειτουργία καλοκαιρινών διεθνών σχολείων.

Οι χορευτές της ομάδας Candoco που χόρεψαν στην Αθήνα είναι: Mark Brew, Bettina Carpi, Victoria Fox, Pedro Machado, Chisato Minaminura, Stine Nilsen και James O'Shea. Φωτισμοί: Ben Ormerod, Mickey Mannion. Κοστούμια: Jackie Galloway, Eleanor Park. Συνθέτης: Ben Park. Σκηνογραφία: Gail Sneddon. Επιμέλεια μουσικής: Wajid Yaseen.

ΟΛΓΑ Ι. ΦΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙ
ΚΑ
ΣΤΙ
ΚΑ

Επισκέπτης στα δωμάτια των γυναικών

Ο Βασίλης Σπεράντζας προβάλλει στα τελάρια του –χρόνια τώρα– τα μυστηριακά δωμάτια των γυναικών.

Από υλικά του πραγματικού συντίθεται ένας φανταστικός κόσμος, εν μέρει αναγνωρίσιμος, οικείος και ταυτοχρόνως παράξενος, άγνωστος. Χώρος άβατος που υποβάλλει αισθήματα σεβασμού, σαν να βλέπει κανείς να διαδραματίζεται μέσα στα λίγα τετραγωνικά ενός δωματίου μια αρχέγονη τελετή.

Οι γυναίκες που κατοικούν στα δωμάτια μοιάζουν να είναι τα εγγόνια των αρχαίων Κούρων. Είναι γυμνές, ξυπόλυτες ή ημίγυμνες με ελαφρά διαφανή ρούχα. Εικονίζονται σαν να μην έχουν φωνή, σαν να ζουν στον κόσμο της σιωπής. Επικοινωνούν μεταξύ τους με

βιβλιοθήκη

του

ναυτίλου

Χαρ. Τριχούπη 28, 106 79 Αθήνα
Τηλ.: 210 36 16 204
Fax: 210 36 16 369
nafbooks@otenet.gr

Τρίμηνη Επιθεώρηση

Εκπαιδευτικών

Θεμάτων

**Σύγχρονη
Εκπαίδευση**

Το έγκυρο επιστημονικό
περιοδικό

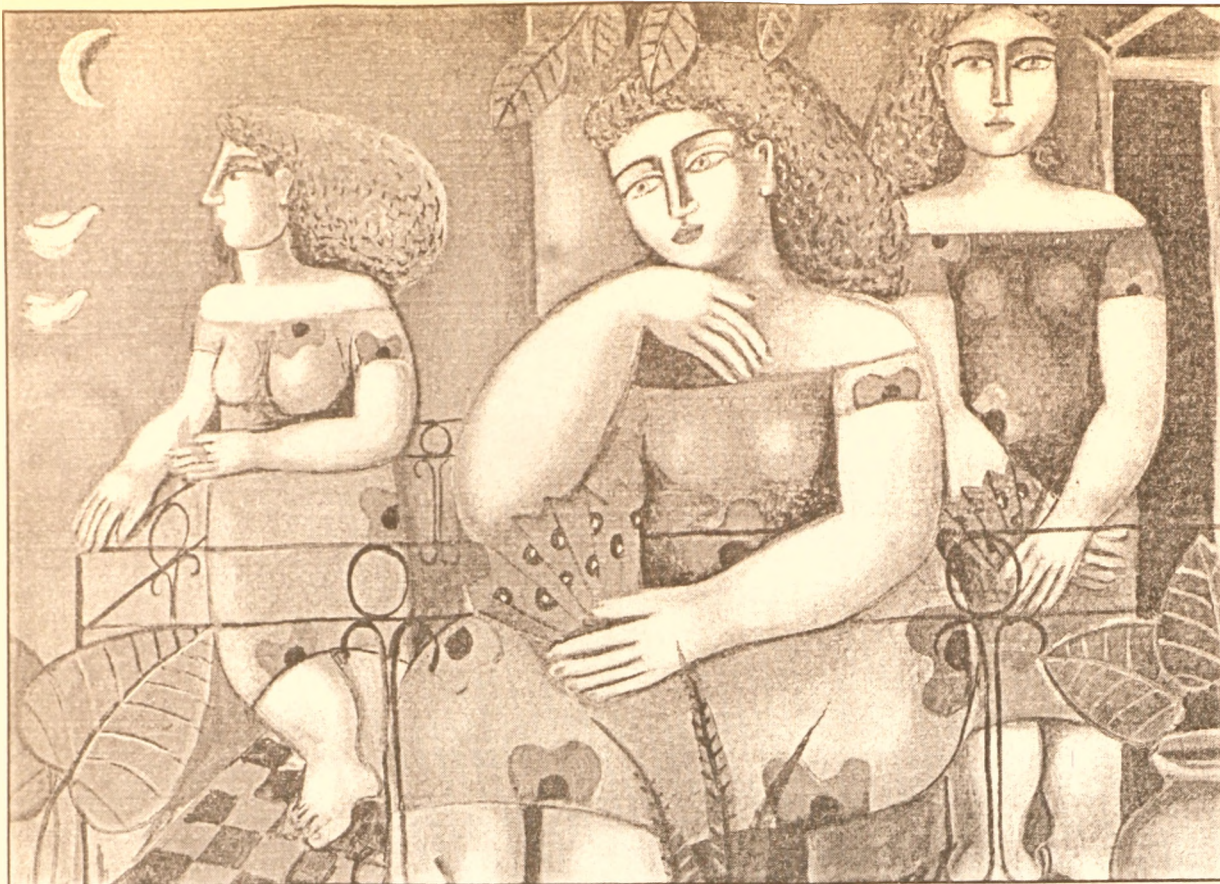
26 χρόνια "Σύγχρονη Εκπαίδευση":
μαχητική, συνεπής και
συνεχής παρουσία
στον εκπαιδευτικό χώρο
για ενημέρωση στις εξελίξεις των
Επιστημών της Αγωγής

Σύγχρονη Εκπαίδευση

Τ.Θ. 250 85 - 100 26 Αθήνα

e-mail: sygekr@hol.gr

Τηλ. 210-88.23.762

κινήσεις των χεριών, με στάσεις παγωμένες, με κλίση της βεντάλιας, σαν να εκπέμπουν ιδιόμορφα σήματα όπως στην παντομίμα.

Στιγμές-στιγμές τα δωμάτια γεμίζουν πουλιά και οι γυναίκες μοιάζουν να είναι οι μητέρες τους. Ο κόρφος τους φωλιά, απ' όπου φτερουγίζουν άσπρα κυρίως πουλιά, με σχήματα απλά, σαν παιδικά, ξύλινα παιχνίδια που ακροβατούν στην άκρη της τεντωμένης παλάμης ή στην κορφή κοφτερών κάκτων πού διακοσμούν τα δωμάτια.

Ιερές δούλες ή μυστικές ιέρειες, πόρνες και θεές μαζί, ζουν με αδράνεια και μακαριότητα ναρκισσευόμενες με το είδωλό τους στον καθρέφτη. Με τις πτυσσόμενες βεντάλιες, τα ψαλίδια, τις κουβαρίστρες και τα αντικείμενα της ομορφιάς να μετατρέπονται σε φετίχ που κρατάνε κάτι από την αρχέγονη πνευματικότητα. Ταυτοχρόνως τα σχήματα των αντικειμένων μοιάζουν με ιερογλυφικά άγνωστης γραφής.

Η τόλμη στο χρώμα δείχνει την αγάπη του Σπεράντζα για τη λαϊκή ελληνική ζωγραφική και χαρακτηριστική. Όποιος έχει δει νωπά τα χρώματα στα εξώφυλλα των παλαιών περιοδικών ή στις λαϊκές χρωμολιθογραφίες του Σωτήρη Χρηστίδη, με το σπαρταριστό κόκκινο, τα κίτρινα, τα μπλε ή ακόμη έχει στηθεί μπροστά στις ζωγραφικές παραστάσεις στα καφενεία και τα μπακάλικα, εύκολα καταλαβαίνει πως όλη αυτή η παράδοση έχει τη σημαντική συμβολή της στο χρωματικό πάθος, στην ένταση και την πυκνότητα που φωτίζουν τους πίνακές του. Σπάνια το χρώμα του είναι «σβησμένο», μαλακό, «φινετσάτο», υποφωτισμένο. Τα έντονα χρώματα παίρνουν τη θέση τους στη λάμψη του προσωπικού του κόσμου. Κι όταν οι γυναίκες βγαίνουν το απόγευμα στο

μπαλκόνι, ο θεατής έχει την εντύπωση πως ρεμβάζουν τον κόσμο μέσα από τα χρώματα της δύσης. Και το βράδυ, όταν γυμνές βγαίνουν στην ακρογιαλιά, ο καθένας που τις βλέπει είναι σίγουρος πως μιλάνε με τη σελήνη.

Η σκηνογραφία των δωματίων είναι φτιαγμένη από υλικά μνήμης της εφηβείας του Σπεράντζα. Πλακάκια ασπρόμαυρα, σαν πάτωμα-σκακιέρα, πετσετάκια με βελονάκι πάνω στα έπιπλα της δεκαετίας του '40, κουρτίνες και παράθυρα με κάγκελα, νταμπλαδωτές πόρτες, σιδερένια κρεβάτια μαύρα και μπρούτζινα, ταπετσαρία στους τοίχους με μικρά σχέδια, λάμπες πετρελαίου με υποβλητικό φως. Αυτό το χώρο τον βλέπουμε όταν η αξίνα της ποίησης γκρεμίζει τον έναν τοίχο και τον μετατρέπει σε σκηνή.

Σ' αυτή τη σκηνή της τελετής ανεβαίνει και ο ζωγράφος, ο μοναδικός άντρας των εικόνων του. Είναι γεμάτος έκσταση και δέος με τα χέρια σε στάση επίκλησης ή δοξαστικού χαιρετισμού. Σχεδόν ποτέ δεν μπαίνει ολόκληρος στο κάδρο. Μισομπαίνει διστακτικά, σαν κομπάρσος, ενώ οι γυναίκες φαίνεται να τον αγνοούν. Θεατές και ζωγράφος μοιάζουν να βρίσκονται σε κατάσταση θαύματος.

Όσο βαθιάει κανείς στους πίνακές του, πάντα μένει κάτι σκοτεινό. Είναι αυτό που περισσεύει, που αντιστέκεται στην πλήρη κατανόησή τους. Αυτό το κενό το γεμίζει η ποίηση της ζωγραφικής που κυριολεκτεί με το δικό της τρόπο, που φωτίζει, χωρίς όμως να διαλευκάνει απολύτως το μυστήριο, γιατί γνωρίζει πως αυτό είναι βασικός όρος του παιχνιδιού στην τέχνη, αλλά χαρακτηρίζει και την ύπαρξή μας, την ίδια τη ζωή.

ΛΑΚΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

**αρχι
ΤΕΚΤΟ
ΝΙΚΗ**

Με τον τρόπο του Γ.Σ.(ημαιοφορίδη)

Ποιος ήταν ο Γ. Σημαιοφορίδης και τι ρόλο έπαιξε στην «υπόθεση» της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής; Η σχετικά πρόσφατη έκδοση μιας επιλογής κειμένων του (Διελεύσεις, Metapolis, Μάης 2005), με την επιμέλεια των Γ. Αίσωπου, Ο. Σημαιοφορίδη και Γ. Τζιρτζιλάκη, δίνει την αφορμή για να τεθούν τέτοιας υφής ερωτήματα, που ακόμα αιωρούνται αναπάντητα. Είχα άλλωστε αναφερθεί πριν λίγους μήνες στο όνομά του, με αφορμή την έκδοση του περιοδικού Τεύχος, όπου υπονόησα και την πιθανή συγγενειά του με τον Αριστομένη Προβελέγγιο, αλλά η έκταση της προσφοράς του ξεπερνά μια τέτοιας μορφής επισήμανση. Για την εξήγηση του «φαινομένου» Σημαιοφορίδη –γιατί για κάτι τέτοιο πρόκειται– σίγουρα δεν αρκούν τα παραπάνω. Χρειάζεται να καταλάβουμε, στο βαθμό που μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο, τον μαγνητισμό της προσωπικότητάς του, τον ορμητικό και επιθετικό του λόγο που ζωντάνευε κάθε δημόσια παρουσία του, την παθιασμένη του υποστήριξη, με γραπτό λόγο, κάθε επίκαιρης υπόθεσης που αφορούσε στην αρχιτεκτονική.

Ο Σημαιοφορίδης ήταν ένας πυρακτωμένος κήρυκας της αρχιτεκτονικής που ακούραστα έπαιρνε μέρος σε δημόσιες διαμάχες, όχι μόνο παλεύοντας ενάντια σε κάθε επίθεση, διαβο-

λή, ή καταστροφή της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, αλλά προσφέροντας μαθήματα μαχητικότητας σε όσους συγκινούνταν από τα λόγια του. Και αυτοί δεν ήταν λίγοι. Ο Σημαιοφορίδης είχε ευρεία απήχηση καθώς κινούνταν εναλλακτικά ανάμεσα σε διάφορες μορφές πάλης: στρατευμένος «ρήτορας» και προπαγανδιστής σε συνευξείς τύπου, άρτια ενημερωμένος «δημοσιογράφος» σε εφημερίδες και έντυπα ευρείας κυκλοφορίας και «επιστημονικός συντάκτης» άρθρων σε ειδικά περιοδικά, εκδότης ερεθιστικών μικρών βιβλίων κάτω από τον τίτλο «Ανεπίκαιρες εκδόσεις», διοργανωτής εργαστηρίων (workshops), εκδηλώσεων και επιμελητής εκθέσεων στο εξωτερικό.

Σπάνια ο χειμαρρώδης λόγος του ήταν νηφάλιος, και ακόμα σπανιότερα έδειχνε πως επιζητούσε τον έπαινο ή την εύνοια των σοφιστών. Ήταν ζωντανό δημόσιο πρόσωπο, προκλητικό και κάποτε αντιφατικό, εγωκεντρικό και εριστικό, που αναμφισβήτητα κυριαρχούσε σε κάθε εκδήλωση με την ορμητικότητά του. Συχνά, μονοπωλώντας τη συζήτηση με την αποδειγμένη του ικανότητα να ανασυνθέτει τα όσα λέγονταν γύρω του και να τα διατυπώνει ως δικά του συμπεράσματα. Και δεν έκρυβε ποτέ ποια θέση διεκδικούσε, καθώς αμφισβητούσε τις καθιερωμένες ιεραρχίες.

Και άλλοι είχαν νωρίτερα παίξει στην δημόσια σκηνή συστηματικά ή κατά περιόδους: πριν αναφέρθηκα στον Προβελέγγιο, σίγουρα υπήρξαν και άλλοι. Κανείς τους δεν διέθετε το σαρωτικό πάθος του Σημαιοφορίδη. Δεν ξέρω πόσο σε αυτό συνέβαλε το ότι ο ίδιος δεν σχεδίασε τίποτα στη ζωή

του, άρα δεν είχε να προασπίσει κρυφά ή φανερά το έργο του ή τις στιλιστικές του προτιμήσεις.

Ο αιφνίδιος θάνατός του, ταξιδεύοντας προς μια ελβετική σχολή αρχιτεκτονικής όπου δίδασκε, υπενθύμισε οδυνηρά την πραγματικότητα: ο Σημαιοφορίδης έμεινε σε όλη του τη ζωή ένας πλάνητας της γνώσης που δεν μπορούσε να ενταχθεί σε κάποια ντόπια σχολή αρχιτεκτονικής (ήταν χωρίς διδακτορικό!), ένας περιπλανώμενος ευρωπαίος ακτιβιστής που έβλεπε την Ελλάδα απέξω προς τα μέσα. Ένας που βιαζόταν να ανοίξει δρόμους, να προλάβει, γιατί γνώριζε καλά τη μικρή πίστωση χρόνου που διέθετε. Γι' αυτό ασφυκτιούσε.

Είχε κάνει άπειρους εχθρούς, ιδίως στα ψηλά κλιμάκια της αρχιτεκτονικής κοινότητας στην Ελλάδα, εκεί που «φτιάχνονται» και «ξηλώνονται» αξίες. Τον θεωρούσαν σφετεριστή, θρασύ, έναν ενοχλητικό παρείσακτο που ήρθε από το πουθενά θέλοντας να αναστατώσει την τάξη των πραγμάτων, που χρησιμοποίησε ξένες γνωριμίες για να πιάσει επίζηλα πόστα, επιστημονικά σκάρτο που δεν διέθετε το απαραίτητο «λούστρο». Δεν είχαν ίσως εντελώς άδικο – μόνο που στην κριτική τους ξέχναγαν πόσοι άλλοι, από τους ευρύτερα αποδεκτούς, είχαν ακριβώς τα ίδια «προτερήματα», σε διάφορες βέβαια αναλογίες, αλλά φροντίζοντας να τα κρύβουν με διακριτικότητα.

Ένα δεν του αμφισβήτησαν ποτέ: ότι ήταν άριστος ρεπόρτερ – δηλαδή, κάποιος συνεχώς σκυμμένος πάνω στην επικαιρότητα να αφουγκράζεται τον αχό των γεγονότων. Όχι από γενναioφροσύνη, αλλά επειδή γενικά θεωρείται περιφρονημένο είδος.

Θυμάμαι τη συζήτηση που είχα μαζί του, μια χιονισμένη νύχτα, σε μια αυλή του κάστρου της Πράγας. Προσπαθούσα να τον πείσω να είναι λιγότερο επιθετικός, να μην προκαλεί τόσο άγρια τους άλλους, ότι θα φτάσει η ώρα να μην έχει πού να στηριχτεί. Αρνιόταν με πείσμα να υποχωρήσει, με το επιχείρημα ότι κάνει ό,τι του κάνουν. Δεν ήταν άγιος, ούτε τον παρίστανε όμως. Πόσοι μπορούν να καυχηθούν για κάτι ανάλογο;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

**ΚΙΝΗ
ΜΑΤΟ
ΓΡΑΦΟΣ**

Η Αποκάλυψη του 46ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

*τα χέρια βρώμικα
τα πόδια βρώμικα
τα μάτια καθαρά*

Ντ. Χριστιανόπουλος

Πριν κάτσεις κάτω και δοκιμάσεις να γράψεις όσα πιστεύεις πως αξίζει να διαβαστούν, μια διέγερση σε πιάνει και σου δημιουργούνται ερωτήματα για το κατά πόσο θα τα καταφέρεις. Τελικά με τη δουλειά αυτό επιτυγχάνεται, το κείμενο γράφεται (πιθανώς δημοσιεύεται), τα ερωτήματα όμως παραμένουν.

Το 46ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης ήρθε και πέρασε σα σίφουνας από τη Θεσσαλονίκη. Φαινομενικά ο σκοπός επετεύχθη, οι αριθμοί αυξήθηκαν, κόσμος έτρεξε εδώ κι εκεί, ταξίδεψε σε πολλές διαφορετικές ταινίες, οι πολιτικοί καταξιώθηκαν, οι χορηγοί ικανοποιήθηκαν, οι δημοσιογράφοι δούλεψαν και γέμισαν σελίδες εφημερίδων, ξενοδοχεία,

εστιατόρια, καφέ-μπαρ, σινεμά, βιβλιοπωλεία, αίθουσες τέχνης και άλλα μαγαζιά της Θεσσαλονίκης επίσης γέμισαν.

Οι εντυπώσεις από το 46ο Φεστιβάλ, τουλάχιστον όπως εκφράστηκαν δημόσια, ήταν στην πλειονότητά τους θετικές. Τι κι αν το νέο τμήμα «Μέρες Ανεξαρτησίας» δεν ικανοποίησε τους θεατές; Μπορεί να τα καταφέρει τα επόμενα χρόνια, σχολίασαν πολλοί. Μεγάλη εταιρεία μεταπώλησης αυτοκινήτων (συμπωματικά με κοινό επώνυμο με τον υπεύθυνο του νέου τμήματος) κυκλοφορούσε μοντέλα της στολισμένα με το σήμα του Φεστιβάλ. Η πλατεία Αριστοτέλους περήφανη φιλοξένησε το τεράστιο φωτεινό διαφημιστικό του Φεστιβάλ και των χορηγών του.

Τι κι αν το διεθνές διαγωνιστικό τμήμα, που είναι θεωρητικά ο πυρήνας του Φεστιβάλ, χώλαινε σε ποιότητα ταινιών; Αυτό συνέβαινε και στο παρελθόν. Ωστόσο τότε το Φεστιβάλ είχε ψυχή. Από τη μία ο διεθυντής του Μισέλ Δημόπουλος και από την άλλη ο Δημήτρης Εϊπίδης και οι «Νέοι Ορίζοντες», οι οποίοι συνέθεταν τον χαρακτήρα του Φεστιβάλ. Ο άξονάς του, όπως διαγραφόταν από τις επιλογές των «Νέων Οριζόντων», πρότεινε πέρα από τη διασκέδαση, τον κοινωνικό προβληματισμό. Όπως διαμορφωνόταν από τις επιλογές του Μισέλ Δημόπουλου ακολουθούσε την εξέλιξη της γλώσσας του κινηματογράφου υπό το πρίσμα της γαλλικής και της υπόλοιπης ευρωπαϊκής θεωρητικής σχολής.

Τα κύρια βραβεία του Φεστιβάλ: Χρυσός και Αργυρός Αλέξανδρος, την Κυ-

ριακή 20 Νοεμβρίου απονεμήθηκαν στον πρόεδρο της κριτικής επιτροπής Βιτόριο Στοράρο, παλαίμαχο διευθυντή φωτογραφίας των *Αποκαλύψεων* του Φράνσις Φορντ Κόπολα, και στους πρωτοεμφανιζόμενους και δευτεροεμφανιζόμενους σκηνοθέτες που συμμετείχαν στο διεθνές διαγωνιστικό τμήμα του Φεστιβάλ.

Ο Βιτόριο Στοράρο 2 μήνες πριν τις τιμές που έλαβε στη Θεσσαλονίκη (στις 20 Σεπτεμβρίου) είχε βραβευτεί στο Μπράκα Μανάκι Κάμερα Φεστιβάλ που γίνεται στη Βίτολα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Ομοσπονδίας της Μακεδονίας.

Μαζί με τα βραβεία του Φεστιβάλ πανηγυρική ήταν και η είσοδος του Φράνσις Φορντ Κόπολα στη Θεσσαλονίκη, ο οποίος ετοιμάζει νέα ταινία μετά από 10 χρόνια απουσίας από τον κινηματογράφο κι ενόσω ασχολείται με τουριστικές και άλλες εμπορικές επιχειρήσεις. Ποια η βαρύτητα της παρουσίας του *Apocalypse Now*, *Redux* ταινίας διάρκειας 200 λεπτών που παίχτηκε στο Φεστιβάλ Καννών το 2001, και συνέπεσε να μοιράζεται σε DVD με μηνιαίο κινηματογραφικό περιοδικό στο τεύχος του Νοεμβρίου; Πόσο σημαντική είναι η επανεμφάνιση στη Θεσσαλονίκη του σκηνογράφου του Κόπολα, Ντην Ταβουλάρης;

Λαμβάνεται υπόψη η δύσκολη οικονομική περίοδος την οποία διερχόμαστε και η ανάγκη για καλή χρησιμοποίηση των χρημάτων που διαθέτει το κράτος σε διάφορα πολιτιστικά γεγονότα; Σύμφωνα με έρευνα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Επιστημών και με βάση κριτήρια που έθεσε η

Ευρωπαϊκή Ένωση, κοινωνικά στερημένο είναι το 58% των Ελλήνων. Συγκεκριμένα, το 20,3% ζει κάτω από συνθήκες απόλυτης φτώχειας (Καθημερινή 4.11.05).

Αναρωτηθήκαμε πόσο κόστισε το φετινό Φεστιβάλ (περίπου τα διπλάσια χρήματα απ' ό,τι το προηγούμενο: 3,5 εκατομμύρια ευρώ το 2004 και 7 φέτος) και κατά πόσο το Φεστιβάλ πρότεινε μια οδό υγιούς οικονομικής λειτουργίας;

Πόσο δίνουμε σημασία στο γεγονός ότι έχει καθυστερήσει η χρηματοδότηση παραγωγών από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ), ενώ τα χρήματα που κοστίζει το Φεστιβάλ για τη φετινή περίοδο είναι περίπου διπλάσια από αυτά που διατέθηκαν στο ΕΚΚ;

Πόση σημασία δίνουμε στο γεγονός ότι η Ολυμπιακή Αεροπορία, η οποία είναι καταχρεωμένη (λειτουργεί στα όρια του να σταματήσει και σε βάρος του κράτους, δηλαδή ημών που γράφουμε και διαβάζουμε) μεταξύ άλλων ήταν μία από τις επίσημες χορηγούς του Φεστιβάλ;

Το νέο νομοσχέδιο για τον κινηματογράφο το οποίο παρουσίασε στη συνέντευξη τύπου της 20ης Νοεμβρίου ο υπουργός Πολιτισμού συνοδεύτηκε από φασαρίες εντός της αίθουσας Σταύρος Τορνές, απόρροια της έντασης που υπήρχε ανάμεσα στους παρευρισκόμενους. Δηλαδή του υπουργού Πολιτισμού, του Συμβούλου Κινηματογραφίας, των δημοσιογράφων και των επαγγελματιών του χώρου του κινηματογράφου στην Ελλάδα. Το κλίμα θλιβερό. Τι κι αν αυτό συνέβαινε και παλιότερα; Δεχόμαστε ως δεδομένες τις πα-

ρακμιακές καταστάσεις; Στα ερωτήματα που τέθηκαν στην εν λόγω συνέντευξη τύπου, οι απαντήσεις του υπουργού παρέπεμπαν στο μέλλον.

Όπως ήδη έχει γραφτεί στον τύπο, φροντίζουμε τη βιτρίνα: το Φεστιβάλ, και αφήνουμε το περιεχόμενο: τον Κινηματογράφο. Ζητούμενο είναι οι κινήσεις εντυπωσιασμού αλλά το Φεστιβάλ δεν γίνεται μονάχα για τις εντυπώσεις.

Το υπουργείο Πολιτισμού καινοτομώντας προτείνει ασαφώς φορολογικές ελαφρύνσεις σε ξένους (και Έλληνες) ώστε να μαγευτούν από την Ελλάδα και να 'ρθουν να κάνουν γυρίσματα ταινιών τους στον τόπο του ήλιου, του έρωτα και της θάλασσας συνεργαζόμενοι με έλληνες παραγωγούς. Ποιο όραμα κρύβεται πίσω από το ξεπούλημα της πολιτιστικής κληρονομιάς, της φυσικής ιδιομορφίας και χάρης της σύγχρονης Ελλάδας;

Όσο κι αν ξεχνούμε γρήγορα τι συνέβη πριν από μικρό χρονικό διάστημα στην ειδησεογραφία –λόγω καταγισμού πληροφοριών και πρόχειρης αξιολόγησής τους– τόσο αυτό είναι ένα από τα βασικά προβλήματα στον τομέα της επικοινωνίας και της πληροφορίας.

100.000 Ιρακινοί έχασαν τη ζωή τους από τότε που ξεκίνησε ο πόλεμος στο Ιράκ το Μάρτιο του 2003, επιπλέον 2.000 Αμερικανοί τους ακολούθησαν. Ο πόλεμος συνεχίζεται σχεδόν με τον ίδιο ρυθμό από τότε που ξεκίνησε, πριν από δύομισι χρόνια, μέχρι σήμερα κι όμως είναι ένα γεγονός που δεν υπάρχει πια στις καθημερινές ειδήσεις των περισσότερων ραδιοτηλεοπτικών

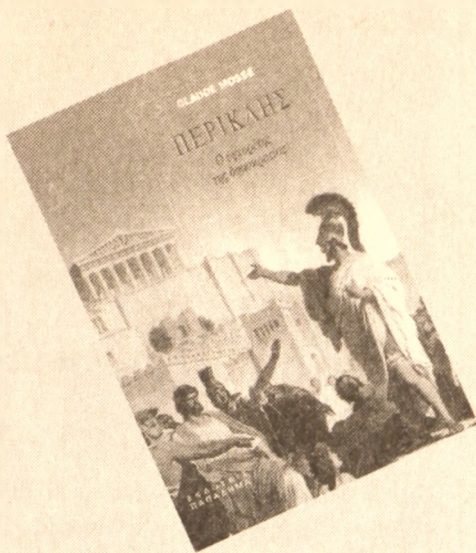
καναλιών. Ταυτόχρονα στον κινηματογράφο που προτείνει το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης ξαναβλέπουμε σε μυθοπλασία την τραγωδία που προκάλεσε η Αμερική στο Βιετνάμ, πριν από περίπου 40 χρόνια, χωρίς να γίνεται κάποια συσχέτιση με τα όσα συμβαίνουν σήμερα.

Η σύμπτωση της ημέρας απονομής των κρατικών βραβείων ποιότητας με τη μέρα που γιορτάστηκε ο ερχομός των Αγγέλων στη Θεσσαλονίκη και την άφιξη του Σάκη Ρουβά στην πλατεία Αριστοτέλους, κέντρο του Φεστιβάλ, παραπέμπει στα κοινά στοιχεία μεταξύ των δύο γεγονότων (συναυλίας Σάκη Ρουβά και Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης).

Εντυπωσιασμός και ουσία δύσκολο να συνυπάρχουν. Ο κινηματογράφος θαμπώνει τους θεατές, καθορίζει την γλώσσα της οπτικοακουστικής επικοινωνίας και δεν καθορίζεται από την τηλεοπτική μιωπία. Καλό είναι το μάζωμα πολλών ανθρώπων αλλά υπάρχει ανάγκη να μαζευόμαστε για πιο δημιουργικά πράγματα.

Όπως εκφράστηκε από τον υπουργό Πολιτισμού η εξέλιξη από την πλευρά του νέου Νομοσχεδίου σχετικά με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, είναι πως μετονομάζεται σε Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου, ενώ μέχρι σήμερα ονομαζόταν απλά Φεστιβάλ Κινηματογράφου. Ωστόσο αναφέρεται ως Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης στους καταλόγους προηγούμενων ετών, εδώ και πλέον δέκα χρόνια.

Αγαπώ το Φεστιβάλ σημαίνει αγαπώ και σέβομαι τον κινηματογράφο και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Μπορούμε ν' ανατρέξουμε στο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

CLAUDE MOSSÉ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μετάφραση Σταύρος Βλοντάκης, φιλόλογος, επιμέλεια Χαράλαμπος Μπάλας, φιλόλογος – συγγραφέας, σχ. 8^ο σελίδες 270 με 4 χάρτες και 18 εικόνες εκτός κειμένου

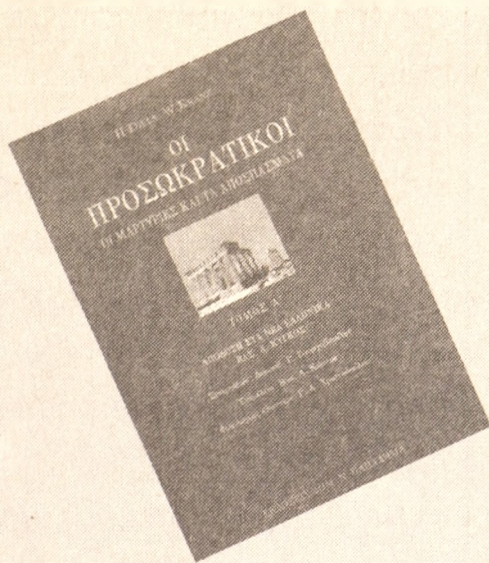
Το όνομα του Περικλή (περίπου 495-429 π.Χ.), του «πρώτου πολίτη» της Αθήνας, που κυβέρνησε την πόλη για περισσότερο από τριάντα χρόνια, μένει για πάντα

δεμένο με τον 5ο αιώνα π.Χ., τον πιο λαμπρό του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, αυτού που δίκαια ονομάζεται «αιώνας του Περικλή». Είναι αυτός στον οποίο χρωστάμε την πρωτότυπη αυτή πολιτική εμπειρία –τη δημοκρατία– ένα πολιτικό σύστημα από το οποίο οι σημερινοί άνθρωποι μπορούν ακόμα να αντλούν διδάγματα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΑ
Από το 1960

Προσφορά στον Πολιτισμό και στην Παιδεία
Ιπποκράτους 8 Αθήνα Τηλ.: 210.36.27.318
www.papadimasbooks.gr • papadimas@atp.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

HERMANN DIELS – WALTHER KRANZ

ΟΙ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΙ ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά και επιμέλεια Βασ. Κύρκος, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συνεργασία Δημοσθένης Γεωργοβασίλης, φιλόλογος-συγγραφέας, Δρ Φιλοσοφίας. Φιλολογική εποπτεία Γ.Α. Χριστοδούλου, Καθηγητής Πανεπιστημίου. Τόμος Α' δεμένος, σχ. 80, σελίδες 974

Η φιλοσοφική σκέψη των προσωκρατικών φιλοσόφων αποτελεί αδιάψευστο κριτήριο της προσπάθειας που κατέβαλε ο άνθρωπος στην Ελλάδα της αρχαϊκής εποχής να υπερβεί το τότε θρησκευτικό κατεστημένο και να δώσει μια καινούργια εξήγηση στο οντολογικό πρόβλημα θραύοντας το περίβλημα

της μυθικής ερμηνείας του κόσμου.

Η μοναδική αυτή έκδοση που κυκλοφορεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα, έχει σκοπό την απόδοση στα νέα ελληνικά του αυθεντικού λόγου των μεγάλων προσωκρατικών φιλοσόφων και την ανάδειξη της αξίας των αποσπασμάτων που μας διέσωσε η παράδοση.

Το βιβλίο μας οδηγεί στη γνώση του ελληνικού αρχαϊκού κόσμου και των χαρακτηριστικών της κοινωνίας η οποία και εξέθρεψε τον στοχασμό των προσωκρατικών καθώς και στην κατανόηση της σκέψης τους. Αποτελεί προσφορά στην ελληνική κλασική βιβλιογραφία γι αυτό και δεν μπορεί να λείπει από κανένα φιλόλογο, από κανένα σκεπτόμενο άνθρωπο.

Σύντομα κυκλοφορούν ο δεύτερος και ο τρίτος τόμος.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΑ

Προσφορά στον Πολιτισμό και στην Παιδεία
Ιπποκράτους 8 Αθήνα Τηλ.: 210.36.27.318
www.papadimasbooks.gr • papadimas@atp.gr

λεξικό για τη λέξη πολιτισμός: το σύνολο των επιτευγμάτων των ανθρώπων γενικώς ή και μόνο σε συγκεκριμένο χώρο και τόπο στους τομείς της επιστήμης, της καλλιτεχνικής δημιουργίας, των τεχνικών μέσων, της εκπαίδευσης, καθώς και των καθοριζόμενων κανόνων συμβίωσης, όπως η γλώσσα, η θρησκεία και ό,τι άλλο συμβάλλει στην εξημέρωση των ηθών. (Λεξικό Ε. Κριαρά)

Ας θυμηθούμε πως ο κινηματογράφος έχει σύντομη ιστορία, 110 χρόνων, κι είναι μια τέχνη εξαρτώμενη από την τεχνολογία. Ζούμε στην εποχή της τεχνολογικής επανάστασης, όπως φαίνεται από τις δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπολογιστών, από την εξέλιξη της τεχνολογίας στον τομέα της εικόνας και σε πολλούς άλλους τομείς. Αυτή η εξέλιξη έχει σαν αποτέλεσμα να γεννιέται όλο και μεγαλύτερος αριθμός ταινιών από νέους κινηματογραφιστές σε διαφορετικά μέρη του κόσμου.

Ένα κινηματογραφικό Φεστιβάλ στον 21ο αιώνα, όπως αυτό της Θεσσαλονίκης, όταν διαλέγει να διαγράψει το προσωπικό του στίγμα στις πρώτες και δεύτερες ταινίες, οφείλει να διακρίνεται μέσα από αυτές. Ωστόσο, παρατηρώντας τον κορμό των 254 ταινιών που προβλήθηκαν σε διάστημα 10 ημερών, σε επτά αίθουσες, μοιρασμένες σε 18 διαφορετικά τμήματα, αποκαλύπτεται πως υποσκελίζονται οι πρωτοεμφανιζόμενοι και δευτεροεμφανιζόμενοι σκηνοθέτες.

Καλή και ευπρόσδεκτη η κίνηση πρόσκλησης της οικογένειας και των συνεργατών του Φράνσις Φορντ Κό-

πολα στη Θεσσαλονίκη. Ωστόσο, ο κινηματογράφος που εκπροσωπούν είναι πέρα από πρωτοεμφανιζόμενους και επισκίασε την υποτιθέμενη καρδιά του Φεστιβάλ καθ' όλη τη διάρκειά του, με αποκορύφωμα το τελευταίο διήμερο. Μήπως το ίδιο το Φεστιβάλ υποβαθμίζει το ρόλο του; Μήπως επηρεάστηκε από τον ενθουσιασμό της πρωταθλήτριας Ευρώπης, εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου ή της Αθήνας 2004 ή της Eurovision;

Αγαπώ το Φεστιβάλ σημαίνει επίσης αγαπώ να βρίσκομαι με τους ανθρώπους του κινηματογράφου, αν ανήκω σε αυτούς, αγαπώ να συνευρίσκομαι με τους συναδέλφους μου. Όπως φάνηκε στη συνέντευξη τύπου που προανέφερα, τα περί κοινωνικής συνύπαρξης χορεύουν στην επιφάνεια. Οι κυρίαρχοι τρόποι συμπεριφοράς και η επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων που έχουν κοινά ενδιαφέροντα και προβληματισμούς στην καλύτερη των περιπτώσεων καθορίζονται από τους κανόνες των δημόσιων σχέσεων. Γνωρίζεις δεν γνωρίζεις κάποιον, δεν παίζει κανένα ρόλο. Η ουσία υποβαθμίζεται από αυτό που φαίνεται. Η σκέψη παραπλανάται από τις φλύαρες πληροφορίες που δεχόμαστε.

Είναι η κρίση των κοινωνικών αξιών συνέπεια της οικονομικής κρίσης και της απουσίας από μέρους όλων μας σεμνών και ανιδιοτελών κινήτρων;

Πάντως η έρευνα για ένα καλύτερο Φεστιβάλ συνεχίζεται.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΗΣ

Θεσσαλονίκη,
7 Δεκεμβρίου 2005

ΤΖΟ ΡΑΪΤ: ΠΕΡΗΦΑΝΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ – ΛΥΚ ΖΑΚΕ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

Ταξίδια στον αγγλικό ρομαντισμό και στο μεγαλείο της φύσης

Τα μυθιστορήματα της Τζαϊν Όστεν είναι από τα πιο περιζήτητα για μεταφορά στη μεγάλη οθόνη και την τηλεόραση. Ιδιαίτερα το *Περηφάνια και προκατάληψη* έχει γνωρίσει πλήθος επιτυχημένες και όχι μεταφορές και στα δύο είδη. Κρατάμε την αρκετά ενδιαφέρουσα τηλεοπτική σειρά του BBC του 1995 προκειμένου να αναφερθούμε, σε σύγκριση με ετούτη, την κινηματογραφική μεταφορά του 2005, που σκηνοδότησε ο πρωτοεμφανιζόμενος Άγγλος Τζο Ράιτ, στην οφθαλμοφανή υπεροχή των εκφραστικών τρόπων του κινηματογράφου έναντι αυτών της τηλεόρασης. Δεν έχει νόημα η αναζήτηση του βαθμού πιστότητας έναντι του λογοτεχνικού έργου που κράτησε η μεταφορά. Είναι η κινηματογραφική επάρκεια, η καλλιτεχνική πληρότητα, η δίχως χάσματα πυκνότητα της αφήγησης και η αντιστοιχία του ρυθμού προς αυτήν, που χαρακτηρίζουν το συνεπές και ολοκληρωμένο ύφος μιας ταινίας και όχι το πού βασίστηκε το ιστόρημα.

Η ταινία διαδραματίζεται το 1797 και η μέτριων οικονομικών οικογένεια του κ. Μπένετ (Ντόναλντ Σάδερλαντ) και της κ. Μπένετ (Μπρέντα Μπλέθον) ψά-

χνουν για ευκατάστατους και καλού κοινωνικού στάτους γαμπρούς για τις πέντε νέες, όμορφες, έξυπνες αλλά δίχως προίκα κόρες τους. Στον ίδιο βαθμό ενδιαφέρονται και οι ίδιες. Επι-

προσθέτως, πίσω από την ένθερμη αναζήτηση αποκατάστασης διόλου δεν υποκρύπτονταν και οι άλλες ανάγκες μιας νέας γυναίκας που τις «θεραπεύει» ο άντρας και τις οποίες η κοινωνική υποκρισία της Georgian αγγλικής εποχής δεν τις ανεχόταν ούτε στη λογοτεχνία. Οι κατά σειρά, λοιπόν, ηλικίας Τζαϊν, Ελίζαμπεθ, Μαίρη, Κίττυ και Λύντια Μπένετ περνούν τον καιρό τους σε αναμονή μέχρι την ώρα που η άφιξη του ευκατάστατου γείτονά τους κ. Μπίνγκλι και του πλούσιου αλλά απρόσιτου και μονήρη φίλου κ. Ντόρσι αναστατώνουν το σκηνικό. Γρήγορα το κέντρο του ενδιαφέροντος γίνεται το ζευγάρι Ελίζαμπεθ-Ντόρσι. Η αμοιβαία ερωτική έλξη αναστέλλεται κάτω από τον εγωισμό και την περηφάνια και των δυο. Για όσους δεν γνωρίζουν την εξέλιξη του διάσημου μυθιστορήματος, η συνέχεια επί της οθόνης... η οποία θα τους αποζημιώσει πλουσιοπάροχα.

Παρ' όλο τον ακαδημαϊσμό και την πιστότητα εποχής είναι εμφανής η φρεσκάδα και το νεύρο της σκηνοθεσίας. Τα τοπία της αγγλικής υπαίθρου, οι σωζόμενοι πύργοι και τα αρχοντικά,

όλα ονειρικής ομορφιάς και επιβλητικότητας, προσφέρονται και συμπρωταγωνιστούν μαζί με το πλήθος των ερμηνευτών, οι οποίοι ισορροπούν την υποκριτική τους στο πνεύμα της αναπαριστώμενης εποχής και στους σύγχρονους ρυθμούς.

Η εκθαμβωτική ομορφιά των κοστούμιών, η πιστότητα των εσωτερικών, ο μουσικός πλούτος και η λυρική φωτογραφία συντελούν στο να αναδειχτεί ακόμα περισσότερο η έξοχη ερμηνεία της νεαρής Κίρα Νάιτλ στο ρόλο της Ελίζαμπεθ, του Ντόναλντ Σάδερλαντ ως κυρίου Μπένετ, της πάντοτε θαυμάσιας Μπρέντα Μπλέθον ως κυρίας Μπένετ και λίγο πιο πίσω του Μάθιου Μακφέυντες ως κυρίου Ντόρσι. Μια ρομαντική ταινία που δεν γίνεται ποτέ γλυκερή.

Χρειάστηκε να περάσει 13 μήνες σε επικίνδυνα αφιλόξενες συνθήκες στο τελευταίο σημείο της Ανταρκτικής, σε θερμοκρασίες που συχνά πέφτανε στους μείον 70 βαθμούς και ανέμους που ξεπερνούσαν τα 240 χιλιόμετρα την ώρα, ο βραβευμένος για πολλά ντοκιμαντέρ Λυκ Ζακέ, ώστε να

μπορέσει να απαθανάτισει μια από τις πλέον μεγαλοπρεπείς και μεγαλειώδεις περιπέτειες της φύσης: Προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαίωσιση του είδους τους, οι αυτοκρατορικοί πιγκουίνοι, εδώ και χιλιετίες, εγκαταλείπουν κάθε χρόνο την ασφάλεια των ωκεανών όπου ζουν, και οδεύουν διασχίζοντας εκατοντάδες χιλιόμετρα παγωμένων εκτάσεων, μέσα σε θανατηφόρες χιονοθύελλες, για να εγκατασταθούν στο πιο αφιλόξενο μέρος της γης, αφού κανένα άλλο είδος δεν μπορεί να επιβιώσει εκεί, πράγμα που εξασφαλίζει το σκοπό του ταξιδιού τους.

Στην ταινία παρακολουθούμε αυτό το οδοιπορικό ζωής και θανάτου των μεγαλοπρεπών και κομψών αυτοκρατορικών πιγκουίνων, την άφιξή τους, την ανεύρεση του συντρόφου τους, τις ερωτοτροπίες τους, τη γέννηση του μοναδικού αβγού, την μακράς διάρκειας επώαση, την ανατροφή του νεογνού και την επάνοδό τους στη θάλασσα. Οι απώλειες αυτού του δραματικού οδοιπορικού φυσικά είναι σημαντικές. Η ομορφιά και το δράμα, η αδιαπραγμάτευτη δύναμη του ενστίκτου καθλώνουν τον θεατή.

Το Ταξίδι του αυτοκράτορα έτυχε της μεγαλύτερης εμπορικής υποδοχής μετά το γνωστό ντοκιμαντέρ του Μάικλ Μουρ 9/11. Το καταστροφικό με τις κόπιες στην Ελλάδα είναι ότι τις μετέτρεψαν σε ταινίες μίκυ-μάους, μεταγλωττίζοντάς τις με αχρείαστες και κακοχρησιμοποιημένες φωνές γνωστών ηθοποιών. Η μοναδική ξενόγλωσση κόπια παρέμεινε στη Θεσσαλονίκη.

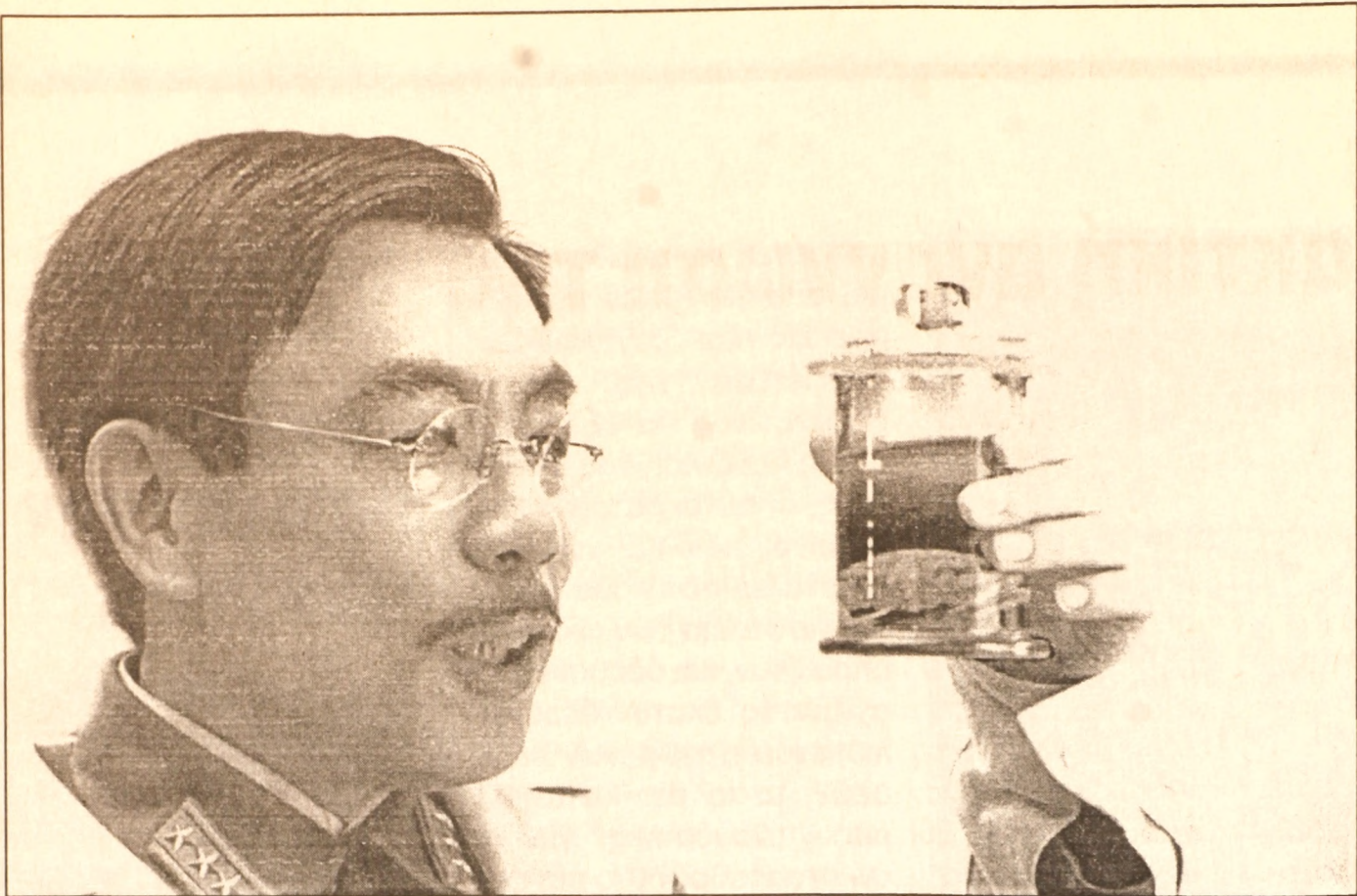
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΣΟΚΟΥΡΟΦ:
Ο ΗΛΙΟΣ

Ο άνθρωπος πίσω απ' την περσόνα

Τη γνωριμία μας με τον κινηματογράφο του Αλεξάντερ Σοκούροφ την οφείλουμε, μαζί με τόσων άλλων σπουδαίων δημιουργών του σύγχρονου κινηματογράφου, στο αλήστου μνήμης τμήμα του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης «Νέοι Ορίζοντες». Ήταν το 2001 που η Ρωσική κιβωτός, μια ταινία μονοπλάνο, αμοντάριστο, διάρκειας 99 λεπτών, επίτευγμα μοναδικό μέχρι σήμερα στην ιστορία του κινηματογράφου, τον έκανε ευρύτερα γνωστό στους έλληνες σινεφίλ. Αργότερα είδαμε και το δίπτυχο *Μητέρα και γιος* (1996) και *Πατέρας και γιος* (2003), ενώ παραμένει άγνωστο στο κοινό το επιβλητικό σε όγκο και υψηλή ποιότητα έργο του στην περιοχή του ντοκιμαντέρ.

Ο Ήλιος (2005) είναι το τρίτο μέρος μιας τετραλογίας ιστορικών πορτρέτων και αναφέρεται στον αυτοκράτορα της Ιαπωνίας Χιροχίτο. Προηγήθηκαν ο *Μολώχ* (1999), που αναφερόταν στον Χίτλερ, και ο *Ταύρος* (2000), για τον Λένιν. Τρεις φιγούρες του ακραίου απολυταρχισμού που κυριάρχησαν στην ιστορία του περασμένου αιώνα. Για όλους εμάς, τους μη Ιάπωνες, τους ανθρώπους του ευρύτερου δυτικού κόσμου, όπως αυτός διαμορφώθηκε πολιτικά και πολιτιστικά απ' την Αθήνα, την Ιερουσαλήμ και τη Ρώμη αλλά και το Διαφωτισμό και τη Γαλλική Επανάσταση, περιπτώσεις όπως αυτές των ιαπώνων αυτοκρατόρων, μακραίωνες και αδιατάραχτες, μας ήταν ακατανόητες και αδιάφορες. Η πίστη του λαού για τη θείκη τους καταγωγή: «γιοι του ήλιου», η αδιευκρίνιστη δυνατότητα παρέμβασής τους στην πρακτική πολιτική τους μετέτρεπε σε σχεδόν μεταφυσικές περσόνες, αποσυρμένες στο διακριτικό ημίφως μιας άγνωστης και ανέγγιχτης καθημερινότητας. Ήταν λοιπόν αυτή η καθημερινότητα, ο καθημερινός άνθρωπος που κέντρισε

το ενδιαφέρον του ρώσου δημιουργού.

Η ταινία εισχωρεί στον προσωπικό χώρο του αυτοκράτορα και επιχειρεί –με καλλιτεχνικούς όρους– την απομυθοποίηση (πιο σωστά θα λέγαμε, την ενανθρώπιση) του Χιροχίτο. Βρισκόμαστε στο τελευταίο κεφάλαιο πριν την παράδοση «άνευ όρων» της Ιαπωνίας, όπως το απαίτησε, χωρίς διαπραγμάτευση, ο σκληροτράχηλος (αλλά και ιδιοφυής) νικητής στρατηγός Μακάρθουρ. Έχουν προηγηθεί οι ρίψεις στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι ενώ το Τόκιο βομβαρδίζεται με τον τρόπο που αυτό συνέβη στη Δρέσδη. Και εμείς γινόμαστε μάρτυρες του τρόπου που ο Χιροχίτο ζει την καθημερινή του πραγματικότητα, έγκλειστος στον προσωπικό του χώρο των ανακτόρων, κάπου στην περιφέρεια του Τόκιο. Μαζί του βρίσκονται μόνο ο καμαριέρης και ένας γέρος υπηρέτης, ενώ τη γυναίκα του και τα παιδιά του τα έχει στείλει για λόγους ασφαλείας στην εξοχή.

Έχει σπαρακτικό ενδιαφέρον αυτό το «γυμνό» στον ενεστώτα χρόνο ανθρωπάκι που δυσκολεύεται να μιλήσει, με το διστακτικό, σχεδόν σπασμωδικό, βάδισμα,

την ανικανότητα να ντυθεί μόνος του, που ξοδεύει την ημέρα του μελετώντας θαλάσσια βιολογία, γράφοντας χάι-κου και ξεφυλλίζοντας άλμπουμ με φωτογραφίες της οικογένειάς του, ιστορικών προσώπων και ηθοποιών του Χόλλυγουντ. Η άφιξη του Μακάρθουρ στο Τόκιο θα αποτελέσει τη συνταρακτική αφύπνιση, εντούτοις σε εξωτερική γαλήνη, όπως άλλωστε ταιριάζει σε γόνο θεικής προέλευσης. Οι συναντήσεις με τον νικητή στρατηγό κορυφώνουν την ταινία. Αποκαλύπτουν ένα ενσυνείδητα διχασμένο πρόσωπο, με τον άψογο «υποκριτή» του αυτοκρατορικού ρόλου, και από την άλλη έναν άνθρωπο με πλούσια διαμορφωμένα αποθέματα ψυχισμού, γνώσης και συναίσθησης. Μό-

νος του, απευθυνόμενος στο λαό, παραιτείται της ιδεοληψίας περί θεικής καταγωγής, υιοθετώντας το ρόλο του συμβόλου ενότητας του λαού. Τερματίζει τον πόλεμο «άνευ όρων» διασώζοντας έτσι εκατομμύρια ζωές –στην περίπτωση που είχε ζητήσει απ' τον στρατό του την μέχρι εσχάτων θυσία του–. Σε ανταπόδοση ο Μακάρθουρ πείθει την αμερικανική κυβέρνηση να μην διωχθεί ο Χιροχίτο ως εγκληματίας πολέμου (ενώ ήταν) και να παραμείνει στο αξίωμά του το οποίο διατήρησε για 41 ακόμα χρόνια.

Ο Σοκούροφ επέλεξε να φωτίσει τους θεατρικών διαστάσεων χώρους του με τους φωτισμούς που δίνει ο Ρέμπραντ στους πίνακές του. Πυκνές ώχρες και σέπιες και η πλούσια ηχητική μπάντα της ταινίας δημιουργούν ένα αντι-ρεαλιστικό περιβάλλον ιδανικό για να αναδειχθούν οι απίστευτες ερμηνείες, κυρίως, βέβαια, του σπουδαίου ιάπωνα ηθοποιού Ισέι Ογκάτα στο ρόλο του Χιροχίτο. Υποτονθορυσμοί και υποκριτικά ημιτόνια μιας τέχνης μεγάλης. Ο Σοκούροφ δεν κάνει κινηματογράφο, κάνει μια άλλη τέχνη χρησιμοποιώντας το κινηματογραφικό μέσο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Μια εναλλακτική ανάγνωση της ιστορίας

της Μαρίνας Βήχου

Τελικά τα Βαλκάνια δεν παράγουν μόνο εθνικισμούς, μίσση και συγκρούσεις. Παράγουν και όμορφα πράγματα, όπως συνεργασία, συμφιλίωση, κριτική σκέψη. Μέσα απ' αυτό το πρίσμα πολλούς επαίνους αξίζει η προσπάθεια 11 ιστορικών από τα Βαλκάνια και τη νοτιοανατολική Ευρώπη γενικότερα, να συγράψουν 4 βιβλία εργασίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους καθηγητές του Λυκείου ως βοηθήματα στη διδασκαλία της ιστορίας για νέους ηλικίας 15-18 ετών, αλλά και από φοιτητές και μάλιστα όχι μόνο πανεπιστημίων της νοτιοανατολικής αλλά και της δυτικής Ευρώπης. Ήδη άλλωστε η Φινλανδία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον να τα χρησιμοποιήσει στα πανεπιστήμιά της.

Το όλο εγχείρημα ξεκίνησε το 1999 από μια ΜΚΟ, την Επιτροπή Ιστορίας του Κέντρου για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη νοτιοανατολική Ευρώπη, και ολοκληρώθηκε πρόσφατα, ενώ τα βιβλία μεταφράζονται σε 10 γλώσσες. Η ελληνική μετάφραση αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι, καθώς αυτή τη στιγμή έχει μεταφραστεί το ένα από τα 4 βιβλία, αυτό που αφορά την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Χαρακτηριστικό είναι ότι η πρώτη χώρα που δήλωσε τη βούλησή της να τα ενσωματώσει στο σχολικό της σύστημα είναι η Σερβία, ο υπουργός Παιδείας της οποίας, ο Σλόμπονταν Βουκσάνοβιτς, δήλωσε ότι είναι το πρώτο σχολικό υλικό που δεν ντρέπεται να δείξει στην έφηβη κόρη του.

Τα βιβλία εργασίας στόχο δεν έχουν να αντικαταστήσουν τα βιβλία ιστορίας που διδάσκονται τα παιδιά στα Λύκεια και που είναι εγκεκριμένα από τα αρμόδια υπουργεία Παιδείας κάθε χώρας, αλλά να χρησιμεύσουν στους εκπαιδευτικούς σαν βοήθημα, μετά

από συμφωνία βέβαια του κατά χώρα αρμοδίου υπουργείου. Εξάλλου, όπως και οι ίδιοι οι συντάκτες τους δήλωναν, «δεν είναι δυνατό να συνταχθεί μια ενιαία και ομογενοποιητική ιστορία της νοτιοανατολικής Ευρώπης, που να περιέχεται σε ένα και μόνο εγχειρίδιο και να διδάσκεται σε όλες τις χώρες».

Η επικεφαλής του όλου εγχειρήματος, η Χριστίνα Κουλούρη, καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου, στον πρόλογό της στο βιβλίο εργασίας για την Οθωμανική Αυτοκρατορία επισημαίνει ότι η ιστορία επιχειρείται να ξαναγραφτεί μέσα από ένα μάθημα μεθόδου περισσότερο παρά περιεχομένου και αυτό που ουσιαστικά περνάει μέσα από τα βιβλία εργασίας είναι η αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας, καθώς και η αντίληψη ότι η ιστορία της νοτιοανατολικής Ευρώπης δεν είναι αυτοτελής και αυτάρκης, αλλά τμήμα της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ιστορίας, ενώ επιχειρείται παράλληλα στη θέση μιας ψευδούς εικόνας αρμονίας να διδαχθούν οι μαθητές, μέσα από τη γνωριμία με τις απόψεις των γειτονικών τους λαών πάνω στις επίμαχες ιστορικές περιόδους που πραγματεύονται τα βιβλία, τη διαφορά και τη σύγκρουση.

Από άποψη παιδαγωγικής προσέγγισης επιχειρείται να δείχτει ότι το έθνος δεν αποτελεί και τη μοναδική δυνατή ταυτότητα του ατόμου (π.χ. εκτός από Έλληνας είσαι και Βαλκάνιος και Ευρωπαίος). Επιδιώκεται η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, που επιτυγχάνεται με τη χρήση τεκμηρίων (κειμένων και εικόνων) που παρουσιάζουν διαφορετικές εκδοχές του ίδιου γεγονότος, και η απόκτηση ικανότητας αξιολόγησης των ανθρωπίνων πράξεων, με στόχο «τη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών με ηθικές αξίες, ικανών να αντιστέκονται σε απόπειρες χειραγώγησής

τους».

Χαρακτηριστικός είναι εξάλλου ο τρόπος προσέγγισης των πολέμων (το τρίτο βιβλίο αφορά τους βαλκανικούς πολέμους και το τέταρτο τον Β' Παγκόσμιο): αντί για απαρίθμηση κουραστικών λεπτομερειών, αριθμών και ημερομηνιών, επιλέγεται να διδαχτούν ως τμήμα της κοινής ανθρωπίνης εμπειρίας, στα χαρακώματα και στα μετόπισθεν, μέσα απ' τα μάτια των παιδιών, μέσα απ' την πείνα, τη φτώχεια, τον ξεριζωμό, τις στρατηγικές επιβίωσης και τα ηθικά διλήμματα.

Στα βιβλία εργασίας φωνή δίνεται και στους σιωπηλούς πρωταγωνιστές της ιστορίας –τις γυναίκες και τα παιδιά– που συνήθως απουσιάζουν από τα σχολικά εγχειρίδια, καθώς και στους ανώνυμους ανθρώπους από κάθε γωνιά της νοτιοανατολικής Ευρώπης, που είναι τελικά και οι «οικιστές της ιστορίας».

Ιδιαίτερη αξία έχει και το δεύτερο βιβλίο «Έθνη και κράτη στη νοτιοανατολική Ευρώπη», καθώς από τα εθνικά κινήματα εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μέχρι τους πολέμους στη Γιουγκοσλαβία οι συγκρούσεις των εθνών υπήρξαν τελικά καθοριστικές για την ιστορική εξέλιξη ολόκληρης της περιοχής. Σ' αυτό το βιβλίο επιχειρείται η ιστορικοποίηση του έθνους και η απαλλαγή του από τις ανιστορικές εικόνες της συνέχειας και της ενότητας, καθώς και η ενσωμάτωση της ιστορίας της νοτιοανατολικής Ευρώπης στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία.

Εμείς τι άλλο να πούμε; Ευχόμαστε να είναι καλοτάξιδο το όλο εγχείρημα –που αναμφισβήτητα είναι πρωτοπόρο και τολμηρό– και να τύχει «ευήκων ωτων». Προσωπικά το συνιστώ σ' όσους αγαπούν τα ταξίδια τους στην ιστορία να έχουν εναλλακτικές αφετηρίες και εναλλακτικούς προορισμούς.

Ποιητική αποτύπωση της υπαρξιακής αναζήτησης

Μία συνομιλία της Μαρίας Κυρτζάκη με τον Ερρίκο Ίψεν και τον Γιάννη Ρίτσο

του Δημήτρη Κόκορη

Ο τόμος *Στη μέση της ασφάλτου*¹ περιλαμβάνει τις δέκα ποιητικές συλλογές, που κατατέθηκαν από τη Μαρία Κυρτζάκη στη διάρκεια μιας τριακονταετίας (1973-2002). Η ποιητική συνεισφορά της Κυρτζάκη αρθρώνεται στη διάρκεια του χρόνου εξελικτικά και σύνθετα, αλλά οι θεμελιώδεις άξονες της ποιητικής της ανορθώνονται ευσταλείς: υπαρξιακή εμβάθυνση και αναζήτηση, ποιητική έκφραση εμποτισμένη και με νεωτερικές παραμέτρους (δραματικότητα, σποραδική ανάδυση υπερρεαλίζουσας δυναμικής), συνθετική ματιά που δεν αναλώνεται αποκλειστικά στη λυρική απεικόνιση μεμονωμένων στιγμών ή συναισθημάτων. Στην ποίηση της Κυρτζάκη ανιχνεύονται, δημιουργικά αφομοιωμένα, στοιχεία από σπουδαίες εισφορές της μεταπολεμική λογοτεχνίας μας: ο πικρός τόνος της φωνής του Μανόλη Αναγνωστάκη, οι αιμάσσουσες εικόνες του Πρόδρομου Χ. Μάρκογλου, το γενικά υπερτοπικό και δυνάμει εφιαλτικό κλίμα της αφήγησης του Γιώργου Χειμωνά, η υπαρξιακή εμβάθυνση της Κικής Δημουλά έχουν γόνιμα ενσωματωθεί στους στίχους της Κυρτζάκη, οι οποίοι, βέβαια, εμπεριέχουν την τεχνοτροπική δύναμη και τη συγκινησιακή ορμή της προσωπικής της ποιητικής.

Θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε ένα από τα πλέον αντιπροσωπευτικά ποιήματα της Κυρτζάκη, στα όρια του οποίου δεν συνομιλεί με λογοτέχνες της πρώτης και της δεύτερης μεταπολεμικής γενιάς, αλλά με έναν επιφανή ευρωπαϊό δραματουργό

του 19ου αιώνα και με έναν μείζονα ποιητή της γενιάς του '30, που συνέχισε δυναμικά το έργο του και μεταπολεμικά. «Το τραγούδι της Σόλβεϊγ»² ανήκει στη συλλογή *Μαύρη θάλασσα* (2000). Μότο του ποιήματος («Με βλέπεις / με ντροπαλή ματιά; Μπορείς ν' αρνιέσαι / όταν εγώ παρακαλώ;») τίθεται μία φράση από το θεατρικό έργο του Ίψεν *Πέερ Γκυντ* (1867). Η Σόλβεϊγ είναι νεαρή γυναίκα, γεμάτη αγάπη και αθωότητα. Προσφέρει τον έρωτά της στον Πέερ (ο Ίψεν άντλησε τον θεατρικό του τύπο από παλιό νορβηγικό μύθο), αλλά αυτός τον απαρνιέται. «Η σκηνή της απάρνησης μας φανερώνει ό,τι καλύτερο υπάρχει στο χαρακτήρα του Πέερ»:³

[...] *Να κομματιάσω
ό,τι έχω πιο χαριτωμένο,
αγνό κι ωραίο, και κατόπι
να τα ξανακολλήσω τα συντρίμμια;
Ξανακολλιέτ' ένα βιολί, μα δεν κολλιέ-
ται
και μια καμπάνα ραγισμένη.
Εκεί που θέλεις να φυτρώσει πρασι-
νάδα
δεν πρέπει να τσαλαπατήσεις.*⁴

Παρά το μότο του ποιήματος της Κυρτζάκη, η αφετηριακή στροφή δεν εναρμονίζεται πραγματολογικά με την ιψενική προσέγγιση ως προς το θέμα της ερωτικής απάρνησης:

*Άφησέ με νά 'ρθω μαζί σου,
εκλιπαρεί ο ποιητής
Κι εκείνη φεύγει χωρίς αυτόν
Και γι' αυτό φεύγει
Για να φύγει χωρίς αυτόν.*

Στον Πέερ Γκυντ ο άνδρας φεύγει, παίρνοντας το δρόμο για το δάσος και η Σόλβεϊγ προσμένει την επιστροφή του. Ο πρώτος στίχος μάς παραπέμπει στην επαναλαμβανόμενη επωδό του πρωϊμότερου (1956) ποιήματος της *Τέταρτης Διάστασης* του Ρίτσου. Στη *Σονάτα του σεληνόφωτος* η λανθάνουσα ερωτική επιθυμία δεν μετουσιώνεται σε ερωτική ένωση. Η περίκλειστη από το πένθος και τη φθορά του χρόνου γυναίκα, αδυνατώντας να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στο «θέλω» και στο «δύναμαι», ζητά δεκατέσσερις φορές (στ. 5, 10, 18, 32, 36, 73, 93, 101, 112, 118, 134, 160, 181, 215) από το νεαρό άνδρα να την αφήσει να έρθει μαζί του, αλλά τελικώς αποστασιοποιείται από αυτόν (Α, φεύγεις; *Καληνύχτα. Όχι, δε θά 'ρθω. Καληνύχτα* – στ. 216). Η ποιήτρια φαίνεται να δέχεται ότι ο Ρίτσος ως δημιουργός προβάλλεται και κατοπτρίζεται στη γυναίκα-ηρωίδα του, μιας και ποιητής είναι το ρηματικό υποκείμενο της παράκλησης (βλ. τους δύο πρώτους στίχους). Μολονότι όμως ο άντρας φεύγει και στον Ίψεν και στον Ρίτσο, στο ποίημα της Κυρτζάκη φεύγει η γυναίκα. Η αντιστροφή της δυναμικής των ρόλων (και το ποίημα του Ρίτσου είναι θεατρογενές) δεν υπονομεύει την έμφυλη ετερότητα, αλλά οδηγεί στο βάθος της ανθρώπινης ύπαρξης ως οντότητας, κατακυρώνοντας και το πρόσωπο που φεύγει και το πρόσωπο που μένει σαν τις δύο θεμελιώδεις και αλληλεξαρτώμενες όψεις του υπαρξιακού νομίσματος.

Η υπαρξιακή θεματική (έρωτας, χρό-

νος, θάνατος) ενέχει μία διαχρονική δυναμική, αλλά η ποιητική ανάσα της Κυρτζάκη θερμαίνει και ένα τοπίο υπερτοπικό, στα όρια του οποίου συγχώνευονται, χωρίς να καταλύονται, και οι τοπικές-γεωγραφικές αντιθέσεις, αλλά και γενικότερες διαφοροποιήσεις, που λειτουργούν συμβολικά:

[...] Θα πάω
Σε μια απέραντη έκταση νύχτας
Από χιόνι ή άμμο. Μόνη
Στο άσπρο της χώρας
που θα την ονομάσω Αλάσκα
αλλά θα την πω και Μαρόκο. [...]

Η υπαρξιακή δραματικότητα είναι υψηλόβαθμη και στον Πέερ Γκυντ και στη Σονάτα του σεληνόφωτος, αλλά το ποίημα της Κυρτζάκη δεν αρύεται από αυτά μόνο τον θεματικό ιστό· ενωτίζεται και έναν άξονα εσωτερικού ρυθμού, τον οποίο θα κωδικοποιούσαμε ως σποραδική υπέρβαση της ρεαλιστικής κανονικότητας. Βέβαια, τα ποιήματα του Ρίτσου και της Κυρτζάκη είναι συμπαίκτες στο γήπεδο της νεωτερικής έκφρασης, που πέρα από τον ελεύθερο στίχο και την πυκνή διαδοχή εικόνων περιλαμβάνει και τη (μερική έστω) διάσπαση της λογικής αλληλουχίας. Ωστόσο, και ο νορβηγός δραματουργός, παρόλο που εν γένει θεωρείται ένας από τους εισηγητές του ρεαλισμού στο θέατρο, ειδικά στον Πέερ

Γκυντ λειτούργησε με τέτοιον τρόπο, ώστε το έργο να θεωρείται «αριστούργημα ξέφρενης φαντασίας».⁵

Η φωνή της Κυρτζάκη, συνάδοντας περισσότερο με τη φωνή του Ρίτσου σε επίπεδο διατύπωσης, επισημαίνει:

Άφησέ με νά 'ρθω μαζί σου, μου είπες.
Κι από πάνω το φεγγάρι επέμενε
πανσέληνα αδιάφορο
ότι όποιος θέλει νά 'ρθει μαζί σου
Να διανύσει οφείλει το λευκό
μαύρη κηλίδα στον ορίζοντα πρώτα
αφού γίνει

Ότι αυτός
σημάδι μόνο είναι της ζωής
που αντιπαρέρχεται τον θάνατο.
Στην χώρα που ονόμασα Αλάσκα
αλλά την είπα και Μαρόκο
στιλπνός αέρας κοκκινίζει το δέρμα
μου
Αγριεύει η ψυχή μου
Ζώο που τήκεται στον ήλιο σέλας της
νυκτός.

Οι στίχοι (ιδίως στο κλείσιμό τους) υποβάλλουν αναλογία με την άγρια μοναξιά της ηρωίδας του Ρίτσου, αλλά ο τίτλος («Το τραγούδι της Σόλβειγ») και το μότο υπογραμμίζουν εντονότερα την υπαινισσόμενη συγγένεια με την ηρωίδα του Ίψεν, η οποία –σε αντίθεση με τη γυναίκα της Σονάτας– συ-

ναντιέται και παλι με τον άνδρα, που στο παρελθόν την είχε απαρνηθεί, συγχωρώντας τα κρίματά του.⁶ Η σύνθετη διακειμενική προοπτική δεν περιορίζεται στη διαφαινόμενη πικρία, απότοκη της ερωτικής και υπαρξιακής αγωνίας, αλλά υποδήλως περικλείει και τη θετική έκβαση ως δυνατότητα. Ο Πέερ Γκυντ και Η σονάτα του σεληνόφωτος συγκρότησαν το έδαφος στο οποίο άνθισε η ποιητική δύναμη και η νεωτερικά μετουσιωμένη υπαρξιακή αναζήτηση της Κυρτζάκη, που θεμελιώνονται σε στέρεες λεκτικές χρήσεις, σε συγκινησιακά υψηλόβαθμη εικονοποιία, και σε μία θεματική, που είναι μεν σύνθετη και περίπλοκη, αλλά μας κερδίζει με την τεχνοτροπική της σκευή και με τη συναισθηματική της διαύγεια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2005.
2. «Στη μέση της ασφάλτου», ό.π. (σημ. 1), σ. 265-267.
3. Αλλαρντάους Νικόλ, Παγκόσμια ιστορία θεάτρου, μτφρ. Μαρία Οικονόμου, τόμος Δ', εκδ. Σμυρνιώτη, Αθήνα χ.χ., σ. 18.
4. Βλ. και όλη τη σκηνή της απάρνησης στην Γ' πράξη του έργου: Χένρικ Ίψεν, Πέερ Γκυντ, μτφρ. Όμηρος Μπεκές, εκδ. Α. Καραβία, Αθήνα 1939, σ. 134-137.
5. Αλλαρντάους Νικόλ, ό.π. (σημ. 3), σ. 17.
6. Βλ. την Ε' πράξη του έργου.

ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΑΝ ΑΚΟΜΗ ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ ANTI (2004)

Είναι έτοιμοι και διατίθενται από τα γραφεία
του περιοδικού
(Δημοχάρους 60, Αθήνα 115 21)
δύο ακόμα τόμοι του ANTI που συμπεριλαμβάνουν
τα τεύχη
804 έως και 833 (Ξ)
και 821 έως και 833 (ΞΑ)
Θα βρείτε επίσης τους τόμους
των προηγούμενων ετών

Ελένη Δρούζα

Ο ανθός της λησμονιάς

εκδ. Γαβριηλίδης, 2005

«ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ: Σε λυπημένα δέντρα, ακίνητα νερά / ετούτη τη στιγμή σε θυμήθηκα τόσο πολύ / μέχρι το πρώτο κύτταρό μας / και δουλικά φιλώ το χέρι που μας έκοψε / -μισό από δω, μισό στο επέκεινα- / για μια στιγμή, για μια μικρή στιγμή / η τρυφερή ματιά σου ν' αγιάσει τα νερά μου».

Βασίλης Πολύζος

12+1 μοναχικά ποιήματα

εκδ. Εριφύλη, 2005

«ΚΙ ΟΜΩΣ ΤΑ BLUES: κι όμως τα blues παρά το χρώμα τους / είναι ιαμβικός πεντάμετρος / γνωστός στη δεκαετία του εβδομήντα / και στη γενιά των εβδομήκοντα / όπως το σώμα μιας ντροπαλής αλφαβήτου / πλην βιασθείσης / όπως το πνεύμα ενός κλειστού παράθυρου / που λογοκρίνει τον ορίζοντα (...)».

Δημήτρης Κανελλόπουλος

Σιγή ασυρμάτου

εκδ. Κολωνός, 2005

«ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ ΚΛΕΙΝΩ ΒΡΟΧΕΣ: Μέσα στα μάτια μου κλείνω βροχές. / Το κλάμα στρίβει προς τα μέσα. / Βγαίνουν πουλιά από το στήθος μου / και τραγουδάνε στο πηχτό σκοτάδι / για τις ψυχούλες που κάθονται πάνω στ' αγκωνάρι / και μας ακούνε εκπληκτες τα βράδια / όταν γλεντάμε / χωρίς υποψία για το μαύρο που μας καρτερεί».

Ξάνθος Μαϊντάς

Νυχτερινή άσκηση

εκδ. Πλανόδιον, 2005

«ΜΥΘΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ: Τι όνειρο σε ποια σκιά ορίζεις / εδώ στις άκρες αρχαίου μυστικού / Όμηρος σ' έρημο αλμυρή, πικρή. Γνωρίζεις / δεν έχεις τέλος, γλιτωμό. Σημάδι άκαιρου ουρανού. / Ξεκίνησες να βγεις, κρυφά να ελπίζεις / μα στάθηκες ακίνητος, σε ζάλη μυθικού χορού. / Τι περιμένεις; λιμάνι, συντροφιά; Σκληρά ζυγίζεις / τις λέξεις, τη φυγή και την αναληψία του άμαθου ρυθμού».

Βασίλης Καραβίτης

Βίος απορητικός

εκδ. Κέδρος, 2005

«ΤΑ ΠΙΚΡΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΜΑΣ ΤΙ ΑΛΛΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΟΥΝ;: Τώρα πρέπει να μεταφέρουμε / τη στεγνή σκιά της ζωής / σαν ένα τακτικό, ασήκωτο φορτίο / χωρίς κάποιον παραλήπτη, αν εξαιρέσουμε / τον παλαίμαχο εαυτό μας / και τελευταίο τον άπληστο θάνατο. / Που θ' αξιώσει ψυχρά κι αυτήν ακόμα / την αγέραστη ψυχή μας για να λήξει / η τυφλή πορεία του φορτίου».

Γιάννης Πομώνης

Κύκλος ατέρμων

εκδ. Μανδραγόρας, 2005

«Δύσκολος δρόμος / Και αδιάβατος σχεδόν / Κι εγώ να περπατάω πεθαμένος // Ύστερα, ερχόταν η νύχτα, είχε τόσα αστέρια εκεί ψηλά, τα έβλεπα απ' το μικρό άνοιγμα της σοφίτας, δεν είμαι τόσο μόνος παρηγοριόμουν, μα όταν κατάφερνα, επιτέλους, και διάβαζα τα ονόματά τους, καταλάβαινα ότι αφορούσαν πάντα κάποιον άλλο, ήμουν λοιπόν γι' ακόμα μια φορά πεθαμένος, κι εντούτοις, δεν ήθελα να ξημερώσει, γιατί σχεδόν όλοι ήξεραν, με λεπτομέρειες μάλιστα, τα μικρά εγκλήματα που χωρίς να θέλω είχα διαπράξει, και το φως της ημέρας είναι ανελέητο, δείχνει ολοκάθαρα τις πληγές, εκείνες τις πληγές που γίνονται πιο βαθιές, καθώς τις πετροβολούν τα μικρά παιδιά...».

Ηλίας Γκρης

Αλφειός πρόγονος

εκδ. Μεταίχμιο, 2005

«Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ: Εξαγόρασε πανάκριβα τη φήμη του / μα δεν μπόρεσε ούτε στιγμή να γίνει / ένας παλμός του τύποτα / μεθώντας με ποίημα που ποτέ δε γράφτηκε. / Πάντα έξω απ' τη φωτιά που άλλους κατέκαψε / δεν άκουσε για κάποιες ψυχές / που βρέχονται ισοβίως χωρίς υπόστεγο χαράς. / Προπάντων αίγλη και ισχύς και / το επιούσιο χρυσάφι του για να μεθάει / τα μεσημέρια των πνιγμένων. Και η πατρίς / α, η πατρίδα που υπηκόους στραγγαλίζει στα σκέλια της / στον ευεργέτη δίνεται πρόθυμα / με ταρίφα κομμένη στα μέτρα μιας αθάνατης δωρεάς».

Φώτης Μότσης

Αμαρυλλίδος και Ιππεάστρου

εκδ. Ελλέβορος, Άργος 2005

«ΛΥΡΙΑ: Χιονίζει ασταμάτητα στον ύπνο μου / Απ' τα ψηλά τα όνειρα / ρίχνουν σχοινί και κατεβαίνουν / αντραλεμένα σύννεφα / ίσαμε το στέρνο μου / και σμίγουν με το χιόνι / Επάνω στο ολόλευκο σεντόνι / τα βήματά σου πάνε κι έρχονται / βαθιά χαράζουν ίχνη / Μέσα στα γένια μου / κουρνιαρίζει μέρες τώρα ένα σπουργίτι / παγωμένο».

Έρση Λάγκε

Ιώδες

εκδ. Όμβρος, 2001

«ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΗ: Βρέφος / μέσα στο Λόγο κοιμήθηκα / τμήμα στο Παν / και Κείνος Παν στα τμήματα / και γω πλήθος που έκραζε / και Κείνος Ένας που επαλήθευε / και γω πλήθος που προσκυνά / μαζί με της ακακίας / τα ορθωμένα φύλλα. / Και Κείνος σε συγκατάβαση / δεχόταν την αμφίβολη / πολλαπλότητά μου».

Βαγγέλης Φίλου

Ενθαλπία

Ιωάννινα 2005

«ΚΡΥΦΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ: Θραύσματα σκιρτημάτων / τυφλώνουν την εικόνα του καιρού μου. / Λόγια εξόριστα, / διασπούν τον κλοιό της σιωπής, / προφητείες λευκές σε μαύρους στίχους, / Υποψία παλμικής κίνησης / στα κύτταρα των παραλυμένων αισθημάτων. / Συλλέγω μηνύματα αφύπνισης / ανασαίνω».

ο συλλέκτης

βιβλίο

Κατάθεση ψυχής

Θωμάς Κοροβίνης,
Θεσσαλονίκη 2005 - Ρεπορτάζ: Γράμμα
στον αδερφό Γιώργο Ιωάννου που λείπει
είκοσι χρόνια στην καταπακτή,
εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2005.

Ο πολυτάλαντος Θωμάς Κοροβίνης (τραγουδοποιός, μελετητής, μεταφραστής, λογοτέχνης) δίνει ένα αφήγημα σε μορφή επιστολής προς έναν προσφιλή κεκοιμημένο. Υιοθετώντας ύφος εξομολογητικό, ειρωνικό για προβαλλόμενες όψεις του σημερινού κοινωνικού και πολιτιστικού γίνεσθαι, απλώνεται στον τόνο της φυσικής κουβέντας. Αυτός θεμελιώνεται σε μικρές περιόδους και κοφτές –σαν «λαχανιασμένες»– φράσεις, οι οποίες υποβάλλουν την υπαρξιακή αναζήτηση, ενώ υπογραμμίζουν ως σημαινόμενα τη θλίψη ή και την αγανάκτηση για το ψεύτισμα των αξιών, για την εμπορευματοποίηση της ζωής, για την υποχώρηση της γνησιότητας, για το γκρέμισμα της αξιοκρατίας σε κάθε τομέα.

Ανεξαρτήτως της εναρμόνισης ή της αποστασιοποίησης του αναγνώστη με το ιδεολογικό κλίμα του κειμένου, η συγκινησιακή δυναμική της ανάγνωσης είναι υψηλόβαθμη: η συναισθηματική θερμότητα, η ανάμειξη αναμνήσεων από το χθες και εκτιμήσεων για το σήμερα, η συλλειτουργία συνειρμών και δεύτερου ενικού ρηματικού προσώπου σε πλαίσιο αγάπης και θαυμασμού προς «τον αδελφό που λείπει», συγκροτούν ένα γοητευτικό αφηγηματικό χαρμάνι που διαβάζεται με μεγάλο ενδιαφέρον.

Στο αφήγημα δεσπόζει η ενσωμάτωση λογοτεχνικών καταθέσεων, είτε γόνιμα απομωμένη ως τεχνική που θυμίζει εσωτερικό μονόλογο είτε ως πεδίο συγκεκριμένων αναφορών. Το έργο και η μορφή του Γιώργου Ιωάννου είναι κοιτίδα του κειμένου, στο οποίο συσσωματώνονται δημιουργικά όλες οι αγάπες του συγγραφέα: Στίχοι ποιημά-

των που αγαπά (Αναγνωστάκης, Καρούζος, Ασλάνογλου, Ελύτης, Σαραντάρης, Δημούλά κ.ά.), λογοτεχνικές μορφές που τον σημάδεψαν και βιωματικά (Ντίνος Χριστιανόπουλος, Αλμπέρτος Ναρ), πεζογράφοι που θαυμάζει (Πεντζίκης, Καραγάτσης, Ταχτσής, Δούκα), μεγάλοι λαϊκοί τραγουδιστές (Στέλιος Καζαντζίδης, Γιώτα Λύδια, Πόλυ Πάνου) και συγκεκριμένα τραγούδια (από το «Άσπρο πουκάμισο φορώ» του Βασίλη Τσιτσάνη έως το «Απ' το παράθυρο κοιτώ» του Ορφέα Περίδη), στέκια που αγάπησε, λαϊκά σινεμά που γκρεμίστηκαν.

Ο Θωμάς Κοροβίνης μιλά στον Γιώργο Ιωάννου, στέλνοντάς του μία ιδιότυπη επιστολή, θυμικά φορτισμένη και αφηγηματικά ελκυστική. Τον ενημερώνει για το σήμερα και για όσα έγιναν κατά την εικοσαετία (1985-2005) της αποδημίας του μεγάλου πεζογράφου, τον οποίο ο συγγραφέας νιώθει τόσο κοντά του ψυχικά, ώστε να τον θεωρεί αδερφό και να του γράφει με οικείο και γλυκό τρόπο, ακόμη κι όταν τον πνίγει η αγανάκτηση:

«Τα πάντα σκυλεύονται. Άγιοι και τυχοδιώκτες, μάρτυρες και σταυρωτήδες, μπερδεύονται γλυκά. Οι συντοπίτες μας φτύνουν τα δημοτικά, τα ρεμπέτικα. Ζυγίζουν τα τραγούδια όχι με ακριβά αυτιά μα με τα θολά τους μάτια [...] Πολέμιος της αυθεντικής ζωής τα κανάλια. Πού να μονάζουν εκείνα τα παλικάρια, που μας γνώρισες; Να υψώσουμε ανάστημα, να κάνουμε “ντου”, δεν πάει άλλο. Να μην στραγγαλίσουμε άλλα οράματα, να πνίξουμε την αδικία που μας στριμώχνει» (σελ. 37, 62).

Το αφήγημα του Θωμά Κοροβίνη είναι μία κατάθεση ψυχής, με λογοτεχνική φόρτιση και με κοινωνικό υπόστρωμα, που μας κερδίζει ως κείμενο με τη συναισθηματική του διαύγεια και τη συγκινησιακή του ορμή.

Δημήτρης Κόκορης

Αγορά πλήθους

Αντώνης Σανουδάκης,
Σφαιριστήριο λαβυρίνθου,
εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2005.

Η σχέση του Αντώνη Σανουδάκη με τα γράμματα έχει πολλές μορφές. Αυτή τη φορά με την ιδιότητα του πεζογράφου μάς προσφέρει τον τόμο με τίτλο *Σφαιριστήριο λαβυρίνθου*. Πρόκειται για έναν τίτλο πολ-

Συγγνώμη Αναστάση...: ένα βιβλίο που αναλαμβάνει με περισσή τιμιότητα να περιγράψει τη ζωή και τις περιστάσεις του θανάτου του Αναστάση Μπουτζαλή ή αλλιώς του καπετάν Βρόντου, μιας αμφιλεγόμενης προσωπικότητας, που ωστόσο ο **Δημήτρης Ξυριτάκης** (εκδ. Φιλόπολις, Ηράκλειο 2005) επιδιώκει, με την αφήγησή του αλλά και τα τεκμήρια που προσκομίζει, να αποκαταστήσει. Και το κατορθώνει. Με τη λιτή περιγραφή του αναδεικνύονται τα στοιχεία εκείνα που φανερώνουν πώς οι παραπλανητικές φήμες εις βάρος του καπετάν Ποδιά, διαμόρφωσαν τις περιστάσεις μέσα στις οποίες έδρασε ο καπετάν Βρόντος, οδηγώντας στην άδικη καταδίκη του σε θάνατο.

Το βιβλίο που εκδίδεται με την φιλολογική επιμέλεια του Γιάννη Παπακώστα και περιλαμβάνει δύο λανθάνοντα κείμενα της **Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου** με τίτλο *Περιπέτεια μιας διδασκαλίας. Μοναστήρι* (εισαγωγή: **Αλέξης Ζήρας**, επιλεγόμενα: **Γιάννης Παπακώστας**, εκδ. Πατάκη, 2005), έρχεται να συμπληρώσει την εικόνα μας για τη σημαντική πεζογράφο που στα τέλη του 19ου αιώνα έδωσε φωνή γυναικεία στη νεοελληνική πεζογραφία και το έργο της αναγνωρίστηκε από τους συγχρόνους της. Η προσωπικότητά της, η εκπαιδευτική και η εθνεγερτική της δράση ιδιαίτερα μετά το 1900, παράλληλα με το συγγραφικό της έργο, δίνουν στην Αλεξάνδρα

Παπαδοπούλου την προνομιακή θέση της εκπροσώπου του ύστερου φαναριωτισμού με πανελλήνια εμβέλεια.

Υπερασπίζοντας την τοπική ιστορία η έκδοση που επιμελείται ο καθηγητής της ελληνικής αρχαιολογίας **Jack Davis**, δημιουργεί ένα «Ιστορικό και αρχαιολογικό ταξίδι από την εποχή του Νέστορα έως τη ναυμαχία του Ναυαρίνου»: *Πύλος η αμμουδερή* (μετάφραση: **Μάγια Κόμβου**, επιμέλεια: **Χαράλαμπος Μπάλτας**, εκδ. Παπαδήμα, 2005). Στη σύνθεση του βιβλίου συνεργάζονται επιστήμονες από διαφορετικές επιστημονικές περιοχές και ειδικότητες και δίνουν με σαφήνεια πληροφορίες αρχαιολογικές, ιστορικές και γεωφυσικές που καλύπτουν διαχρονικά την περιοχή.

Φωτεινές προσωπικότητες οι 12 Έλληνες αρχιτέκτονες του Μεσοπολέμου, παρουσιάζονται στο βιβλίο που με περισσή επιμέλεια εκπόνησαν οι καθηγητές της αρχιτεκτονικής **Ελένη Φέσσα-Ερμανουήλ** και **Ερμανουήλ Β. Μαρμαράς** (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005).

Η δίγλωσση έκδοση συμπυκνώνει στο πρόσωπο των επιλεγμένων δώδεκα αρχιτεκτόνων την εικονογράφηση της αστικής αρχιτεκτονικής του μεσοπολέμου, θέτοντας ωστόσο ως κριτήριο τη συγκεκριμένη προσωποκεντρική αντίληψη των αρχιτεκτόνων και όχι το συνολικό χτισμένο αστικό περιβάλλον. Ανεξάρτητα από το αν συμφωνεί ή διαφωνεί κανείς με το μεθοδολογικό πρόταγμα

λαπλά σημαντικό, που σέρνει από το βάθος του μύθου την ιθαγένειά του και διατηρεί πεισματικά την εντοπιότητά του. Είναι ο λαβύρινθος του αρχαίου μύθου, της πόλης του Ηρακλείου, του αφτιού, του ματιού, του μυαλού, της ψυχής, του Σφαιριστηρίου, ο οποίος επιβεβαιώνεται και στα δεκατέσσερα διηγήματα του βιβλίου. Από το λαβύρινθο έξοδος δεν υπάρχει. Γιατί ο λαβύρινθος έχει «στόμα και οισοφάγο» και όποιος πέσει μέσα δεν βγαίνει από κει ζωντανός, χάνεται σαν να 'πese στον σπαρτιατικό Καιάδα. Γιατί κάθε είσοδος, όπως η «οδός της Απάτης», είναι, σαν «σκωλικοειδής απόφυση», αδιέξοδη, όπως αδιέξοδη είναι και η τρέλα με τα κινητά τηλέφωνα, η κοινωνική διαφορά, ο εμφύλιος πόλεμος, αλλά και ο κάθε πόλεμος, η ερωτική απελπισία. Κυρίως όμως η ερωτική απελπισία. Κι όλα αυτά, μια παλίμψηστη επιφάνεια, με πολλές επιστρώσεις: μυθικές, αρχαίες, μεσαιωνικές, βενετσιάνικες, τούρκικες, παρελθούσες, παρόντικές, μελλοντικές.

Η «Αγορά πλήθους», «Ο τούρκικος καμπινές», το «Το ιπτάμενο σουτιέν», το «Πηγάδι ύδατος λάμπων», το «Σφαιριστήριο λαβυρίνθου», «Ο βασιλέας των πουλέων», «Ο θάλαμος κινητής τηλεφωνίας», «Το φωτοκύτταρο ηλεκτρονικού υπολογιστή», είναι μερικά από τα διηγήματα όπου, ανεξάρτητα από την ιδιαιτερότητα του καθενός, ο αναγνώστης αισθάνεται ότι η τρέλα των καιρών της υψηλής τεχνολογίας δεν μπορεί να σβήσει την τρέλα της ιστορίας.

Κι ενώ η ιστορία μοιάζει φανταστική, είναι πραγματική. Δρόμοι και τοπωνύμια, όπως η «οδός Δικαιοσύνης», η Πλαθεία Στράτα, το Καμαράκι, η Νομαρχία, η πύλη Voltone, το Palazzo Ducale, η «αγέλαστη Λότζια», ο Κούλες, τα βενετσιάνικα μπεντένια, το «Καπετανάκειο», ο Αραστάς, η βενετσιάνικη βασιλική της Παναγίας του Forum, η Βίγλα, ο προμαχώνας Μαρτινέγκο, το Σεράι του Χάνδακα, το Μοναστήρι των Φραγκισκανών, οι γκρεμοί της Μεταξωτής, το Βαλιδέ Τζαμί, η Larga Strata, η προτομή του Γκρέκο, η Πλατεία Δασκαλογιάννη, οι Τρεις Καμάρες, κι ακόμα ένα επεισόδιο από την Κατοχή, ένα αρχαίο όνομα, ένα επάγγελμα, μια ημερομηνία και η πραγματικότητα έχει αποκτήσει τις ιστορικές συντεταγμένες της. Τα τοπωνύμια συνιστούν μιας πρώτης τάξεως ξενάγηση στα ιστορικά μνημεία του τόπου, όπως αναδύονται από τα σπλάχνα της σύγχρονης πόλης και δείχνουν στον αναγνώστη μια πόλη άλλη από εκείνη που ξέρει ή βλέπει.

Κι όταν γίνεται λόγος για ντερμιτζήδες και χαλκιάδες, για ησιόδειο υνί, τσάπες, σκαλίδες, σκαλίδια, τσουγκράνες, σίγλες, καζάνια, τσουκάλια, χύτρες κλπ. έχεις σοβαρή αιτία να νομίζεις ότι μπήκες μέσα σε αίθου-

σα λαογραφικού μουσείου. Πέρα από αυτές τις λέξεις κάποιες άλλες, όπως «υπέρθυρο», «ενδεδυμένος», «εσθήτα», «Μαλβαζία», «σινδόνη», «μονοκοντυλιά», «αραμπάδες», «ιχνηλάτης», «διά καταχώσεως», κι ανάμεσά τους ο λόγος της Εκκλησίας, η φωνή του πατέρα, η φωνή της γιαγιάς, χτυπούν καμπανάκι και, σαν σε μυστικό δείπνο, η κάθε μια, στη θέση της και στη σειρά της, υπερβαίνει τον απλό, καθημερινό εαυτό της, δείχνοντας τη σπανιότητα και την ηλικία της. Τέλος, όταν μνημονεύονται αντάρτες, στρατιώτες, Κατοχή, Αντίσταση, ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, τότε, το λόγο έχει η ιστορία. Με τις ιστορίες του Σανουδάκη περιδιαβάσεις την πόλη, οδεύοντας αντίστροφα το λαβύρινθο του χρόνου και της ιστορίας, με τη μια άκρη στη μινωική Κρήτη και την άλλη στους πρόσφατους αγώνες για ελευθερία.

Θα αναφερθούμε σε μια μόνο ιστορία. Πρόκειται για την «Αγορά πλήθους». Την αγορά, την ώρα της μεγάλης κίνησης και αιχμής. Πρωτόκλητος ήρωας ο Αντρέας: *«Τον είδα χθες βράδυ να κατεβαίνει πετώντας από την κορυφή της πύλης Voltone, αφού προηγουμένως είχε αποκολληθεί απ' τ' ανάγλυφο του υπέρθυρου»*. Ο Αντρέας *«φορούσε φτερά του λιονταριού του Αγίου Μάρκου, ενδεδυμένος λευκή εσθήτα, ενώ στο δεξί χέρι κρατούσε, όπως συνήθιζε, ένα μπουκάλι κρασί Μαλβαζίας. Με μια ανάλαφρη κίνηση, ο Αντρέας, που τον θεωρούσαν τρελό και μπεκρή, προσγειώθηκε στην οικία του θέσης, μεταξύ Μπαλαμούτσου και Μεϊντάνι γωνία»*. Ο Αντρέας με τη λευκή εσθήτα και το πρόσωπο που δεν είναι στραβό και μεθυσμένο, ούτε το στόμα του μπουκωμένο, αλλά ιδανικό *«σαν μονοκοντυλιά αγιογραφίας του Μιχαήλ Δαμασκηνού»*.

Οι συντεταγμένες του χώρου και του χρόνου δίνουν την απαιτούμενη αληθοφάνεια στον θεατή-αναγνώστη, που μένοντας εντός, μπαίνει κι αυτός στο πλάνο της ακίνητης πόλης, με το φτερούγισμα του Αντρέα, του μόνου που κινείται σ' ένα ακίνητο πλάνο. Ο τροχονόμος, τα αυτοκίνητα, οι άνθρωποι, με ποικίλες γκριμάτσες, όλοι ακίνητοι, σα να ποζάρουν. Την ίδια ώρα ο ποιητής, ο αλαφροϊσκιωτος, αν και ακίνητος, διαγράφοντας τροχιά πανοραμική, καταγράφει τα πάντα.

Τελικά ο Αντρέας, με την παιδική ψυχή και αφέλεια, θα κάνει την πόλη «να σκάσει στα γέλια», στην κυριολεξία, να καταθρυμματιστεί. Στη συνέχεια θα πάρει τις ψηφίδες της μαζί του, μέσα σ' ένα φέρετρο και, πετώντας πάλι στην πύλη Voltone, θα αφήσει τον αφηγητή μόνο, ζωντανό, νεκρό, ή κάτι ανάμεσα, δεν έχει σημασία...

Δύο πράγματα κεντρίζουν ιδιαιτέρως σ' αυτό το διήγημα, όπως και στα άλλα βεβαί-

ως: το «πώς» της ιστορίας και το λεξιλόγιο. Αλλιώς: η υπέρβαση. Ένας νεκρός έρχεται πετώντας, σαν ζωντανός και όλοι οι ζωντανοί μαρμαρώνουν σαν νεκροί. Ένας νεκρός φτερουγίζει –ο Αντρέας– κι ένας ζωντανός ριζώνει –ο συγγραφέας. Κι αυτή η υπέρβαση συνιστά το υπερρεαλιστικό στοιχείο. Δεν είναι όμως αυτό το μόνο στοιχείο υπέρβασης, αλλά και τα «φτερά λιονταριού» του Αντρέα, και η τροχιά που διαγράφει το εκκρεμές του χρόνου, με τις ιστορίες – η κα-

θεμιά με τη δική της πρωτοτυπία, με τη μοντέρνα επιφάνεια πάνω από έναν βαθύ ιστορικό πυρήνα. Ο συγγραφέας γράφει, δείχνοντας πόσο βαθιές είναι οι ρίζες του στο χώμα που πατάει, και από το πώς γράφει φαίνεται πόσο βαθιά είναι η αίσθηση της ελληνικής ιστορίας και της γλώσσας που χειρίζεται, σαν ανεκτίμητη κληρονομιά και πολύτιμο εργαλείο και ηθικό χρέος.

Ανθούλα Δανιήλ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

❖ Ο Βασίλης Ι. Τζανακάρης συνθέτει μια τοιχογραφία ανθρώπων όλων των κοινωνικών τάξεων και περιστατικών ιστορικών αλλά και καθημερινών, στην προσπάθειά του να αναπαραστήσει μια ολόκληρη κρίσιμη περίοδο όπως αυτή του 1936: *Τότε που ξημέρωνε σκοτάδι. Η άγνωστη Ελλάδα του 1936* (εκδ. Καστανιώτη, 2005). Με πρωταγωνιστές τους Κωνσταντίνο Καραμανλή, Γεώργιο Κονδύλη, Ελευθέριο Βενιζέλο, Παναγή Τσαλδάρη, Κωνσταντίνο Δεμερτζή, Αλέξανδρο Παπάγο, Ιωάννη Μεταξά, βασιλιά Γεώργιο Β', Θεμιστοκλή Σοφούλη, Αθανάσιο Αργυρό, Γαλάτια Καζαντζάκη, Λένι Ρίφενσταλ, Τζιμ Λόντο, Σπύρο Μελά, Αριστομένη Προβελέγγιο, Κωστή Παλαμά, Στυλιανό Σκλάβαινα, κ.ά. η τοιχογραφία εξελίσσεται στα δραματικά περιστατικά που οδήγησαν στη δικτατορία της 4ης Αυγούστου και στο κάψιμο των βιβλίων στην πλατεία του Λευκού Πύργου της Θεσσαλονίκης.

❖ Μέρος της διδασκαλίας του Γκουρτζιέφ είναι η προσπάθεια ανάμνησης του εαυτού. Οι απόψεις του συζητούνται ευρύτατα και ερμηνεύονται συχνά από τους μαθητές του, γεγονός που δημιουργεί συχνά συγκρουόμενες θέσεις και προσεγγίσεις της σκέψης του. Το βιβλίο του **Jean Vaysse** *Το εσωτερικό ξύπνημα. Μια προσέγγιση της διδασκαλίας του Γκουρτζιέφ* (επιμέλεια: Ινστιτούτο Γκουρτζιέφ, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2005) είναι χρήσιμο γιατί προσφέρει στον φιλοπερίεργο αναγνώστη τη δυνατότητα να κατανοήσει τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν τη συγκεκριμένη διδασκαλία.

❖ Με το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τον Σεπτέμβριο του 1945, η τύχη του Αδόλφου Χίτλερ απασχόλησε τις μυστικές υπηρεσίες της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία ανέθεσε την έρευνα στον **Hugh Trevor-Roper**. Το αποτέλεσμα της έρευνάς του διαμόρφωσε ένα συναρπαστικό αφήγη-

μα που υπερέβη τα ιστορικά τεκμήρια και αναπαριστά τις τελευταίες μέρες του Τρίτου Ράιχ στο καταφύγιο του Βερολίνου. Η αυτοκτονία ήταν το τελετουργικό φινάλε της ήττας του ναζισμού: *Χίτλερ. Οι τελευταίες μέρες 1945* (μετάφραση: **Στέλιος Χουρμουζιάδης**, εκδ. Ιωλκός, 2005).

❖ Η σωστή χρήση της νεοελληνικής γλώσσας βρίσκεται στο επίκεντρο της σειράς *Γλωσσικές Παρατηρήσεις*, που ξεκίνησε από ραδιοφωνικές εκπομπές και μορφοποιήθηκε σε τρεις τόμους από τον καθηγητή **Δημήτρη Λυπουρλή**. Η Γραμματική υπήρξε το αντικείμενο των δύο πρώτων τόμων. Η τωρινή έκδοση *Γλωσσικές Παρατηρήσεις III. Από τη νεοελληνική μας σύνταξη* (εκδ. Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2005) ολοκληρώνει αυτό το σημαντικό εγχείρημα, που στόχο του έχει να προσφέρει ένα εύληπτο εγχειρίδιο προσιτό για τον μέσο αναγνώστη που θέλει να αντιληφθεί καλύτερα τη «λειτουργία των λέξεων μέσα στο λόγο».

❖ Η **Ελίζα-Άννα Δελβερούδη** με το βιβλίο της *Οι νέοι στις κωμωδίες του Ελληνικού Κινηματογράφου 1948-1974* (εκδ. Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Ε.Ι.Ε., 2004) μας παραδίδει ένα σημαντικό έργο, που προϋποθέτει μακρόχρονη έρευνα, και δημιουργεί το κίνητρο για τη συστηματική μελέτη της νεοελληνικής κωμωδίας. Το βιβλίο πραγματεύεται το ειδικό θέμα της παρουσίας των νέων μέσα από την εμπειριστατωμένη ανάλυση ζητημάτων όπως «οι νέοι και η οικογένειά τους», «εκπαίδευση», «έρωτας και γάμος», «εργασία», «ελεύθερος χρόνος». Παράλληλα προσφέρει μια πλούσια καταγραφή των ταινιών στον σχετικό «πίνακα κωμωδιών», οι οποίες αποτέλεσαν, στο μεγαλύτερο ποσοστό, αντικείμενο της έρευνας. Η έκδοση συμπληρώνεται με σπάνιο φωτογραφικό υλικό, βιβλιογραφία και ευρετήριο κυρίων ονομάτων και έργων.

αυτής της έκδοσης, είναι τόσο ενδιαφέρουσα και πλούσια σε τεκμήρια που αξίζει την ιδιαίτερη προσοχή μας.

Χόρχε Λουίς Μπόρχες, *Άπαντα πεζά* (μετάφραση, επιμέλεια, σχόλια: **Αχιλλέας Κυριακίδης**, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2005): Ο Μπόρχες, ο συναρπαστικός αφηγητής που έθεσε τον αναγνώστη στο επίκεντρο των κειμένων του, μας προσφέρεται γενναιόδωρα μέσα από τη συστηματική εργασία του Α.Κ., που διαμεσολαβεί χωρίς να επιβάλλεται στα κείμενα. Ο πρώτος τόμος, που μόλις κυκλοφόρησε, είναι η αρχή για μια συνολικότερη παρουσίαση του έργου του Μπόρχες και η είσοδος στον «λαβύρινθο» του. Ωστόσο, αυτή ακριβώς η αναγνωστική περιπλάνηση στους λαβυρίνθους είναι που δίνει το νόημα και είναι η ουσία της λογοτεχνίας: Μην ψάχνετε, λοιπόν, βιαστικά την έξοδο.

Ψηφίδες αφηγηματικές, που διατηρούν στο ακέραιο τον ρυθμό που απορρέει από την απομνημόνευση στιγμών, τόπων και εικόνων. Οι μικρές «ιστορίες» του ποιητή **Μάρκου Μέσκου**, *Νερό Καρκάγια* (εκδ. Ίκαρος, 2005) αφήνουν την αίσθηση της γης, του ουρανού, της φύσης και των ανθρώπων την ισορροπία και αρμονία που θα ταίριαζε, ή μάλλον ταιριάζει, περισσότερο στη μνήμη των όσων ζήσαμε και όχι σ' αυτά που ζούμε. Να προσθέσω ακόμη ότι, όπως μας εξηγεί ο Μ.Μ., νερό Καρκάγια, είναι το νερό του μαύρου βράχου (καράκαγια).

ο χαρτοκόπτης

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΟ ATHENS CITY LINK 2006

Χριστούγεννα. Διαβάζω για το ρεβεγιόν
ωραία, πολύχρωμα lifestyle περιοδικά
και οραματίζομαι μια γκαρνταρόμπα τέλεια.
Στο φως των χρυσαφένιων μου κεριών
παστώνομαι κρέμες, μυρωδικά
και μάσκες με γιαούρτια, μέλια.

Σκέφτομαι να διαλέξω κάποια δώρα
και ίσως στο βουνό να πάω για σκι.
Τόσες κοινωνικές υποχρεώσεις
Στο μεταξύ, στην ίδια χώρα
κάποιος ανάβει σπέρτα για να ζεσταθεί
κι άλλος δεν έχει για τις δόσεις

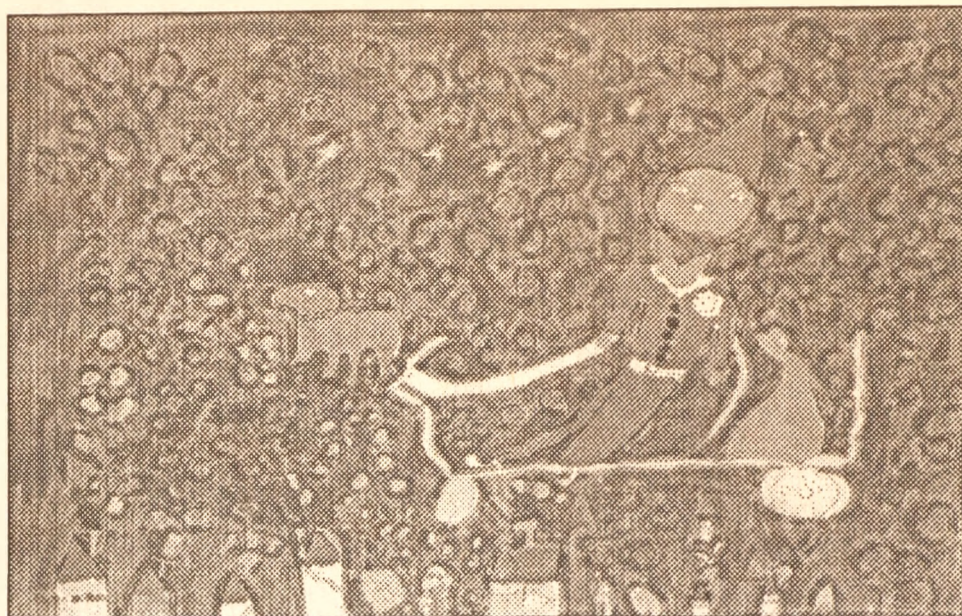
– εντούτοις, δεν μου καίγεται καρφί !

Το City Link με το Attica, σαν φάτνη
με περιμένουν να τα προσκυνήσω
κι αστέρι το the Mall με οδηγεί.
Αισθάνομαι σχεδόν γυναίκα-αράχνη,
μοιραία, όταν βγαίνω να ψωνίσω,
στου shopping therapy την προस्ताγή.

Από μακριά τα ινδάλματά μου ακουμπάω
στις πίστες τις μεγάλες που πηγαίνω
κλείνοντας το τραπέζι από μηνός.
Παραμονή, ξεδεύω και μεθάω
κι αν δω κανέναν άστεγο, χαμένο
κάτι θα δώσω αν είναι χριστιανός.

– Χαρείτε, πάει ο χρόνος ο παλιός.

Σοφία Κολοτούρου
30/12/2005

Οι γιορτές
πέρασαν. Από τις
ευχές και τις
κάρτες που
λάβανε
ξεχωρίσαμε
εκείνη του Δήμου
Κρουσώνα με τη
ζωγραφιά της
Μαρίας Ψαράκη
από το Δεύτερο
Δημοτικό Σχολείο
(δημοσιεύεται
έγχρωμη στο
εξώφυλλό μας).
Καλή χρονιά!

ΑΠΑΓΩΓΗ ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΥ ΣΤΗ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. ΣΤΟΠ.

Κάθε δρόμος έχει καρδιά, όπως κάθε λιμάνι τους καημούς του. Τις άγριες
νύχτες της αγρύπνιας οι χτύποι του δυναμώνουν και μπορείς να ακούσεις
το μελαγχολικά μονότονο ράπισμα της ψυχής που θέλει να ξεσκίσει τη σάρ-
κα και να μεταλάβει αγγελικό και μαύρο φως. Εκείνη τη νύχτα, παραμονή
Πρωτοχρονιάς, ο δρόμος ήταν σκοτεινός. Το 2005 ψυχορραγούσε, μες
στην αιθάλη του καπνού, ξενυχτισμένο, μεθυσμένο και νυσταγμένο.

Αναζητώντας τις πρώτες εικόνες της νέας χρονιάς, το πρώτο φτερούγι-
σμα αισιοδοξίας, το πρώτο σκίρτημα ελπίδας για το αύριο που βιάζεται να
γίνει σήμερα, οδηγώ και ο δρόμος με βγάζει στα φανάρια «του Βλάχου»,
σύνορα Φιλαδέλφειας και Μεταμόρφωσης. Για κάποιον εκείνη τη νύχτα,
σύνορα μοναξιάς και απόγνωσης. Όταν περπατάς ή οδηγείς τη νύχτα
στους δρόμους της πόλης, ψηλαφείς το σφυγμό της ζωής μας, κατοπτρεύ-
οντας το θρυμματισμένο πρόσωπο ενός κόσμου που εκκρεμεί λαχανια-
σμένος ανάμεσα στην απέραντη μοναξιά και την ξέφρενη διασκέδαση.
Στο απεγνωσμένο παιχνίδι της επικοινωνίας κάθε στροφή μάς επιφυλάσ-
σει και μια έκπληξη. Κάθε πρόσωπο κι ένα μικρό ατομικό δράμα. Κάθε σο-
κάκι και μια απροσδόκητη εμπειρία ζωής και θανάτου.

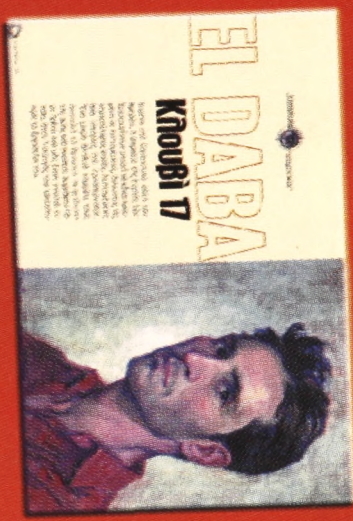
Είναι λίγο μετά τα μεσάνυχτα, πρώτα λεπτά του νέου χρόνου, το φανάρι
ανάβει κόκκινο και ένας παράξενος άνθρωπος προβάλλει εμπρός μας. Που-
λάει χαρτομάντιλα, ποντάροντας προφανώς στην «περιρρέουσα ατμόσφαι-
ρα» και το κλίμα των ημερών. Από το χρώμα του δέρματος, σκούρο σαν την
αιώνια νύχτα-φάντασμα που τον κατατρύχει, υποπτεύομαι πως είναι Πακι-
στανός. Πλησιάζει το φιμέ τζάμι ενός Φορντ μπροστά μου. Χαμογελάει αμή-
χανα και ντροπιασμένα, όπως όλοι μας όταν πρέπει να κρύψουμε τα δά-
κρυά μας, και απλώνει διστακτικά το χέρι του ψελλίζοντας ένα φοβισμένο
«καλή χρονιά». Ο καλοζωισμένος μεσήλικας οδηγός ψάχνει ή υποδύεται
πως ψάχνει για ψιλά με τρόπο που δεν αφήνει αμφιβολίες ότι δεν θα βρει.
Τα σκοτεινά μάτια του μαύρου του Πακιστανού εκπέμπουν ένα έκπαγλο
φως σαν κραυγή αλύγιστη. Πώς να την ακούσει ο ναρκωμένος οδηγός;

Το φανάρι ανάβει πράσινο, βάζω «πρώτη» και χάνομαι στη νύχτα. Ο Πα-
κιστανός εξαφανίζεται. Τον καταπίνει η νύχτα, τον καταπίνει ο χρόνος, τον
καταπίνουμε όλοι. Δεν υπάρχει πια ο Πακιστανός. Τον έχουν απαγάγει οι
μυστικοί πράκτορες που κατευθύνουν τα συναισθήματά μας και θωρακί-
ζουν τις καρδιές μας με σιδερένιες πόρτες ασφαλείας.

Κώστας Καραβίδας

www.nemecismag.gr
kanelli@otenet.gr

Τζόκερ

Δεν θα ξέρεις τι έχεις!